

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**МІЖНАРОДНА ПРАВОВА ДОПОМОГА
У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ**

Навчальний посібник

Київ 2015

УДК 343.1 (341.6)
ББК 67.9 (4 УКР) 308

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Національної академії внутрішніх справ
(протокол № 7 від 31.03.2015 р.)*

Автори:

Удалова Л.Д. – доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, начальник кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ.

Письменний Д.П. – кандидат юридичних наук, професор, заслужений юрист України, професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ.

Омельченко О. Є. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ.

Савицький Д.О. – кандидат юридичних наук, доцент, заступник начальника кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ.

Рожнова В.В. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ.

Форостяний А. В. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ.

Рецензенти:

Лук'янчиков Є. Д. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри інформаційного та підприємницького права Національного технічного університету України «КПІ»;

Іщенко А. В. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, заслужений юрист України.

Міжнародна правова допомога у кримінальному провадженні [текст] навч. посіб. / [Л.Д. Удалова, Д.П. Письменний, О.Є. Омельченко, Д.О. Савицький, В.В. Рожнова, А.В. Форостяний]. – К., 2015. – 211 с.

У посібнику, який представлений у формі питання-відповідь, компактно викладено навчальний матеріал з навчальної дисципліни «Міжнародна правова допомога у кримінальному провадженні».

Видання розраховане на студентів і слухачів юридичних навчальних закладів, де вивчається Міжнародна правова допомога у кримінальному провадженні, може бути корисним абітурієнтам.

УДК 343.1 (341.6)
ББК 67.9 (4 УКР) 308

© Удалова Л.Д., Письменний Д.П., Омельченко О.Є.,
Савицький Д.Д., Рожнова В.В., Форостяний А.В.
© Київ, 2015

ISBN

ЗМІСТ

Передмова	7
ПИТАННЯ 1. Законодавство, що регулює міжнародне співробітництво під час кримінального провадження	8
ПИТАННЯ 2. Характеристика надання та отримання міжнародної правової допомоги чи іншого міжнародного співробітництва без договору	8
ПИТАННЯ 3. Форми міжнародного співробітництва під час кримінального провадження	9
ПИТАННЯ 4. Центральні органи України, що забезпечують міжнародне співробітництво у кримінальному провадженні	9
ПИТАННЯ 5. Порядок виконання процесуальних дій дипломатичними представництвами або консульськими установами	10
ПИТАННЯ 6. Зберігання та передання речових доказів і документів під час міжнародного співробітництва	10
ПИТАННЯ 7. Доказова сила офіційних документів під час міжнародного співробітництва	11
ПИТАННЯ 8. Зміст та форма запиту про міжнародну правову допомогу	12
ПИТАННЯ 9. Наслідки виконання запиту в іноземній державі	13
ПИТАННЯ 10. Порядок розгляду запиту іноземного компетентного органу про міжнародну правову допомогу	13
ПИТАННЯ 11. Порядок повідомлення про результати розгляду запиту про міжнародну правову допомогу в Україні	14
ПИТАННЯ 12. Сутність засади конфіденційності	14
ПИТАННЯ 13. Випадки відмови запитуючій стороні у задоволенні запиту про міжнародну правову допомогу в Україні	15
ПИТАННЯ 14. Процедура виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України	15
ПИТАННЯ 15. Сутність повного або часткового відкладення надання міжнародної правової допомоги	16
ПИТАННЯ 16. Завершення процедури надання міжнародної правової допомоги	17
ПИТАННЯ 17. Процесуальні дії, які можуть бути проведені в порядку надання міжнародної правової допомоги	17
ПИТАННЯ 18. Процесуальні дії, що потребують спеціального дозволу	18
ПИТАННЯ 19. Представник компетентного органу запитуючої держави	18
ПИТАННЯ 20. Порядок вручення документів особі, визначеній у запиті	18
ПИТАННЯ 21. Характеристика тимчасової передачі до іноземної держави особи, яка відбуває покарання на території України	19
ПИТАННЯ 22. Порядок виклику особи, яка перебуває за межами України	20
ПИТАННЯ 23. Порядок допиту особи за запитом компетентного органу іноземної держави шляхом проведення відео- або телефонної конференції	20
ПИТАННЯ 24. Розшук, арешт і конфіскація майна на підставі запиту про міжнародну правову допомогу	21

ПИТАННЯ 25. Характеристика контрольованої поставки за запитом про міжнародну правову допомогу	22
ПИТАННЯ 26. Порядок прикордонного переслідування особи, яка вчинила незаконне переміщення через державний кордон України	23
ПИТАННЯ 27. Мета створення і діяльності спільних слідчих груп	23
ПИТАННЯ 28. Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, їх посадових чи службових осіб, відшкодування завданої шкоди та витрат, пов'язаних із наданням міжнародної правової допомоги на території України	24
ПИТАННЯ 29. Процедура направлення запиту про видачу особи (екстрадицію)	24
ПИТАННЯ 30. Центральні органи України щодо видачі особи (екстрадиції)	25
ПИТАННЯ 31. Порядок підготовки документів та направлення запитів про видачу особи в Україну	26
ПИТАННЯ 32. Межі кримінальної відповідальності виданої особи	27
ПИТАННЯ 33. Зарахування строку тримання виданої особи під вартою до загального строку відбування покарання	27
ПИТАННЯ 34. Порядок повідомлення центрального органу України про результати кримінального провадження щодо виданої особи	28
ПИТАННЯ 35. Тимчасова видача та процесуальний порядок її здійснення	28
ПИТАННЯ 36. Особливості тримання особи під вартою на території України на підставі рішення компетентного органу	28
ПИТАННЯ 37. Права особи, видача якої запитується в іноземну державу	29
ПИТАННЯ 38. Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України	29
ПИТАННЯ 39. Характеристика тимчасового арешту	31
ПИТАННЯ 40. Особливості застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою для забезпечення видачі особи (екстрадиційний арешт)	32
ПИТАННЯ 41. Порядок застосування запобіжного заходу, не пов'язаного із триманням під вартою, для забезпечення видачі особи на запит іноземної держави	33
ПИТАННЯ 42. Порядок припинення тимчасового арешту або запобіжного заходу	34
ПИТАННЯ 43. Екстрадиційна перевірка та процесуальний порядок її здійснення	34
ПИТАННЯ 44. Спрощений порядок видачі осіб з України	35
ПИТАННЯ 45. Випадки відмови у видачі особи (екстрадиції)	35
ПИТАННЯ 46. Рішення, що приймаються за запитом про видачу особи (екстрадицію)	36
ПИТАННЯ 47. Порядок оскарження рішення про видачу особи (екстрадицію)	36
ПИТАННЯ 48. Випадки відстрочки центральним органом України фактичної передачі особи до іноземної держави	37

ПИТАННЯ 49. Сутність та значення фактичної передачі особи	38
ПИТАННЯ 50. Порядок і умови перейняття кримінального провадження від іноземних держав	39
ПИТАННЯ 51. Випадки неможливості перейняття кримінального провадження	40
ПИТАННЯ 52. Особливості тримання під вартою особи до отримання запиту про перейняття кримінального провадження	40
ПИТАННЯ 53. Порядок кримінального провадження, що перейняте від іншої держави	41
ПИТАННЯ 54. Порядок і умови передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави	42
ПИТАННЯ 55. Зміст та форма клопотання про передання кримінального провадження іншій державі	42
ПИТАННЯ 56. Наслідки передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави	43
ПИТАННЯ 57. Підстави і порядок виконання вироків судів іноземних держав	43
ПИТАННЯ 58. Процесуальний порядок розгляду судом питання про виконання вироку суду іноземної держави	44
ПИТАННЯ 59. Порядок виконання вироку суду іноземної держави	45
ПИТАННЯ 60. Підстави розгляду питання про передачу засуджених осіб і їх прийняття для відбування покарання	46
ПИТАННЯ 61. Умови передачі засуджених осіб і їх прийняття для відбування покарання	46
ПИТАННЯ 62. Порядок і строки вирішення питання про передачу осіб, засуджених судами України, для відбування покарання в іноземних державах	48
ПИТАННЯ 63. Особливості повідомлення про зміну або скасування вироку суду України щодо громадянина іноземної держави	49
ПИТАННЯ 64. Порядок розгляду запиту (клопотання) про передачу громадянина України, засудженого судом іноземної держави, для відбування покарання в Україні	50
ПИТАННЯ 65. Розгляд судом питання про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України	51
ПИТАННЯ 66. Організація виконання покарання щодо переданої засудженої особи в Україні	52
ПИТАННЯ 67. Порядок повідомлення про зміну або скасування вироку суду іншої держави	53
ПИТАННЯ 68. Характеристика витрат, пов'язаних із передачею засудженої особи	54
Нормативно-правові акти та література для поглибленого вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна правова допомога у кримінальному провадженні»	55

ДОДАТКИ:

Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах	73
Додатковий протокол до Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах	83
Другий додатковий протокол до Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах	87
Європейська Конвенція Про міжнародну дійсність кримінальних вироків	104
Європейська конвенція про видачу правопорушників	123
Додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників	134
Другий додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників	137
Конвенція про передачу засуджених осіб	141
Додатковий протокол до Європейської Конвенції про передачу засуджених осіб	150
Європейська конвенція про передачу провадження у кримінальних справах	154
Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом	167
Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму	183
Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією	198

ПЕРЕДМОВА

Міжнародна правова допомога – одна з важливих юридичних дисциплін при підготовці висококваліфікованих спеціалістів – юристів у вищих навчальних закладах. Її призначення – надати можливість слухачам вивчити необхідну інформацію про те як повинна здійснюватися міжнародна правова допомога у кримінальних провадженнях. Мова йде про одну з важливих сфер діяльності правоохоронних органів, яка стосується міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.

У структурі навчальної дисципліни «Міжнародна правова допомога» розглядаються такі основні питання як законодавство, що регулює міжнародне співробітництво під час кримінального провадження; характеристика надання та отримання міжнародної правової допомоги чи іншого міжнародного співробітництва; обсяг та види міжнародного співробітництва під час кримінального провадження; порядок виконання процесуальних дій дипломатичними представництвами або консульськими установами; зберігання та передання речових доказів і документів під час міжнародного співробітництва; доказова сила офіційних документів під час міжнародного співробітництва; порядок розгляду запиту іноземного компетентного органу про міжнародну правову допомогу; порядок повідомлення про результати розгляду запиту про міжнародну правову допомогу; процедура виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України; процесуальні дії, які можуть бути проведені в порядку надання міжнародної правової допомоги; порядок тимчасової передачі до іноземної держави особи, яка відбуває покарання на території України; розшук, арешт і конфіскація майна на підставі запиту про міжнародну правову допомогу; порядок оскарження рішення, дій чи бездіяльності органів державної влади, їх посадових чи службових осіб; відшкодування завданої шкоди та витрати, пов'язані із наданням міжнародної правової допомоги на території України; процедура направлення запиту про видачу особи (екстрадицію); випадки перейняття кримінального провадження; підстави і порядок виконання вироків судів іноземних держав; порядок і строки вирішення питання про передачу осіб, засуджених судами України, для відбування покарання в іноземних державах.

Посібник підготовлений в рамках чинного кримінального процесуального законодавства і допоможе студентам, слухачам під час підготовки до складання заліку із зазначеної дисципліни.

ПИТАННЯ 1. Законодавство, що регулює міжнародне співробітництво під час кримінального провадження

Правову основу міжнародного співробітництва під час кримінального провадження становлять:

1) міжнародні угоди про співробітництво ратифіковані Україною (Європейська конвенція про нагляд за умовно засудженими або умовно звільненими правопорушниками від 30 листопада 1964 року і ратифікована Україною 22 вересня 1995 року; Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми від 16 травня 2005 року і ратифікована Україною 16 січня 2008 року);

2) інші міждержавні багатосторонні договори, ратифіковані Україною, що містять елементи правової допомоги (Конвенція ООН про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства від 26 листопада 1968 року, ратифікована Україною 25 березня 1969 року; Міжнародна конвенція ООН про боротьбу з фінансуванням тероризму від 9 грудня 1999 року і ратифікована Україною 12 вересня 2002 року);

3) двосторонні договори про правову допомогу у кримінальних справах із країнами як ближнього, так і далекого зарубіжжя (Договір між Україною та Канадою про взаємодопомогу у кримінальних справах від 23 вересня 1996 року; Договір між Україною та Сполученими Штатами Америки про взаємну правову допомогу у кримінальних справах від 10 лютого 2000 року);

4) міжвідомчі договори про правову допомогу у кримінальних справах із країнами як ближнього, так і далекого зарубіжжя (Угода між Генеральною прокуратурою України і міністерством юстиції Республіки Польща на виконання статті 3 Договору між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 24 травня 1993 року);

5) рішення Європейського суду з прав людини (справа «Новік проти України», заява № 48068/06, рішення від 18 грудня 2008 року; справа «Ахмадпур проти Туреччини», заява № 12717/08, рішення від 15 червня 2010 року);

6) нормативно-правові акти, які регулюють порядок і процедуру здійснення міжнародного співробітництва у кримінальному процесі України (КПК України, КК України, закони, накази, інструкції).

ПИТАННЯ 2. Характеристика надання та отримання міжнародної правової допомоги чи іншого міжнародного співробітництва без договору

Міжнародна правова допомога – проведення компетентними органами однієї держави процесуальних дій, виконання яких необхідне для досудового розслідування, судового розгляду або для виконання вироку, ухваленого судом іншої держави або міжнародною судовою установою (п. 1 ч. 1 ст. 541 КПК України).

За відсутності міжнародного договору України міжнародна правова допомога чи інше співробітництво може бути надано на підставі запиту іншої держави чи запитано на засадах взаємності.

Уповноважений (центральний) орган України, направляючи до такої держави запит, письмово гарантує запитуваній стороні розглянути в майбутньому її запит про надання такого самого виду міжнародної правової допомоги.

Враховуючи відсутність договірних відносин між країнами, які могли б закріпити правовий статус відносин, права та обов'язки сторін щодо надання правової допомоги, у ч. 2 ст. 544 КПК України закріплено засаду взаємності, який передбачає, що уповноважений (центральний) орган України, направляючи до іншої держави запит, письмово гарантує запитуваній стороні розглянути в майбутньому її запит про надання такого самого виду міжнародної правової допомоги.

Уповноважений (центральний) орган України при зверненні за міжнародною правовою допомогою до такої держави та наданні такій державі міжнародної правової допомоги керується положеннями КПК України.

За відсутності міжнародного договору з відповідною державою уповноважений (центральний) орган України надсилає запит про надання міжнародної правової допомоги до Міністерства закордонних справ України для подальшого передання його компетентному органу запитуваної сторони дипломатичним шляхом.

ПИТАННЯ 3. Форми міжнародного співробітництва під час кримінального провадження

Конструкція ст. 542 КПК України дозволяє виділити **сім форм міжнародного співробітництва під час кримінального провадження**:

1. вручення документів;
2. виконання окремих процесуальних дій;
3. видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення;
4. тимчасова передача осіб;
5. перейняття кримінального переслідування;
6. передача засуджених осіб;
7. виконання вироків.

Перелік заходів, які можуть бути здійснені в межах міжнародного співробітництва *не є вичерпним*, оскільки закон вказує, що окрім визначених у КПК України заходів, можуть бути вчинені й інші заходи, які вчиняються на виконання міжнародних договорів, укладених Україною.

ПИТАННЯ 4. Центральні органи України, що забезпечують міжнародне співробітництво у кримінальному провадженні

Уповноважений (центральний) орган – орган, уповноважений від імені держави розглянути запит компетентного органу іншої держави або міжнародної судової установи і вжити заходів з метою його виконання чи направити до іншої держави запит компетентного органу про надання міжнародної правової допомоги (п. 6 ч. 1 ст. 541 КПК України).

Стаття 545 КПК України, не встановлюючи вичерпного переліку органів, уповноважених брати участь у міжнародному співробітництві, розмежовує повноваження окремих органів в залежності від стадії, на якій знаходиться розгляд матеріалів кримінального провадження.

Генеральна прокуратура України звертається із запитом про міжнародну правову допомогу у кримінальному провадженні під час досудового розслідування та розглядає відповідні запити іноземних компетентних органів.

Міністерство юстиції України звертається із запитом судів про міжнародну правову допомогу у кримінальному провадженні під час судового провадження та розглядає відповідні запити судів іноземних держав.

ПИТАННЯ 5. Порядок виконання процесуальних дій дипломатичними представництвами або консульськими установами

До міжнародних правових відносин у сфері кримінального провадження певною мірою можуть залучатися і такі інститути, як *дипломатичні представництва й консульські установи*.

Дипломатичне представництво – постійно діючий закордонний орган зовнішніх зносин держави, який, як і його персонал, має дипломатичні привілеї та імунітети (недоторканність служб, приміщення, засобів пересування, кореспонденції тощо), а також право на спеціальний захист з боку держави перебування.

Консульська установа – розташований на території іноземної держави постійно діючий державний орган зовнішніх зносин, який виконує свої функції в межах консульського округу.

Консульські установи або дипломатичні представництва інших держав в Україні мають право одержувати на добровільній основі пояснення, речі, документи від громадян держави, яку вони представляють, а також вручати документи таким особам.

Основною вимогою, та, відповідно, ознакою проведення зазначених дій є їх добровільність (дії не можуть містити заходів примусового характеру) та відповідність національному законодавству держави, в якій діє представництво.

ПИТАННЯ 6. Зберігання та передання речових доказів і документів під час міжнародного співробітництва

Речові докази і документи, передані запитуваною стороною на виконання запиту (доручення, клопотання) компетентного органу України у порядку міжнародного співробітництва, зберігаються в порядку, встановленому КПК України для зберігання речових доказів та документів, і після закінчення кримінального провадження повертаються запитуваній стороні, якщо не було досягнуто домовленості про інше.

Загальні правила зберігання речових доказів і документів та вирішення питання про них регламентовано у ст. 100 КПК України. У ч. 2 ст. 100 КПК України зазначено, що зберігання речових доказів стороною обвинувачення здійснюється в

порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Зберігання речових доказів і документів та вирішення питання про них здійснюється на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2012 р. № 1104 «Про реалізацію окремих положень Кримінального процесуального кодексу України». Даною постановою передбачено «Порядок зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження».

Компетентний орган під час передання речових доказів і документів може відмовитися від вимоги їх повернення в Україну за умови, якщо на території України:

а) відсутня потреба в їх використанні для досудового розслідування та судового розгляду в іншому кримінальному провадженні;

б) відсутні правомірні вимоги третіх осіб на відповідне майно чи спір щодо нього розглядається в суді.

Водночас наявність вказаних обставин або однієї з них, унеможливорює відмову компетентного органу України від вимоги про повернення речових доказів та документів в Україну.

ПИТАННЯ 7. Доказова сила офіційних документів під час міжнародного співробітництва

Документи, які направляються у зв'язку із запитом про міжнародне співробітництво, якщо їх складено, засвідчено у відповідній формі офіційною особою компетентного органу запитуючої сторони або запитуваної сторони і скріплено гербовою печаткою компетентного органу, приймаються на території України без додаткового засвідчення (легалізації) у разі, якщо це передбачено міжнародним договором України.

Відповідно до Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів 1961 р., до якої приєдналась Україна у 2002 р., офіційними документами вважаються документи, які виходять від органу або посадової особи, що діють у сфері судової юрисдикції держави, включаючи й ті, які виходять від органів прокуратури, секретаря суду або судового виконавця.

Відомості, які містяться в матеріалах, отриманих у результаті виконання дій, передбачених у запиті про міжнародне співробітництво, органами іноземної держави визнаються **допустимими**, якщо:

а) вони отримані за процедурою, передбаченою законодавством запитуваної держави;

б) під час їх отримання не було порушено засади справедливого судочинства, права людини і основоположні свободи.

Правовий статус учасників кримінального провадження в іноземній державі не потребує додаткового встановлення. Такий статус повинен визначатися згідно із документами, які направляються у зв'язку із запитом про міжнародне співробітництво, якщо їх складено, засвідчено у відповідній формі офіційною особою компетентного органу запитуючої або запитуваної сторони і скріплено

гербовою печаткою компетентного органу відповідно до ч. 1 та 2 ст. 550 КПК України.

ПИТАННЯ 8. Зміст та форма запиту про міжнародну правову допомогу

Будь-який запит про міжнародну правову допомогу складається виключно в письмовій формі. При цьому запит повинен відповідати вимогам міжнародного договору із відповідною запитуваною стороною. Належне оформлення запиту, його обґрунтованість, ясність сприяють ефективності його виконання. Запит може бути складений у формі доручення.

Запит повинен містити:

1) назву органу, який звертається за допомогою, та компетентного органу запитуваної сторони;

2) посилання на відповідний міжнародний договір або на дотримання засади взаємності;

3) найменування кримінального провадження, щодо якого запитується міжнародна правова допомога;

4) стислий опис кримінального правопорушення, що є предметом кримінального провадження, та його правову кваліфікацію;

5) відомості про повідомлену підозру, обвинувачення з викладенням повного тексту відповідних статей Кримінального кодексу України;

6) відомості про відповідну особу, зокрема її ім'я та прізвище, процесуальний статус, місце проживання або перебування, громадянство, інші відомості, які можуть сприяти виконанню запиту, а також зв'язок цієї особи із предметом кримінального провадження;

7) чіткий перелік запитуваних процесуальних дій та обґрунтування їхнього зв'язку із предметом кримінального провадження;

8) відомості про осіб, присутність яких вважається необхідною під час виконання процесуальних дій, і обґрунтування цієї необхідності;

9) інші відомості, які можуть сприяти виконанню запиту або передбачені міжнародним договором чи вимогою компетентного органу запитуваної сторони.

Для забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження (свідка, потерпілого, експерта, підозрюваного або обвинуваченого), під час їх допиту до запиту компетентний орган України повинен долучити належним чином засвідчений витяг відповідних статей КПК України, що містять роз'яснення особі її прав та обов'язків. Окрім витягів, слід додавати чіткий та конкретний перелік питань, які слід поставити зазначеним особам або питання про відомості, які необхідно отримати від особи.

До запиту про проведення окремих процесуальних дій (обшуку, огляду місця події, вилучення, арешту чи конфіскації майна тощо) компетентний орган України повинен додати належно завірену (підписом та гербовою печаткою органу) копію відповідного дозволу про проведення необхідних процесуальних дій. При цьому в самому запиті зазначається інформація про докази, які обґрунтовують потребу у відповідних процесуальних діях.

Якщо запит містить прохання про вручення особі документів, у ньому можуть не вказуватися такі відомості: стислий опис кримінального правопорушення, що є предметом кримінального провадження, та його правова кваліфікація; відомості про повідомлену підозру, обвинувачення з викладенням повного тексту відповідних статей КК України; відомості про осіб, присутність яких вважається необхідною під час виконання процесуальних дій, і обґрунтування цієї необхідності.

У випадку коли запит містить прохання про отримання оригіналів документів, про це в ньому необхідно прямо зазначити. У запиті необхідно надати гарантії повернення таких оригіналів після того, як відпаде потреба в них, а у разі отримання оригіналів – обов’язково забезпечити їх повернення по закінченню кримінального провадження.

Відповідно до п. 16 ч. 2 ст. 36 та ст. 552 КПК України на стадії досудового розслідування запит про міжнародну правову допомогу слідчого обов’язково погоджується у письмовій формі з прокурором, який здійснює нагляд за дотриманням законів при проведенні досудового розслідування.

Запит про міжнародну правову допомогу має бути підписаний особою, яка його склала.

ПИТАННЯ 9. Наслідки виконання запиту в іноземній державі

Докази та відомості, одержані від запитуваної сторони в результаті виконання запиту про міжнародну правову допомогу, можуть бути використані лише у кримінальному провадженні, якого стосувався запит, крім випадків, коли досягнуто домовленості про інше із запитуваною стороною. Запитувана сторона може надати згоду на використання таких доказів та відомостей в іншому кримінальному провадженні.

Відомості, які містяться в матеріалах, отриманих у результаті виконання запиту про міжнародну правову допомогу, не можуть визнаватися судом допустимими, якщо запит компетентного органу України був переданий запитуваній стороні з порушенням передбаченого порядку, встановленого КПК України або міжнародним договором України.

ПИТАННЯ 10. Порядок розгляду запиту іноземного компетентного органу про міжнародну правову допомогу

Отримавши запит про міжнародну правову допомогу від запитуючої сторони, уповноважений (центральный) орган України *розглядає його на предмет обґрунтованості*, тобто:

- а) відповідності вимогам, які повинен містити запит;
- б) наявності підстав для кримінального провадження відповідно до законодавства запитуваної сторони;
- в) оцінює доцільність виконання доручення саме компетентним органом України.

У разі прийняття рішення про задоволення запиту уповноважений

(центральный) орган України надсилає запит компетентному органу України для виконання.

У межах повноважень Генеральна прокуратура України має право надавати вказівки щодо забезпечення належного, повного та своєчасного виконання такого запиту. Наведені вказівки є обов'язковими до виконання відповідним компетентним органом України.

Виключно центральним органом України щодо міжнародної правової допомоги приймається рішення за запитом (дорученням) про міжнародну правову допомогу щодо:

присутності представника компетентного органу іноземної держави під час надання міжнародної правової допомоги. Якщо запит (доручення) про міжнародну правову допомогу, що передбачає присутність представника, надійшов відповідно до ч. 3 ст. 545 КПК України, його копію невідкладно надсилають до уповноваженого (центрального) органу для вирішення в цій частині;

2) надання компетентним органам іноземної держави гарантій щодо умов виконання запиту (доручення), передбачених ч. 2 ст. 544 КПК України, та отримання таких гарантій від інших держав;

3) тимчасової передачі особи, яка відбуває покарання, для участі у слідчих (розшукових) та інших процесуальних діях.

ПИТАННЯ 11. Порядок повідомлення про результати розгляду запиту про міжнародну правову допомогу в Україні

Кримінальне процесуальне законодавство (ст. 555) передбачає **три варіанта дій** у разі надсилання запиту про міжнародну правову допомогу до уповноваженого (центрального) органу України:

а) задоволення запиту та направлення його на виконання компетентному органу, одержання від нього запитуваних відомостей, документів та направлення їх до уповноваженого (центрального) органу запитуючої сторони;

б) відмова в задоволенні запиту, яка повинна бути мотивованою, а причини відмови та умови, за яких запит може бути розглянуто, повинні бути повідомлені запитуючій стороні;

в) умовне виконання, яке відрізняється від відмови тим, що при умовному виконанні відсутня потреба у направленні нового запиту, а наявний запит почне виконуватися після виконання запитуючою стороною цих умов.

ПИТАННЯ 12. Сутність засади конфіденційності

На прохання запитуючої сторони уповноважений (центральный) орган України має право вжити додаткових заходів для забезпечення **конфіденційності** факту отримання запиту про міжнародну правову допомогу, його змісту та відомостей, отриманих у результаті його виконання. Засада конфіденційності поширюється і на відповідний компетентний орган України, який забезпечує виконання запиту про надання міжнародної правової допомоги.

Умови та терміни збереження конфіденційних відомостей, отриманих у

результаті виконання запиту, у разі необхідності погоджуються сторонами.

ПИТАННЯ 13. Випадки відмови запитуючій стороні у задоволенні запиту про міжнародну правову допомогу в Україні

Запитуючій стороні може бути відмовлено у задоволенні запиту про правову допомогу у випадках, передбачених міжнародним договором України (багатосторонніми договорами (конвенціями), двосторонніми договорами, ратифікаційними законами тощо).

За відсутності міжнародного договору України у виконанні запиту повинно бути відмовлено, якщо:

- 1) виконання запиту суперечитиме конституційним засадам чи може завдати шкоди суверенітету, безпеці, громадському порядку або іншим інтересам України;
- 2) запит стосується правопорушення, за яке в Україні стосовно тієї самої особи судом прийнято рішення, яке набрало законної сили;
- 3) запитуюча сторона не забезпечує взаємності у цій сфері;
- 4) запит стосується діяння, яке не є кримінальним правопорушенням за законом України про кримінальну відповідальність;
- 5) є достатні підстави вважати, що запит спрямований на переслідування, засудження або покарання особи за ознаками її раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;
- 6) запит стосується кримінального правопорушення, яке є предметом досудового розслідування або судового розгляду в Україні.

Відмова з інших підстав є недопустимою, оскільки порушуватиме міжнародні зобов'язання України.

У всіх випадках відмови у наданні міжнародної правової допомоги уповноважений (центральный) орган України повертає такий запит компетентному органу іноземної держави із обов'язковим зазначенням причин.

ПИТАННЯ 14. Процедура виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України

Після розгляду запиту про міжнародну правову допомогу на предмет обґрунтованості й відповідності вимогам законів або міжнародних договорів України уповноважений (центральный) орган України повинен прийняти **рішення** щодо:

- 1) доручення його виконання органу досудового розслідування, прокуратури або суду з одночасним вжиттям заходів щодо забезпечення умов конфіденційності;
- 2) можливості виконання запиту із застосуванням законодавства іноземної держави;
- 3) відкладення виконання, якщо це може перешкоджати кримінальному провадженню на території України, або погоджує з компетентним органом іноземної держави можливість виконання запиту на певних умовах;
- 4) відмови у виконанні запиту з підстав, передбачених ст. 557 КПК України;

5) можливості виконання запиту, якщо витрати на таке виконання явно перевищуватимуть завдану кримінальним правопорушенням шкоду або явно не відповідатимуть тяжкості кримінального правопорушення (якщо це не суперечить міжнародному договору України);

6) вчинення інших дій, передбачених міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Запит компетентного органу іноземної держави про міжнародну правову допомогу *виконується упродовж одного місяця* з дати його надходження до безпосереднього виконавця. За необхідності виконання складних та великих за обсягами процесуальних дій, у тому числі таких, що потребують погодження прокурора або можуть бути проведені лише на підставі ухвали слідчого судді, *строк виконання може бути продовжений* центральним органом України або органом, уповноваженим здійснювати зносини з компетентними органами іноземної держави відповідно до ч. 3 ст. 545 КПК України. Компетентний орган не в праві самостійно вирішувати питання продовження такого строку, яке повинно бути погоджено із центральним (уповноваженим) органом.

Складені органом досудового розслідування, слідчим, прокурором або суддею документи для забезпечення виконання запиту про міжнародну правову допомогу підписуються зазначеними посадовими особами та скріплюються печаткою відповідного органу. Отримані за результатами виконання запиту від інших відомств, установ чи підприємств (незалежно від форми власності) документи повинні бути підписані їхніми керівниками та скріплені печаткою відповідного відомства, установи чи підприємства. Орган досудового розслідування або слідчий передає матеріали виконання запиту прокурору, який здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування, для перевірки повноти і законності проведених слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій.

За наявності відповідного міжнародного договору матеріали направляються уповноваженим (центральним) орган України безпосередньо до компетентного органу запитуючої сторони. За відсутності відповідного міжнародного договору матеріали направляються уповноваженим (центральним) орган України через Міністерство закордонних справ України. При цьому уповноважений (центральний) орган України має право встановити обмеження щодо використання таких матеріалів запитуючою стороною. Такі обмеження повинні бути визначені у супровідному листі.

Причини та порядок відмови у виконанні запиту про міжнародну правову допомогу врегульовані ст. 557 КПК України.

ПИТАННЯ 15. Сутність повного або часткового відкладення надання міжнародної правової допомоги

КПК України (ст. 559) встановлює пріоритетність досудового розслідування або судового розгляду, що триває в Україні, перед наданням правової допомоги запитуючій стороні у випадку, якщо надання такої допомоги перешкоджатиме

відповідному провадженню в Україні. Відкладення повинне бути обґрунтованим, інакше це суперечитиме засадам міжнародного співробітництва.

Перш ніж відмовити в допомозі або відкласти її надання запитувана сторона, у разі необхідності – після консультацій із запитуючою стороною, вирішує, чи може прохання бути виконано частково або на таких умовах, які вона вважає необхідними. Якщо виконання прохання відкладається, то повинні бути зазначені причини відкладення. Запитувана сторона також повідомляє запитуючій стороні про будь-які причини, які унеможливають виконання прохання або можуть значно його затримати.

ПИТАННЯ 16. Завершення процедури надання міжнародної правової допомоги

Орган, якому було доручено виконання запиту, після здійснення необхідних процесуальних дій надсилає всі отримані матеріали уповноваженому (центральному) органу України.

При отриманні зазначених матеріалів уповноважений (центральный) орган України має право:

1) вимагати від компетентного органу додаткових заходів для виконання запиту в разі неправильного або неповного його виконання. Такі вимоги для компетентного органу є обов'язковими;

2) протягом десяти днів після надходження матеріалів, отриманих під час виконання запиту, надіслати їх запитуючій стороні.

Документи, отримані внаслідок виконання запиту, засвідчуються гербовою печаткою компетентного органу, який проводив процесуальні дії, та передаються уповноваженому (центральному) органу України для передання запитуючій стороні без перекладу, якщо інше не передбачено міжнародним договором.

ПИТАННЯ 17. Процесуальні дії, які можуть бути проведені в порядку надання міжнародної правової допомоги

Україна взяла на себе зобов'язання виконувати всі процесуальні дії, передбачені КПК України та міжнародними договорами, за винятком тих положень, які Україна залишила за собою право не приймати. *Законодавством не встановлюється вичерпного переліку процесуальних дій та заходів, які можуть бути проведені в порядку надання правової допомоги.*

Процесуальні дії можна класифікувати на:

- дії, які не потребують спеціального дозволу;
- дії, які потребують спеціального дозволу.

Незважаючи на те, що процесуальна дія вчиняється в межах надання правової допомоги, якщо вона потребує спеціального дозволу суду або прокуратури, такий дозвіл необхідно отримувати в загальному порядку.

ПИТАННЯ 18. Процесуальні дії, що потребують спеціального дозволу

Якщо для виконання запиту компетентного органу іноземної держави необхідно провести процесуальну дію, виконання якої в Україні можливе лише з дозволу прокурора або суду, така дія здійснюється лише за умови отримання відповідного дозволу в порядку, передбаченому КПК України, навіть якщо законодавство запитуючої сторони цього не передбачає.

Підставою для вирішення питання щодо надання такого дозволу є матеріали звернення компетентного органу іноземної держави.

Загальний порядок одержання спеціального дозволу повинен бути дотриманий, незважаючи на відсутність вимоги щодо одержання спеціального дозволу для процесуальної дії за законодавством запитуючої сторони.

У разі якщо при зверненні за допомогою в іноземній державі необхідно виконати процесуальну дію, для проведення якої в Україні потрібен дозвіл прокурора або суду, така процесуальна дія може запитуватися лише після надання відповідного дозволу прокурором або судом. При цьому належно засвідчена копія такого дозволу долучається до матеріалів запиту.

ПИТАННЯ 19. Представник компетентного органу запитуючої держави

Представник компетентного органу іноземної держави повинен мати дозвіл центрального органу України (п. 1 ч. 4 ст. 554 КПК України) на присутність під час проведення процесуальних дій та дотримуватися вимог законів України.

Представнику компетентного органу іноземної держави забороняється самостійно проводити на території України будь-які процесуальні дії.

Представник компетентного органу іноземної держави має право:

- а) спостерігати за проведенням процесуальних дій;
- б) вносити зауваження та пропозиції щодо проведення процесуальних дій;
- в) з дозволу слідчого, прокурора або суду ставити запитання особам, які допитуються;
- г) робити записи, у тому числі із застосуванням технічних засобів.

Присутність представника компетентного органу іноземної держави, його зауваження та пропозиції, поставлені запитання та фіксування технічними засобами належить обов'язково заносити до протоколу відповідної процесуальної дії.

ПИТАННЯ 20. Порядок вручення документів особі, визначеній у запиті

За запитом компетентного органу іноземної держави про міжнародну правову допомогу документи та рішення, долучені до такого запиту, вручаються особі, визначеній у запиті, в порядку, встановленому ст. 564 КПК України.

Особами, уповноваженими здійснювати вручення документів, є слідчий, прокурор або суддя, які мають право викликати особу для вручення їй документів та рішень, долучених до запиту про міжнародну правову допомогу. Закон дозволяє застосувати привід до особи, яка добровільно не з'явилася на виклик

уповноваженої особи для вручення документів.

Вручення документів оформляється протоколом, в якому повинно бути зазначено місце і дата вручення документів. Особа, якій вручаються документи може робити заяви і зауваження, які мають бути зафіксовані у протоколі. Окрім протоколу, вручення документів може бути зафіксовано у окремому документі – підтвердженні, яке містить інформацію про результат виконання вручення.

Відмова особи від одержання документів повинна бути зафіксована у протоколі. Відмова особи від одержання означає, що процесуально особі вручені документи та рішення.

Документ повинен містити переклад українською мовою або має бути викладений мовою, яка зрозуміла одержувачу. Недотримання вимоги щодо мови документів унеможливилює виконання процесуальної дії, якщо особа відмовилася від отримання таких документів, а не процесуально означає, що документи вважаються такими, вручення яких не відбулося.

Протокол про вручення документів передається разом з іншими документами, доданими до запиту, компетентному органу іноземної держави.

ПИТАННЯ 21. Характеристика тимчасової передачі до іноземної держави особи, яка відбуває покарання на території України

Гарантією належного розслідування матеріалів кримінального провадження є процесуальна можливість залучення до участі при проведенні процесуальних дій особи, яка тримається під вартою або відбуває покарання у виді позбавлення волі на території іноземної держави і не притягується до кримінальної відповідальності в цьому кримінальному провадженні.

За необхідності такої участі орган досудового розслідування, прокурор, суддя або суд України складають *прохання про тимчасову передачу* такої особи в Україну.

При погодженні передання особи повинен бути встановлений строк для передачі, необхідний для проведення усіх необхідних дій, після чого особа підлягає поверненню на територію іноземної держави. Недотримання погоджених строків є недопустимим. При неможливості вчинення дій у обумовлені строки, вони можуть бути продовжені виключно шляхом погодження із компетентним органом іноземної держави не пізніш як за двадцять днів до закінчення такого строку.

Рішення компетентного органу іноземної держави про тримання особи під вартою або про призначення їй покарання у виді позбавлення волі є підставою для тримання під вартою в Україні особи, яка тимчасово передана в Україну.

Тимчасова передача до іноземної держави особи, яка відбуває покарання на території України, можлива на прохання компетентного органу іноземної держави.

Обов'язковою умовою для передачі особи в межах надання міжнародної правової допомоги є наявність її письмової згоди, без якої передача відбутися не може.

ПИТАННЯ 22. Порядок виклику особи, яка перебуває за межами України

Особу, яка перебуває за межами України, для провадження слідчих (розшукових) чи інших процесуальних дій на території України викликають повісткою на підставі запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу.

Викликаній особі, крім підозрюваного та обвинуваченого, повідомляється про розмір і порядок відшкодування витрат, пов'язаних з викликом.

Запит (доручення) у рамках міжнародної правової допомоги про виклик особи, яка перебуває за межами України, направляється компетентному органу іноземної держави не пізніше шістдесяти діб до дати явки особи або в інший строк, передбачений міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Щодо кримінального правопорушення, яке є предметом цього кримінального провадження, так і за будь-яке інше кримінальне правопорушення, вчинене до перетинання державного кордону України **викликана особа не може бути:**

- притягнута до кримінальної відповідальності;
- затримана;
- стосовно неї не може бути обраний запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- до неї не можуть бути застосовані інші заходи забезпечення кримінального провадження чи обмеження її особистої свободи.

Стосовно такої особи не може бути приведений до виконання вирок, ухвалений до перетину державного кордону України у зв'язку з викликом. Підозрюваний, обвинувачений або засуджений може бути затриманий, стосовно нього може бути застосований запобіжний захід або приведений до виконання вирок лише за злочин, зазначений у повістці.

Закон обмежує названі гарантії для особи строком у **п'ятнадцять діб** від моменту отримання письмового повідомлення органу досудового розслідування, прокуратури або суду про відсутність необхідності у проведенні слідчих чи інших процесуальних дій за її участю. Якщо особа залишається на території України після закінчення вказаного строку, вона втрачає гарантії, закріплені у ч. 2 ст. 566 КПК України.

ПИТАННЯ 23. Порядок допиту особи за запитом компетентного органу іноземної держави шляхом проведення відео- або телефонної конференції

Допит за запитом компетентного органу іноземної держави проводиться у присутності слідчого судді за місцезнаходженням особи за допомогою відео- або телефонної конференції у таких випадках:

- 1) неможливості прибуття певних осіб до компетентного органу іноземної держави;
- 2) для забезпечення безпеки осіб;
- 3) з інших підстав, визначених слідчим суддею (судом).

Закон не дає вичерпного переліку підстав, за наявності яких у порядку надання міжнародної правової допомоги може бути проведено допит особи за допомогою відео- або телефонної конференції.

Запит про міжнародну правову допомогу повинен містити витяги з викладенням повного тексту відповідних норм законодавчого акту запитуючої сторони щодо порядку проведення такої процесуальної дії, з обов'язковим перекладом українською мовою. Однак під час проведення допиту можуть застосовуватися лише ті норми, які не суперечать засадам кримінального процесуального законодавства України та загальновизнаним стандартам забезпечення прав людини і основоположних свобод. Слідчий суддя може зупинити проведення допиту у разі виявлення порушення порядку його проведення, та продовжити допит можна лише за умови усунення таких порушень.

Компетентний орган запитуючої сторони повинен забезпечити участь *перекладача* під час проведення відео- або телефонної конференції. На перекладача, який знаходиться на території України, поширюються вимоги, передбачені ст. 68 КПК України, а у випадках, коли допит шляхом конференції виконується за законом запитуючої сторони, саме вона забезпечує участь перекладача, який за змістом статті може знаходитися на території іноземної країни і відповідно – діяти в межах її законодавства.

Допит за запитом компетентного органу іноземної держави шляхом проведення відео- або телефонної конференції оформлюється відповідним протоколом. Протокол допиту та носії відео- або аудіоінформації надсилаються до компетентного органу запитуючої сторони.

Зазначені правила допиту в режимі відео- або телефонної конференції застосовуються, якщо він проводиться в іноземній державі за запитом компетентного органу України.

ПИТАННЯ 24. Розшук, арешт і конфіскація майна на підставі запиту про міжнародну правову допомогу

На підставі запиту про міжнародну правову допомогу відповідні органи України проводять процесуальні дії з метою виявлення та арешту:

- майна, грошей і цінностей, отриманих злочинним шляхом;
- майна, яке належить підозрюваним, обвинуваченим або засудженим особам.

При накладенні арешту на вказане майно, забезпечуються необхідні заходи з метою його збереження до прийняття судом рішення щодо такого майна, про що повідомляють запитуючій стороні.

За запитом запитуючої сторони виявлене майно:

- 1) може бути передане компетентному органу запитуючої сторони як доказ у кримінальному провадженні або для повернення власнику;
- 2) може бути конфісковане, якщо це передбачено вироком чи іншим рішенням суду запитуючої сторони, які набрали законної сили.

Майно, не передається запитуваній стороні або його передання може бути відстрочене чи тимчасовим, якщо це майно потребується для цілей розгляду

цивільної або кримінальної справи в Україні чи не може бути вивезено за кордон з інших підстав, передбачених законом.

Конфісковане майно передається в дохід Державного бюджету України, окрім випадків передачі даного майна або його грошового еквівалента:

1) запитуючій стороні, яка прийняла рішення про конфіскацію для відшкодування потерпілим шкоди, завданої злочином;

2) згідно з міжнародними договорами України, що регулюють питання розподілу конфіскованого майна або його грошового еквівалента.

Передання майна, на яке накладено арешт, а також конфіскованого майна може бути відкладено, якщо це необхідно для досудового розслідування та судового розгляду в Україні або розгляду спору про права інших осіб.

ПИТАННЯ 25. Характеристика контрольованої поставки за запитом про міжнародну правову допомогу

Контрольована поставка – це різновид контролю за вчиненням злочину, сутність якого полягає у допущенні під негласним контролем і оперативним наглядом уповноважених органів ввезення в Україну, вивезення з України чи транзиту через її територію, а також перевезення та пересилання в межах території України наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів з метою виявлення джерел походження зазначених об'єктів, осіб, причетних до їх незаконного обігу, та інших злочинів. Контрольована поставка може проводитись і стосовно інших різновидів предметів, товарів або речовин, що є знаряддям вчинення злочину, отриманих злочинним шляхом, або речовин, що їх замінюють (спеціальних імітаційних засобів), а також відбуватись виключно у межах території України.

Контрольована поставка може мати місце як на підставі виконання запиту про міжнародну правову допомогу, так і внаслідок безпосереднього виявлення слідчим ознак відповідного злочину.

Метою контрольованої поставки є виявлення, викриття та документування злочинної діяльності міжнародних злочинних організацій.

Завданням контрольованої поставки може бути:

а) встановлення каналів надходження заборонених до обігу речовин і предметів;

б) встановлення відправників і одержувачів;

в) встановлення осіб, які вчинили або вчиняють злочин;

г) забезпечення доказів злочинної діяльності.

Про виявлення контрабандної поставки складається протокол, який направляється компетентному органу держави, на територію якої пропущено контрольовану поставку, а в разі одержання таких матеріалів від відповідних органів іншої держави вони долучаються до матеріалів досудового розслідування.

ПИТАННЯ 26. Порядок прикордонного переслідування особи, яка вчинила незаконне переміщення через державний кордон України

Прикордонне переслідування – розслідування компетентним органом України протиправної діяльності особи, яка вчинила незаконне переміщення через державний кордон України.

У разі проведення компетентними органами України прикордонного переслідування особи, яка вчинила незаконне переміщення через державний кордон України, проводиться розслідування її незаконної діяльності на території України.

Матеріали кримінального провадження щодо документування незаконної діяльності зазначеної особи на території України згідно з міжнародними договорами про прикордонне переслідування передаються відповідним органам держави, де цю особу притягнуто до кримінальної відповідальності, а в разі одержання таких матеріалів від відповідних органів іншої держави, вони долучаються до матеріалів досудового розслідування.

Особливістю прикордонного переслідування є те, що воно може розпочатися не на підставі запиту іноземної держави про міжнародну правову допомогу, а відповідно до норм КПК України. Запит про міжнародну правову допомогу у цьому випадку служить юридичною підставою для передачі матеріалів кримінального провадження щодо документування незаконної діяльності зазначеної особи на території України згідно з міжнародними договорами про прикордонне переслідування. Такий самий порядок передбачений і для одержання таких матеріалів від відповідних органів іншої держави.

ПИТАННЯ 27. Мета створення і діяльності спільних слідчих груп

Створюються міждержавні спільні слідчі групи за умов якщо:

а) є необхідність проведення досудового розслідування обставин кримінальних правопорушень, вчинених на територіях декількох держав;

б) кримінальним правопорушенням порушуються інтереси декількох держав.

Ініціатива щодо створення спільних слідчих груп може надходити від:

1) слідчого органу досудового розслідування України;

2) прокурора України;

3) компетентного органу іноземної держави.

Єдиним органом, уповноваженим розглядати і вирішувати питання щодо доцільності створення спільних слідчих груп є Генеральна прокуратура України.

Члени спільної слідчої групи безпосередньо взаємодіють між собою, узгоджують основні напрями досудового розслідування, проведення процесуальних дій, обмінюються отриманою інформацією. Координацію їх діяльності здійснює ініціатор створення спільної слідчої групи або один з її членів.

Слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії виконуються членами спільної слідчої групи тієї держави, на території якої вони проводяться, тому роль представників іноземної держави у слідчій групі носить дорадчий характер. *Закон не наділяє представників іноземної держави у слідчій групі повноваженнями на*

вчинення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій.

ПИТАННЯ 28. Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, їх посадових чи службових осіб, відшкодування завданої шкоди та витрат, пов'язаних із наданням міжнародної правової допомоги на території України

Особи, які вважають, що рішеннями, діями або бездіяльністю органів державної влади України, їх посадових чи службових осіб, вчинених у зв'язку з виконанням запиту про міжнародну правову допомогу, завдано шкоди їхнім правам, свободам чи інтересам, мають право оскаржити рішення, дії та бездіяльність до суду.

Фізичні та юридичні особи мають право на відшкодування, якщо шкода правам, свободам чи інтересам заподіяна:

- а) у зв'язку з виконанням запиту про міжнародну правову допомогу;
- б) така шкода заподіяна неправомірними діями;
- в) діями, які вчинені органами державної влади України, їх посадовими чи службовими особами або представниками запитуючої сторони.

Витрати, пов'язані з наданням міжнародної правової допомоги на території України, здійснюються за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті на утримання органів досудового розслідування, прокуратури, суду та інших установ України, на які покладається виконання запитів про надання міжнародної правової допомоги на території України.

Якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, *за рахунок компетентного органу іноземної держави відшкодовуються витрати, пов'язані з виконанням запиту про міжнародну правову допомогу, на:*

- 1) виклик на територію іноземної держави учасників кримінального провадження, свідків та експертів, у тому числі в разі тимчасової передачі осіб;
- 2) проведення експертиз;
- 3) забезпечення безпеки учасників кримінального провадження.

ПИТАННЯ 29. Процедура направлення запиту про видачу особи (екстрадицію)

Видача особи (екстрадиція) – видача особи державі, компетентними органами якої ця особа розшукується для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку.

Екстрадиція включає:

- офіційне звернення про встановлення місця перебування на території запитуваної держави особи, яку необхідно видати, та видачу такої особи;
- перевірку обставин, що можуть перешкоджати видачі;
- прийняття рішення за запитом;

– фактичну передачу такої особи під юрисдикцію запитуючої держави (п. 2 ч. 1 ст. 541 КПК України).

Основною підставою складання запиту про видачу (екстрадицію) є міра та вид покарання, до якого може бути засуджена особа. У даному випадку особа підозрюється (обвинувачується) у вчиненні злочину (злочинів), за які судом може бути призначено покарання у виді позбавлення волі на максимальний строк не менше одного року, або особу засуджено до покарання у виді позбавлення волі і невідбутий строк становить не менше чотирьох місяців. У разі відсутності такої підстави центральний орган України відмовляє у видачі особи (екстрадиції).

Запити про тимчасову видачу і транзитне перевезення особи направляються та розглядаються у такому самому порядку, як і запити про видачу особи (екстрадицію). При розгляді запитів компетентних органів іноземних держав про транзитне перевезення екстрадиційній перевірці підлягають лише обставини, передбачені ч. 1 і 2 ст. 589 КПК України.

Центральний орган України має право відмовити в направленні запиту до іноземної держави, якщо існують передбачені у КПК України або міжнародним договором України обставини, які можуть перешкоджати видачі. Він також має право відмовити компетентному органу України у зверненні до іноземної держави, якщо видача буде явно не виправданою з огляду на співвідношення тяжкості вчиненого особою кримінального правопорушення та ймовірних витрат, необхідних для екстрадиції.

ПИТАННЯ 30. Центральні органи України щодо видачі особи (екстрадиції)

Центральними органами України щодо видачі особи (екстрадиції) є органи державної влади України, уповноважені від імені держави розглянути запит компетентного органу іншої держави або міжнародної судової установи і вжити заходів з метою його виконання чи направити до іншої держави запит компетентного органу про видачу особи.

Центральними органами України щодо видачі особи (екстрадиції), якщо інше не передбачено міжнародним договором України, є:

- Генеральна прокуратура України;
- Міністерство юстиції України.

Генеральна прокуратура України є центральним органом України щодо видачі (екстрадиції) підозрюваних, обвинувачених у кримінальних провадженнях під час досудового розслідування.

Міністерство юстиції України є центральним органом України щодо видачі (екстрадиції) підсудних, засуджених у кримінальних провадженнях під час судового провадження або виконання вироку.

Повноваження центральних органів України щодо видачі особи (екстрадиції):

1) звертаються до компетентних органів іноземних держав із запитом про видачу особи (екстрадицію), тимчасову видачу або транзитне перевезення;

2) розглядають запити компетентних органів іноземних держав про видачу особи (екстрадицію), тимчасову видачу або транзитне перевезення та приймають рішення щодо них;

3) організовують проведення екстрадиційної перевірки;

4) організовують прийом-передачу осіб, щодо яких прийнято рішення про видачу (екстрадицію), тимчасову видачу чи транзитне перевезення;

5) здійснюють інші повноваження, визначені цим розділом або міжнародним договором про видачу особи (екстрадицію).

ПИТАННЯ 31. Порядок підготовки документів та направлення запитів про видачу особи в Україну

Підготовку клопотання про видачу покладено на компетентні органи, тобто особу (орган), яка здійснює кримінальне провадження:

- слідчий, прокурор (під час досудового розслідування);
- суддя, суд (під час судового провадження).

Клопотання складається у письмовій формі й повинно містити дані про особу, видача якої вимагається, обставини і кваліфікацію вчиненого нею злочину.

До клопотання додаються такі документи:

1) засвідчена копія ухвали слідчого судді або суду про тримання особи під вартою, якщо видача запитується для притягнення до кримінальної відповідальності;

2) копія вироку з підтвердженням набуття ним законної сили, якщо видача запитується для приведення вироку до виконання;

3) довідка про відомості, які вказують на вчинення кримінального правопорушення особою, або довідка про докази, якими підтверджується винуватість розшукуваної особи у його вчиненні;

4) положення статті закону України про кримінальну відповідальність, за яким кваліфікується кримінальне правопорушення;

5) висновок компетентних органів України про громадянство особи, видача якої запитується, складений згідно з вимогами закону про громадянство України;

6) довідка про частину невідбутого покарання, якщо йдеться про видачу особи, яка вже відбула частину призначеного судом покарання;

7) інформація про перебіг строків давності;

8) інші відомості, передбачені міжнародним договором України, який також чинний для іноземної держави, на території якої встановлено розшукувану особу.

Зважаючи на те, що клопотання та додатки будуть направлені до запитуваної сторони, зазначені документи повинні бути завірені гербовою печаткою установи, органу або відомства, яке їх склало або видало, а також підписом уповноваженої особи із зазначенням посади і прізвища та перекладаються мовою, передбаченою міжнародним договором України.

Клопотання про видачу особи (екстрадицію) передаються до відповідного центрального органу України через прокуратуру області, міста Києва та прирівняні до них прокуратури у **десятиденний строк** з дня затримання особи на території іноземної держави. При цьому КПК України не передбачає можливості

продовження вказаного строку направлення документів. У зазначений строк керівник відповідного органу досудового розслідування у складі центрального апарату органу внутрішніх справ, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу Державного бюро розслідувань України, Національного антикорупційного бюро України безпосередньо передає Генеральній прокуратурі України клопотання про видачу особи (екстрадицію).

Центральний орган України за наявності підстав, передбачених міжнародним договором України, звертається до компетентного органу іноземної держави із запитом про видачу особи в Україну. Запит про видачу направляється керівником центрального органу України або уповноваженою ним особою протягом п'яти днів з дня отримання клопотання.

ПИТАННЯ 32. Межі кримінальної відповідальності виданої особи

Видана в Україну особа може бути притягнута до кримінальної відповідальності або щодо неї може бути виконано вирок суду лише за ті злочини, за які здійснена видача (екстрадиція).

Обмеження, висловлені компетентним органом іноземної держави під час прийняття рішення про видачу особи в Україну, є обов'язковими при прийнятті відповідних процесуальних рішень.

Якщо застереження компетентного органу іноземної держави щодо обмежень у видачі особи стосується виконання вироку, суд, який ухвалив вирок, вирішує питання про приведення його до виконання лише за ті діяння, за які відбулася видача.

Існують два винятки з такого імунітету виданої особи:

- 1) особа вчинила кримінальне правопорушення після фактичної видачі;
- 2) запитувана сторона надала дозвіл щодо притягнення до кримінальної відповідальності виданої особи або виконання вироку стосовно неї за інші кримінальні правопорушення, ніж ті, які були зазначені у попередньому запиті.

ПИТАННЯ 33. Зарахування строку тримання виданої особи під вартою до загального строку відбування покарання

Строк тримання особи під вартою відповідає строку дії ухвали слідчого судді й не може перевищувати шістдесяті днів (ч. 1 ст. 197 КПК України). Строк тримання під вартою обчислюється з моменту взяття під варту, а якщо взяттю під варту передувало затримання, – з моменту затримання. Строк тримання під вартою може бути продовжений слідчим суддею.

Час тримання виданої особи під вартою на території запитуваної держави у зв'язку з вирішенням питання про видачу в Україну, а також час її етапування зараховуються до загального строку відбування покарання, призначеного вироком суду України.

Не зараховується до загального строку відбування покарання, призначеного вироком українського суду, час перебування особи під вартою та відбування покарання на території іноземної країни у зв'язку з притягненням до кримінальної

відповідальності та відбуванням покарання за злочини, вчинені в цій іноземній країні.

ПИТАННЯ 34. Порядок повідомлення центрального органу України про результати кримінального провадження щодо виданої особи

Прокурор надсилає центральному органу України повідомлення про результати кримінального провадження щодо виданої особи для подальшого інформування уповноваженого (центрального) органу запитуваної держави.

Під результатом кримінального провадження щодо виданої особи слід розуміти відповідне рішення суду за наслідками розгляду кримінального провадження, яке набрало законної сили.

ПИТАННЯ 35. Тимчасова видача та процесуальний порядок її здійснення

Тимчасова видача – видача на певний строк особи, яка відбуває покарання на території однієї держави, іншій державі для проведення процесуальних дій з її участю та притягнення до кримінальної відповідальності з метою запобігання закінченню строків давності або втраті доказів у кримінальній справі (п. 11 ч. 1 ст. 541 КПК України).

У разі необхідності запобігання закінченню строків давності притягнення до кримінальної відповідальності або втраті доказів у кримінальному провадженні може бути направлено запит про тимчасову видачу.

Запит про тимчасову видачу подібний до запиту про видачу особи (екстрадицію), однак він обов'язково повинен містити гарантії центрального органу України щодо тримання особи під вартою упродовж усього періоду тимчасової видачі та стосовно своєчасного повернення такої особи до іноземної держави у погоджений строк.

У разі необхідності компетентний орган України, який здійснює кримінальне провадження, готує документи про продовження строку тимчасової видачі, що надсилаються відповідному центральному органу не пізніш як за двадцять днів до закінчення строку тимчасової видачі.

ПИТАННЯ 36. Особливості тримання особи під вартою на території України на підставі рішення компетентного органу

Рішення компетентного органу іноземної держави про взяття особи під варту або призначення їй покарання у виді позбавлення волі є підставою для тримання осіб під вартою на території України, які:

- 1) транзитно перевозяться територією України;
- 2) тимчасово видані в Україну.

Період тримання особи під вартою на території України на підставі рішення компетентного органу іноземної держави під час тимчасової видачі не

зараховується такій особі у строк відбування покарання, призначеного за вироком суду України.

Таке зарахування не передбачено нормами КПК України та безпідставно сприяє необґрунтованому пом'якшенню кримінально-правового становища засуджених, оскільки в таких випадках час відбування покарання за вироками іноземних держав фактично зараховується й у строк покарання, визначеного судами України. Саме тому під час призначення покарання суд у вирок визначає початком строку відбуття покарання не календарну дату, а момент затримання особи в іноземній державі з метою подальшої екстрадиції для виконання вироку в Україні.

ПИТАННЯ 37. Права особи, видача якої запитується в іноземну державу

Особа, стосовно якої розглядається питання про видачу в іноземну державу, має право:

- 1) знати, у зв'язку з яким кримінальним правопорушенням надійшов запит про її видачу;
- 2) мати захисника і побачення з ним за умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допитів;
- 3) у разі затримання – на повідомлення близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 4) брати участь у розгляді судом питань, пов'язаних з її триманням під вартою і запитом про її видачу;
- 5) ознайомлюватися із запитом про видачу або одержати його копію;
- 6) оскаржувати рішення про тримання під вартою, про задоволення запиту про видачу;
- 7) висловлювати в судовому засіданні свою думку щодо запиту про видачу;
- 8) звертатися з проханням про застосування спрощеної процедури видачі;
- 9) робити заяви, заявляти клопотання, виступати в суді мовою, якою вона володіє, користуватися послугами перекладача, а також отримати переклад судового рішення та рішення центрального органу України мовою, якою вона користувалася під час розгляду;
- 10) на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, якщо особа, стосовно якої розглядається питання про видачу, є іноземцем і тримається під вартою

ПИТАННЯ 38. Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України

Затримання на території України особи, яка розшукується іноземною державою у зв'язку із вчиненням кримінального правопорушення, здійснюється уповноваженою службовою особою. Згідно з ч. 3 ст. 207 КПК України під уповноваженою службовою особою слід розуміти особу, якій за законом надане таке право.

Інформування уповноваженою службовою особою прокурора, у межах територіальної юрисдикції якого здійснено затримання, відбувається негайно у формі повідомлення, зміст якого повинен відповідати вимогам ст. 112 КПК України та містити докладну інформацію щодо підстав і мотивів затримання. Додатками до такого повідомлення можуть бути необхідні матеріали, які стали підставою затримання, та копія протоколу про затримання.

Прокурор, отримавши повідомлення, перевіряє законність затримання особи, яка розшукується компетентними органами іноземних держав, та негайно інформує прокуратуру області, м. Києва та прирівняні до них прокуратури.

Про затримання таких осіб прокуратура області, м. Києва та прирівняні до них прокуратури протягом *шістдесяти годин* після затримання повідомляє відповідний центральний орган України, який протягом *трьох днів* інформує компетентний орган іноземної держави.

Про кожен випадок затримання громадянина іноземної держави, який вчинив злочин за межами України, прокуратура області, м. Києва та прирівняні до них прокуратури також повідомляє Міністерство закордонних справ України.

Затримана особа негайно звільняється у разі, якщо:

1) протягом шістдесяти годин з моменту затримання вона не доставлена до слідчого судді для розгляду клопотання про обрання стосовно неї запобіжного заходу тимчасового або екстрадиційного арешту;

2) встановлено обставини, за наявності яких видача (екстрадиція) не здійснюється.

Такими обставинами можуть бути:

- затримана особа є громадянином України;
- затриманій особі надано статус біженця, статус особи, яка потребує додаткового захисту, або їй надано тимчасовий захист в Україні, не може бути видана державі, біженцем з якої вона визнана, а також іноземній державі, де її здоров'ю, життю або свободі загрожує небезпека за ознаками раси, віросповідання (релігії), національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань, крім випадків, передбачених міжнародним договором України;

- злочин, за який запитано видачу, не передбачає покарання у виді позбавлення волі за законом України;

- закінчилися передбачені законом України строки давності притягнення особи до кримінальної відповідальності або виконання вироку за злочин, за який запитано видачу;

- не підтверджено ініціатором розшуку наміру вимагати затриману особу;

- компетентний орган іноземної держави не надав на вимогу центрального органу України додаткових матеріалів або даних, без яких неможливе прийняття рішення за запитом про видачу (екстрадицію);

- видача особи (екстрадиція) суперечить зобов'язанням України за міжнародними договорами України;

- наявні інші підстави, передбачені міжнародним договором України;

- якщо правопорушення не є кримінально караним за законодавством України.

ПИТАННЯ 39. Характеристика тимчасового арешту

Тимчасовий арешт – взяття під варту особи, розшукуваної за вчинення злочину за межами України, на строк, визначений КПК України або міжнародним договором України, до отримання запиту про видачу (екстрадицію) (п. 10 ч. 1 ст. 541 КПК України).

До затриманої особи, яка вчинила злочин за межами України, застосовується тимчасовий арешт до сорока діб або інший встановлений відповідним міжнародним договором України строк до надходження запиту про її видачу.

У разі якщо максимальний строк тимчасового арешту закінчився, а запит про видачу цієї особи не надійшов, особа підлягає негайному звільненню з-під арешту.

Прокурор звертається до слідчого судді, у межах територіальної юрисдикції якого здійснено затримання, із *клопотанням* про застосування тимчасового арешту.

До клопотання додаються:

- 1) протокол затримання особи;
- 2) документи, що містять дані про вчинення особою злочину на території іноземної держави та обрання щодо неї запобіжного заходу компетентним органом іноземної держави;
- 3) документи, що підтверджують особу затриманого.

Клопотання має бути розглянуто слідчим суддею у найкоротший строк, але не пізніше сімдесяти двох годин з моменту затримання особи.

При розгляді клопотання слідчий суддя:

- 1) встановлює особу затриманого;
- 2) пропонує йому зробити заяву;
- 3) перевіряє наявність документів, що містять дані про вчинення особою злочину на території іноземної держави та обрання щодо неї запобіжного заходу компетентним органом іноземної держави;
- 4) вислуховує думку прокурора, інших учасників;
- 5) виносить ухвалу про:
 - застосування тимчасового арешту;
 - відмову в застосуванні тимчасового арешту, якщо для його обрання немає підстав.

Ухвала слідчого судді може бути оскаржена в апеляційному порядку особою, до якої застосовано тимчасовий арешт, її захисником чи законним представником, прокурором.

Звільнення особи з-під тимчасового арешту у зв'язку з несвоєчасним надходженням до центрального органу України запиту про видачу не перешкоджає застосуванню до неї екстрадиційного арешту в разі отримання в подальшому такого запиту.

У разі надходження запиту про видачу особи (екстрадицію) до закінчення строку тимчасового арешту ухвала слідчого судді про застосування тимчасового

арешту втрачає юридичну силу з моменту винесення слідчим суддею ухвали про застосування екстрадиційного арешту щодо цієї особи.

ПИТАННЯ 40. Особливості застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою для забезпечення видачі особи (екстрадиційний арешт)

Екстрадиційний арешт – застосування запобіжного заходу у вигляді тримання особи під вартою з метою забезпечення її видачі (екстрадиції) (п. 9 ч. 1 ст. 541 КПК України).

Після надходження запиту компетентного органу іноземної держави про видачу особи за дорученням або зверненням центрального органу України *прокурор звертається з клопотанням про її екстрадиційний арешт* до слідчого судді за місцем тримання особи під вартою. Клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою для забезпечення видачі особи (екстрадиційний арешт) подається винятково у письмовій формі.

Разом із клопотанням на розгляд слідчого судді подаються:

- 1) копія запиту компетентного органу іноземної держави про видачу особи (екстрадицію), засвідчена центральним органом України;
- 2) документи про громадянство особи;
- 3) наявні матеріали екстрадиційної перевірки.

Матеріали, що подаються слідчому судді, мають бути перекладені державною мовою або іншою мовою, передбаченою міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

У разі якщо особа, щодо якої вирішується питання про тримання під вартою, не володіє державною мовою, їй забезпечується участь перекладача.

Після одержання клопотання слідчий суддя встановлює особу, пропонує їй зробити заяву, перевіряє запит про видачу та наявні матеріали екстрадиційної перевірки, вислуховує думку прокурора, інших учасників і **виносить ухвалу про:**

- 1) застосування екстрадиційного арешту;
- 2) відмову в застосуванні екстрадиційного арешту, якщо для його обрання немає підстав.

При розгляді клопотання слідчий суддя не досліджує питання про винуватість та не перевіряє законність процесуальних рішень, прийнятих компетентними органами іноземної держави у справі стосовно особи, щодо якої надійшов запит про видачу.

Ухвала слідчого судді може бути оскаржена в апеляційному порядку особою, щодо якої застосовано екстрадиційний арешт, її захисником чи законним представником, прокурором. Апеляційна скарга на ухвалу слідчого судді подається безпосередньо до суду апеляційної інстанції протягом п'яти днів з дня її оголошення. При цьому для особи, яка перебуває під вартою, строк подачі апеляційної скарги обчислюється з моменту вручення їй копії судового рішення.

Екстрадиційний арешт застосовується до вирішення питання про видачу особи (екстрадицію) та її фактичної передачі, але не може тривати більше дванадцяти місяців.

Перевірку наявності підстав для подальшого тримання особи під вартою або її звільнення у межах строку екстрадиційного арешту покладено на слідчого суддю, у межах територіальної юрисдикції якого особа перебуває під вартою:

- 1) за клопотанням прокурора – не рідше одного разу на два місяці;
- 2) за скаргою особи, до якої застосовано екстрадиційний арешт, або її захисника чи законного представника – не частіше одного разу на місяць.

Звільнення особи з-під екстрадиційного арешту слідчим суддею не перешкоджає повторному його застосуванню з метою фактичної передачі особи іноземній державі на виконання рішення про видачу, якщо інше не передбачено міжнародним договором України.

Центральний орган України невідкладно інформує у письмовій формі Управління Верховного Комісара Організації Об'єднаних Націй у справах біженців про кожен випадок застосування тимчасового або екстрадиційного арешту до особи, якій надано статус біженця, статус особи, яка потребує додаткового захисту, або їй надано тимчасовий захист в Україні, не може бути видана державі, біженцем з якої вона визнана, а також іноземній державі, де її здоров'ю, життю або свободі загрожує небезпека за ознаками раси, віросповідання (релігії), національності, громадянства (підданства), приналежності до певної соціальної групи або політичних переконань, крім випадків, передбачених міжнародним договором України

ПИТАННЯ 41. Порядок застосування запобіжного заходу, не пов'язаного із триманням під вартою, для забезпечення видачі особи на запит іноземної держави

За наявності обставин, які гарантують запобігання втечі особи та забезпечення у подальшому її видачі, слідчий суддя може обрати щодо такої особи запобіжний захід, не пов'язаний із триманням під вартою (екстрадиційним арештом).

При вирішенні питання про можливість застосування запобіжного заходу, не пов'язаного із триманням під вартою, слідчий суддя обов'язково враховує:

- 1) відомості про ухилення особи від правосуддя у запитуючій стороні та дотримання нею умов, на яких відбулося звільнення її з-під варти під час цього або інших кримінальних проваджень;
- 2) тяжкість покарання, що загрожує особі в разі засудження, виходячи з обставин, встановлених під час заявленого кримінального правопорушення, положень закону України про кримінальну відповідальність і усталеної судової практики;
- 3) вік та стан здоров'я особи, видача якої запитується;
- 4) міцність соціальних зав'язків особи, у тому числі наявність у неї родини та утриманців.

У разі порушення особою, щодо якої розглядається запит про її видачу, умов обраного запобіжного заходу слідчий суддя за клопотанням прокурора має право постановити ухвалу про застосування екстрадиційного арешту для забезпечення видачі особи.

ПИТАННЯ 42. Порядок припинення тимчасового арешту або запобіжного заходу

Тимчасовий арешт або запобіжний захід припиняється в разі, якщо:

- 1) центральний орган України в передбачені міжнародним договором України строки не отримав запит про видачу особи (екстрадицію);
- 2) під час екстрадиційної перевірки встановлено обставини, за наявності яких видача особи (екстрадиція) не здійснюється;
- 3) компетентний орган іноземної держави відмовився вимагати видачу особи;
- 4) центральним органом України прийнято рішення про відмову у видачі особи (екстрадиції).

Ініціатором скасування тимчасового арешту чи запобіжного заходу, може бути:

- 1) прокурор області, м. Києва та прирівняні до них прокурори або його заступник при прийнятті такого рішення самостійно;
- 2) центральний орган України, при дорученні (зверненні) такого питання прокурору області, м. Києва та прирівняні до них прокуратур.

Копія постанови про скасування тимчасового арешту або запобіжного заходу надсилається уповноваженій службовій особі місця ув'язнення, слідчому судді, який приймав рішення про застосування тимчасового арешту або запобіжного заходу, а також особі, щодо якої застосовувався запобіжний захід, не пов'язаний із триманням під вартою.

ПИТАННЯ 43. Екстрадиційна перевірка та процесуальний порядок її здійснення

Екстрадиційна перевірка – діяльність визначених законом органів щодо встановлення та дослідження передбачених міжнародним договором України, іншими актами законодавства України обставин, що можуть перешкоджати видачі особи (екстрадиції), яка вчинила злочин (п. 8 ч. 1 ст. 541 КПК України).

Екстрадиційна перевірка проводиться після надходження відповідного запиту про видачу особи (екстрадицію). Ініціатором екстрадиційної перевірки може бути відповідний центральний орган України. Екстрадиційну перевірку окрім центрального органу України може проводити за письмовим дорученням (якщо центральним органом України є Генеральна прокуратура України) або письмовим зверненням (якщо центральним органом України є Міністерство юстиції) прокуратура області, м. Києва та прирівняні до них прокуратури.

Екстрадиційна перевірка здійснюється протягом шістдесяти днів. Цей строк може бути продовжено відповідним центральним органом України.

Матеріали екстрадиційної перевірки разом із висновком щодо такої перевірки надсилаються відповідному центральному органу України.

ПИТАННЯ 44. Спрощений порядок видачі осіб з України

Особі, щодо якої надійшов запит про її видачу, повідомляється про право звертатися з проханням про застосування спрощеного порядку видачі й роз'яснюється порядок надання відповідної заяви.

Спрощений порядок видачі з України особи може бути застосований лише за наявності письмової заяви такої особи про її згоду на видачу, оформленої у присутності захисника та затвердженої слідчим суддею. У разі одержання відповідної заяви видача можлива без проведення в повному обсязі перевірки наявності можливих перешкод для видачі.

Прокурор звертається до слідчого судді з клопотанням про затвердження згоди особи на видачу. Слідчий суддя розглядає клопотання за участю особи, що підлягає видачі, її захисника та прокурора. Слідчий суддя зобов'язаний переконатися, що особа, яка підлягає видачі, добровільно погоджується на свою видачу і усвідомлює всі наслідки цієї видачі, після чого постановляє ухвалу про затвердження згоди особи на її спрощену видачу або про відмову в цьому.

У разі отримання заяви про згоду особи на видачу запитуючій стороні та її затвердження ухвалою слідчого судді прокурор передає заяву на розгляд центральному органу України, який протягом трьох днів розглядає її та приймає рішення про можливість застосування спрощеного порядку видачі.

Якщо особа, щодо якої надійшов запит про видачу, не погоджується на свою видачу, застосовується звичайний порядок розгляду запиту про видачу.

Після затвердження слідчим суддею згоди особи на застосування спрощеного порядку видачі така згода не може бути відкликана.

ПИТАННЯ 45. Випадки відмови у видачі особи (екстрадиції)

У видачі особи іноземній державі відмовляється у разі, якщо:

1) особа, стосовно якої надійшов запит про видачу, відповідно до законів України на час прийняття рішення про видачу (екстрадицію) є громадянином України;

2) злочин, за який запитано видачу, не передбачає покарання у виді позбавлення волі за законом України;

3) закінчилися передбачені законом України строки давності притягнення особи до кримінальної відповідальності або виконання вироку за злочин, за який запитано видачу;

4) компетентний орган іноземної держави не надав на вимогу центрального органу України додаткових матеріалів або даних, без яких неможливе прийняття рішення за запитом про видачу (екстрадицію);

5) видача особи (екстрадиція) суперечить зобов'язанням України за міжнародними договорами України;

6) наявні інші підстави, передбачені міжнародним договором України.

У всіх випадках відмови центральний орган України повинен поінформувати запитуючу сторону про підстави відмови із обов'язковим посиланням на чинне

законодавство України або міжнародні нормативні правові акти, ратифіковані Україною.

У разі коли відмова у видачі особи не звільняє її від притягнення до кримінальної відповідальності за законодавством України за клопотанням компетентного органу іноземної держави Генеральна прокуратура України доручає здійснення досудового розслідування стосовно цієї особи в порядку, передбаченому КПК України.

ПИТАННЯ 46. Рішення, що приймаються за запитом про видачу особи (екстрадицію)

Після закінчення екстрадиційної перевірки центральний орган України приймає рішення про:

- видачу особи (екстрадицію) іноземній державі;
- відмову у видачі (екстрадиції) іноземній державі.

Рішення виноситься та підписується керівником центрального органу України (Генеральним прокурором України чи міністром юстиції України) або уповноваженою ним особою.

Про своє рішення центральний орган України зобов'язаний негайно повідомити:

- компетентний орган запитуючої сторони;
- особу, щодо якої воно прийнято.

У разі прийняття рішення про видачу (екстрадицію) особі обов'язково має бути вручено копію такого рішення. Копію рішення надсилають також захиснику та законному представнику особи.

Якщо впродовж десяти днів зазначене рішення не оскаржено до суду, організовується фактична видача цієї особи компетентним органам іноземної держави.

Рішення про видачу особи (екстрадицію) не може бути прийнято, якщо така особа подала заяву про визнання її біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, чи скористалася відповідно до законодавства правом на оскарження рішення щодо зазначених статусів, до остаточного розгляду заяви, у порядку, встановленому законодавством України. Інформація про подання особою зазначених заяв або оскарження відповідних рішень не надається іноземній державі, що надіслала запит.

ПИТАННЯ 47. Порядок оскарження рішення про видачу особи (екстрадицію)

Рішення про видачу особи (екстрадицію) оскаржуються до слідчого судді:

- у межах територіальної юрисдикції якого така особа тримається під вартою, при цьому уповноважена службова особа місця ув'язнення негайно

надсилає скаргу до слідчого судді й повідомляє про це прокуратуру області, міста Києва та прирівняні до них прокуратури;

– у межах територіальної юрисдикції якого розташований відповідний центральний орган України, якщо до особи застосовано запобіжний захід, не пов'язаний із триманням під вартою.

Рішення про видачу особи (екстрадицію) може бути оскаржено:

- особою стосовно якої воно прийняте;
- її захисником чи законним представником.

Розгляд скарги здійснюється слідчим суддею протягом п'яти днів з дня її надходження до суду. Судовий розгляд проводиться за участю прокурора, який проводив екстрадиційну перевірку, особи, щодо якої прийнято рішення про видачу, її захисника чи законного представника, якщо він бере участь у провадженні.

При розгляді скарги слідчий суддя не досліджує питання про винуватість та не перевіряє законність процесуальних рішень, прийнятих компетентними органами іноземної держави у справі стосовно особи, щодо якої надійшов запит про видачу (екстрадицію).

За результатами розгляду слідчий суддя виносить ухвалу, якою:

- залишає скаргу без задоволення;
- задовольняє скаргу і скасовує рішення про видачу (екстрадицію).

Ухвала слідчого судді може бути оскаржена в апеляційному порядку прокурором, особою, щодо якої прийнято рішення, її захисником чи законним представником. Подання апеляційної скарги на ухвалу слідчого судді зупиняє набрання нею законної сили та її виконання.

Ухвала суду апеляційної інстанції може бути оскаржена в касаційному порядку лише прокурором з мотивів неправильного застосування судом норм міжнародних договорів України, якщо скасування рішення про видачу (екстрадицію) перешкоджає подальшому провадженню щодо особи, видача якої запитувалася іноземною державою.

ПИТАННЯ 48. Випадки відстрочки центральним органом України фактичної передачі особи до іноземної держави

Після прийняття рішення про видачу особи (екстрадицію) центральний орган України може відстрочити фактичну передачу особи до іноземної держави у разі, якщо:

1) особа, щодо якої прийнято рішення про видачу (екстрадицію), притягається до кримінальної відповідальності або відбуває покарання у виді позбавлення чи обмеження волі за інший злочин на території України – до закінчення досудового розслідування або судового провадження, відбуття покарання чи звільнення від покарання з будь-яких законних підстав;

2) особа, щодо якої надійшов запит про видачу, тяжко хворіє і за станом здоров'я не може бути видана без шкоди її здоров'ю – до її видужання.

Після прийняття рішення про відстрочку передачі прокуратура області, м. Києва та прирівняні до них прокуратури за дорученням (зверненням)

центрального органу України здійснює нагляд за процесом відбування особою покарання або контролює хід її лікування.

У разі відсутності підстав для відстрочення фактичної передачі особи, прокуратура області, м. Києва та прирівняні до них прокуратури забезпечує застосування екстрадиційного арешту.

Якщо в період відстрочення настали обставини, які можуть перешкоджати видачі особи, центральний орган України має право переглянути своє рішення про видачу (екстрадицію).

До таких обставин належать:

1) злочин, за який запитано видачу, перестав передбачати покарання у виді позбавлення волі за законом України або декриміналізація відповідного діяння за законодавством України;

2) закінчилися передбачені законом України строки давності притягнення особи до кримінальної відповідальності або виконання вироку за злочин, за який запитано видачу;

3) закінчення строку надання на вимогу центрального органу України додаткових матеріалів або даних, без яких неможливе прийняття рішення за запитом про видачу (екстрадицію);

4) якщо за правопорушення, за яким прийнято рішення у видачі, було проголошено амністію в Україні й за яке вона мала компетенцію переслідувати згідно з її кримінальним законодавством;

5) видача особи (екстрадиція) стала суперечити зобов'язанням України за міжнародними договорами України;

6) особі було надано статус біженця, статус особи, яка потребує додаткового захисту, або їй надано тимчасовий захист в Україні, або її здоров'ю, життю або свободі стала загрожувати небезпека за ознаками раси, віросповідання (релігії), національності, громадянства (підданства), приналежності до певної соціальної групи або політичних переконань у випадку її видачі запитуючій стороні;

7) інші обставини, які унеможливають видачу особи.

ПИТАННЯ 49. Сутність та значення фактичної передачі особи

З метою фактичної передачі особи, щодо якої прийнято рішення про видачу (екстрадицію), центральний орган України після набрання чинності цим рішенням надає відповідні доручення (направляє звернення) компетентним органам України.

Рішення центрального органу про видачу особи (екстрадицію) набуває чинності зі спливом строків на його оскарження, тобто десяти днів з дня вручення копії такого рішення особі, щодо якої воно прийняте. У своєму рішенні про видачу особи (екстрадицію) центральний орган України визначає дату фактичної передачі, про яку обов'язково повідомляє компетентний орган запитуючої сторони.

Передача особи має бути здійснена протягом п'ятнадцяти днів з дати, встановленої для її передачі. Цей строк може бути продовжено центральним органом України до тридцяти днів, після чого особа підлягає звільненню з-під варти.

Якщо компетентний орган іноземної держави з незалежних від нього обставин не може прийняти таку особу, центральний орган України встановлює нову дату передачі у строки, передбачені ч. 1 ст. 593 КПК України.

Під час фактичної передачі особи компетентний орган іноземної держави інформується про строк перебування її під вартою в Україні.

Доставлений до установ системи виконання покарань особи, щодо якої компетентним органом іноземної держави прийнято рішення про видачу в Україну, забезпечують компетентні органи України за дорученням (зверненням) центрального органу України.

ПИТАННЯ 50. Порядок і умови перейняття кримінального провадження від іноземних держав

Перейняття кримінального провадження – здійснення компетентними органами однієї держави розслідування з метою притягнення особи до кримінальної відповідальності за злочини, вчинені на території іншої держави, за її запитом (п. 3 ч. 1 ст. 541 КПК України).

Клопотання компетентних органів інших держав про перейняття Україною кримінального провадження розглядається центральним органом України щодо міжнародної правової допомоги або органом, уповноваженим здійснювати зносин, протягом двадцяти днів з дня його надходження.

Клопотання про порушення кримінального переслідування супроводжується оригіналом або засвідченою копією кримінальної справи, а також іншими необхідними документами. Однак, якщо підозрювана особа утримується під вартою, а запитуюча держава не може подати зазначені документи разом із клопотанням про порушення кримінального переслідування, вони можуть бути надіслані пізніше.

Запитуюча держава також письмово інформує запитувану державу про всі процесуальні дії та про всі заходи стосовно провадження, які здійснено в запитуючій державі після передачі клопотання. Таке повідомлення супроводжується всіма необхідними документами.

Кримінальне провадження, в якому судовими органами іноземної держави не було ухвалено вирок, може бути перейняте Україною за таких умов:

- 1) особа, яка притягається до кримінальної відповідальності, є громадянином України і перебуває на її території;
- 2) особа, яка притягається до кримінальної відповідальності, є іноземцем або особою без громадянства і перебуває на території України, а її видача згідно із КПК України або міжнародним договором України неможлива або у видачі відмовлено;
- 3) запитуюча держава надала гарантії, що у разі ухвалення вироку в Україні особа, яка притягається до кримінальної відповідальності, не піддаватиметься у запитуючій державі державному обвинуваченню за те ж кримінальне правопорушення;
- 4) діяння, якого стосується запит, є кримінальним правопорушенням за законом України про кримінальну відповідальність.

Існує два механізми перейняття кримінального провадження: через суд або Генеральну прокуратуру України.

Механізм передачі запитів судів в Україну: Міністерство юстиції – управління юстиції – суд – обласна прокуратура – територіальна прокуратура – орган досудового розслідування.

Одержані від іноземного суду матеріали кримінального провадження для судового розгляду направляються через відповідне обласне управління юстиції за підсудністю до суду за місцем проживання або затримання особи.

У подальшому на підставі процесуального рішення суду кримінальне провадження надсилається територіальному прокурору. Прокурор спрямовує отримані матеріали до органу, якому воно підслідне, з метою організації досудового розслідування. Компетентний орган за наявності підстав вживає заходів з метою притягнення винної особи до кримінальної відповідальності.

При відмові перейняти кримінальне провадження Генеральна прокуратура України повертає матеріали відповідним органам іноземної держави з обґрунтуванням підстав відмови.

ПИТАННЯ 51. Випадки неможливості перейняття кримінального провадження

Кримінальне провадження не може бути перейняте, якщо:

1) не дотримані вимоги ч. 2 ст. 595 КПК України або міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;

2) щодо цієї ж особи у зв'язку з тим же кримінальним правопорушенням в Україні судом ухвалено виправдувальний вирок;

3) щодо цієї ж особи у зв'язку з тим же кримінальним правопорушенням в Україні судом ухвалено обвинувальний вирок, за яким покарання вже відбусте або виконується;

4) щодо цієї ж особи у зв'язку з тим же кримінальним правопорушенням в Україні закрито кримінальне провадження або її звільнено від відбування покарання у зв'язку з помилуванням або амністією;

5) провадження щодо заявленого кримінального правопорушення не може здійснюватися у зв'язку із закінченням строку давності.

ПИТАННЯ 52. Особливості тримання під вартою особи до отримання запиту про перейняття кримінального провадження

За клопотанням компетентного органу іншої держави до особи, яка перебуває на території України і щодо якої буде направлений запит про перейняття кримінального провадження, може бути застосовано тимчасовий арешт (тримання під вартою) у порядку, передбаченому ст. 583 КПК України.

Особа, щодо якої буде направлений запит про перейняття кримінального провадження, може триматися під вартою на території України *не більше ніж сорок діб.*

Якщо після закінчення передбаченого ч. 1 ст. 597 КПК України строку запит про перейняття кримінального провадження не надійде, зазначена особа звільняється з-під варти.

ПИТАННЯ 53. Порядок кримінального провадження, що перейняте від іншої держави

Кримінальне провадження, що перейняте від компетентного органу іншої держави, починається зі стадії досудового розслідування. Тобто, досудове розслідування за кримінальним провадженням, яке перейняте від іншої держави, повинно розпочинатися з моменту внесення про це відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Під час проведення розслідування дозволяється проводити будь-які процесуальні дії, передбачені КПК України: викликати осіб, проводити слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії, повідомляти особі про підозру, застосовувати заходи забезпечення кримінального провадження, фіксувати кримінальне провадження за допомогою технічних засобів, приймати процесуальні рішення та звертати їх до виконання тощо.

Відомості, які містяться в матеріалах, отриманих до перейняття кримінального провадження відповідним органом іншої держави на її території та згідно з її законодавством, можуть бути визнані допустимими під час судового розгляду в Україні, якщо це не порушує засад судочинства, передбачених Конституцією України та КПК України, і вони не отримані з порушенням прав людини і основоположних свобод. *Не потребують легалізації відомості, визнані судом допустимими.* Для того щоб докази, одержані в порядку, передбаченому даною статтею, могли використовуватися у вітчизняному кримінальному судочинстві, можуть знадобитися певні дії, спрямовані на їх процесуальну адаптацію, а саме: переклад протоколів слідчих дій та інших документів на українську або іншу мову, якою здійснюється судочинство; огляд предметів і документів, що мають ознаки речових доказів.

Слідчий, прокурор України після перейняття кримінального провадження мають право здійснювати будь-які процесуальні дії.

За наявності достатніх підстав для повідомлення про підозру воно повинно бути здійснене згідно з законом України про кримінальну відповідальність і в порядку, передбаченому КПК України.

Покарання, що призначається судом, не повинно бути суворішим від покарання, передбаченого законом запитуючої держави за таке ж кримінальне правопорушення.

Компетентному органу запитуючої держави надсилається копія остаточного процесуального рішення, що набуло законної сили.

ПИТАННЯ 54. Порядок і умови передавання кримінального провадження компетентному органу іншої держави

Ініціатива щодо передачі кримінального переслідування органам іноземної держави завжди виходить від слідчого, прокурора, суду (судді), у провадженні яких знаходяться матеріали кримінального провадження. Відповідне рішення приймається ними лише за наявності достатніх підстав, що засвідчують необхідність застосування даного міжнародного механізму кримінальної юстиції, та визначених законом умов. *Клопотання розглядаються* уповноваженим (центральним) органом України протягом двадцяти днів з моменту надходження.

Незакінчене кримінальне провадження може бути передане іншій державі за умови, що видача особи, яка підлягає притягненню до кримінальної відповідальності, неможлива або у видачі такої особи Україні відмовлено.

Слідчий, прокурор або суд на вимогу уповноваженого (центрального) органу України поновлює кримінальне провадження, продовжує строки розслідування або тримання під вартою з урахуванням часу, необхідного для перейняття його компетентним органом іноземної держави.

ПИТАННЯ 55. Зміст та форма клопотання про передавання кримінального провадження іншій державі

Клопотання про передавання кримінального провадження іншій державі складається у письмовій формі, підписується посадовою особою, яка його направляє, посвідчується гербовою печаткою відповідного органу. Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, що стосуються оформлення клопотання, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору. Дане клопотання готується слідчим, прокурором або суддею на місцях.

Клопотання про передавання кримінального провадження повинно містити:

- 1) назву органу, який здійснює кримінальне провадження;
- 2) посилання на відповідний міжнародний договір про надання правової допомоги;
- 3) найменування кримінального провадження, передавання якого запитується;
- 4) опис кримінального правопорушення, що є предметом кримінального провадження, та його правову кваліфікацію;
- 5) прізвище, ім'я, по батькові особи, щодо якої здійснюється кримінальне провадження, дату і місце народження, місце проживання або перебування та інші відомості про неї.

До клопотання додаються такі документи:

- матеріали кримінального провадження (повинні бути засвідчені гербовою печаткою органу розслідування, прокуратури, суду – ініціатора клопотання, а їх копії залишаються в органі, який проводив розслідування або судовий розгляд);

- текст статті закону України про кримінальну відповідальність, за яким кваліфікується кримінальне правопорушення, щодо якого здійснюється провадження (належним чином завірений та перекладений на державну мову запитуваної сторони або мову звернення, передбачену договором);
- відомості про громадянство особи.

Разом з клопотанням та документами компетентному органу іншої держави передаються наявні речові докази. Передані компетентному органу іншої держави речові докази після закінчення кримінального провадження слід повертати запитуючій стороні, якщо не було досягнуто домовленості про інше.

ПИТАННЯ 56. Наслідки передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави

З моменту перейняття компетентним органом іншої держави кримінального провадження відповідні органи України не мають права здійснювати будь-які процесуальні дії щодо особи у зв'язку з кримінальним правопорушенням, щодо якого передано кримінальне провадження. Це не стосується випадків, пов'язаних з виконанням запитів (доручень) про міжнародно-правову допомогу на території України, що стосуються перейнятого кримінального провадження: про встановлення місцезнаходження осіб, надання інформації, документів, допит особи як свідка, потерпілого, експерта, проведення обшуку, вилучення, арешт чи конфіскацію майна тощо.

Закриття компетентним органом іноземної держави переданого кримінального провадження на стадії досудового розслідування не перешкоджає відновленню провадження в Україні (в межах строків давності притягнення особи до кримінальної відповідальності) та подальшому розслідуванню в порядку, передбаченому КПК України, якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, не встановлено інше.

ПИТАННЯ 57. Підстави і порядок виконання вироків судів іноземних держав

Вирок суду іноземної держави може бути визнаний і виконаний на території України у випадках і в обсязі, передбачених міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Засуджена особа може бути передана, якщо:

- 1) ця особа є громадянином держави виконання вироку;
- 2) вирок суду стосовно цієї особи набрав законної сили;
- 3) на момент отримання запиту про передачу засуджений повинен ще відбувати покарання протягом не менш як шість місяців;
- 4) є письмова згода засудженої особи, або, у зв'язку з її віком, фізичним або психічним станом, що перешкоджають вільному волевиявленню, про це клопоче законний представник засудженої особи;

5) діяння, у зв'язку з яким було винесено вирок, є злочином відповідно до законодавства держави виконання вироку і тягне за собою покарання у виді позбавлення волі;

6) відшкодовано матеріальну шкоду, завдану злочином;

7) держава винесення вироку і держава виконання вироку дали згоду на передачу засудженої особи.

Запит про виконання вироку суду іноземної держави, крім запиту про передачу засудженої особи, Міністерство юстиції України розглядає протягом:

- тридцяти днів з моменту надходження запиту;
- якщо запит і додаткові матеріали надійшли іноземною мовою, цей строк продовжується до трьох місяців.

При розгляді запиту про виконання вироку суду іноземної держави Міністерство юстиції України з'ясовує наявність підстав, передбачених міжнародним договором України, для його задоволення. З цією метою Міністерство юстиції України може запитувати необхідні матеріали та інформацію в Україні або у компетентного органу іноземної держави.

Встановивши відповідність запиту про визнання і виконання вироку суду іноземної держави умовам, передбаченим міжнародним договором України, Міністерство юстиції України направляє до суду клопотання про визнання і виконання вироку суду іноземної держави і передає наявні матеріали.

При відмові у задоволенні запиту Міністерство юстиції України повідомляє про це іноземний орган, від якого надійшов запит, з роз'ясненням підстав відмови.

Не підлягають виконанню в Україні вирок судів іноземних держав, ухвалені заочно (in absentia), тобто без участі особи під час кримінального провадження – крім випадків, коли засудженій особі було вручено копію вироку і надано можливість його оскаржити. У задоволенні запиту про виконання вироку суду іноземної держави може бути відмовлено, якщо таке виконання суперечить зобов'язанням України за міжнародними договорами України.

Вирішення питання про визнання і виконання вироку суду іноземної держави у частині цивільного позову вирішується у порядку, передбаченому Цивільним процесуальним кодексом України.

У випадках, передбачених міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, якщо вирок суду іноземної держави передбачає покарання у виді позбавлення волі, Міністерство юстиції України надсилає засвідчену копію запиту, прокурору для звернення до слідчого судді з клопотанням про застосування запобіжного заходу до вирішення питання про виконання вироку суду іноземної держави.

ПИТАННЯ 58. Процесуальний порядок розгляду судом питання про виконання вироку суду іноземної держави

Клопотання Міністерства юстиції України про виконання вироку суду іноземної держави розглядається *протягом одного місяця* з дня його отримання судом першої інстанції, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться місце проживання чи останнє відоме місце проживання засудженої особи, або місце

перебування майна такої особи. Якщо немає даних щодо місця проживання засудженої особи чи останнього відомого її місця проживання, або місця перебування майна такої особи, розгляд судом питання про виконання вироку суду відбудеться. Узявши до уваги, що така інформація з різних причин може бути невідомою, законодавець передбачив, що в такому разі клопотання розглядає суд першої інстанції, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться місце знаходження Міністерства юстиції України.

Про дату судового засідання повідомляють особі, щодо якої ухвалено вирок, якщо вона перебуває на території України. Така особа має право користуватися правовою допомогою захисника. Судовий розгляд здійснюється за участю прокурора.

При розгляді клопотання Міністерства юстиції України про виконання вироку суду іноземної держави суд встановлює, чи дотримані умови, передбачені міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або КПК України. При цьому суд не перевіряє фактичні обставини, встановлені вироком суду іноземної держави, та не вирішує питання щодо винуватості особи.

За результатами судового розгляду суд постановляє ухвалу:

1) про виконання вироку суду іноземної держави повністю або частково. При цьому суд визначає, яка частина покарання може бути виконана в Україні, керуючись положеннями КК України, що передбачають кримінальну відповідальність за злочин, у зв'язку з яким ухвалено вирок, та вирішує питання про застосування запобіжного заходу до набрання ухвалою законної сили;

2) про відмову у виконанні вироку суду іноземної держави.

У разі необхідності проведення додаткової перевірки суд може постановити ухвалу про відкладення розгляду та отримання додаткових матеріалів.

Період, протягом якого особа перебувала під вартою в Україні у зв'язку з розглядом запиту про виконання вироку суду іноземної держави, зараховується до загального строку відбування покарання.

У разі ухвалення рішення про виконання вироку суду іноземної держави суд може одночасно ухвалити рішення про обрання запобіжного заходу стосовно особи.

Копії ухвали суд надсилає Міністерству юстиції України та вручає особі, засудженій вироком суду іноземної держави, якщо така особа перебуває на території України.

Судове рішення стосовно виконання вироку суду іноземної держави може бути оскаржено в апеляційному порядку:

- органом, що подав клопотання;
- особою, щодо якої вирішено відповідне питання;
- прокурором.

ПИТАННЯ 59. Порядок виконання вироку суду іноземної держави

Виконання вироку суду іноземної держави – це застосування засобів примусового виконання вироку суду іноземної держави в порядку, визначеному

законодавством держави, на території якої виконується рішення. Ухвала про виконання вироку суду іноземної держави звертається до виконання згідно КПК України.

Міністерство юстиції України повідомляє запитуючій стороні про результати виконання вироку суду іноземної держави. Обов'язок Міністерства юстиції України повідомляти запитуючій стороні про результати виконання вироку суду іноземної держави обумовлюється вимогами міжнародних договорів щодо взаємної поінформованості з питань виконання вироків судів іноземних держав. Запитуюча Держава зобов'язана без затримки повідомляти запитовану Державу про будь-яке рішення чи процесуальний захід, прийняті на її території, який призводить до припинення права на виконання.

ПИТАННЯ 60. Підстави розгляду питання про передачу засуджених осіб і їх прийняття для відбування покарання

Підставою для розгляду питання про передачу засудженої особи для відбування покарання є:

- запит уповноваженого (центрального) органу іноземної держави;
- звернення засудженого, його законного представника або близьких родичів чи членів сім'ї;
- інші обставини.

Передача осіб для проведення примусового лікування здійснюється за зверненням як договірної сторони, судом якої винесене рішення, так і договірної сторони, громадянином якої особа є або на території якої постійно проживає. Повноважною особою, що виступає із зверненням від імені договірних сторін, є керівник компетентного органу або його заступник. Особа, яка підлягає примусовому лікуванню, її законний представник, а також близькі родичі мають право направити до компетентних органів будь-якої з договірних сторін заяву про свою заінтересованість у передачі (ст. 3 Конвенції про передачу осіб, які страждають психічними розладами, для проведення примусового лікування). Умови передачі осіб, до яких судом застосовані примусові заходи медичного характеру, порядок і строки вирішення питання про передачу таких осіб тощо регулюються статтями 605–612 КПК України і відповідними положеннями міжнародних договорів.

ПИТАННЯ 61. Умови передачі засуджених осіб і їх прийняття для відбування покарання

Засуджену судом України особу може бути передано для відбування покарання в іншу державу, а засудженого іноземним судом громадянина України прийнято для відбування покарання в Україні тільки за умов:

- 1) якщо ця особа є громадянином держави виконання вироку;
- 2) якщо вирок набрав законної сили;

3) якщо на час отримання запиту про передачу засуджений має відбувати покарання упродовж якнайменш шести місяців або якщо йому ухвалено вирок до ув'язнення на невизначений строк;

4) якщо на передачу згоден засуджений або з урахуванням його віку або фізичного чи психічного стану на це згоден законний представник засудженого;

5) якщо кримінальне правопорушення, внаслідок вчинення якого було ухвалено вирок, є злочином згідно із законодавством держави виконання вироку або було б злочином у разі вчинення на її території, за вчинення якого може бути призначено покарання у виді позбавлення волі;

6) якщо відшкодовано майнову шкоду, завдану кримінальним правопорушенням, а в разі наявності – також процесуальні витрати;

7) якщо держава ухвалення вироку і держава виконання вироку згодні на передачу засудженого.

Перед вирішенням питання про передачу засудженої особи для відбування покарання з України до іноземної держави остання має надати гарантії того, що засуджений не буде підданий катуванню або іншому жорстокому, нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню.

Згода засудженого чи його законного представника повинна бути висловлена у письмовій формі з усвідомленням усіх правових наслідків такої згоди. Засуджений чи його законний представник мають право на отримання правової допомоги у вигляді юридичної консультації щодо наслідків своєї згоди. Згода засудженої особи не вимагається, якщо на момент вирішення питання згідно з положеннями цієї глави вона перебуває на території держави свого громадянства.

Передача засудженої особи для відбування покарання можлива лише за умови, що дія або бездіяльність, на підставі якої було винесено вирок, є злочином згідно із законодавством держави виконання вироку або була б кримінальним злочином у разі вчинення на її території. До того ж, санкцією відповідної норми має бути передбачено покарання у виді позбавлення волі. На підтвердження цього держава виконання вироку на прохання держави винесення вироку надсилає їй копію тексту відповідного закону держави виконання вироку. Якщо строк позбавлення волі, призначений у державі винесення вироку, є більшим, ніж максимальний строк покарання, встановлений за відповідне діяння законодавством держави виконання вироку, передача засудженого не здійснюється.

Якщо кримінальне правопорушення, внаслідок вчинення якого в Україні було ухвалено вирок відносно громадянина іноземної держави, є злочином згідно із законодавством держави виконання вироку, але максимальний передбачений строк покарання у виді позбавлення волі за відповідне діяння є меншим, ніж строк покарання, призначений вироком або законодавство держави виконання вироку не передбачає за вчинення цього діяння такого виду покарання, який призначений вироком, передача засудженої особи можлива лише після фактичного відбуття засудженим тієї частини покарання, що буде визначена відповідно до ч. 3 ст. 81 КК України, **зокрема:**

1) не менше половини строку покарання, призначеного судом за злочин невеликої або середньої тяжкості, а також за необережний тяжкий злочин;

2) не менше двох третин строку покарання, призначеного судом за умисний тяжкий злочин чи необережний особливо тяжкий злочин, а також у разі, якщо особа раніше відбувала покарання у виді позбавлення волі за умисний злочин і до погашення або зняття судимості знову вчинила умисний злочин, за який вона засуджена до позбавлення волі;

3) не менше трьох чвертей строку покарання, призначеного судом за умисний особливо тяжкий злочин, а також покарання, призначеного особі, яка раніше звільнялася умовно-достроково і знову вчинила умисний злочин протягом невідбутої частини покарання.

У разі прийняття рішення про відмову в передачі засудженого для подальшого відбування покарання наводяться обґрунтовані підстави прийняття такого рішення.

Засуджена особа, яка надала згоду на передачу в іноземну державу для подальшого відбування покарання, може відмовитися від такої передачі у будь-який час до перетину державного кордону України. *У разі отримання інформації про відмову особи від передачі в іноземну державу Міністерство юстиції України зобов'язано:*

- негайно припинити розгляд питання про передачу засудженої особи;
- у відповідних випадках вжити заходів для припинення передачі засудженої особи.

У випадках прийняття рішення про відмову у передачі за наявності до того підстав, а також у разі відмови засудженої особи чи її законного представника від передачі, новий розгляд питання про передачу засудженої особи можливий не раніше, ніж через три роки після прийняття відповідних рішень.

ПИТАННЯ 62. Порядок і строки вирішення питання про передачу осіб, засуджених судами України, для відбування покарання в іноземних державах

Міністерство юстиції України вирішує та розглядати питання про передачу осіб, засуджених судами України до позбавлення волі, для відбування покарання в державах, громадянами яких вони є. У складі Міністерстві юстиції України діє Департамент міжнародного права та співробітництва.

Якщо засуджений є громадянином іноземної держави - учасниці міжнародного договору про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для відбування покарання в державі, громадянином якої він є, орган, на який покладено обов'язок приведення вироку до виконання, роз'яснює засудженому його право звернутися до Міністерства юстиції України або до уповноваженого (центрального) органу держави, громадянином якої він є, з клопотанням про передачу його для відбування покарання в цій державі.

Міністерство юстиції України після вивчення та перевірки матеріалів у разі їх належного оформлення та за наявності підстав, передбачених КПК України або міжнародним договором, приймає рішення щодо передачі особи, засудженої судом України до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання у державі, громадянином якої вона є, про що надсилає інформацію відповідному органу

іноземної держави та особі, за ініціативою якої розглядалося питання передачі засудженої особи.

Після отримання від уповноваженого (центрального) органу іноземної держави інформації про згоду на прийняття засудженого для відбування покарання Міністерство юстиції України надсилає Міністерству внутрішніх справ України **доручення** про узгодження місця, часу і порядку передачі та організацію передачі цієї особи з установи системи виконання покарань України в іноземну державу. Здійснення етапування засудженої особи по території України та сама передача цієї особи на кордоні України здійснюється органами системи виконання покарань України разом з органами Міністерства внутрішніх справ України в порядку, передбаченому відомчими нормативними актами.

Передача засудженого громадянина іноземної держави для подальшого відбування покарання не позбавляє його права порушувати питання про його умовно-дострокове звільнення, заміну невідбутої частини покарання більш м'яким у строки, передбачені КК України, а також про помилування у порядку, передбаченому законодавством України. Будь-які документи чи інформація, необхідні для розгляду цього питання в Україні, можуть бути запитані від компетентних органів держави виконання вироку через Міністерство юстиції України.

Міністерство юстиції України повідомляє суд, що ухвалив вирок, про рішення про передачу засудженої особи, а також забезпечує інформування суду про результати виконання вироку в іноземній державі.

До засудженого може бути застосовано помилування, амністія або пом'якшення вироку, що здійснюється у відповідності до законодавства України. З відповідним клопотанням може звернутись засуджений чи його законний представник. Відповідно до міжнародних договорів України з таким клопотанням може звернутись і держава виконання вироку. З метою одержання будь-яких документів чи інформації, необхідної для розгляду цього питання в Україні, через Міністерство юстиції України можуть бути направлені відповідні запити.

За результатами розгляду питань про умовно-дострокове звільнення, заміну невідбутої частини покарання більш м'яким, помилування чи амністією орган, що прийняв рішення надсилає копію Міністерству юстиції України для відповідного інформування держави виконання вироку.

ПИТАННЯ 63. Особливості повідомлення про зміну або скасування вироку суду України щодо громадянина іноземної держави

Переглядати вирок стосовно переданого засудженого має право лише держава винесення вироку. У разі перегляду вироку суду України щодо засудженого, переданого для відбування покарання в іншу державу, а також у разі застосування до нього виданого в Україні акта амністії чи помилування держава його винесення (її уповноважений (центральный) орган – Міністерство юстиції України) негайно направляє державі виконання вироку (її уповноваженому (центральному) органу) завірену копію рішення суду, яким скасовано чи змінено

вирок, або копію рішення відповідних органів України про застосування до засудженого амністії чи помилування.

У випадку заміни вироку застосовуються процедури, передбачені законодавством держави виконання вироку. **Замінюючи вирок, компетентний орган:**

- повинен врахувати зроблені щодо фактів висновки, які ясно викладені або припускаються в рішенні, ухваленому державою винесення вироку;
- не може замінювати міру покарання, що передбачає позбавлення волі, грошовим штрафом;
- повинен зарахувати у строк покарання весь період, впродовж якого засуджена особа була позбавлена волі;
- не повинен посилювати кримінальне покарання засудженої особи і не повинен вважати обов'язковими жодні мінімальні строки позбавлення волі, які законодавство держави виконання вироку може передбачати за вчинення злочину або злочинів.

Якщо вирок скасовано і призначено новий судовий розгляд, одночасно направляються інші необхідні для цього документи.

До таких документів можемо віднести:

- завірену копію рішення про вирок який скасований та передбачено нове розслідування чи судовий розгляд;
- матеріали кримінального провадження;
- інші матеріали за результатами проведення необхідних процесуальних дій.

Всі матеріали повинні бути перекладені на мову держави виконання вироку, для здійснення кримінального переслідування відповідно до законодавства держави виконання вироку. Згідно з ч. 4 ст. 612 КПК України, якщо вирок судом іноземної держави скасовано і призначено нове досудове розслідування або новий судовий розгляд, питання про подальше здійснення кримінального провадження вирішується Генеральною прокуратурою України згідно з КПК України.

ПИТАННЯ 64. Порядок розгляду запиту (клопотання) про передачу громадянина України, засудженого судом іноземної держави, для відбування покарання в Україні

Запит уповноваженого (центрального) органу іноземної держави про передачу для відбування покарання в Україні засудженого судом цієї держави до позбавлення волі громадянина України, а також клопотання такого засудженого або його законного представника чи родича про передачу розглядається Міністерством юстиції України в розумний строк.

Після порушення перед Міністерством юстиції України клопотання про прийняття громадянина України, засудженого судом іноземної держави до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання в Україні та підтвердження громадянства України цієї особи Міністерство юстиції України

запитує у відповідного органу іноземної держави документи, необхідні для вирішення питання по суті.

Міністерство юстиції України **протягом місяця** розглядає надіслані матеріали та в разі прийняття рішення щодо прийняття громадянина України, засудженого судом іноземної держави, для подальшого відбування покарання на території України звертається до суду з клопотанням про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України. Якщо запит і додаткові матеріали надійшли іноземною мовою, строк розгляду **продовжується до трьох місяців**.

У разі відмови Міністерством юстиції України в задоволенні запиту (клопотання) про передачу засудженої особи в Україну відповідна інформація направляється державі, судом якої ухвалено вирок, а також особі, за ініціативою якої розглядалося питання передачі засудженої особи, з роз'ясненням підстав такої відмови.

У разі задоволення запиту Міністерство юстиції України направляє державі, судом якої ухвалено вирок, інформацію про це разом з копією ухвали суду за результатами розгляду клопотання.

ПИТАННЯ 65. Розгляд судом питання про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України

Суд першої інстанції розглядає *клопотання* Міністерства юстиції України про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України протягом одного місяця з моменту його надходження. Судовий розгляд здійснюється за участю прокурора.

До клопотання Міністерство юстиції України подає на розгляд суду такі документи:

- 1) копію вироку разом з документом, що підтверджує набрання ним законної сили;
- 2) текст статей кримінального закону іноземної держави, на якому ґрунтується вирок;
- 3) документ про тривалість відбутої частини строку покарання, в тому числі інформацію про будь-яке попереднє ув'язнення, звільнення від покарання і про будь-які інші обставини щодо виконання вироку;
- 4) заяву засудженого про згоду на передачу його для відбування покарання в Україні, а у випадку, передбаченому міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, заяву законного представника засудженого;
- 5) інформацію про стан здоров'я і поведінку засудженого.

Під час розгляду клопотання Міністерства юстиції України суд визначає статті (частини статей) закону України про кримінальну відповідальність, якими передбачена відповідальність за кримінальне правопорушення, вчинене засудженим громадянином України, і строк позбавлення волі, визначений на підставі вироку суду іноземної держави.

При визначенні строку покарання у виді позбавлення волі, що підлягає відбуванню на підставі вироку суду іноземної держави, *суд дотримується тривалості призначеного таким вироком покарання, крім таких випадків:*

1) якщо законом України про кримінальну відповідальність за кримінальне правопорушення максимальний строк позбавлення волі є меншим, ніж призначений вироком суду іноземної держави, суд визначає максимальний строк позбавлення волі, передбачений кримінальним законом України;

2) якщо строк покарання, призначений вироком суду іноземної держави, є меншим, ніж мінімальний строк, передбачений санкцією статті КК України за відповідне кримінальне правопорушення, суд дотримується строку, визначеного вироком суду іноземної держави.

Відповідно до клопотання Міністерства юстиції України суд може також розглянути питання про виконання додаткового покарання, призначеного вироком суду іноземної держави. Невиконане додаткове покарання, призначене вироком суду іноземної держави, підлягає виконанню, якщо таке покарання за вчинення цього кримінального правопорушення передбачено законом України.

При розгляді питання про виконання покарання суд може одночасно вирішити питання про виконання вироку суду іноземної держави в частині цивільного позову і процесуальних витрат у разі наявності відповідного клопотання.

Ухвала може бути оскаржена в апеляційному порядку органом, що подав клопотання, особою, щодо якої вирішено питання про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України, та прокурором.

Копія ухвали суду направляється до:

- Міністерства юстиції України;
- центрального органу виконавчої влади у сфері виконання покарань в Україні.

ПИТАННЯ 66. Організація виконання покарання щодо переданої засудженої особи в Україні

Із запитом про передачу засудженої особи може звернутися як:

- держава винесення вироку;
- держава виконання вироку.

Ініціатором вирішення питання може бути і сама засуджена особа (прохання засудженого має бути викладено письмово та завірено належним чином в установі, в якій відбуває покарання ця особа), а відповідно до положень двосторонніх договорів – також родичі засудженого.

Після задоволення запиту про передачу засудженої особи в Україну і одержання згоди уповноваженого (центрального) органу іноземної держави на таку передачу Міністерство юстиції України надсилає компетентному органу (Міністерству внутрішніх справ України) доручення про узгодження місця, часу і порядку передачі та організацію передачі цієї особи в установу системи виконання покарань в Україні.

Виконання покарання в Україні стосовно переданої особи, засудженої вироком суду іноземної держави, здійснюється згідно з кримінально-виконавчим законодавством України. Щодо засудженого, переданого для відбuvання покарання в Україні, настають такі самі правові наслідки, як і щодо осіб, засуджених в Україні за вчинення такого ж кримінального правопорушення.

До особи, переданої в Україну для подальшого відбuvання покарання, може бути застосовано умовно-дострокове звільнення, амністію або здійснено помилування у порядку, передбаченому законом.

Міністерство юстиції України повідомляє уповноважений (центральний) орган держави, судом якої було ухвалено вирок, про стан або результати виконання покарання у разі:

- 1) завершення відбuvання покарання згідно із законодавством України;
- 2) смерті засудженої особи;
- 3) втечі засудженої особи;
- 4) якщо держава винесення вироку звертається із проханням надіслати спеціальне повідомлення (надходження запиту держави винесення вироку).

ПИТАННЯ 67. Порядок повідомлення про зміну або скасування вироку суду іншої держави

Перегляд вироку відносно засудженого, переданого державі, громадянином якої він є, може бути здійснений тільки судом держави, в якій винесено вирок. При цьому вирок може бути скасований судом іноземної держави або змінений у певній частині.

У разі заміни вироку застосовуються процедури, передбачені законодавством держави виконання вироку.

Замінюючи вирок, компетентний орган:

- а) повинен врахувати зроблені щодо фактів висновки, які ясно викладені або припускаються в рішенні, ухваленому державою винесення вироку;
- б) не може замінювати міру покарання, що передбачає позбавлення волі, грошовим штрафом;
- в) повинен зарахувати у строк покарання весь період, впродовж якого засуджена особа була позбавлена волі;
- г) не повинен посилювати кримінальне покарання засудженої особи і не повинен вважати обов'язковими жодні мінімальні строки позбавлення волі, які законодавство держави виконання вироку може передбачати за вчинення злочину або злочинів.

У разі скасування судом іноземної держави вироку із закриттям кримінального провадження або застосування до засудженого акта помилування, амністії, пом'якшення вироку, ухваленого судом іншої держави, Міністерство юстиції України інформує центральний орган виконавчої влади у сфері виконання покарань в Україні про необхідність звільнення особи.

Якщо вирок судом іноземної держави скасовано і призначено нове досудове розслідування або новий судовий розгляд, питання про подальше здійснення кримінального провадження вирішується Генеральною прокуратурою України.

ПИТАННЯ 68. Характеристика витрат, пов'язаних із передачею засудженої особи

Витрати, пов'язані з передачею засудженого в Україні іноземця для подальшого відбування покарання в державу його громадянства, крім тих, що виникли на території України, покриває держава, громадянином якої є засуджена особа.

Витрати, пов'язані з передачею засудженого в іноземній державі громадянина України, здійснюються органом, що виконує перевезення, за рахунок Державного бюджету України.

**Нормативно-правові акти та література
для поглибленого вивчення навчальної дисципліни:
«Міжнародна правова допомога у кримінальному провадженні»**

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України від 28 чер. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. № 30. – Ст. 141.
2. Ахмадпур проти Туреччини [Електронний ресурс] : рішення Європейського суду з прав людини (заява № 12717/08) від 15 червня 2010 року. – Режим доступу:
<http://hudoc.echr.coe.int>
3. Березняк В. С. Екстрадиція як інститут кримінально-процесуального права України: монографія / В. С. Березняк, В. М. Тертишник. – Дніпропетровськ: держ. ун-т внутр. справ, 2010. – 188 с.
4. Бущенко А. П. Проти катувань. Стаття 3 Конвенції про захист прав людини та основних свобод. Систематизований дайджест рішень Європейського суду з прав людини / Бущенко А. П.; Харківська правозахисна група. – Х. : Фоліо, 2005. – 288 с.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К.; Ірпінь : Перун, 2009. – 1736 с.
6. Виноградова О. І. Міжнародне співробітництво України в галузі боротьби зі злочинністю (кримінально-процесуальний аспект): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Виноградова Оксана Іванівна. – Х., 2000. – 230 с.
7. Вихрист С. М. Видача осіб в аспекті співвідношення міжнародного та національного права: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Вихрист Сергій Михайлович. – Х., 2002. – 185 с.
8. Гавриш Т. С. Проблеми допустимості доказів, отриманих в ході міжнародної правової допомоги в кримінальних справах: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Гавриш Тетяна Степанівна. – Х., 2004. – 224 с.
9. Гарькавий проти України: рішення Європейського суду з прав людини від 18 лютого 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.pozovna.com.ua-garkaviy-vs-ukraine>.
10. Гречин Є. Розвиток міжнародної конвенційної практики у сфері боротьби з міжнародним тероризмом / Є. Гречин // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 5. – С. 119–121.
11. Декларація про державний суверенітет України [Електронний ресурс]: прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 року № 55–ХІІ / Верховна Рада Української РСР. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/55-12>.
12. Декларація про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання [Електронний ресурс]: прийнята 9 грудня 1975 року. – Режим доступу:
http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_084.
13. Договір між Союзом Радянських Соціалістичних Республік та Фінляндською Республікою про взаємну передачу для відбування покарання осіб, що засуджені до позбавлення волі [Електронний ресурс]: здійснено в Хельсінки,

- 8 листопада 1990 року. – Режим доступу:
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/246_101/print1361271293989406
14. Энциклопедический юридический словарь /под общ. ред. В. Е. Крутских. – [2-е изд.] – М. : Инфра-М., 1998. – 790 с.
 15. Загальна Декларація прав людини [Електронний ресурс]: резолюція 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. – Режим доступу:
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015
 16. Захист прав людини. Рішення Європейського суду з прав людини у сфері кримінального судочинства : зб. судової практики / укладач Потьомкін А. О. – К. : Юрінком Інтер, 2014. – 760 с.
 17. Сучасна правова енциклопедія / [О. В. Зайчук, О. Л. Копиленко, Н. М. Оніщенко та ін.] ; Інститут законодавства Верховної Ради України. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.
 18. Кабулов проти України [Електронний ресурс]: рішення Європейського суду з прав людини від 19 листопада 2009 року у справі за №41015/04. – Режим доступу:
<http://ovu.com.ua/articles/18585-sprava-proti-ukrayini-zayava-41015-04>
 19. Коктиш проти України [Електронний ресурс]: рішення Європейського суду з прав людини від 10 грудня 2009 року у справі за №43707/07. – Режим доступу:
<http://ovu.com.ua/articles/18014-sprava-proti-ukrayini-zayava-43707-07>
 20. Конвенция о борьбе с торговлей людьми и эксплуатацией проституции третьими лицами: принята резолюцией 317 (IV) Генеральной Ассамблеи ООН от 21 марта 1949 года // Україна в міжнародно-правових відносинах. Боротьба зі злочинністю та взаємна правова допомога: зб. докум. – К. : Юрінком, 1996. – Кн. 1. – 1184 с.
 21. Конвенция о предотвращении и наказании преступлений против лиц, пользующихся международной защитой, в том числе дипломатических агентов: принята резолюцией 3166 (XXVIII) Генеральной Ассамблеи ООН от 14 декабря 1973 года // Международно-правовые аспекты экстрадиции: сб. док. – М.: Юрид. лит., 2000. – С. 217–222.
 22. Конвенція про боротьбу із незаконними актами, що спрямовані проти безпеки цивільної авіації: здійснено в Монреалі, 23 вересня 1971 р. // Відомості Верховної Ради Української Радянської Соціалістичної Республіки. – 1973. – № 5. – Ст. 28.
 23. Конвенція про боротьбу із незаконним захопленням повітряних судів: прийнята 16 грудня 1970 р. // Відомості Верховної Ради Української Радянської Соціалістичної Республіки. – 1972. – № 1. – Ст. 1.
 24. Конвенція про взаємодопомогу в кримінальних справах між державами-членами Європейського Союзу [Електронний ресурс]: прийнята 29 травня 2000 року. – Режим доступу:
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_238
 25. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього [Електронний ресурс]: прийнята 9 грудня 1948 року. – Режим доступу:
http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_155
 26. Конвенція про незастосування строку давності до військових злочинів і

- злочинів проти людства: прийнята 26 листопада 1968 року // Україна в міжнародно-правових відносинах. Боротьба зі злочинністю та взаємна правова допомога: зб. докум. – К. : Юрінком, 1996. – Кн. 1. – 1184 с.
27. Конвенція про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для відбування покарання у державі, громадянами якої вони є: прийнята 19 травня 1978 року // Відомості Верховної Ради СРСР – 1979. – № 33 – Ст. 539.
 28. Конвенція про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах [Електронний ресурс]: підпис. 7 жовтня 2002 року – Режим доступу:
http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997_619
 29. Конвенція про припинення злочину апартеїду та покарання за нього [Електронний ресурс]: підпис. 30 листопада 1973 року. – Режим доступу:
http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_149
 30. Кримінальний кодекс України : прийнятий сьомою сесією Верховної Ради України 5 квіт. 2001 року // Офіційний вісник України. – № 21. – Ст. 920.
 31. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар / відп. ред. : С. В. Ківалов, С. М. Міщенко, В. Ю. Захарченко. – Х. : Одіссей, 2013. – 1104 с.
 32. Кримінальний процесуальний кодекс України : наук.-практ. комент. / за заг. ред. професорів В. Г. Гончаренко, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. – К. : Юстініан, 2012. – 1224 с.
 33. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар. Т. 2 / [С. М. Блажівський, Ю. М. Грошевий, Ю. М. Дьомін та ін.]; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х.: Право, 2012. – 664 с.
 34. Кримінальний процесуальний кодекс України: станом на 4 вересня 2014 року : (Відповідає офіц. текстові). – К. : Алерта, 2014. – 288 с.
 35. Кримінальне процесуальне право України : навч. посіб. / за ред. В. Г. Гончаренка, В. А. Колесника. – К. : Юстініан, 2014. – 575 с.
 36. Международное уголовное право: [учеб. пособ.] / В. Н. Кудрявцев (ред.). – М. : Наука, 1999. – 264 с.
 37. Лисенко В. Міжнародне співробітництво податкової міліції України у здійсненні протидії податковим злочинам / В. Лисенко // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 3. – С. 103–106.
 38. Макаров М. А. Кримінально-процесуальне забезпечення екстрадиції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Макаров Марк Анатолійович. – Ірпінь, 2012. – 22 с.
 39. Максименко В. Україна – суб'єкт правової допомоги зарубіжним державам у кримінальних справах / В. Максименко // Право України. – 1998. – № 11. – С. 149–152.
 40. Маланюк А. Г. Провадження у кримінальних справах, пов'язане з міжнародними відносинами, за законодавством України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Маланюк Андрій Григорович. – Львів, 2004. – 215 с.
 41. Маляренко В. Т. Перебудова кримінального процесу України в контексті європейських стандартів: [монографія] / Маляренко В. Т. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 512 с.

42. Меморандум порозуміння між Генеральною прокуратурою України і Міністерством юстиції Сполучених Штатів Америки про співпрацю в переслідуванні нацистських воєнних злочинців [Електронний ресурс]: підпис. 26 серпня 1993 року. – Режим доступу:
http://www.gp.gov.ua/ua/departiment_agreements.html
43. Меморандум про порозуміння між Департаментом Генерального Аторнея Австралії Генеральною прокуратурою України з приводу співробітництва в переслідуванні воєнних злочинців [Електронний ресурс]: підпис. 20 серпня 1992 року. – Режим доступу:
http://www.gp.gov.ua/ua/departament_agreements.html
44. Меморандум про взаємопорозуміння між Генеральною прокуратурою України та Міністерством юстиції Канади [Електронний ресурс]: підпис. 25 вересня 1992 року. – Режим доступу:
http://www.gp.gov.ua/ua/departament_agreements.html
45. Меморандум про співробітництво між Генеральною прокуратурою України і Прокуратурою Республіки Болгарії [Електронний ресурс]: підпис. 1 червня 2001 року. – Режим доступу:
http://www.gp.gov.ua/ua/departament_agreements.html
46. Меморандум про співробітництво між Генеральною прокуратурою України і Прокуратурою Республіки Хорватії у боротьбі з транснаціональною злочинністю та відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом [Електронний ресурс]: підпис. 16 червня 2005 року. – Режим доступу:
http://www.gp.gov.ua/ua/departament_agreements.html
47. Меморандум про співробітництво між Генеральною прокуратурою України та Генеральною прокуратурою Угорської Республіки [Електронний ресурс]: підпис. 16 грудня 2009 року. – Режим доступу:
http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/348_077.
48. Міжнародне співробітництво України у правовій сфері. – [2-ге вид.]. – Львів : Кальварія, 2001. – 561 с.
49. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження : наук.-практ. посіб. / [Є. М. Блажівський, І. М. Козьяков, О. М. Толочко, С. С. Мірошніченко, О. В. Приходько, О. В. Бедро, В. В. Мухін, О. В. Сапін, А. П. Слободзян, А. О. Штанько] ; за заг. ред. Л. О. Фролової. – К. : Алерта, 2013. – 348 с.
50. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями [Електронний ресурс]: прийняті ООН 30 серпня 1955 року. – Режим доступу:
http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_212
51. Новік проти України [Електронний ресурс]: рішення Європейського суду з прав людини від 18 грудня 2008 року у справі за № 48068/06. – Режим доступу:
<http://ovu.com.ua/articles/2260-sprava-novik-proti-ukrayini-zayava-48068-06>
52. Пашковський М. І. Особливості доказування у кримінальних справах, пов'язаних з наданням міжнародної правової допомоги: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Пашковський Микола Іванович. – Одеса, 2002. – 243 с.
53. Підгородинська А. Регламентація міжнародного співробітництва під час кримінального провадження за новим Кримінальним процесуальним кодексом

- України / А. Підгородинська // Новели Кримінального процесуального кодексу України 2012 року: зб. ст. – К. : Істина, 2012. – С. 121–128.
54. Права людини: міжнародні договори України, декларації, документи / [переднє слово Л. М. Кравчука, упоряд. Ю. К. Качуренко]. – К. : Наукова думка, 1992. – 200 с.
 55. Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи / [упоряд. Ю. К. Качуренко]. – [2-е вид.]. – К. : Юрінформ, 1992. – 200 с.
 56. Практика застосування судами України міжнародних договорів України щодо визнання та виконання вироків іноземних судів [Електронний ресурс]: узаг. Верховного Суду України від 1 лютого 2008 року / Верховний Суд України. – Режим доступу:
<http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/81blcba>
 57. Про безоплатну правову допомогу [Електронний ресурс]: Закон України від 2 червня 2011 року № 3460–VI / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3460-17/print1360050276201189>
 58. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту [Електронний ресурс]: Закон України від 8 липня 2011 року № 3671–VI / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3671-17/print1360050276201189>
 59. Про боротьбу з тероризмом [Електронний ресурс]: Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/638-15/print1360050276201189>
 60. Про виконавче провадження: Закон України від 21 квітня 1999 року № 606-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 24. – Ст. 207.
 61. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс]: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3477-IV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3477-15/print1360050276201189>
 62. Про громадянство України [Електронний ресурс]: Закон України від 18 січня 2001 року № 2235-III / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2235-14/print1360050276201189>
 63. Про державну таємницю [Електронний ресурс]: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855–XII / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3855-12/conv/print1371451652763341>
 64. Про деякі питання застосування законодавства, яке регулює порядок і строки затримання (арешту) осіб при вирішенні питань, пов'язаних з їх екстрадицією [Електронний ресурс]: постан. Пленуму Верховного Суду України від 8 жовтня 1997 року № 16 / Верховний Суд України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0016700-04>
 65. Про деякі питання передачі державної таємниці іноземній державі чи міжнародній організації [Електронний ресурс]: указ Президента України від 14 грудня 2004 року № 1483/2004. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1483/2004/print1360050276201189>
 66. Про забезпечення виконання органами прокуратури України «Угоди між Генеральною прокуратурою України і Міністерством юстиції Республіки

- Польща на виконання статті 3 Договору між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 24 травня 1993 року [Електронний ресурс]: наказ Генерального прокурора України від 16 листопада 1998 року № 27. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.3184.0>
67. Про забезпечення виконання органами прокуратури України «Угоди між Генеральною прокуратурою України та Генеральною прокуратурою Республіки Молдова на виконання статті 3 Договору між Україною і Республікою Молдова про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 13 грудня 1993 року» [Електронний ресурс]: наказ Генерального прокурора України від 19 липня 2010 року № 42. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=774703
 68. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя [Електронний ресурс]: постанов. Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 року № 9 / Верховний Суд України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96>
 69. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю [Електронний ресурс]: наказ Служби безпеки України від 12 серпня 2005 року №440 / Служба безпеки України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05/conv/print1360048133620573>
 70. Про затвердження Інструкції про порядок виїзду конвойних груп МВС у службові відрядження за кордон для приймання за межами України осіб, які перебувають під вартою [Електронний ресурс]: наказ МВС України від 14 травня 2009 року № 217 / МВС України. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0217320-09>
 71. Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів [Електронний ресурс]: наказ Міністерства внутрішніх справ України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України від 9 січня 1997 року № 3/1/2/5/2/2. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0054-97>
 72. Про затвердження Інструкції про порядок приймання–передавання осіб, які перебувають під вартою, на кордоні України та за її межами : наказ Державного комітету у справах охорони державного кордону України та Міністерства внутрішніх справ України від 17 листопада 1998 року № 474/845 дек.
 73. Про затвердження Положення про Головне управління міжнародно–правового співробітництва та європейської інтеграції Генеральної прокуратури України [Електронний ресурс]: наказ Генерального прокурора України від 6 березня 2013 року № 36. – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/ua/polo2.html>
 74. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України

- [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 6 квітня 2011 року №395/2011. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/395/2011>
75. Про затвердження Порядку здійснення офіційного перекладу багатосторонніх міжнародних договорів України на українську мову [Електронний ресурс]: постан. Кабінету Міністрів України від 17 березня 2006 р. № 353 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/353-2006-%D0%BF>
 76. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України [Електронний ресурс]: наказ Міністерства юстиції України від 18 березня 2013 року № 460/5/ Міністерство юстиції України. – Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0445-13>
 77. Про міжнародні договори України [Електронний ресурс]: Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1906-15/print1361271293989406>
 78. Про міліцію : Закон України від 20 грудня 1990 року № 565–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 4. – Ст. 20.
 79. Про надання Генеральному прокурору України повноважень на підписання договорів (угод) про передачу засуджених [Електронний ресурс]: постан. Верховної Ради України від 17 листопада 1993 року № 3611–XII / Верховна Рада України. – Режим доступу:
[http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3 611-12](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3%20611-12)
 80. Про Національне центральне бюро Інтерполу [Електронний ресурс]: постан. Кабінету Міністрів України від 25 березня 1993 року № 220 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/220-93-%D0%BF>
 81. Про невідкладні додаткові заходи щодо посилення боротьби з організованою злочинністю і корупцією [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 6 лютого 2003 року № 84/2003. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/84/2003/print1361271293989406>
 82. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 року № 2135–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303.
 83. Про організацію роботи органів прокуратури України у галузі міжнародно-правового співробітництва [Електронний ресурс]: наказ Генерального прокурора України від 11 лютого 2013 року № 8 гн. – Режим доступу:
http://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102
 84. Про Положення про порядок здійснення помилування [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 16 вересня 2010 року № 902/2010 / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/902/2010>
 85. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду [Електронний ресурс]: Закон України від 1 грудня 1994 року № 266/94–ВР / Верховна Рада України. –

Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80/rint1360050p276201189>

86. Про посилення судового захисту прав та свобод людини і громадянина [Електронний ресурс]: постан. Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 1997 року № 7 / Верховний Суд України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-97>
87. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства [Електронний ресурс]: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773–VI / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17/print1361271293989406>
88. Про приєднання України до Європейської конвенції про нагляд за умовно засудженими або умовно звільненими правопорушниками, 1964 рік [Електронний ресурс]: Закон України від 22 вересня 1995 року № 336/95–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/336/95-%D0%B2%D1%80>
89. Про приєднання України до Європейської конвенції про передачу засуджених осіб, 1983 рік [Електронний ресурс]: Закон України від 22 вересня 1995 року № 337/95–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/337/95-%D0%B2%D1%80>
90. Про приєднання України до Європейської конвенції про передачу провадження у кримінальних справах. 1972 рік [Електронний ресурс]: Закон України від 22 вересня 1995 року № 339/95–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/339/95-%D0%B2%D1%80>
91. Про приєднання України до Конвенції про статус апатридів [Електронний ресурс]: Закон України від 11 січня 2013 року № 23–VII / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/23-18>
92. Про приєднання України до Конвенції про статус біженців та Протоколу щодо статусу біженців [Електронний ресурс]: Закон України від 10 січня 2002 року № 2942–III / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2942-14>
93. Про приєднання України до Міжнародної конвенції про боротьбу з бомбовим тероризмом [Електронний ресурс]: Закон України від 29 листопада 2001 року № 2855–III / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2855-14>
94. Про приєднання Української Радянської Соціалістичної Республіки до Міжнародної конвенції про боротьбу з захопленням заручників [Електронний ресурс]: Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 8 травня 1987 р. № 3954–XI / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3954-11>
95. Про проголошення незалежності України [Електронний ресурс]: постан. Верховної Ради Української РСР від 24 серпня 1991 року / Верховна Рада України. – Режим доступу:

- <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1427-12>
96. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII / Голос України від 25.10.2014. - № 206.
 97. Про ратифікацію Договору між Україною і Грузією про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання [Електронний ресурс]: Закон України від 21 листопада 1997 року № 670/97–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/670/97-%D0%B2%D1%80>
 98. Про ратифікацію Договору між Україною і Китайською Народною Республікою про передачу засуджених для відбування покарання [Електронний ресурс]: Закон України від 7 березня 2002 року № 3106–III / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3106-14>
 99. Про ратифікацію Договору між Україною і Китайською Народною Республікою про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах [Електронний ресурс]: постан. Верховної Ради України від 5 лютого 1993 року № 2996–XII / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2996-12>
 100. Про ратифікацію Договору між Україною і Монголією про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 1 листопада 1996 року №471/96–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/471/96-%00%B2%01%80>
 101. Про ратифікацію Договору між Україною і Республікою Вірменія про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання [Електронний ресурс]: Закон України від 15 листопада 2001 року № 2798–III / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2798-14>
 102. Про ратифікацію Договору між Україною і Республікою Молдова про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 10 листопада 1994 року № 238/94–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/238/94-%D0%B2%D1%80>
 103. Про ратифікацію Договору між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах [Електронний ресурс]: постан. Верховної Ради України від 4 лютого 1994 року № 3 941–XII / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3941-12>
 104. Про ратифікацію Договору між Україною і Соціалістичною Республікою В'єтнам про правову допомогу і правові відносини в цивільних і кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 2 листопада 2000 року № 2080–III / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2080-14>
 105. Про ратифікацію Договору між Україною і Туркменістаном про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання

- [Електронний ресурс]: Закон України від 5 жовтня 2005 року № 2938–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2938-15>
106. Про ратифікацію Договору між Україною та Азербайджанською Республікою про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання [Електронний ресурс]: Закон України від 21 листопада 1997 року № 669/97–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/669/97-%D0%B2%D1%80>
 107. Про ратифікацію Договору між Україною та Арабською Республікою Єгипет про взаємну правову допомогу в кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 22 червня 2005 року № 2695–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2695-15>
 108. Про ратифікацію Договору між Україною та Арабською Республікою Єгипет про видачу правопорушників [Електронний ресурс]: Закон України від 22 червня 2005 року № 2696–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2696-15>
 109. Про ратифікацію Угоди між Україною та Великою Соціалістичною Народною Лівійською Арабською Джамагірією про передачу засуджених осіб [Електронний ресурс]: Закон України від 10 червня 2009 року № 1492–VI / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1492-17>
 110. Про ратифікацію Договору між Україною та Естонською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 22 листопада 1995 року № 450/95–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/450/95-%D0%B2%D1%80>
 111. Про ратифікацію Договору між Україною та Ісламською Республікою Іран про видачу правопорушників [Електронний ресурс]: Закон України від 6 липня 2005 року № 2752–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2752-15>
 112. Про ратифікацію Договору між Україною та Ісламською Республікою Іран про передачу засуджених осіб [Електронний ресурс]: Закон України від 6 липня 2005 року № 2751 – IV / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2751-15>
 113. Про ратифікацію Договору між Україною та Канадою про взаємодопомогу у кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 17 грудня 1997 року № 740/97–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/740/97-%D0%B2%D1%80>
 114. Про ратифікацію Договору між Україною та Китайською Народною Республікою про екстрадицію [Електронний ресурс]: Закон України від 21 жовтня 1999 року № 1184–XIV / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1184-14>
 115. Про ратифікацію Договору між Україною та Корейською Народно-Демократичною Республікою про передачу осіб, засуджених до позбавлення

- волі, для відбування покарання [Електронний ресурс]: Закон України від 22 червня 2005 року № 2694–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2694-15>
116. Про ратифікацію Договору між Україною та Кореїською Народно-Демократичною Республікою про правову допомогу в цивільних та кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 4 червня 2004 року № 1758–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1758-15>
 117. Про ратифікацію Договору між Україною та Латвійською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних, трудових та кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 22 листопада 1995 року № 452/95–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/452/95-%D0%B2%D1%80>
 118. Про ратифікацію Договору між Україною та Республікою Білорусь про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання [Електронний ресурс]: Закон України від 17 лютого 2010 року № 1904–VI / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1904-17>
 119. Про ратифікацію Договору між Україною та Республікою Грузія про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 22 листопада 1995 року № 451/95–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/451/95-%D0%B2%D1%80>
 120. Про ратифікацію Договору між Україною та Республікою Індія про видачу правопорушників [Електронний ресурс]: Закон України від 6 березня 2003 року № 623–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/623-15>
 121. Про ратифікацію Договору між Україною та Республікою Казахстан про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання [Електронний ресурс]: Закон України від 18 травня 2000 року № 1738–III / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1738-14>
 122. Про ратифікацію Договору між Україною та Республікою Куба про правові відносини та правову допомогу в цивільних та кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 10 грудня 2003 року № 1368–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1368-15>
 123. Про ратифікацію Договору між Україною та Республікою Панама про видачу правопорушників [Електронний ресурс]: Закон України від 12 травня 2004 року № 1716–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1716-15>
 124. Про ратифікацію Договору між Україною та Республікою Узбекистан про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання [Електронний ресурс]: Закон України від 19 березня 1999 року

- № 532–XIV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/532-14>
125. Про ратифікацію Договору між Україною та Сирійською Арабською Республікою про правові відносини і взаємну правову допомогу в цивільних і кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 18 листопада 2009 року № 1730–VI / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1730-17>
 126. Про ратифікацію Договору між Україною та Сполученими Штатами Америки про взаємну правову допомогу у кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 10 лютого 2000 року № 1438–III / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1438-14>
 127. Про ратифікацію Договору між Україною та Федеративною Республікою Бразилія про взаємну правову допомогу у кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 6 березня 2003 року № 620–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/620-15>
 128. Про ратифікацію Договору між Україною та Федеративною Республікою Бразилія про видачу правопорушників [Електронний ресурс]: Закон України від 1 липня 2004 року № 1966–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1966-15>
 129. Про ратифікацію Договору між Україною та Федеративною Республікою Бразилія про передачу засуджених осіб [Електронний ресурс]: Закон України від 21 вересня 2010 року № 2529–VI / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2529-17/print1360675237537374>
 130. Про ратифікацію Договору між Україною та Чеською Республікою про правову допомогу в цивільних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 10 січня 2002 року № 2927–III / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2927-14>
 131. Про ратифікацію Договору між Урядом України та Урядом Литовської Республіки про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах [Електронний ресурс]: постан. Верховної Ради України від 17 грудня 1993 року № 3737– XII / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3737-12>
 132. Про ратифікацію Додаткового протоколу до Європейської Конвенції про передачу засуджених осіб [Електронний ресурс]: Закон України від 3 квітня 2003 року № 718–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/718-15>
 133. Про ратифікацію Додаткового протоколу до Конвенції про кіберзлочинність, який стосується криміналізації дій расистського та ксенофобного характеру, вчинених через комп'ютерні системи [Електронний ресурс]: Закон України від 21 липня 2006 року № 23–V / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/23-16>

134. Про ратифікацію Додаткового протоколу до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією [Електронний ресурс]: Закон України від 18 жовтня 2006 року № 253–V / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/253-16>
135. Про ратифікацію Другого додаткового протоколу до Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 1 червня 2011 року № 3449–VI / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3449-17>
136. Про ратифікацію Європейської конвенції про боротьбу з тероризмом [Електронний ресурс]: Закон України від 17 січня 2002 року № 2990–III / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2990-14>
137. Про ратифікацію Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах, 1959 рік, та Додаткового протоколу 1978 року до Конвенції [Електронний ресурс]: Закон України від 16 січня 1998 року № 44/98–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/44/98-%D0%B2%D1%80>
138. Про ратифікацію Європейської конвенції про видачу правопорушників, 1957 рік, Додаткового протоколу 1975 року та Другого додаткового протоколу 1978 року до Конвенції [Електронний ресурс]: Закон України від 16 січня 1998 року № 43/98–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/43/98-%D0%B2%D1%80>
139. Про ратифікацію Європейської конвенції про міжнародну дійсність кримінальних вироків [Електронний ресурс]: Закон України від 26 вересня 2002 року № 172–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/172-15>
140. Про ратифікацію Конвенції ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин [Електронний ресурс]: постан. Верховної Ради Української РСР від 25 квітня 1991 року № 1000–XII / Верховна Рада Української РСР – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1000-12>
141. Про ратифікацію Конвенції про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства, та Протоколу про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки стаціонарних платформ, розташованих на континентальному шельфі [Електронний ресурс]: постан. Верховної Ради України від 17 грудня 1993 року № 3735–XII / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3735-12>
142. Про ратифікацію Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, 1990 рік [Електронний ресурс]: Закон України від 17 грудня 1997 року № 738/97– ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/738/97-%D0%B2%D1%80>
143. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції

- [Електронний ресурс]: Закон України від 18 жовтня 2006 року №251–V / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/251-16>
144. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють (Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї і Протоколу проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітряю) [Електронний ресурс]: Закон України від 4 лютого 2004 року № 1433–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1433-15>
 145. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції [Електронний ресурс]: Закон України від 17 липня 1997 року № 475/97–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/475/97-%D0%B2%D1%80>
 146. Про ратифікацію Конвенції про кіберзлочинність [Електронний ресурс]: Закон України від 7 вересня 2005 року № 2824–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2824-15>
 147. Про ратифікацію Конвенції про передачу осіб, які страждають психічними розладами, для проведення примусового лікування [Електронний ресурс]: Закон України 11 січня 2000 року № 1372–XIV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1372-14>
 148. Про ратифікацію Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 10 листопада 1994 року № 240/94–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/240/94-%D0%B2%D1%80>
 149. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму [Електронний ресурс]: Закон України від 17 листопада 2010 року № 2698–VI / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2698-17>
 150. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму [Електронний ресурс]: Закон України від 31 липня 2006 року № 54–V / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/54-16>
 151. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми [Електронний ресурс]: Закон України від 21 вересня 2010 року № 2530–VI / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2530-17>
 152. Про ратифікацію Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання [Електронний ресурс]: Указ Президії Верховної Ради Української РСР від

- 26 січня 1987 року № 3484–XI / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3484-11>
153. Про ратифікацію Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією [Електронний ресурс]: Закон України від 18 жовтня 2006 року № 252–V / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/252-16>
 154. Про ратифікацію Міжнародної конвенції про боротьбу з актами ядерного тероризму [Електронний ресурс]: Закон України від 15 березня 2006 року № 3533–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3533-15>
 155. Про ратифікацію Міжнародної конвенції про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців 1989 року [Електронний ресурс]: постан. Верховної Ради України від 14 липня 1993 року № 3381–XII / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3381-12>
 156. Про ратифікацію Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму [Електронний ресурс]: Закон України від 12 вересня 2002 року № 149–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/149-15>
 157. Про ратифікацію Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права та Міжнародного пакту про громадянські і політичні права [Електронний ресурс]: Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 19 жовтня 1973 року № 2148 – VIII / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2148-08>
 158. Про ратифікацію Протоколу до Конвенції про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 22 січня 1993 року [Електронний ресурс]: Закон України 3 березня 1998 року № 140/98–ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/140/98-%D0%B2%D1%80>.
 159. Про ратифікацію Протоколу, що вносить зміни до Європейської конвенції про боротьбу з тероризмом [Електронний ресурс]: Закон України від 20 вересня 2006 року № 167–V / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/167-16>
 160. Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Узбекистан про взаємний захист таємної інформації [Електронний ресурс]: Закон України від 15 листопада 2001 року № 2800–III, Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2800-14>
 161. Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина про взаємний захист таємної інформації [Електронний ресурс]: Закон України від 10 січня 2002 року № 2937–III / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2937-14>
 162. Про ратифікацію Угоди між Україною та Гонконгом – Спеціальним Адміністративним Районом Китайської Народної Республіки про взаємну

- правову допомогу у кримінальних справах [Електронний ресурс]: Закон України від 20 листопада 2003 року № 1320–IV / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1320–15>
163. Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Словацької Республіки про взаємний захист таємної інформації та матеріалів [Електронний ресурс]: Закон України від 10 січня 2002 року № 2938–III / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2938–iii>
164. Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Французької Республіки про взаємну охорону таємної інформації та матеріалів [Електронний ресурс]: Закон України від 5 липня 2001 року № 2602–III / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2602–14>
165. Про ратифікацію Українською РСР Протоколу про боротьбу з незаконними актами насильства в аеропортах, які обслуговують міжнародну цивільну авіацію, що доповнює Конвенцію про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації [Електронний ресурс]: Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 14 березня 1989 року № 7247–XI / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/7247–II>
166. Про Службу безпеки України [Електронний ресурс]: Закон України від 25 березня 1992 року № 2229–XII / Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2229–12/print1373533572125581>
167. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 7 лип. 2010 року № 2453–VI / Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41–42, № 43, № 44–45. – Ст. 529.
168. Про участь України у Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу 1980 року: постанов. Верховної Ради України від 5 травня 1993 року № 3182–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 24. – Ст. 262.
169. У справі за конституційним зверненням громадян Проценко Раїси Миколаївни, Ярошенко Поліни Петрівни та інших громадян щодо офіційного тлумачення статей 55, 64, 124 Конституції України (справа за зверненнями жителів міста Жовті Води) [Електронний ресурс]: рішення Конституційного Суду України від 25 грудня 1997 року № 9–зп / Конституційний Суд України. – Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v009p710–97/print1360513922774198>
170. Салах Шиих проти Нідерландів [Електронний ресурс]: рішення Європейського суду з прав людини (заява № 1948/04) від 11 січня 2007 року. – Режим доступу:
<http://hudoc.echr.coe.int>
171. Свистуленко М. П. Екстрадиція в правовій системі України: основні кримінально–правові аспекти : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Свистуленко Мирослава Петрівна. – К., 2005. – 237 с.
172. Світлорусов проти України [Електронний ресурс]: рішення Європейського

- суду з прав людини (заява № 2929/05) від 12 березня 2009 року. – Режим доступу:
<http://ovu.com.ua/articles/5765-sprava-svitlorusov-proti-ukrayini-zayava-2929-05>
173. Сизоненко А. С. Використання доказів, отриманих на території інших країн, в кримінальному процесі України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Сизоненко Антон Степанович. – К., 2004. – 18 с.
 174. Солдатенко проти України [Електронний ресурс]: рішення Європейського суду з прав людини (заява № 2440/07) від 23 жовтня 2008 року. – Режим доступу:
<http://ovu.com.ua/articles/5970-sprava-soldatenko-proti-ukrayini>
 175. Татаров О. Ю. Досвід Грузії щодо реалізації нового кримінального процесуального законодавства в діяльності органів внутрішніх справ / О. Ю. Татаров, С. С. Чернявський // Наук. вісн. Нац. акад. внутр. справ. – К., 2013. – № 2. – С. 390–401.
 176. Теліпко В. Е. Міжнародне публічне право : [навч. посіб.] / В. Е. Теліпко, А. С. Овчаренко; за заг. ред. В. Е. Теліпко. – К. : Центр учбової літ., 2010. – 608 с.
 177. Типовий договір про взаємну допомогу в галузі кримінального правосуддя [Електронний ресурс]: резолюція 45/117 Генеральної Асамблеї ООН. – Режим доступу:
http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_833
 178. Типовий договір про видачу [Електронний ресурс]: резолюція 45/116 Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990 року. – Режим доступу:
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_687
 179. Тітко І. КПК України про міжнародне співробітництво: недоліки нормативної регламентації / І. Тітко // Вісник Національної академії правових наук. – Х. : Право, 2012, – № 2. – С. 247–258 с.
 180. Тростянська Я. І. Визнання і виконання в Україні вироків іноземних судів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Тростянська Ярослава Іванівна. – К., 2011. – 20 с.
 181. Угода про правову допомогу і співробітництво між Генеральною прокуратурою України і Прокуратурою Республіки Грузія [Електронний ресурс]: підпис. 4 липня 1994 року – Режим доступу:
http://www.gp.gov.ua/ua/departments_agreements.html
 182. Угода про співробітництво між Генеральною прокуратурою України та Генеральною прокуратурою Російської Федерації [Електронний ресурс]: підпис. 15 вересня 2010 року / Верховна Рада України. – Режим доступу:
http://www.gp.gov.ua/ua/departments_agreements.html
 183. Удалова Л. Д. Прокурорський нагляд за екстрадицією особи : навч. посіб. / Удалова Л. Д., Мотиль В. І., Гумін О. М. – К. : Видавничий дім «Скіф», 2012. – 141 с.
 184. Чорноус Ю. М. Міжнародне співробітництво правоохоронних органів у боротьбі зі злочинами міжнародного характеру / Ю. М. Чорноус // Південноукраїнський правничий часопис. – Одеса, 2011. – № 4. – С. 49–52.
 185. Чорноус Ю. М. Теорія і практика криміналістичного забезпечення досудового

- слідства у справах про злочини міжнародного характеру : монографія / Чорноус Ю. М. – К. : Скіф, 2012. – 447 с.
186. Шевченко О. Т. Традиції та тенденції екстрадиційної правозастосовної практики / О. Т. Шевченко // Університетські наукові записки. – Хмельницький, 2007. – № 2 (22). – С. 396–403.

ДОДАТКИ

Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах

Дата підписання: 20.04.59 р.

Дата підписання Україною: 29.05.97 р.

Дата ратифікації: 16.01.98 р. (Конвенція ратифікована із застереженнями)

Дата набуття чинності: 09.06.98 р.

Із змінами і доповненнями, внесеними Додатковим протоколом
від 17 березня 1978 року,

Другим додатковим протоколом від 8 листопада 2001 року
Додатково див. Статус Конвенції станом на 5 квітня 2002 року,
Конвенцію від 16 травня 2005 року

Уряди держав - членів Ради Європи, які підписали цю Конвенцію, враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами, переконані в тому, що прийняття спільних правил в галузі взаємної допомоги у кримінальних справах сприятиме досягненню цієї мети, беручи до уваги, що така взаємна допомога пов'язана з питанням екстрадиції, з якого вже було підписано 13 грудня 1957 року відповідну конвенцію, погодилися про таке:

Глава I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1

1. Сторони зобов'язуються надавати без зволікання одна одній відповідно до положень цієї Конвенції якнайширшу взаємну допомогу в провадженні стосовно правопорушень, покарання яких на момент прохання про надання допомоги підпадає під юрисдикцію судових органів запитуючої Сторони.
2. Ця Конвенція не застосовується до арештів, виконання вироків та до правопорушень, передбачених військовим правом, які не є правопорушеннями за звичайним кримінальним правом.
3. Взаємна допомога може також надаватись у провадженні, здійснюваному адміністративними органами стосовно діянь, які є караними відповідно до національного законодавства запитуючої або запитуваної Сторони на підставі того, що вони є порушеннями норм права, у випадках, коли таке рішення може зумовити провадження в суді, який має юрисдикцію, зокрема, у кримінальних справах.
4. У наданні взаємної допомоги не може бути відмовлено виключно на підставі того, що вона стосується діянь, за які юридична особа може бути притягнута до відповідальності в запитуючій Стороні.

(стаття 1 у редакції Другого
додаткового протоколу від 08.11.2001 р.)

Стаття 2

У допомозі може бути відмовлено:

- (а) якщо прохання про надання допомоги стосується правопорушення, яке, на думку запитуваної Сторони, є політичним правопорушенням, правопорушенням, пов'язаним з політичним правопорушенням, або податковим правопорушенням;
- (б) якщо запитувана Сторона вважає, що задоволення прохання може зашкодити суверенітету, безпеці, громадському порядку або іншим суттєвим інтересам її країни.

Глава II СУДОВІ ДОРУЧЕННЯ

Стаття 3

1. Запитувана Сторона виконує, у передбачений її законодавством спосіб, будь-які судові доручення, які стосуються кримінальної справи і які надсилаються їй судовими властями запитуючої Сторони з метою забезпечення свідоцьких показань або передачі предметів, які являють собою речові докази, матеріалів судової справи або документів.
2. Якщо запитуюча Сторона бажає, щоб свідки або експерти свідчили під присягою, вона ясно зазначає це у своєму проханні, і запитувана Сторона виконує прохання, якщо законодавство її країни цього не забороняє.
3. Запитувана Сторона може передавати засвідчені копії або засвідчені фотокопії запитуваних матеріалів судової справи або документів, якщо запитуюча Сторона ясно не просить передати оригінали; у цьому випадку запитувана Сторона докладает всіх зусиль для виконання прохання.

Стаття 4

1. Запитувана Сторона, на ясно висловлене прохання запитуючої Сторони, повідомляє їй дату і місце виконання судового доручення. Посадові та зацікавлені особи можуть бути присутні, якщо запитувана Сторона на це згодна.
2. Не можна відмовляти у виконанні прохання стосовно присутності таких посадових або заінтересованих осіб у випадках, коли така присутність може зробити виконання прохання про надання допомоги таким, що буде відповідати потребам запитуючої Сторони більшою мірою, і, отже, може дозволити уникнути потреби в додаткових проханнях про надання допомоги.

(статтю 4 доповнено пунктом 2 згідно з Другим
додатковим протоколом від 08.11.2001 р.)

Стаття 5

1. Будь-яка Договірна Сторона під час підписання цієї Конвенції або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти чи документа про приєднання, шляхом перепроведення відповідної заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, може залишити за собою право обмовлювати виконання судових доручень щодо обшуку або арешту власності однією або декількома такими умовами:
 - (а) правопорушення, на якому ґрунтується судове доручення, має підлягати покаранню як за законодавством запитуючої Сторони, так і за законодавством запитуваної Сторони;
 - (б) правопорушення, на якому ґрунтується судове доручення, має бути екстрадиційним в запитуваній державі;
 - (с) виконання судового доручення має бути сумісним з законодавством запитуваної Сторони.

2. Якщо Договірна Сторона робить заяву відповідно до пункту 1 цієї статті, будь-яка інша Сторона може застосовувати принцип взаємності.

Стаття 6

1. Запитувана Сторона може відстрочити передачу будь-яких запитуваних речей, матеріалів судової справи або документів, якщо вони їй необхідні у зв'язку з незакінченим кримінальним провадженням.

2. Будь-яка річ, будь-які оригінали матеріалів судової справи або документів, передані на виконання судового доручення, повертаються запитуючою Стороною запитуваній Стороні якнайскоріше, якщо остання Сторона не відмовиться від їх повернення.

Глава III ВРУЧЕННЯ ДОКУМЕНТІВ ТА РОЗПОРЯДЖЕНЬ СУДУ ЩОДО ЯВКИ СВІДКІВ, ЕКСПЕРТІВ І ПРИТЯГНУТИХ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОСІБ

Стаття 7

1. Запитувана Сторона здійснює вручення письмових документів і письмових доручень суду, які їй для цього надсилаються запитуючою Стороною.

Вручення може здійснюватися шляхом простої передачі відповідній особі письмових документів або наказів суду. Якщо запитуюча Сторона звертається з ясно висловленим проханням про це, запитувана Сторона здійснює вручення у спосіб, передбачений її власним законодавством для вручення аналогічних документів, або у спеціальний спосіб, сумісний з цим законодавством.

2. Підтвердження вручення здійснюється шляхом надання розписки, датованої і підписаної відповідною особою, або заяви запитуваної Сторони про здійснення вручення, в якій зазначається спосіб і дата такого вручення. Той чи інший з цих документів негайно надсилається запитуючій Стороні. На прохання запитуючої Сторони запитувана Сторона відзначає, чи було вручення документів здійснено відповідно до законодавства запитуваної Сторони. Якщо вручення документів не може бути здійсненим, запитувана Сторона негайно повідомляє про це запитуючу Сторону.

3. Будь-яка Договірна Сторона під час підписання цієї Конвенції, або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти чи свого документа про приєднання, шляхом перепровадження відповідної заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, може просити, щоб повістка про виклик до суду обвинуваченої особи, що знаходиться на її території, передавалась її властям за деякий час перед датою, встановленою для явки. Цей термін визначається у вищезгаданій заяві, і він не повинен перевищувати 50 днів.

Цей термін враховується при встановленні дати явки і передачі доручення про виклик.

Стаття 8

Свідок або експерт, який не з'явився до суду згідно з повісткою, про вручення якої було порушене прохання, не може, навіть якщо ця повістка містить попередження про покарання, підлягати ніякому покаранню або запобіжному заходу, якщо він в подальшому добровільно з'явиться на території запитуючої Сторони і буде знову належним чином викликаний до суду.

Стаття 9

Виплата коштів, включаючи добові, та відшкодування дорожніх витрат свідку або експерту здійснюються запитуючою Стороною і розраховуються від місця їхнього помешкання за тарифами, які, принаймні, дорівнюють тарифам, передбаченим в шкалах виплат та правилах, чинних в країні, де має відбутися допит.

Стаття 10

1. Якщо запитувана Сторона вважає, що особиста присутність свідка або експерта в її судових органах конче необхідна, вона зазначає це у проханні про вручення судової повістки, і запитувана Сторона пропонує цьому свідку або експерту з'явитися до суду.

Запитувана Сторона інформує запитуючу Сторону про відповідь свідка або експерта.

2. У випадку, передбаченому у пункті 1 цієї статті, у проханні або у повістці зазначається приблизна сума виплачуваних коштів і сума дорожніх витрат та добових, які мають бути відшкодовані.

3. На конкретне прохання, запитувана Сторона може сплатити свідку або експерту аванс. Сума авансу позначається у судовій повістці і відшкодовується запитуючою Стороною.

Стаття 11

1. Особу, яку тримають під вартою й стосовно особистої явки якої для цілей дачі показань, а не для того, щоб вона стала перед судом, звертається запитуюча Сторона, тимчасово перепроводжують на її територію за умови, що її буде повернуто протягом строку, обумовленого запитуваною Стороною, та з урахуванням положень статті 12 цієї Конвенції настільки, наскільки вони є застосовними.

У передачі може бути відмовлено, якщо:

- а) особа, яку тримають під вартою, не погоджується на передачу;
- б) її присутність необхідна в ході кримінального провадження, що здійснюється на території запитуваної Сторони;
- в) передача може призвести до продовження строку тримання її під вартою або
- г) існують інші першочергові підстави для того, щоб не передавати її на територію запитуючої Сторони.

2. З урахуванням положень статті 2 цієї Конвенції у випадку, що підпадає під пункт 1, перевезення особи, яку тримають під вартою, територією третьої Сторони дозволяється за клопотанням, до якого додають усі необхідні документи і яке Міністерство юстиції запитуючої Сторони надсилає Міністерству юстиції Сторони, до якої звертаються з проханням про надання дозволу на перевезення її територією. Сторона може відмовити в наданні дозволу на перевезення своїх громадян.

3. Особа, яку передають, залишається під вартою на території запитуючої Сторони та у відповідних випадках на території тієї Сторони, до якої звертаються з проханням про надання дозволу на перевезення її територією, якщо Сторона, до якої звертаються з проханням про передачу особи, не просить звільнити її.

(стаття 11 у редакції Другого

додаткового протоколу від 08.11.2001 р.)

Стаття 12

1. Свідок або експерт незалежно від громадянства, який постає перед судовими органами запитуючої Сторони за повісткою про виклик до суду, не може ні притягуватися до відповідальності, ні утримуватися під вартою, ні підлягати ніякому іншому обмеженню його особистої свободи на території цієї Сторони за діяння або обвинувальні вироки, які передували його від'їзду з території запитуваної Сторони.

2. Особа, незалежно від громадянства, викликана в судові органи запитуючої Сторони для того, щоб відповідати за діяння, які є предметом кримінального переслідування, порушення проти неї, не може ні притягуватися до відповідальності, ні утримуватися під вартою, ні підлягати ніякому іншому обмеженню її особистої свободи за діяння або обвинувальні вироки, які передували її від'їзду з території запитуваної Сторони і які не зазначені у повістці про виклик до суду.

3. Передбачений у цій статті імунітет закінчується, якщо свідок або експерт, або притягнута до відповідальності особа, протягом послідовних п'ятнадцяти днів від дати, з якої її присутність більше не була необхідною судовим органам, маючи можливість залишити територію запитуючої Сторони, все ж таки залишилася на цій території або, виїхавши з неї, знову туди повернулася.

Глава IV СУДОВІ МАТЕРІАЛИ

Стаття 13

1. Запитувана Сторона надсилає виписки із судових матеріалів та інформацію щодо матеріалів, які запитуються від неї судовими органами Договірної Сторони і які необхідні для розгляду кримінальної справи, у такому ж обсязі, у якому вони можуть надаватися її власним судовим органам в аналогічних випадках.

2. У випадках, не передбачених у пункті 1 цієї статті, надіслане прохання виконується відповідно до умов, встановлених законодавством, нормативними актами або практикою запитуваної Сторони.

Глава V ПРОЦЕДУРА

Стаття 14

1. Прохання про взаємну допомогу повинні містити:

- (a) назву органу, що звертається із проханням,
- (b) предмет і причину прохання,
- (c) у міру можливості, відомості про відповідну особу і її громадянство, і
- (d) у разі необхідності, прізвище і адресу відповідної особи.

2. У судових дорученнях, передбачених в статтях 3, 4 і 5, зазначається також правопорушення і міститься стислий виклад фактів.

Стаття 15

1. Прохання про надання взаємної допомоги, а також інформація, яку надають без прохання, надсилаються в письмовому вигляді Міністерством юстиції запитуючої Сторони Міністерству юстиції запитуваної Сторони та повертаються тими самими каналами. Однак вони можуть надсилатися безпосередньо судовими органами запитуючої Сторони судовим органам запитуваної Сторони та повертатися тими самими каналами.

2. Прохання, зазначені в статті 11 цієї Конвенції та статті 13 Другого додаткового протоколу до неї, в усіх випадках надсилаються Міністерством юстиції запитуючої

Сторони Міністерству юстиції запитуваної Сторони та повертаються тими самими каналами.

3. Прохання про надання взаємної допомоги стосовно проваджень, зазначених у пункті 3 статті 1 цієї Конвенції, також можуть надсилатися безпосередньо адміністративними або судовими органами запитуючої Сторони адміністративним або судовим органам запитуваної Сторони залежно від випадку й повертатися тими самими каналами.

4. Прохання про надання взаємної допомоги, з якими звертаються згідно зі статтями 18 й 19 Другого додаткового протоколу до цієї Конвенції, також можуть надсилатися безпосередньо компетентними органами запитуючої Сторони компетентним органам запитуваної Сторони.

5. Прохання, передбачені в пункті 1 статті 13 цієї Конвенції, можуть надсилатися безпосередньо заінтересованими судовими органами відповідним органам запитуваної Сторони, а відповіді можуть надсилатися безпосередньо цими органами. Прохання, передбачені в пункті 2 статті 13 цієї Конвенції, надсилаються Міністерством юстиції запитуючої Сторони Міністерству юстиції запитуваної Сторони.

6. Прохання про надання копій вироків і про вживання заходів, зазначених у статті 4 Додаткового протоколу до цієї Конвенції, можуть надсилатися безпосередньо до компетентних органів. Будь-яка Договірна Держава може будь-коли за допомогою заяви, надісланої Генеральному секретарю Ради Європи, визначити, які органи вона вважатиме компетентними органами для цілей цього пункту.

7. У термінових випадках, коли згідно із цією Конвенцією дозволяється безпосереднє пересилання, воно може здійснюватися через Міжнародну організацію кримінальної поліції (Інтерпол).

8. Будь-яка Сторона може будь-коли за допомогою заяви, надісланої Генеральному секретарю Ради Європи, залишити за собою право виконувати будь-які або певні прохання про надання взаємної допомоги залежно від однієї чи більше з таких умов:

- a) що копія прохання надсилається до центрального органу, визначеного в заяві;
- b) що прохання, крім термінових, надсилаються до центрального органу, визначеного в заяві;
- c) що в разі безпосереднього пересилання з причин терміновості копія одночасно передається до Міністерства юстиції цієї Сторони;
- d) що деякі або всі прохання про надання допомоги надсилаються їй каналами, іншими, ніж передбачені цією статтею.

9. Прохання про надання взаємної допомоги та будь-які інші повідомлення, передбачені цією Конвенцією або Протоколами до неї, можуть надсилатися за допомогою будь-яких електронних або інших засобів зв'язку за умови, що запитуюча Сторона готова на прохання будь-коли надати їхній письмовий запис й оригінал. Однак будь-яка Договірна Держава може будь-коли за допомогою заяви, надісланої Генеральному секретарю Ради Європи, визначити умови, за яких вона погоджується приймати й виконувати прохання, одержані за допомогою електронних або інших засобів зв'язку.

10. Положення цієї статті не обмежують положень тих із чинних двосторонніх угод або домовленостей між Сторонами, які передбачають безпосереднє пересилання прохань про надання допомоги між їхніми компетентними органами.

(стаття 15 у редакції Другого
додаткового протоколу від 08.11.2001 р.)

Стаття 16

1. За винятком положень пункту 2 цієї статті, прохання і документи, що до них додаються, не перекладаються.

2. Кожна Договірна Сторона під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про приєднання, шляхом перепроводження відповідної заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, може залишити за собою право вимагати, щоб прохання і документи, які до них додаються, надсилалися їй разом з перекладом на її мову, або на одну з офіційних мов Ради Європи, або на таку з цих мов, яку вона вкаже. Інші Сторони можуть застосовувати принцип взаємності.

3. Ця стаття не зашкоджує положенням про переклад прохань або документів, що до них додаються, які містяться в двосторонніх угодах або домовленостях, що вже набрали чинності або будуть укладені між двома або декількома Договірними Сторонами.

Стаття 17

Докази або документи, що надсилаються на виконання цієї Конвенції, встановлення автентичності не потребують.

Стаття 18

Якщо орган, який отримує прохання про надання взаємної допомоги, не має компетенції виконувати його, він, ex officio, надсилає це прохання компетентному органу своєї країни та інформує про це запитуючу Сторону по прямим каналах, якщо прохання надійшло по таких каналах.

Стаття 19

Причини будь-якої відмови у наданні взаємної допомоги повинні пояснюватись.

Стаття 20

1. Сторони не вимагають одна від одної відшкодування будь-яких витрат, що виникають унаслідок застосування цієї Конвенції або Протоколів до неї, за винятком:

- а) витрат, зумовлених перебуванням експертів на території запитуваної Сторони;
- б) витрат, зумовлених передачею особи, яку тримають під вартою, згідно зі статтями 13 або 14 Другого додаткового протоколу до цієї Конвенції або статтею 11 цієї Конвенції;
- с) витрат суттєвого або надзвичайного характеру.

2. Однак вартість установаження відеозв'язку або телефонного зв'язку, витрати, пов'язані з обслуговуванням відеозв'язку або телефонного зв'язку в запитуваній Стороні, оплата послуг перекладачів, наданих нею, а також добові свідкам та їхні дорожні витрати в запитуваній Стороні відшкодовуються запитуючою Стороною запитуваній Стороні, якщо Сторони не домовилися про інше.

3. Сторони консультуються одна з одною з метою досягнення домовленостей стосовно оплати витрат, відшкодування яких може вимагатися згідно з наведеним вище підпунктом «с» пункту 1.

4. Положення цієї статті застосовуються без обмеження положень пункту 3 статті 10 цієї Конвенції.

(стаття 20 у редакції Другого
додаткового протоколу від 08.11.2001 р.)

Глава VI ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗЛОЧИНИ У ЗВ'ЯЗКУ З ПРОВАДЖЕННЯМ У СПРАВІ

Стаття 21

1. Повідомлення однієї Договірної Сторони про злочин з метою розгляду в судах другої Сторони надсилаються і отримуються відповідними міністерствами юстиції, якщо Договірні Сторони не застосовують положення пункту 6 статті 15.

2. Запитувана Сторона інформує запитуючу Сторону про будь-які дії, здійснені у зв'язку з таким повідомленням, і надсилає копію відповідного судового рішення.

3. До повідомлень, передбачених у пункті 1 цієї статті, застосовуються положення статті 16.

Глава VII ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ ПО СУДОВИХ ВИРОКАХ

Стаття 22

1. Кожна Договірна Сторона інформує будь-яку іншу Сторону про всі обвинувальні вироки і подальші заходи щодо громадян останньої Сторони по цих вироках. Міністерства юстиції повідомляють таку інформацію одне одному принаймні один раз на рік. Коли та чи інша особа вважається громадянином двох або більше інших Договірних Сторін, відповідна інформація надається кожній з цих Сторін, якщо ця особа не є громадянином Сторони, на території якої вона була засуджена.

2. Крім того, будь-яка Договірна Сторона, яка надала вищезазначену інформацію, надсилає зацікавленим Сторонам, на її прохання щодо конкретних справ, копію обвинувального вироку, передбачених заходів та будь-яку іншу відповідну інформацію, для того щоб вона могла вирішити щодо необхідності вжиття заходів на національному рівні. Такі повідомлення здійснюються між міністерствами юстиції зацікавлених сторін.

(статтю 22 доповнено пунктом 2 згідно з
Додатковим протоколом від 17.03.78 р.)

Глава VIII ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 23

1. Будь-яка Договірна Сторона під час підписання цієї Конвенції або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про приєднання може заявити застереження щодо будь-якого положення або будь-яких положень Конвенції.

2. Будь-яка Договірна Сторона, яка заявила застереження, відкликає його, як тільки це дозволять обставини. Відкликання застережень здійснюється шляхом перепроведення відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.

3. Договірна Сторона, яка заявила застереження щодо якого-небудь положення Конвенції, може вимагати застосування цього положення іншою Стороною лише у тому обсязі, в якому вона сама його прийняла.

Стаття 24

Будь-яка держава під час підписання або передачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, схвалення чи приєднання в заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи визначає, які органи для цілей цієї Конвенції вона буде вважати судовими органами. Після цього вона може будь-коли та в такий самий спосіб змінити положення цієї заяви.

(стаття 24 у редакції Другого
додаткового протоколу від 08.11.2001 р.)

Стаття 25

1. Ця Конвенція застосовується до метропольних територій Договірних Сторін.
2. Щодо Франції, вона також застосовується до Алжіру і до заморських департаментів, щодо Італії, вона також застосовується до території Сомалі під італійським управлінням.
3. Федеративна Республіка Німеччина може поширити чинність цієї Конвенції на землю Берлін у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.
4. Щодо Королівства Нідерландів, ця Конвенція застосовується до європейської території. Нідерланди можуть поширити чинність Конвенції на нідерландські Антільські Острови, Сурінам і нідерландську Нову-Гвінею заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.
5. За безпосередньою домовленістю між двома або декількома Договірними Сторонами і за умов, передбачених у цій домовленості, дія цієї Конвенції може бути поширена на будь-яку територію однієї з цих Сторін, на додаток до територій, що зазначені у пунктах 1, 2, 3 і 4 цієї статті, за міжнародні відносини якої будь-яка така Сторона несе відповідальність.

Стаття 26

1. З урахуванням положень пункту 7 статті 15 і пункту 3 статті 16 ця Конвенція, у тому, що стосується країн, до яких вона застосовується, припиняє дію положень будь-яких договорів, конвенцій або двосторонніх угод, які регулюють взаємну допомогу у кримінальних справах між будь-якими двома Договірними Сторонами.
2. Ця Конвенція не зачіпає зобов'язань, що випливають з положень будь-якої іншої двосторонньої або багатосторонньої міжнародної конвенції, яка містить або може містити положення, що регулюють окремі аспекти взаємної допомоги в конкретній галузі.
3. Договірні Сторони можуть укласти між собою двосторонні або багатосторонні угоди про взаємну допомогу у кримінальних справах лише з метою доповнення положень цієї Конвенції або сприяння застосуванню викладених в ній принципів.
4. Якщо між двома або декількома Договірними Сторонами взаємна допомога надається на основі однакового законодавства або особливого режиму, що передбачає взаємне застосування на їхніх відповідних територіях заходів надання взаємної допомоги, ці Сторони, незважаючи на положення цієї Конвенції, мають право регулювати свої взаємні відносини у цій галузі виключно відповідно до такого законодавства або режиму. Договірні Сторони, які відповідно до цього

пункту не застосовують у своїх взаємних відносинах цю Конвенцію, повідомляють про це Генерального секретаря Ради Європи.

Стаття 27

1. Цю Конвенцію відкрито для підписання членами Ради Європи. Вона підлягає ратифікації. Ратифікаційні грамоти здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради.

2. Конвенція набирає чинності через 90 днів від дати здачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти.

3. Стосовно будь-якої держави, яка підписала цю Конвенцію і яка ратифікуватиме її після набрання нею чинності, Конвенція набирає чинності через 90 днів від дати здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти.

Стаття 28

1. Комітет міністрів Ради Європи може запропонувати будь-якій державі, яка не є членом Ради, приєднатися до цієї Конвенції, якщо резолюція, що містить таку пропозицію, одностайно схвалюється членами Ради, які ратифікували Конвенцію.

2. Приєднання здійснюється шляхом здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради документа про приєднання, який набирає чинності через 90 днів від дати його здачі на зберігання.

Стаття 29

Будь-яка Договірна Сторона може, у тому, що її стосується, денонсувати цю Конвенцію шляхом перепровадження відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи. Денонсація набирає чинності через шість місяців від дати отримання Генеральним секретарем Ради такого повідомлення.

Стаття 30

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє членів Ради і уряд будь-якої держави, що приєдналася до цієї Конвенції, про:

- (а) назви держав, що підписали Конвенцію, і здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про приєднання;
- (б) дату набрання чинності цією Конвенцією;
- (с) будь-яке повідомлення, отримане відповідно до положень пункту 1 статті 5, пункту 3 статті 7, пункту 6 статті 15, пункту 2 статті 16, статті 24, пунктів 3 і 4 статті 25 або пункту 4 статті 26;
- (д) будь-яке застереження, заявлене відповідно до пункту 1 статті 23;
- (е) відкликання будь-якого застереження відповідно до пункту 2 статті 23;
- (ф) будь-яке повідомлення про денонсацію, отримане відповідно до положень статті 29, і дату, від якої така денонсація набере чинності.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цю Конвенцію.

Вчинено в Страсбурзі двадцятого дня квітня місяця 1959 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цієї Конвенції кожному уряду, що підписав цю Конвенцію і приєднується до неї.

Додатковий протокол до Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах

Дата підписання: 17.03.78 р.

Дата ратифікації: 16.01.98 р. (із заявами і застереженнями)

Дата набуття чинності: 09.06.98 р.

Додатково див.

Статус Додаткового протоколу
станом на 25 березня 2002 року,

Конвенцію
від 16 травня 2005 року

Держави - члени Ради Європи, які підписали цей Протокол, бажаючи сприяти застосуванню Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах, відкритої для підписання у Страсбурзі 20 квітня 1959 року (далі - «Конвенція»), в галузі фінансових правопорушень, вважаючи також за доцільне доповнити Конвенцію у деяких інших аспектах, погодились про таке:

Глава I

Стаття 1

Договірні Сторони не користуються правом, передбаченим у пункті «а» статті 2 Конвенції, з метою відмови у наданні допомоги виключно на підставі того, що прохання про надання допомоги стосується правопорушення, яке, на думку запитованої Сторони, є фінансовим правопорушенням.

Стаття 2

1. Якщо Договірна Сторона обумовлює виконання судового доручення щодо обшуку або арешту власності, умовою, що правопорушення, на якому ґрунтується судове доручення, має підлягати покаранню як за законодавством запитуючої Сторони, так і за законодавством запитованої Сторони, ця умова виконується стосовно фінансових правопорушень, якщо правопорушення підлягає покаранню за законодавством запитуючої Сторони та відповідає правопорушенню такого самого характеру за законодавством запитованої Сторони.

2. У проханні про надання допомоги не може бути відмовлено на підставі того, що законодавство запитованої Сторони не передбачає таких самих податків чи зборів або не регулює податки, збори, мито або валюту таким же чином як законодавство запитуючої Сторони.

Глава II

Стаття 3

Ця Конвенція також застосовується до:

- а) вручення документів, що стосуються виконання вироку, стягнення штрафу або сплати судових витрат;
- б) заходів, що стосуються відстрочення ухвали вироку або його виконання, умовного звільнення, відстрочення виконання вироку або припинення його виконання.

Глава III

Стаття 4

Стаття 22 Конвенції доповнюється нижченаведеним текстом, при цьому стаття 22 Конвенції стає пунктом 1, а нижченаведені положення стають пунктом 2:

«2. Крім того, будь-яка Договірна Сторона, яка надала вищезазначену інформацію, надсилає зацікавленій Стороні, на її прохання щодо конкретних справ, копію обвинувального вироку, передбачених заходів та будь-яку іншу відповідну інформацію, для того щоб вона могла вирішити щодо необхідності вжиття заходів на національному рівні. Такі повідомлення здійснюються між міністерствами юстиції зацікавлених сторін».

Глава IV

Стаття 5

1. Цей Протокол відкрито для підписання державами - членами Ради Європи, які підписали Конвенцію. Він підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Цей Протокол набирає чинності через 90 днів від дати здачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти або третього документа про прийняття чи затвердження.

3. Стосовно будь-якої держави, яка підписала цей Протокол і яка ратифікуватиме, прийматиме або затверджуватиме його після набрання ним чинності, Протокол набирає чинності через 90 днів від дати здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження.

4. Держава - член Ради Європи не може ратифікувати, прийняти або затвердити цей Протокол, якщо вона одночасно або раніше не ратифікувала Конвенцію.

Стаття 6

1. Будь-яка держава, яка приєдналася до Конвенції, може приєднатися до цього Протоколу після набрання ним чинності.

2. Таке приєднання здійснюється шляхом здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання, який набирає чинності через 90 днів від дати його здачі на зберігання.

Стаття 7

1. Будь-яка держава, під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання, може визначити територію (території), до якої застосовуватиметься цей Протокол.

2. Будь-яка держава, під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання або в будь-який інший час після цього заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може поширити дію цього Протоколу на будь-яку іншу територію (території), яка визначена в цій заяві і за міжнародні відносини якої вона несе відповідальність або від імені якої вона уповноважена брати зобов'язання.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до попереднього пункту, може стосовно до будь-якої території, визначеної в цій заяві, бути відкликана шляхом подання повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи. Таке відкликання

набирає чинності через шість місяців від дати отримання повідомлення Генеральним секретарем Ради Європи.

Стаття 8

1. Застереження, заявлені будь-якою державою до будь-якого положення Конвенції, застосовуються також до цього Протоколу, якщо ця держава не заявить іншого під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання. Така ж процедура застосовується до заяв, зроблених відповідно до статті 24 Конвенції.

2. Будь-яка держава, під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання, може заявити про те, що вона залишає за собою право:

а) не приймати главу I або прийняти її стосовно деяких правопорушень або категорій правопорушень, визначених у статті 1, чи не виконувати судові доручення щодо обшуку або арешту власності у випадках фінансових правопорушень;

б) не приймати главу II;

с) не приймати главу III.

3. Будь-яка Договірна Сторона може відкликати застереження, яке вона заявила відповідно до попереднього пункту, шляхом подання заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, яка набирає чинності від дати її отримання.

4. Договірна Сторона, яка застосувала до цього Протоколу застереження, заявлене до будь-якого положення Конвенції, або яка заявила застереження до будь-якого положення цього Протоколу, не може вимагати застосування цього положення будь-якою іншою Договірною Стороною; однак вона може, коли її застереження носить частковий або умовний характер, вимагати застосування цього положення у тому обсязі, у якому вона сама його прийняла.

5. Ніякі інші застереження до положень цього Протоколу не дозволяються.

Стаття 9

Положення цього Протоколу не зашкоджують більш широким положенням двосторонніх або багатосторонніх угод, укладених Договірними Сторонами на виконання пункту 3 статті 26 Конвенції.

Стаття 10

Європейський комітет Ради Європи з проблем злочинності інформується щодо застосування цього Протоколу і вживає всіх необхідних заходів для сприяння дружньому врегулюванню будь-яких труднощів, які можуть виникнути у зв'язку з його виконанням.

Стаття 11

1. Будь-яка Договірна Сторона може, у тому, що її стосується, денонсувати цей Протокол шляхом перепроведення повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.

2. Така денонсація набирає чинності через шість місяців від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

3. Денонсація Конвенції автоматично означає денонсацію цього Протоколу.

Стаття 12

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави - члени Ради і будь-яку державу, яка приєдналася до Конвенції, про:

- a) будь-яке підписання цього Протоколу;
- b) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття, затвердження чи приєднання;
- c) будь-яку дату набрання чинності цим Протоколом відповідно до статей 5 і 6;
- d) будь-яку заяву, отриману на виконання положень пунктів 2 і 3 статті 7;
- e) будь-яку заяву, отриману на виконання положень пункту 1 статті 8;
- f) будь-яке застереження, заявлене на виконання положень пункту 2 статті 8;
- g) відкликання будь-якого застереження, здійснене на виконання положень пункту 3 статті 8;
- h) будь-яке повідомлення, отримане на виконання положень статті 11, і дату, з якої денонсація набирає чинності.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цей Протокол.

Вчинено у Страсбурзі сімнадцятого дня березня місяця 1978 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цього Протоколу кожній державі, яка підписала цей Протокол або яка приєдналася до нього.

Другий додатковий протокол до Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах

Офіційний переклад.

Держави - члени Ради Європи, які підписали цей Протокол, беручи до уваги свої зобов'язання за Статутом Ради Європи; бажаючи далі сприяти захистові прав людини, обстоювати верховенство права та підтримувати демократичний суспільний лад; уважаючи за доцільне із цією метою посилити свої індивідуальні та колективні можливості реагування на злочини; будучи сповненими рішучості вдосконалити й доповнити в певних аспектах Європейську конвенцію про взаємну допомогу у кримінальних справах, підписану в Страсбурзі 20 квітня 1959 року (далі - Конвенція), а також Додатковий протокол до неї, підписаний у Страсбурзі 17 березня 1978 року; беручи до уваги Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, підписану в Римі 4 листопада 1950 року, а також Конвенцію про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних, підписану в Страсбурзі 28 січня 1981 року, домовилися про таке:

Глава I

Стаття 1

Сфера застосування

Стаття 1 Конвенції замінюється такими положеннями:

- «1. Сторони зобов'язуються надавати без зволікання одна одній відповідно до положень цієї Конвенції якнайширшу взаємну допомогу в провадженні стосовно правопорушень, покарання яких на момент прохання про надання допомоги підпадає під юрисдикцію судових органів запитуючої Сторони.
2. Ця Конвенція не застосовується до арештів, виконання вироків та до правопорушень, передбачених військовим правом, які не є правопорушеннями за звичайним кримінальним правом.
3. Взаємна допомога може також надаватись у провадженні, здійснюваному адміністративними органами стосовно діянь, які є караними відповідно до національного законодавства запитуючої або запитуваної Сторони на підставі того, що вони є порушеннями норм права, у випадках, коли таке рішення може зумовити провадження в суді, який має юрисдикцію, зокрема, у кримінальних справах.
4. У наданні взаємної допомоги не може бути відмовлено виключно на підставі того, що вона стосується діянь, за які юридична особа може бути притягнута до відповідальності в запитуючій Стороні».

Стаття 2

Присутність посадових осіб запитуючої Сторони

До статті 4 Конвенції додається такий текст, при цьому первинна стаття 4 Конвенції стає пунктом 1, а викладені нижче положення стають пунктом 2:

- «2. Не можна відмовляти у виконанні прохання стосовно присутності таких посадових або заінтересованих осіб у випадках, коли така присутність може зробити виконання прохання про надання допомоги таким, що буде відповідати

потребам запитуючої Сторони більшою мірою, і, отже, може дозволити уникнути потреби в додаткових проханнях про надання допомоги».

Стаття 3

Тимчасова передача затриманих осіб на територію запитуючої Сторони
Стаття 11 Конвенції замінюється такими положеннями:

«1. Особу, яку тримають під вартою й стосовно особистої явки якої для цілей дачі показань, а не для того, щоб вона стала перед судом, звертається запитуюча Сторона, тимчасово перепроводжують на її територію за умови, що її буде повернуто протягом строку, обумовленого запитуваною Стороною, та з урахуванням положень статті 12 цієї Конвенції настільки, наскільки вони є застосовними.

У передачі може бути відмовлено, якщо:

- a) особа, яку тримають під вартою, не погоджується на передачу;
- b) її присутність необхідна в ході кримінального провадження, що здійснюється на території запитуваної Сторони;
- c) передача може призвести до продовження строку тримання її під вартою або
- d) існують інші першочергові підстави для того, щоб не передавати її на територію запитуючої Сторони.

2. З урахуванням положень статті 2 цієї Конвенції у випадку, що підпадає під пункт 1, перевезення особи, яку тримають під вартою, територією третьої Сторони дозволяється за клопотанням, до якого додають усі необхідні документи і яке Міністерство юстиції запитуючої Сторони надсилає Міністерству юстиції Сторони, до якої звертаються з проханням про надання дозволу на перевезення її територією. Сторона може відмовити в наданні дозволу на перевезення своїх громадян.

3. Особа, яку передають, залишається під вартою на території запитуючої Сторони та у відповідних випадках на території тієї Сторони, до якої звертаються з проханням про надання дозволу на перевезення її територією, якщо Сторона, до якої звертаються з проханням про передачу особи, не просить звільнити її».

Стаття 4

Канали зв'язку

Стаття 15 Конвенції замінюється такими положеннями:

«1. Прохання про надання взаємної допомоги, а також інформація, яку надають без прохання, надсилаються в письмовому вигляді Міністерством юстиції запитуючої Сторони Міністерству юстиції запитуваної Сторони та повертаються тими самими каналами. Однак вони можуть надсилатися безпосередньо судовими органами запитуючої Сторони судовим органам запитуваної Сторони та повертатися тими самими каналами.

2. Прохання, зазначені в статті 11 цієї Конвенції та статті 13 Другого додаткового протоколу до неї, в усіх випадках надсилаються Міністерством юстиції запитуючої Сторони Міністерству юстиції запитуваної Сторони та повертаються тими самими каналами.

3. Прохання про надання взаємної допомоги стосовно проваджень, зазначених у пункті 3 статті 1 цієї Конвенції, також можуть надсилатися безпосередньо адміністративними або судовими органами запитуючої Сторони адміністративним

або судовим органам запитуваної Сторони залежно від випадку й повертатися тими самими каналами.

4. Прохання про надання взаємної допомоги, з якими звертаються згідно зі статтями 18 й 19 Другого додаткового протоколу до цієї Конвенції, також можуть надсилатися безпосередньо компетентними органами запитуючої Сторони компетентним органам запитуваної Сторони.

5. Прохання, передбачені в пункті 1 статті 13 цієї Конвенції, можуть надсилатися безпосередньо заінтересованими судовими органами відповідним органам запитуваної Сторони, а відповіді можуть надсилатися безпосередньо цими органами. Прохання, передбачені в пункті 2 статті 13 цієї Конвенції, надсилаються Міністерством юстиції запитуючої Сторони Міністерству юстиції запитуваної Сторони.

6. Прохання про надання копій вироків і про вживання заходів, зазначених у статті 4 Додаткового протоколу до цієї Конвенції, можуть надсилатися безпосередньо до компетентних органів. Будь-яка Договірна Держава може будь-коли за допомогою заяви, надісланої Генеральному секретарю Ради Європи, визначити, які органи вона вважатиме компетентними органами для цілей цього пункту.

7. У термінових випадках, коли згідно із цією Конвенцією дозволяється безпосереднє пересилання, воно може здійснюватися через Міжнародну організацію кримінальної поліції (Інтерпол).

8. Будь-яка Сторона може будь-коли за допомогою заяви, надісланої Генеральному секретарю Ради Європи, залишити за собою право виконувати будь-які або певні прохання про надання взаємної допомоги залежно від однієї чи більше з таких умов:

- a) що копія прохання надсилається до центрального органу, визначеного в заяві;
- b) що прохання, крім термінових, надсилаються до центрального органу, визначеного в заяві;
- c) що в разі безпосереднього пересилання з причин терміновості копія одночасно передається до Міністерства юстиції цієї Сторони;
- d) що деякі або всі прохання про надання допомоги надсилаються їй каналами, іншими, ніж передбачені цією статтею.

9. Прохання про надання взаємної допомоги та будь-які інші повідомлення, передбачені цією Конвенцією або Протоколами до неї, можуть надсилатися за допомогою будь-яких електронних або інших засобів зв'язку за умови, що запитуюча Сторона готова на прохання будь-коли надати їхній письмовий запис й оригінал. Однак будь-яка Договірна Держава може будь-коли за допомогою заяви, надісланої Генеральному секретарю Ради Європи, визначити умови, за яких вона погоджується приймати й виконувати прохання, одержані за допомогою електронних або інших засобів зв'язку.

10. Положення цієї статті не обмежують положень тих із чинних двосторонніх угод або домовленостей між Сторонами, які передбачають безпосереднє пересилання прохань про надання допомоги між їхніми компетентними органами».

Стаття 5

Витрати

Стаття 20 Конвенції замінюється такими положеннями:

«1. Сторони не вимагають одна від одної відшкодування будь-яких витрат, що виникають унаслідок застосування цієї Конвенції або Протоколів до неї, за винятком:

- а) витрат, зумовлених перебуванням експертів на території запитуваної Сторони;
- б) витрат, зумовлених передачею особи, яку тримають під вартою, згідно зі статтями 13 або 14 Другого додаткового протоколу до цієї Конвенції або статтею 11 цієї Конвенції;
- с) витрат суттєвого або надзвичайного характеру.

2. Однак вартість установаження відеозв'язку або телефонного зв'язку, витрати, пов'язані з обслуговуванням відеозв'язку або телефонного зв'язку в запитуваній Стороні, оплата послуг перекладачів, наданих нею, а також добові свідкам та їхні дорожні витрати в запитуваній Стороні відшкодовуються запитуючою Стороною запитуваній Стороні, якщо Сторони не домовилися про інше.

3. Сторони консультуються одна з одною з метою досягнення домовленостей стосовно оплати витрат, відшкодування яких може вимагатися згідно з наведеним вище підпунктом «с» пункту 1.

4. Положення цієї статті застосовуються без обмеження положень пункту 3 статті 10 цієї Конвенції».

Стаття 6

Судові органи

Стаття 24 Конвенції замінюється такими положеннями:

«Будь-яка держава під час підписання або передачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, схвалення чи приєднання в заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи визначає, які органи для цілей цієї Конвенції вона буде вважати судовими органами. Після цього вона може будь-коли та в такий самий спосіб змінити положення цієї заяви».

Глава II

Стаття 7

Відкладення виконання прохань

1. Запитувана Сторона може відкласти здійснення дії, про яку йдеться в проханні, якщо така дія може зашкодити розслідуванню, кримінальному переслідуванню або пов'язаним з ними провадженням, що здійснюються її органами.

2. Перш ніж відмовити в допомозі або відкласти її надання запитувана Сторона, у разі необхідності після консультацій із запитуючою Стороною, вирішує, чи може прохання бути виконано частково або на таких умовах, які вона вважає необхідними.

3. Якщо виконання прохання відкладається, то повинні бути зазначені причини відкладення. Запитувана Сторона також повідомляє запитуючій Стороні про будь-які причини, які унеможливають виконання прохання або можуть значно його затримати.

Стаття 8

Процедура

Незважаючи на положення статті 3 Конвенції, у випадках, коли в проханнях зазначаються формальності або процедури, які є необхідними відповідно до законодавства запитуючої Сторони, навіть якщо вони є неpritаманними для

запитуваної Сторони, остання виконує такі вимоги настільки, наскільки вживання зазначених заходів не суперечить основним принципам її законодавства, якщо цим Протоколом не передбачено іншого.

Стаття 9

Проведення допиту за допомогою відеоконференції

1. Якщо особа перебуває на території однієї Сторони й повинна бути допитана як свідок або експерт судовими органами іншої Сторони, то остання у випадках, коли для особи, яка повинна дати показання, особиста явка на її територію для давання показань є не бажаною або не можливою, може звернутися з проханням забезпечити проведення допиту за допомогою відеоконференції, як це передбачено в пунктах 2 - 7.

2. Запитувана Сторона погоджується забезпечити проведення допиту за допомогою відеоконференції за умови, що застосування відеоконференції не суперечить основним принципам її законодавства й вона має технічні засоби для цього. Якщо запитувана Сторона не має доступу до технічних засобів для проведення відеоконференції, такі засоби може надати їй запитуюча Сторона за взаємною згодою.

3. Прохання про забезпечення проведення допиту за допомогою відеоконференції повинно містити, на додаток до інформації, зазначеної в статті 14 Конвенції, виклад причини, з якої особиста присутність свідка або експерта є не бажаною або не можливою, назву судового органу та імена осіб, які будуть проводити слухання.

4. Судовий орган запитуваної Сторони викликає відповідну особу для явки відповідно до правил, установлених її законодавством.

5. До проведення допиту за допомогою відеоконференції застосовуються такі правила:

а) під час допиту повинні бути присутніми представники судового органу запитуваної Сторони, у разі необхідності їм допомагає перекладач; вони несуть відповідальність як за встановлення особи того, кого будуть допитувати, так і за дотримання основних принципів законодавства запитуваної Сторони. Якщо представники судового органу запитуваної Сторони вважають, що під час допиту порушуються основні принципи законодавства запитуваної Сторони, то вони негайно вживають необхідних заходів, щоб забезпечити продовження допиту відповідно до зазначених принципів;

б) у разі необхідності компетентні органи запитуючої та запитуваної Сторін погоджують заходи стосовно захисту допитуваної особи;

с) допит проводиться безпосередньо судовим органом запитуючої Сторони або під його керівництвом відповідно до її законодавства;

д) якщо необхідно, то на прохання запитуючої Сторони або допитуваної особи запитувана Сторона забезпечує надання допомоги перекладача допитуваній особі;

е) допитувана особа може скористатися правом відмови давати показання, яке їй надане законодавством або запитуваної, або запитуючої Сторони.

6. Без шкоди будь-яким погодженим заходам стосовно захисту осіб судовий орган запитуваної Сторони після завершення допиту складає протокол, зазначаючи дату й місце проведення допиту, особу того, кого допитали, імена та посади решти осіб у запитуваній Стороні, які брали участь у допиті, будь-які складені присяги, а також

технічні умови, у яких проводився допит. Документ надсилається компетентним органом запитуваної Сторони компетентному органу запитуючої Сторони.

7. Кожна Сторона вживає необхідних заходів для забезпечення такого становища, при якому у випадках, коли свідків або експертів допитують у межах її території відповідно до цієї статті, а вони відмовляються давати показання, будучи зобов'язаними давати їх, або дають неправдиві показання, її національне законодавство застосовується так само, як воно застосовувалося б, якби допит мав місце в національному процесі.

8. Сторони за власним розсудом можуть також застосовувати положення цієї статті у випадках, коли це є доцільним, та за згодою своїх компетентних судових органів до проведення допитів за допомогою відеоконференції, у якій бере участь обвинувачений або підозрюваний. У цьому разі рішення про проведення відеоконференції та про спосіб проведення такої конференції, погоджуються між відповідними Сторонами згідно з їхнім національним законодавством та відповідними міжнародними документами. Допити за участю обвинуваченого або підозрюваного проводяться лише за його згодою.

9. Будь-яка Договірна Держава будь-коли в заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може заявити, що вона не буде користуватися передбаченою в наведеному вище пункті 8 можливістю застосовувати положення цієї статті також до проведення допитів за допомогою відеоконференції за участю обвинуваченого або підозрюваного.

Стаття 10

Проведення допиту за допомогою телефонної конференції

1. Якщо особа перебуває на території однієї Сторони й повинна бути допитана як свідок або експерт судовими органами іншої Сторони, то остання може у випадках, коли так передбачає національне законодавство, звернутися до першої Сторони з проханням уможливити проведення допиту за допомогою телефонної конференції, як передбачено в пунктах 2 - 6.

2. Допит може проводитися за допомогою телефонної конференції лише тоді, коли свідок або експерт погоджуються, що допит може бути проведений у такий спосіб.

3. Запитувана Сторона погоджується на проведення допиту за допомогою телефонної конференції у випадках, коли це не суперечить основним принципам її законодавства.

4. Прохання про проведення допиту за допомогою телефонної конференції повинно містити, на додаток до інформації, передбаченої в статті 14 Конвенції, назву судового органу та імена осіб, які будуть проводити допит, а також зазначення того, що свідок або експерт згодний брати участь в проведенні допиту за допомогою телефонної конференції.

5. Практичні заходи стосовно допиту погоджуються заінтересованими Сторонами. Під час погодження таких заходів запитувана Сторона зобов'язується:

- а) повідомити відповідному свідку або експерту про час та місце допиту;
- б) забезпечити встановлення особи свідка або експерта;
- с) пересвідчитись у тому, що свідок або експерт дає згоду на проведення допиту за допомогою телефонної конференції.

6. Запитувана Сторона може обумовити свою згоду цілком або частково відповідними положеннями пунктів 5 та 7 статті 9.

Стаття 11

Надання інформації без прохання

1. Без шкоди власним розслідуванням чи судовим розглядам компетентні органи однієї Сторони без попереднього прохання можуть надсилати компетентним органам іншої Сторони інформацію, отриману в рамках власних розслідувань, коли вони вважають, що повідомлення такої інформації могло б допомогти Стороні, яка одержує інформацію, розпочати або проводити розслідування чи судовий розгляд або могло б зумовити надіслання прохання такою Стороною згідно з Конвенцією або Протоколами до неї.
2. Сторона, яка надає інформацію, може відповідно до свого національного законодавства встановити умови використання такої інформації Стороною, яка її одержує.
3. Для Сторони, що одержує інформацію, такі умови є обов'язковими.
4. Однак будь-яка Договірна Держава будь-коли в заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може заявити, що вона залишає за собою право не бути зобов'язаною умовами, установленними Стороною, що надає інформацію, згідно з наведеним вище пунктом 2, якщо вона попередньо не отримає повідомлення про характер інформації, що буде надана, та не дасть згоди на її передачу.

Стаття 12

Реституція

1. На прохання запитуючої Сторони та без обмеження прав *bona fide* третіх осіб запитувана Сторона може надати предмети, отримані злочинним шляхом, у розпорядження запитуючої Сторони з метою повернення їх законним власникам.
2. Під час застосування статей 3 й 6 Конвенції запитувана Сторона може відмовитися від повернення предметів до або після передачі їх запитуючій Стороні, якщо в такий спосіб може бути спрощено реституцію таких предметів законному власнику. При цьому дотримуються права *bona fide* третіх осіб.
3. У разі відмови від здійснення передачі предметів запитуючій Стороні запитувана Сторона не буде використовувати забезпечувального права або інших прав регресу, передбачених податковим або митним законодавством стосовно цих предметів.
4. Відмова, зазначена в пункті 2, не завдає шкоди праву запитуваної Сторони стягувати податки або мита із законного власника.

Стаття 13

Тимчасова передача затриманих осіб запитуваній Стороні

1. У випадках, коли є домовленість між компетентними органами заінтересованих Сторін, Сторона, яка звернулася з проханням провести розслідування, для цілей якого необхідна особиста присутність особи, яку тримають під вартою на її території, може тимчасово передати цю особу на територію тієї Сторони, де повинно проводитися розслідування.
2. Така домовленість повинна охоплювати умови тимчасової передачі особи та дату, до якої ця особа повинна бути повернена на територію запитуючої Сторони.
3. У випадках, коли на передачу потрібна згода відповідної особи, заява про згоду або її копія негайно передається запитуваній Стороні.

4. Передана особа залишається під вартою на території запитуваної Сторони й у відповідних випадках на території Сторони, до якої звернулися з проханням про перевезення її територією, якщо Сторона, яка передала особу, не попросила звільнити її.

5. Строк перебування під вартою на території запитуваної Сторони віднімається від строку тримання під вартою, який відповідна особа зобов'язана чи буде зобов'язана відбутися на території запитуючої Сторони.

6. Положення пункту 2 статті 11 й статті 12 Конвенції застосовуються *mutatis mutandis*.

7. Будь-яка Договірна Держава може будь-коли в заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи заявити, що до досягнення домовленості відповідно до пункту 1 цієї статті буде потрібна згода, про яку йдеться в пункті 3 цієї статті, або вона буде потрібна в певних умовах, зазначених у заяві.

Стаття 14

Особиста присутність переданих засуджених осіб

Положення статей 11 й 12 Конвенції застосовуються *mutatis mutandis* також до осіб, які перебувають під вартою на території запитуваної Сторони після того, як вони були передані для відбування покарання, призначеного в запитуючій Стороні, якщо запитуюча Сторона просить про їхню особисту присутність для перегляду судового рішення.

Стаття 15

Мова процесуальних документів і судових рішень для вручення

1. Положення цієї статті застосовуються до будь-якого прохання про вручення на підставі статті 7 Конвенції або статті 3 Додаткового протоколу до неї.

2. Процесуальні документи й судові рішення в усіх випадках передаються мовою або мовами, якими їх було складено.

3. Незважаючи на положення статті 16 Конвенції, якщо орган, який склав документи, знає або має підстави вважати, що адресат розуміє тільки якусь іншу мову, документи або принаймні їхні найважливіші частини повинні супроводжуватися перекладом такою іншою мовою.

4. Незважаючи на положення статті 16 Конвенції, процесуальні документи й судові рішення для зручності органів запитуваної Сторони супроводжуються стислим викладом їхнього змісту в перекладі мовою або однією з мов цієї Сторони.

Стаття 16

Вручення документів шляхом поштового пересилання

1. Компетентні судові органи будь-якої Сторони можуть безпосередньо пересилати поштою процесуальні документи й судові рішення особам, які перебувають на території будь-якої іншої Сторони.

2. Процесуальні документи й судові рішення супроводжуються повідомленням про те, що адресат може одержати від зазначеного в повідомленні органу інформацію про свої права та обов'язки стосовно вручення документів. До такого повідомлення застосовуються положення пункту 3 викладеної вище статті 15.

3. Положення статей 8, 9 й 12 Конвенції застосовуються *mutatis mutandis* до вручення документів шляхом поштового пересилання.

4. Положення пунктів 1, 2 й 3 викладеної вище статті 15 також застосовуються до вручення документів шляхом поштового пересилання.

Стаття 17

Транскордонні спостереження

1. Працівники поліції однієї зі Сторін, які в рамках кримінального розслідування здійснюють у своїй країні спостереження за особою, що, як припускається, брала участь у вчиненні кримінального злочину, у разі якого може бути застосована екстрадиція, або за особою, стосовно якої є обґрунтовані підстави вважати, що вона може сприяти встановленню зазначеної вище особи або її місця перебування, уповноважуються продовжувати спостереження за нею на території іншої Сторони у випадках, коли остання дала дозвіл на транскордонне спостереження у відповідь на попередньо подане прохання про надання допомоги. Разом з дозволом можуть бути визначені умови.

На прохання спостереження буде доручено працівникам поліції тієї Сторони, на території якої воно здійснюється.

Прохання про надання допомоги, зазначене в першому абзаці, повинно бути надіслане до органу, який призначений кожною Стороною й до компетенції якого належить надання або пересилання необхідного дозволу.

2. У випадках, коли з причин особливої терміновості попередньо подати прохання про надання дозволу іншою Стороною не можна, працівники поліції, які здійснюють спостереження в рамках кримінального розслідування, уповноважуються продовжувати за кордоном спостереження за особою, що, як припускається, учинила злочини, перелік яких наведено в пункті 6, за умови, що виконуються такі вимоги:

а) призначеним згідно з пунктом 4 органам Сторони, на території якої має продовжуватися спостереження, повинно бути негайно, під час здійснення спостереження, повідомлено про перетин кордону;

б) прохання про надання допомоги, яке подають відповідно до пункту 1 та в якому окреслюють підстави для перетину кордону без попереднього дозволу, повинно бути подане без затримки.

Спостереження припиняється, як тільки Сторона, на території якої воно здійснюється, буде вимагати цього у відповідь на повідомлення, зазначене в підпункті «а», або прохання, зазначене в підпункті «б», або у випадках, коли дозвіл не був отриманий протягом п'яти годин після перетину кордону.

3. Спостереження, зазначене в пунктах 1 та 2, здійснюється лише за таких загальних умов:

а) Працівники поліції, які здійснюють спостереження, повинні дотримуватися положень цієї статті й законодавства Сторони, на території якої вони діють; вони повинні виконувати вказівки місцевих відповідальних органів.

б) За винятком ситуацій, передбачених у пункті 2, працівники поліції під час здійснення спостереження повинні мати при собі документ, який засвідчує, що дозвіл було надано.

с) Працівники поліції, які здійснюють спостереження, повинні будь-коли бути готовими надати підтвердження того, що вони діють офіційно.

d) Працівники поліції, які здійснюють спостереження, у ході нього можуть мати при собі табельну зброю, за винятком випадків, коли запитувана Сторона прийняла рішення про інше; застосовувати її заборонено, крім випадків законної самооборони.

e) Входити до приватних будинків та місць, які не є загальнодоступними, заборонено.

f) Працівники поліції, які здійснюють спостереження, не можуть ні зупинити й допитати, ні заарештовувати особу, за якою вони спостерігають.

g) Усі дії викладаються у звіті органам Сторони, на території якої вони були здійснені; може вимагатись особиста присутність працівників поліції, які здійснюють спостереження.

h) Органи Сторони, від якої прибули працівники поліції, що здійснювали спостереження, на прохання органів Сторони, на території якої здійснювалося спостереження, сприяють розслідуванню, що проводиться після операції, у якій вони брали участь, у тому числі судовому розгляду.

4. Сторони під час підписання або передачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, схвалення чи приєднання визначають у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи працівників поліції та органи, яких вони призначають для цілей пунктів 1 та 2 цієї статті. У подальшому вони можуть будь-коли й у такий самий спосіб змінювати положення своєї заяви.

5. Сторони можуть на двосторонньому рівні розширювати сферу застосування цієї статті й уживати додаткових заходів для її виконання.

6. Спостереження, зазначене в пункті 2, може здійснюватися внаслідок одного з таких кримінальних злочинів:

- вбивства на замовлення;
- тяжкого вбивства;
- зґвалтування;
- підпалу;
- підробки;
- збройного пограбування та приховання краденого;
- вимагання;
- викрадення людей та захоплення заручників;
- торгівлі людьми;
- незаконної торгівлі наркотичними засобами та психотропними речовинами;
- порушення законів про зброю та вибухові речовини;
- використання вибухових речовин;
- незаконного перевезення отруйних і небезпечних відходів;
- незаконного, таємного перевезення іноземців через державний кордон;
- сексуальної експлуатації дітей.

Стаття 18

Контрольована поставка

1. Кожна Сторона зобов'язується забезпечити, щоб на прохання іншої Сторони можна було дозволити контрольовані поставки на її території в рамках кримінальних розслідувань злочинів, що можуть зумовлювати видачу.

2. Рішення про здійснення контрольованих поставок приймається в кожному конкретному випадку компетентними органами запитуваної Сторони з дотриманням національного законодавства цієї Сторони.
3. Контрольовані поставки здійснюються відповідно до процедур запитуваної Сторони. Повноваження здійснювати такі операції, керувати ними та контролювати їх належать компетентним органам цієї Сторони.
4. Сторони під час підписання або передачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, схвалення чи приєднання у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи визначають органи, які є компетентними для цілей цієї статті. У подальшому вони можуть будь-коли й у такий самий спосіб змінити положення своєї заяви.

Стаття 19

Таємні розслідування

1. Запитуюча та запитувана Сторони можуть домовитися надавати одна одній допомогу в проведенні розслідувань злочину працівниками поліції, які діють під прикриттям або видають себе за інших осіб (таємні розслідування).
2. Рішення стосовно прохання приймається в кожному конкретному випадку компетентними органами запитуваної Сторони з дотриманням її національного законодавства та процедур. Тривалість таємного розслідування, детальні умови та правовий статус відповідних працівників поліції під час таємних розслідувань погоджуються Сторонами з дотриманням їхнього національного законодавства та процедур.
3. Таємні розслідування проводяться відповідно до національного законодавства та процедур Сторони, на території якої проводиться таємне розслідування. Залучені Сторони співробітничать, щоб забезпечити підготовку таємного розслідування й нагляд за ним, а також щоб ужити заходів стосовно безпеки працівників поліції, які діють під прикриттям або видають себе за інших осіб.
4. Сторони під час підписання або передачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, схвалення чи приєднання в заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи визначають органи, які є компетентними для цілей пункту 2 цієї статті. У подальшому вони можуть будь-коли й у такий самий спосіб змінити положення своєї заяви.

Стаття 20

Спільні слідчі групи

1. За взаємною згодою компетентні органи двох чи більше Сторін можуть створити спільну слідчу групу з конкретною метою й на обмежений період, який може бути продовжений за взаємною згодою, для проведення кримінальних розслідувань на території однієї чи більше Сторін, що створили групу. Склад групи визначається в угоді.

Спільну слідчу групу може бути створено, зокрема, у випадках коли:

- а) розслідування злочинів Стороною вимагає проведення складних та комплексних слідчих заходів, пов'язаних з іншими Сторонами;
- б) кілька Сторін проводять розслідування злочинів, обставини яких вимагають ужиття скоординованих, погоджених дій на території відповідних Сторін.

З проханням про створення спільної слідчої групи може звернутися будь-яка заінтересована Сторона. Група створюється в одній зі Сторін, де, як передбачається, будуть проводитися розслідування.

2. Крім інформації, зазначеної у відповідних положеннях статті 14 Конвенції, прохання про створення спільної слідчої групи повинні містити пропозиції стосовно складу групи.

3. Спільна слідча група діє на території Сторін, які її створили, відповідно до таких загальних умов:

а) керівник групи є представником компетентного органу, який бере участь у кримінальному розслідуванні від Сторони, на території якої діє група. Керівник групи діє в межах своєї компетенції за національним законодавством;

б) група здійснює свої дії відповідно до законодавства тієї Сторони, на території якої вона працює. Члени та відряджені члени групи виконують свої завдання під керівництвом особи, зазначеної в підпункті «а», з урахуванням умов, визначених їхніми органами в угоді про створення групи;

с) Сторона, на території якої працює група, уживає необхідних організаційних заходів для забезпечення її роботи.

4. У цій статті члени спільної слідчої групи від Сторони, на території якої працює група, називаються «члени», тоді як члени від інших Сторін, крім Сторони, на території якої працює група, називаються «відряджені члени».

5. Відряджені члени спільної слідчої групи мають право бути присутніми під час здійснення слідчих заходів на території Сторони, де працює група. Однак з особливих причин керівник групи відповідно до законодавства Сторони, на території якої діє група, може прийняти інше рішення.

6. Відрядженим членам спільної слідчої групи її керівник відповідно до законодавства Сторони, на території якої діє група, може доручити вжити певних слідчих заходів у випадках, коли це було схвалене компетентними органами Сторони, на території якої діє група, та Сторони, яка відряджає.

7. У випадках, коли для спільної слідчої групи необхідним є здійснення слідчих заходів на території однієї зі Сторін, що створили групу, члени групи, відряджені цією Стороною, можуть звернутися до власних компетентних органів з проханням про здійснення таких заходів. Здійснення таких заходів розглядають у цій Стороні на тих самих умовах, які б застосовувалися, якби з проханням про їхнє здійснення звернулися у ході національного розслідування.

8. У випадках, коли спільній слідчій групі необхідна допомога Сторони, яка не є однією з тих, що створили групу, або третьої держави, компетентні органи держави, на території якої діє група, можуть звертатися з проханням про надання допомоги до компетентних органів такої іншої держави згідно з відповідними договорами або домовленостями.

9. Відряджений член спільної слідчої групи може відповідно до національного законодавства своєї держави та в рамках своєї компетенції надавати групі інформацію, наявну в Сторони, яка його відрядила, для цілей кримінальних розслідувань, що проводяться групою.

10. Інформація, яку законно отримав член або відряджений член спільної слідчої групи під час перебування в її складі й до якої в іншому випадку компетентні

органи заінтересованих Сторін не мають доступу, може використовуватися для таких цілей:

- а) для цілей, для яких було створено групу;
- б) для виявлення, розслідування та переслідування інших злочинів, якщо на це є згода Сторони, на території якої отримано таку інформацію. У такій згоді може бути відмовлено тільки у випадках, коли використання такої інформації могло б поставити під загрозу кримінальні розслідування, що проводяться на території відповідної Сторони або стосовно яких ця Сторона могла б відмовити в наданні взаємної допомоги;
- с) для відвернення безпосередньої та серйозної загрози суспільній безпеці та без шкоди підпункту «б», якщо в подальшому буде порушено кримінальну справу;
- д) для інших цілей настільки, наскільки це погоджено Сторонами, що створили групу.

11. Ця стаття не завдає шкоди будь-яким іншим існуючим положенням або домовленостям стосовно створення або діяльності спільних слідчих груп.

12. Настільки, наскільки це дозволяють законодавство заінтересованих Сторін або положення будь-якого іншого юридичного документа, які застосовуються у відносинах між ними, може бути досягнута домовленість про участь у діяльності групи інших осіб, які не є представниками компетентних органів Сторін, що створюють спільну слідчу групу. Таким особам не надаються права, надані членам або відрядженим членам групи на підставі цієї статті, якщо домовленість прямо не передбачає іншого.

Стаття 21

Кримінальна відповідальність, що стосується посадових осіб

Під час здійснення діяльності, зазначеної в статтях 17, 18, 19 і 20, якщо відповідні Сторони не домовилися про інше, посадові особи іншої Сторони, яка не є Стороною, на території якої має місце така діяльність, уважаються посадовими особами останньої стосовно правопорушень, учинених проти них або ними.

Стаття 22

Цивільна відповідальність, що стосується посадових осіб

1. У випадках, коли відповідно до статей 17, 18, 19 або 20 посадові особи однієї Сторони діють на території іншої Сторони, перша Сторона несе відповідальність за будь-яку шкоду, завдану ними під час їхньої діяльності, відповідно до законодавства Сторони, на території якої вони діють.

2. Сторона, на території якої завдано шкоди, зазначеної в пункті 1, компенсує таку шкоду на умовах, які застосовуються до шкоди, завданої власними посадовими особами.

3. Сторона, посадові особи якої завдали шкоди будь-якій особі на території іншої Сторони, цілком відшкодовує останній будь-які суми, які вона сплатила потерпілим або особам, уповноваженим ними.

4. Без шкоди здійсненню своїх прав стосовно третіх осіб та за винятком пункту 3, кожна Сторона у випадку, передбаченому в пункті 1, утримується від вимоги про відшкодування шкоди, завданої їй іншою Стороною.

5. Положення цієї статті застосовуються за умови, що Сторони не домовилися про інше.

Стаття 23

Захист свідків

У випадках, коли Сторона на підставі Конвенції або одного з Протоколів до неї звертається з проханням надати допомогу стосовно свідка, який є під загрозою залякування або який потребує захисту, компетентні органи запитуючої та запитуваної Сторін намагаються погодити заходи стосовно захисту відповідної особи згідно зі своїм національним законодавством.

Стаття 24

Тимчасові заходи

1. На прохання запитуючої Сторони запитувана Сторона відповідно до свого національного законодавства може вживати тимчасових заходів з метою збереження доказів, підтримання існуючої обстановки або захисту законних інтересів, яким загрожує небезпека.
2. Запитувана Сторона може виконувати прохання частково або на певних умовах, зокрема стосовно обмеження в часі.

Стаття 25

Конфіденційність

Запитуюча Сторона може вимагати, щоб запитувана Сторона зберігала конфіденційність факту й суті прохання, за винятком випадків, коли розголошення здійснюється настільки, наскільки воно необхідне для виконання прохання. Якщо запитувана Сторона не може виконати вимоги стосовно конфіденційності, вона негайно повідомляє про це запитуючій Стороні.

Стаття 26

Захист даних

1. Персональні дані, передані однією Стороною іншій у результаті виконання прохання, надісланого на підставі Конвенції чи будь-якого з Протоколів до неї, можуть використовуватися Стороною, якій такі дані були передані, тільки:
 - а) для цілей провадження, до якого застосовуються Конвенція чи будь-який з Протоколів до неї;
 - б) для інших судових й адміністративних проваджень, безпосередньо пов'язаних з провадженням, зазначеним у підпункті «а»;
 - с) для запобігання безпосередній і серйозній загрозі суспільній безпеці.
2. Однак такі дані можуть використовуватися з будь-якою іншою метою, якщо попередня згода на це надана або Стороною, яка передала ці дані, або суб'єктом даних.
3. Будь-яка Сторона може відмовитися передати персональні дані, отримані в результаті виконання прохання, надісланого на підставі Конвенції чи будь-якого з Протоколів до неї, у випадках, коли:
 - такі дані захищені її національним законодавством та
 - Сторона, якій повинні бути передані дані, не є зобов'язаною Конвенцією про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних, укладеної в Страсбурзі 28 січня 1981 року, якщо остання Сторона не зобов'язується забезпечити даним такий захист, якого вимагає перша Сторона.
4. Будь-яка Сторона, що передає персональні дані, отримані в результаті виконання прохання, надісланого на підставі Конвенції чи будь-якого з Протоколів до неї,

може вимагати від Сторони, якій було передано ці дані, надання інформації про те, як вона використала такі дані.

5. Будь-яка Сторона у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, може вимагати, щоб у рамках процедур, стосовно яких вона могла б відмовитися передати персональні дані або обмежити передачу або використання персональних даних відповідно до положень Конвенції чи одного з Протоколів до неї, персональні дані, передані іншій Стороні, не використовувались останньою для цілей, викладених у пункті 1, якщо немає її попередньої згоди.

Стаття 27

Адміністративні органи

Сторони можуть будь-коли у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, визначити, які органи вони будуть вважати адміністративними органами для цілей пункту 3 статті 1 Конвенції.

Стаття 28

Зв'язки з іншими договорами

Положення цього Протоколу не завдають шкоди більш широким положенням двосторонніх чи багатосторонніх угод, укладених між Сторонами в ході застосування пункту 3 статті 26 Конвенції.

Стаття 29

Дружнє врегулювання

Європейський комітет з проблем злочинності постійно інформують про тлумачення та застосування Конвенції та Протоколів до неї, а він робить усе необхідне для сприяння дружньому врегулюванню будь-яких труднощів, які можуть виникнути внаслідок їхнього застосування.

Глава III

Стаття 30

Підписання та набрання чинності

1. Цей Протокол є відкритим для підписання державами - членами Ради Європи, які є Сторонами Конвенції або підписали її. Він підлягає ратифікації, прийняттю або схваленню. Сторона, яка підписала Протокол, не може ратифікувати, прийняти або схвалити його, якщо вона попередньо або одночасно не ратифікувала, не прийняла чи не схвалила Конвенції. Ратифікаційні грамоти й документи про прийняття або схвалення передаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Цей Протокол набирає чинності в перший день місяця, який настає після закінчення тримісячного періоду від здачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи схвалення.

3. Для будь-якої держави, що підписала Протокол і в подальшому передає на зберігання ратифікаційну грамоту або документ про прийняття чи схвалення, Протокол набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання.

Стаття 31

Приєднання

1. Будь-яка держава, що не є державою - членом Ради Європи, але приєдналася до Конвенції, може приєднатися до цього Протоколу після набрання ним чинності.

2. Таке приєднання здійснюється шляхом передачі документа про приєднання на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

3. Для будь-якої держави, що приєднується до Протоколу, він набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати передачі на зберігання документа про приєднання.

Стаття 32

Територіальне застосування

1. Будь-яка держава під час підписання або передачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, схвалення чи приєднання може визначити територію або території, до яких буде застосовуватися цей Протокол.

2. Будь-яка держава будь-коли в подальшому в заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може поширити застосування цього Протоколу на будь-яку іншу територію, визначену в заяві. Для такої території Протокол набирає чинності в перший день місяця, який настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такої заяви Генеральним секретарем.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до двох попередніх пунктів, стосовно будь-якої території, визначеної в такій заяві, може бути відкликана за повідомленням, надісланим на ім'я Генерального секретаря. Відкликання набирає чинності в перший день місяця, який настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 33

Застереження

1. Застереження, зроблені Стороною до будь-якого положення Конвенції або Протоколу до неї, застосовуються також до цього Протоколу, якщо ця Сторона не зробить заяву про інше під час підписання або передачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, схвалення чи приєднання. Це саме застосовується до будь-якої заяви, зробленої стосовно або на підставі будь-якого положення Конвенції або Протоколу до неї.

2. Будь-яка держава під час підписання або передачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, схвалення чи приєднання може заявити, що вона користується правом не приймати цілком або частково одну чи більш ніж одну зі статей 16, 17, 18, 19 й 20. Жодне інше застереження не допускається.

3. Будь-яка держава може цілком або частково відкликати застереження, яке вона зробила відповідно до попередніх пунктів, у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, яка набирає чинності від дати її отримання.

4. Будь-яка Сторона, яка зробила застереження стосовно будь-якої зі статей цього Протоколу, зазначених у викладеному вище пункті 2, не може вимагати застосування цієї статті іншою Стороною. Однак, якщо її застереження є частковим чи обумовленим, вона може вимагати застосування такого положення настільки, наскільки вона прийняла її.

Стаття 34

Денонсація

1. Будь-яка Сторона може, наскільки це стосується її, денонсувати цей Протокол відповідно до повідомлення, надісланого на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.

2. Така денонсація набирає чинності в перший день місяця, який настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання повідомлення Генеральним секретарем.

3. Денонсація Конвенції автоматично зумовлює денонсацію цього Протоколу.

Стаття 35

Повідомлення

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє державам - членам Ради Європи та будь-якій державі, яка приєдналася до цього Протоколу, про:

a) будь-яке підписання;

b) передачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, схвалення чи приєднання;

c) будь-яку дату набрання чинності цим Протоколом відповідно до статей 30 й 31;

d) будь-який інший акт, заяву, повідомлення або інформацію, що стосується цього Протоколу.

На посвідчення чого ті, що підписалися нижче, належним чином на те вповноважені представники, підписали цей Протокол.

Учинено в Страсбурзі 8 листопада 2001 року англійською та французькою мовами, причому обидва тексти є рівноавтентичними, в одному примірнику, який передається на зберігання до архіву Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії кожній державі - члену Ради Європи й державам, які не є членами Ради Європи, але приєдналися до Конвенції.

Європейська конвенція про міжнародну дійсність кримінальних вироків

Дата підписання: 28.05.70 р.

Дата набуття чинності: 26.07.74 р.

Дата підписання Україною: 08.06.2000 р.

Дата ратифікації: 26.09.2002 р. (із заявами і застереженнями)

Дата набуття чинності для України: 12.06.2003 р.

Офіційний переклад.

Держави - члени Ради Європи, які підписали цю Конвенцію,

Вважаючи, що боротьба із злочинністю, яка все більше стає міжнародною проблемою, вимагає використання сучасних та ефективних методів у міжнародному масштабі;

Впевнені у необхідності проводити спільну кримінальну політику, спрямовану на захист суспільства;

Усвідомлюючи необхідність поваги до людської гідності та сприяння реабілітації правопорушників;

Зважаючи на те, що метою Ради Європи є досягнення більшої єдності між її членами;

Домовились про таке:

Частина I Визначення Стаття 1

Для цілей цієї Конвенції:

- (а) «Європейське судове рішення у кримінальній справі» означає будь-яке остаточне рішення, винесене кримінальним судом Договірної Сторони в результаті кримінального провадження;
- (б) «Злочин» включає, крім дій, що регулюються кримінальним законодавством, дії, що регулюються правовими положеннями, переліченими в Додатку II до цієї Конвенції за умови, що коли ці положення надають компетенцію адміністративному органу, у особи, якої це стосується, повинна існувати можливість розгляду справи у суді;
- (с) «Вирок» означає встановлення санкції;
- (д) «Санкція» означає будь-яке покарання чи інший захід, ясно накладений на особу, стосовно злочину, в Європейському судовому рішенні у кримінальній справі, чи в «*ordonance pénale*»;
- (е) «позбавлення прав» означає будь-яке позбавлення чи призупинення права, або будь-яке обмеження чи втрату правоздатності;
- (ф) «Вирок, винесений у відсутність обвинуваченого (*in absentia*)» означає будь-яке рішення, що вважається таким згідно пункту 2 Статті 21;
- (г) «постанова у кримінальній справі (*ordonance pénale*)» означає будь-яке з рішень, винесених в іншій Договірній Стороні та перелічених в Додатку III до цієї Конвенції.

Частина II

Виконання європейських судових рішень у кримінальних справах

Розділ 1

Загальні положення

(a) Загальні умови виконання

Стаття 2

Ця Частина застосовується до:

- (a) санкцій, що включають позбавлення волі;
- (b) штрафів та конфіскацій;
- (c) позбавлення прав.

Стаття 3

1. Договірна Держава є компетентною у справах та за умов, викладених у цій Конвенції, виконувати санкцію, встановлену в іншій Договірній Державі, яка може виконуватися в цій останній Державі.

2 Ця компетенція може здійснюватися лише за запитом іншої Договірної Держави.

Стаття 4

1. Санкція може виконуватися іншою Договірною Державою тільки у разі, якщо згідно із її законодавством дія, за яку була встановлена санкція, була б злочином в разі її вчинення на її території, та особа, якій було встановлено санкцію, підлягала би покаранню, в разі якщо вона вчинила б цю дію там.

2. Якщо вирок стосується двох чи більше злочинів, не всі з яких відповідають вимогам пункту 1, Держава винесення вироку зазначає, яка частина санкції застосовується до злочинів, що відповідають таким вимогам.

Стаття 5

Держава винесення вироку може запитати іншу Договірну Державу виконати санкцію лише якщо виконано одну чи більше з наступних умов:

- (a) якщо засуджена особа постійно проживає в іншій Державі;
- (b) якщо виконання санкції в іншій Державі вірогідно покращить перспективи соціальної реабілітації засудженої особи;
- (c) якщо, в разі коли санкція передбачає позбавлення волі, санкція може бути виконана після виконання іншої санкції, що передбачає позбавлення волі, яку засуджена особа відбуває чи має відбутися в іншій Державі;
- (d) якщо інша Держава є Державою походження засудженої особи і заявила про своє бажання прийняти відповідальність за виконання такої санкції;
- (e) якщо вона вважає, що вона сама не може виконати санкцію, навіть за допомогою видачі, а інша Держава може.

Стаття 6

У виконанні, запитаному згідно з попередніми положеннями, не може бути відмовлено цілком або частково, за винятком випадків:

- (a) коли виконання суперечить основним принципам правової системи запитуваної Держави;
- (b) коли запитувана Держава вважає, що злочин, за який винесено вирок, має політичний характер чи є суто військовим;

- (с) коли запитувана Держава вважає, що існують істотні підстави для висновку про те, що винесення вироку чи його суворість обумовлені расовими, релігійними, національними міркуваннями чи політичними переконаннями;
- (d) коли виконання суперечило б міжнародним зобов'язанням запитуваної Держави;
- (е) коли діяння вже є предметом переслідування в запитуваній Державі чи коли запитувана Держава вирішує розпочати переслідування щодо цього діяння;
- (f) коли компетентні органи запитуваної Держави вирішили не розпочинати переслідування чи припинили вже розпочате переслідування щодо того самого діяння;
- (g) коли діяння було вчинено поза територією запитуючої Держави;
- (h) коли запитувана Держава не може виконати санкцію;
- (і) коли запит базується на Статті 5 (е) і жодна з інших умов, зазначених у цій Статті, не задовольняється;
- (j) коли запитувана Держава вважає, що запитуюча Держава сама в змозі виконати санкцію;
- (k) коли вік засудженої особи на час скоєння злочину був таким, що вона не могла б бути покарана в запитуваній Державі;
- (l) коли згідно з законодавством запитуваної Держави, накладена санкція вже не може бути виконана за строком давності;
- (m) коли та в тій мірі, в якій вирок встановлює позбавлення прав.

Стаття 7

Запит про виконання не повинен задовольнятися, якщо виконання суперечить принципам, визнаним в Розділі 1 Частини III цієї Конвенції.

(b) Наслідки передачі виконання

Стаття 8

Для цілей пункту 1 Статті 6 та застереження, зазначеного в пункті (с) Додатка I до цієї Конвенції, будь-яка дія, що перериває чи призупиняє перебіг строку давності, належним чином виконана органами Держави винесення вироку, вважається такою, що має такий самий ефект при обчисленні строку давності в запитуваній Державі згідно з законодавством цієї Держави.

Стаття 9

1. Засуджена особа, позбавлена волі в запитуючій Державі, яка була видана запитуваній Державі з метою виконання, не повинна переслідуватися, каратися чи позбавлятися волі з огляду на виконання вироку чи ордеру на арешт за будь-який злочин, скоєний до її передачі, окрім того, за який було призначено вирок, що підлягає виконанню, а також не повинна обмежуватися в своїй особистій свободі з будь-якої причини, окрім наступних випадків:

(а) коли Держава, яка її видає, дає згоду. Запит про згоду подається у супроводі усіх відповідних документів та правового запису будь-якої заяви обвинуваченої особи щодо злочину, про який йде мова. Згода надається коли злочин, через який вона запитується, тягнув би за собою видачу відповідно до законодавства Держави, яка робить запит про виконання, чи коли екстрадиція виключалася б лише за причини розміру покарання;

(b) коли засуджена особа, маючи можливість залишити територію Держави, до якої вона була видана, не зробила цього протягом 45 днів після остаточного відбування покарання, чи повернулася на цю територію після того, як залишила її.

2. Однак, Держава, до якої звернуто запит про виконання, може вжити будь-який захід, необхідний для усунення особи із своєї території, чи будь-які заходи, необхідні згідно з її законодавством, включаючи заочний розгляд, аби уникнути будь-яких правових наслідків закінчення строку давності.

Стаття 10

1. Виконання регулюється законодавством запитуваної Держави і тільки ця Держава компетентна приймати усі відповідні рішення, такі як рішення про умовне звільнення.

2. Тільки запитуюча Держава має право приймати рішення за будь-яким зверненням про перегляд вироку.

3. Обидві Держави мають право амністії чи помилування.

Стаття 11

1. Якщо Держава винесення вироку зробила запит про виконання, вона сама вже не може починати виконання санкції, якої стосується запит. Однак, Держава винесення вироку може розпочати виконання, що включає позбавлення волі, коли засуджена особа вже утримується на території цієї Держави на час представлення запиту.

2. Право на виконання повертається до запитуючої Сторони:

(a) якщо вона відкликає свій запит, до того як запитувана Сторона повідомила її про свій намір вжити заходів за запитом;

(b) якщо запитувана Держава повідомляє про відмову вжити заходів за запитом;

(c) якщо запитувана Держава ясно відмовилася від свого права на виконання. Така відмова є можливою тільки якщо обидві Держави, яких це стосується, погодилися на це, або якщо виконання більш не можливе в запитуваній Державі. В останньому випадку, відмова, якої вимагає запитуюча Сторона, є обов'язковою.

Стаття 12

1. Компетентні органи запитуваної Держави припиняють виконання, як тільки вони дізнаються про будь-яке помилування, амністію чи заяву про перегляд вироку чи будь-яке інше рішення, через яке санкція більш не може виконуватися. Те саме стосується стягнення штрафу, коли засуджена особа сплатила його компетентному органу запитуючої Держави.

2. Запитуюча Держава без затримки повідомляє запитувану Державу про будь-яке рішення чи процесуальний захід, прийняті на її території, який призводить до припинення права на виконання згідно з попереднім пунктом.

(c) Різні положення

Стаття 13

1. Транзит через територію Договірної Держави затриманої особи, яка передається третій Договірній Державі на виконання цієї Конвенції, дозволяється на запит Держави, в якій утримується особа. Держава транзиту може вимагати отримання будь-якого відповідного документа, перш ніж приймати рішення за запитом. Особа, яка передається, залишається під вартою на території Держави транзиту, якщо Держава, з якої вона передається, не вимагає її звільнення.

2. Окрім випадків, коли передача запитується згідно зі Статтею 34, будь-яка Договірна Держава може відмовити у транзиті:

(а) на одній з підстав, згаданих в пунктах (b) та (c) Статті 6;

(b) на тій підставі, що особа, якої це стосується, є її власним громадянином.

3. Якщо використовується повітряний транспорт, застосовуються наступні положення:

(а) якщо не має наміру робити посадку. Держава, з якої має передаватися особа, може повідомити Державу, над чією територією має відбутися політ, що особа, про яку йдеться, передається згідно з цією Конвенцією. В разі незапланованої посадки, таке повідомлення має силу запиту про тимчасовий арешт, передбаченого пунктом 2 Статті 32, і робиться офіційний запит про транзит;

(b) якщо є намір посадки, робиться офіційний запит про транзит.

Стаття 14

Договірні Держави не вимагають одна від одної відшкодування будь-яких витрат, що виникли в результаті застосування цієї Конвенції.

Розділ 2

Запити про виконання

Стаття 15

1. Всі запити, передбачені цією Конвенцією, мають бути складені у письмовій формі. Вони, а також всі необхідні для застосування цієї Конвенції повідомлення, надсилаються Міністерством юстиції запитуючої Держави до Міністерства юстиції запитуваної Держави, або, якщо Договірні Держави домовляються про це, безпосередньо органами запитуючої Держави до органів запитуваної Держави; вони повертаються тими ж каналами.

2. У невідкладних випадках, запити та повідомлення можуть надсилатися через Міжнародну організацію кримінальної поліції (Інтерпол).

3. Будь-яка Договірна Держава може заявою на адресу Генерального Секретаря Ради Європи повідомити про свій намір прийняти інші правила передачі повідомлень, зазначених в пункті 1 цієї Статті.

Стаття 16

Запит про виконання супроводжується оригіналом чи завіреною копією рішення, виконання якого запитується, та усіма іншими необхідними документами. Оригінал, чи завірена копія, всієї кримінальної справи або її частини надсилається до запитуваної Держави, якщо вона того вимагає. Компетентний орган запитуючої Держави гарантує можливість виконання санкції.

Стаття 17

Якщо запитувана Держава вважає, що інформація, надана запитуючою Державою, є недостатньою для застосування цієї Конвенції, вона може запитати необхідну додаткову інформацію. Вона може визначити дату для отримання такої інформації.

Стаття 18

1. Органи запитуваної Держави негайно повідомляють органи запитуючої Держави про заходи, вжиті за запитом про виконання.

2. В разі потреби органи запитуваної Держави передають органам запитуючої Держави документ, який підтверджує, що санкція виконується.

Стаття 19

1. За умов, викладених у пункті 2 цієї Статті, переклад запитів чи супровідних документів не вимагається.
2. Будь-яка Договірна Держава може, під час підписання чи здачі на зберігання документа про ратифікацію, прийняття чи приєднання, заявою на адресу Генерального Секретаря Ради Європи залишити за собою право вимагати, щоб запит та супровідні документи супроводжувалися перекладом на її власну мову чи одну з офіційних мов Ради Європи або одну з цих мов, яку вона зазначить. Інші Договірні Держави можуть вимагати взаємності.
3. Ця стаття не перешкоджає будь-яким положенням щодо перекладу запитів та супроводжуваних документів, що можуть міститися в угодах чи домовленостях, які діють чи можуть бути укладені між двома та більше Договірними Державами.

Стаття 20

Докази та документи, передані на виконання цієї Конвенції, не потребують легалізації.

Розділ 3

Вироки, винесені у відсутність обвинуваченого, та постанови у кримінальних справах

Стаття 21

1. Якщо ця Конвенція не передбачає іншого, виконання вироків, винесених у відсутність обвинуваченого, та постанов у кримінальних справах здійснюється за тими самими правилами, що й інших вироків.
2. За винятком випадків, зазначених в пункті 3, вирок у відсутність обвинуваченого для цілей цієї Конвенції означає будь-який вирок, винесений судом в Договірній Державі після кримінального провадження, на слуханнях якого засуджена особа не була присутня особисто.
3. Без перешкод для пункту 2 Статті 25, пункту 2 Статті 26 та Статті 29, вироками, винесеними після слухання обвинуваченого, вважаються наступні:
 - (а) будь-який вирок, винесений у відсутність обвинуваченого, та будь-яка постанова у кримінальній справі, які були підтверджені чи проголошені в Державі винесення вироку після розгляду заперечення засудженої особи;
 - (б) будь-який вирок, винесений у відсутність обвинуваченого за апеляцією, за умови що апеляція на вирок суду першої інстанції була подана засудженою особою.

Стаття 22

Будь-який вирок, винесений у відсутність обвинуваченого, та будь-яка постанова у кримінальній справі, які ще не підлягали апеляції чи запереченню, можуть, як тільки вони були винесені, бути передані запитуваній Державі з метою повідомлення та з огляду на виконання.

Стаття 23

1. Якщо запитувана Держава вважає можливим вжити заходів за запитом про виконання вироку, винесеного у відсутність обвинуваченого, або постанови у кримінальній справі (*ordonance pénale*), вона забезпечує, аби засуджена особа була особисто поінформована про рішення, винесене в запитуючій Державі.
2. При повідомленні засудженої особи також надається інформація:
 - (а) про те, що запит про виконання було зроблено відповідно до цієї Конвенції;

(b) про те, що єдиним можливим засобом судового захисту є заперечення, передбачене Статтею 24 цієї Конвенції;

(c) про те, що заперечення повинно бути подано до органу, який може бути визначений; що для цілей його прийнятності заперечення має відповідати положенням Статті 24 цієї Конвенції; та що засуджена особа може просити бути заслуханою органами Держави винесення вироку;

(d) про те, що якщо заперечення не подано протягом визначеного періоду, для усіх цілей цієї Конвенції вирок вважатиметься таким, що був винесений після слухання обвинуваченого.

3. Копія повідомлення невідкладно надсилається органу, який запитував про виконання.

Стаття 24

1. Після вручення повідомлення про рішення згідно зі Статтею 23, єдиним засобом судового захисту для засудженої особи є заперечення. Таке заперечення розглядається, за вибором засудженої особи, компетентним судом запитуючої Держави, або компетентним судом запитуваної Держави. Якщо засуджена особа не зробить вибору, заперечення розглядається компетентним судом в запитуваній Державі.

2. У випадках, визначених у попередньому пункті, заперечення є прийнятним, якщо воно подане компетентному органу запитуваної Держави протягом 30 днів від дати вручення повідомлення. Цей період відрховується згідно з відповідними правилами законодавства запитуваної Держави. Компетентний орган цієї Держави невідкладно сповіщає орган, який зробив запит про виконання.

Стаття 25

1. Якщо заперечення розглядається в запитуючій Державі, засуджена особа викликається до цієї Держави на нове слухання справи. Повідомлення про явку вручається особисто не менш ніж за 21 день до нового слухання. Цей період може бути скорочено за згодою засудженої особи. Нове слухання проводиться у суді, який є компетентним у запитуючій Державі та згідно з процедурою цієї Держави.

2. Якщо засуджена особа не з'являється особисто або не представлена відповідно до законодавства запитуючої Держави, суд оголошує заперечення недійсним і його рішення передається компетентному органу запитуваної Держави. Така сама процедура виконується, якщо суд оголошує заперечення неприйнятним. В обох випадках вирок, винесений у відсутність обвинуваченого, чи постанова у кримінальній справі для цілей цієї Конвенції вважаються такими, що були винесені після слухання обвинуваченого.

3. Якщо засуджена особа з'являється особисто чи представлена відповідно до законодавства запитуючої Держави, та якщо заперечення оголошено прийнятним, запит про виконання вважається недійсним.

Стаття 26

1. Якщо заперечення розглядається в запитуваній Державі, засуджена особа викликається для явки в цій Державі на нове слухання справи. Повідомлення про явку особисто вручається не менш ніж за 21 день до нового слухання. Цей період може бути скорочено за згодою засудженої особи. Нове слухання проводиться у

суді, який є компетентним у запитуваній Державі та згідно з процедурою цієї Держави.

2. Якщо засуджена особа не являється особисто чи не представлена згідно з законодавством запитуваної Держави, суд оголошує заперечення недійсним. У такому випадку, та якщо суд оголошує заперечення неприйнятним, вирок, винесений у відсутність обвинуваченого, чи постанова у кримінальній справі, для цілей цієї Конвенції в цілому, вважаються такими, що були винесені після слухання обвинуваченого.

3. Якщо засуджена особа з'являється особисто чи представлена відповідно до законодавства запитуваної Держави, та якщо заперечення є прийнятним, дія розглядається судом як така, що вчинена в цій Державі. Однак, при закінченні строку давності судовий розгляд не може здійснюватись ні за яких обставин. Рішення суду, винесене у запитуючій Державі, вважається недійсним.

4. Будь-який захід щодо судового розгляду чи попереднього слідства, здійснений у Державі винесення вироку згідно з її законодавством та правилами, має таку ж чинність в запитуваній Державі, як ніби він був здійснений органами цієї Держави, за умови, що асиміляція не надає таким заходам більшого доказового значення, ніж вони мають у запитуючій Державі.

Стаття 27

Для цілей подання заперечення та для цілей подальшого судового розгляду, особа, засуджена вироком, винесеним у відсутність обвинуваченого, чи постановою у кримінальній справі, має право на правовий захист у випадках та на умовах, передбачених законодавством запитуваної Держави та, якщо це доречно, запитуючої Держави.

Стаття 28

Будь-які судові рішення, винесені згідно з пунктом 3 Статті 26, та виконання за ними, регулюються виключно законодавством запитуваної Держави.

Стаття 29

Якщо особа, засуджена вироком, винесеним у відсутність обвинуваченого, чи постановою у кримінальній справі, не подає заперечення, рішення, для цілей цієї Конвенції вважається таким, що було винесено після слухання обвинуваченого.

Стаття 30

Національні законодавства застосовуються у питаннях поновлення прав, якщо засуджена особа з незалежних від неї причин не дотрималася часових обмежень, передбачених Статтями 24, 25 та 26, чи не з'явилася особисто на слухання, призначеного для нового розгляду справи.

Розділ 4

Тимчасові заходи

Стаття 31

Якщо засуджена особа перебуває в запитуючій Державі після отримання повідомлення про прийняття її запиту про виконання вироку, який передбачає позбавлення волі, така Держава, якщо вона вважає це за необхідне з метою забезпечення виконання, може заарештувати її з метою її передачі згідно з положеннями Статті 43.

Стаття 32

1. Коли запитуюча Держава запитує про виконання, запитувана Держава може заарештувати засуджену особу:

(а) якщо, за законодавством запитуваної Держави, злочин є таким, що виправдовує утримання під вартою, та

(б) якщо існує загроза укриття від правосуддя чи, у випадку винесення вироку у відсутність обвинуваченого, загроза приховування доказів.

2. Коли запитуюча Держава заявляє про свій намір зробити запит про виконання, запитувана Держава може, за заявою запитуючої Держави, заарештувати засуджену особу, за умови дотримання вимог підпунктів (а) та (б) попереднього пункту. У зазначеній заяві вказується злочин, за який винесено вирок, час та місце його скоєння, та міститься якомога точніше описання засудженої особи. Вона також має містити коротке викладення фактів, на яких ґрунтується вирок.

Стаття 33

1. Засуджена особа тримається під вартою згідно з законодавством запитуваної Держави; законодавство цієї Держави також визначає умови, за яких вона може бути звільнена.

2. Особа, яка тримається під вартою, в будь-якому разі звільняється:

(а) після закінчення періоду, рівного строку позбавлення волі, накладеного вироком;

(б) якщо вона була заарештована згідно з пунктом 2 Статті 32, та запитувана Держава не отримала протягом 18 днів з дати арешту запит разом із документами, зазначеними у Статті 16.

Стаття 34

1. Особа, яка утримується під вартою в запитуваній Державі згідно зі Статтею 32, та яку викликали з'явитися перед компетентним судом запитуючої Держави відповідно до Статті 25 у зв'язку із запереченням, яке вона подала, передається з цією метою на територію запитуючої Держави.

2. Після передачі, згадана особа не утримується під вартою запитуючою Державою, якщо задовольняється умова, визначена у пункті 2 (а) Статті 33, або якщо запитуюча Держава не вимагає виконання подальшого вироку. Ця особа невідкладно повертається до запитуваної Держави, якщо тільки вона не була звільнена.

Стаття 35

1. Особа, яку викликали до компетентного суду запитуючої Держави в результаті заперечення, яке вона подала, не може бути піддана переслідуванню, покаранню або затримана в зв'язку з виконанням вироку чи постанови про затримання, а також не буде обмежувана в особистій свободі з будь-якої іншої причини, в зв'язку з будь-якою дією чи злочином, які мали місце до її відбуття з території запитуваної Держави та які не були зазначені у виклику, окрім випадків коли вона ясно дає на це згоду в письмовому вигляді. У випадку, визначеному у пункті 1 Статті 34, копія заяви про згоду надсилається Державі, з якої така особа була передана.

2. Положення попереднього пункту втрачають силу, якщо викликана особа, маючи можливість це зробити, не покинула територію запитуючої Держави протягом 15 днів після дати рішення по слуханням, на яке її викликали з'явитися, або якщо вона повертається на цю територію, покинувши її, не будучи викликаною знов.

Стаття 36

1. Якщо запитуюча Держава зробила запит про виконання щодо конфіскації майна, запитувана Держава може тимчасово накласти арешт на таке майно, за умови, що її законодавство передбачає накладення арешту у подібних випадках.

2. Накладання арешту проводиться відповідно до законодавства запитуваної Держави, яке також визначає умови, за яких арешт може бути скасований.

Розділ 5

Виконання санкцій

(а) Загальні положення

Стаття 37

Санкція, призначена в запитуючій Державі, виконується в запитуваній Державі не інакше як за рішенням суду запитуваної Держави. Однак, кожна Договірна Держава може дати повноваження іншим органам приймати такі рішення, якщо санкція, що потребує виконання, є лише штрафом чи конфіскацією, і якщо такі рішення можуть оскаржуватися в суді.

Стаття 38

Справа передається в суд чи орган, уповноважений згідно зі Статтею 37, якщо запитувана Держава вважає можливим вжити заходів для виконання запиту.

Стаття 39

1. До того як суд прийме рішення за запитом про виконання, засудженій особі надається можливість викласти свою думку. За заявою показання цієї особи заслуховуються судом шляхом судових доручень про допит чи особисто. Особисте слухання повинно надаватись після висловлення нею прохання про це.

2. Однак, суд може вирішувати питання про прийнятність запиту для виконання і у відсутності засудженої особи, яка зробила запит про особисте слухання, якщо вона знаходиться під вартою в запитуючій Державі. За таких умов, будь-яке рішення про заміну санкції згідно зі Статтею 44 відкладається до того часу, коли після її передачі до запитуваної Держави, засуджена особа отримує можливість з'явитися перед судом.

Стаття 40

1. Суд або, у випадках, зазначених у Статті 37, орган, уповноважений згідно з Статтею 37, який займається справою, має бути впевнений:

- (а) що санкція, виконання якої вимагається, встановлена в рамках Європейського судового рішення у кримінальній справі;
- (b) що задовольняються вимоги Статті 4;
- (c) що умова, викладена в пункті (а) Статті 6, не задовольняється чи не повинна перешкоджати виконанню;
- (d) що виконанню не перешкоджає Стаття 7;
- (e) що, у випадку винесення вироку за відсутності обвинуваченого чи постанови у кримінальній справі, задовольняються вимоги Розділу 3 цієї Частини.

2. Кожна Договірна Держава може покладати на суд чи орган, уповноважений згідно зі Статтею 37, розгляд інших умов виконання, передбачених цією Конвенцією.

Стаття 41

Судові рішення, прийняті відповідно до цього Розділу щодо запитуваного виконання, а також прийняті за апеляцією на рішення адміністративного органу, зазначеного в Статті 37, можуть оскаржуватись.

Стаття 42

Запитувана Держава обмежена фактами, встановленими у ході судового розгляду в тій мірі, в якій вони викладені у рішенні, або в тій мірі, наскільки воно ґрунтується на них.

(b) Положення, що безпосередньо стосуються виконання санкцій, пов'язаних з позбавленням волі

Стаття 43

Коли засуджена особа затримана в запитуючій Державі, вона, якщо інше не передбачено законодавством цієї Держави, передається запитуваній Державі, як тільки запитуюча Держава отримає повідомлення про прийняття запиту про виконання.

Стаття 44

1. Якщо запит про виконання прийнято, суд замінює санкцію, пов'язану з позбавленням волі, накладену в запитуючій Державі, санкцією, передбаченою у своєму власному законодавстві за той самий злочин. Ця санкція, з обмеженнями, викладеними в пункті 2, може за характером та тривалістю бути відмінною від тієї, що була накладена в запитуючій Державі. Якщо ця остання санкція є меншою за мінімум, який може бути встановлений відповідно до законодавства запитуваної Держави, суд не є пов'язаним цим мінімумом і накладає санкцію, що відповідає санкції, накладеній у запитуючій Державі.

2. При визначенні санкції суд не погіршує карне становище засудженої особи, що склалося в результаті рішення, винесеного у запитуючій Державі.

3. Будь-яка частина санкції, накладеної у запитуючій Державі та будь-який термін тимчасового ув'язнення, відбуті засудженою особою після винесення вироку, мають вираховуватися повністю. Це саме правило застосовується до будь-якого періоду, протягом якого засуджена особа знаходилася під вартою в запитуючій Державі, до того, як була засуджена, в тій мірі, в якій цього вимагає законодавство цієї Держави.

4. Будь-яка Договірна Держава, в будь-який час, може здати на зберігання Генеральному Секретарю Ради Європи заяву, яка надає їй, згідно з цією Конвенцією, право виконувати санкцію, яка включає позбавлення волі, такого самого характеру, що й та, яку було накладено в запитуючій Державі, навіть якщо тривалість такої санкції перевищує максимум, передбачений її національним законодавством для санкцій такого ж характеру. Тим не менш, це правило застосовується лише у випадках, коли національне законодавство цієї Держави дозволяє стосовно такого ж злочину накладання санкції щонайменше такої ж тривалості, як та, що накладається в запитуючій Державі, але яка має більш суворий характер. Санкція, накладена відповідно до цього пункту, може, якщо цього вимагає її тривалість та призначення, виконуватися у виправному закладі, призначеному для виконання санкцій іншого характеру.

(c) Положення, що безпосередньо стосуються виконання штрафів та конфіскацій

Стаття 45

1. Якщо запит про виконання штрафу чи конфіскації суми грошей прийнято, суд чи орган, уповноважений згідно зі Статтею 37, конвертує таку суму у валюту запитуваної Держави за курсом обміну, що діє в той час коли приймається рішення. Він, таким чином, фіксує суму штрафу, чи суму, яку треба конфіскувати, яка, тим не менш, не перевищує максимальну суму, встановлену її власним законодавством за такий самий злочин чи за відсутності такого встановленого максимуму, не перевищує максимальну суму, яка звичайно накладається у запитуваній Державі стосовно подібного злочину.

2. Однак, суд чи орган, уповноважений згідно зі Статтею 37, може затвердити вирок у вигляді штрафу чи конфіскації, у сумі, що була накладена у запитуючій Державі, якщо така санкція не передбачена законодавством запитуваної Держави за той самий злочин, але це законодавство дозволяє накладання більш суворих санкцій. Таке саме правило застосовується, якщо санкція, накладена у запитуючій Державі перевищує максимум, визначений у законодавстві запитуваної Держави за той самий злочин, але це законодавство дозволяє накладання більш суворих санкцій.

3. Будь-яка пільга щодо часу сплати чи сплати по частинах, яка надається в запитуючій Державі, надаватиметься в запитуваній Державі.

Стаття 46

1. Коли запит про виконання стосується конфіскації певного предмету, суд чи орган, уповноважений згідно зі Статтею 37, може дати наказ про конфіскацію цього предмету лише якщо така конфіскація дозволяється законодавством запитуваної Держави за той самий злочин.

2. Однак, суд чи орган, уповноважений згідно зі Статтею 37, може затвердити конфіскацію, постанову про яку було винесено в запитуючій Державі, коли ця санкція не передбачена у законодавстві запитуваної Держави за той самий злочин, але законодавство дозволяє накладання більш суворих санкцій.

Стаття 47

1. Доходи від штрафів та конфіскацій сплачуються в державні фонди запитуваної Держави без шкоди для будь-яких прав третіх сторін.

2. Конфісковане майно, яке становить особливий інтерес, може бути передано до запитуючої Держави, якщо вона вимагає цього.

Стаття 48

Якщо штраф не може бути стягнутим, суд запитуваної Держави може накласти альтернативну санкцію, пов'язану з позбавленням волі, якщо законодавство обох Держав передбачає це в таких випадках, якщо тільки запитуюча Держава чітко не обмежила запит лише стягненням штрафу. Якщо суд вирішує накласти альтернативну санкцію, пов'язану з позбавленням волі, застосовуються наступні правила:

(а) Якщо заміна штрафу на санкцію, пов'язану з позбавленням волі, вже призначена у вирокі, проголошеному в запитуючій Державі, чи безпосередньо в законодавстві цієї Держави, суд запитуваної Держави визначає характер та тривалість такої санкції згідно з нормами, викладеними у її власному законодавстві. Якщо санкція, пов'язана з позбавленням волі, яка вже встановлена в запитуваній Державі, є меншою, ніж мінімум, який може бути накладений відповідно до законодавства

запитуваної Держави, суд не пов'язаний цим мінімумом і накладає санкцію, що відповідає санкції, встановленій у запитуючій Державі. При визначенні санкції суд не погіршує карне положення засудженої особи, що склалося в результаті рішення, винесеного в запитуючій Державі.

(b) В усіх інших випадках, суд запитуваної Держави конвертує штраф згідно із своїм власним законодавством, дотримуючись обмежень, встановлених законодавством запитуючої Держави.

(d) Положення, що безпосередньо стосуються позбавлення прав

Стаття 49

1. Якщо зроблено запит про виконання позбавлення прав, то накладене у запитуючій Державі позбавлення прав може виконуватися в запитуваній Державі лише якщо законодавство останньої Держави дозволяє позбавлення прав за злочин, про який йде мова.

2. Суд, який розглядає справу, оцінює доцільність виконання позбавлення прав на території своєї власної Держави.

Стаття 50

1. Якщо суд видає розпорядження про виконання позбавлення прав, він визначає його тривалість в межах, встановлених його власним законодавством, але воно не може перевищувати межі, встановлені у вироку, винесеному в запитуючій Державі.

2. Суд може видати розпорядження про виконання позбавлення прав лише стосовно деяких прав, позбавлення або призупинення яких було встановлено.

Стаття 51

Стаття 11 не застосовується до позбавлення прав.

Стаття 52

Запитувана Держава має право поновити засуджену особу в правах, яких вона була позбавлена згідно з рішенням, прийнятим на виконання цього Розділу.

Частина III

Міжнародні наслідки європейських судових рішень у кримінальних справах

Розділ 1

Ne bis in idem

Стаття 53

1. Особа, щодо якої було винесено європейське судове рішення у кримінальній справі, не може за ту саму дію переслідуватися, бути покараною чи підлягати виконанню санкції в іншій Договірній Державі:

(a) якщо вона була виправдана;

(b) якщо накладена санкція:

(i) була повністю виконана чи виконується, чи

(ii) була повністю, або відносно її невиконаної частини, піддана помилуванню чи амністії, чи

(iii) не може надалі виконуватися за давністю часу;

(c) якщо суд засудив правопорушника без призначення санкції.

2. Тим не менш, Договірна Держава, якщо тільки провадження не було запитано нею самою, не зобов'язана визнавати наслідки ne bis in idem, якщо дія, яка стала підставою для вироку, була спрямована проти особи, чи установи, чи будь-чого, що

має державний статус в цій Державі, або якщо суб'єкт вироку сам має державний статус в цій Державі.

3. Більш того, будь-яка Договірна Держава, де дія була вчинена чи вважається такою відповідно до законодавства цієї Держави, не зобов'язана визнавати наслідки *ne bis in idem*, якщо тільки вона сама не зробила запит про це провадження.

Стаття 54

Якщо нове провадження починається проти особи, яка в іншій Договірній Державі була покарана за ту саму дію, тоді будь-який період позбавлення волі, що виникає з виконаного вироку, має вираховуватися з санкції, яка може бути накладена.

Стаття 55

Цей Розділ не перешкоджає застосуванню більш широких внутрішніх положень, пов'язаних з наслідками *ne bis in idem*, щодо іноземних кримінальних вироків.

Розділ 2

Прийняття до уваги

Стаття 56

Кожна Договірна Держава приймає таке законодавство, яке вона вважає за доцільне, для того, щоб надати можливість своїм судам при винесенні вироку брати до уваги будь-яке попереднє європейське судове рішення у кримінальній справі, винесене за інший злочин, після слухання звинуваченого, з тим, щоб додати до цього вироку усі чи деякі наслідки, які її законодавство надає вирокам, винесеним на її території. Вона визначає умови, за яких такий вирок береться до уваги.

Стаття 57

Кожна Договірна Держава приймає таке законодавство, яке вона вважає за доцільне, для того, щоб дозволити прийняття до уваги будь-якого європейського судового рішення у кримінальній справі, винесеного після слухання обвинуваченого, щоб зробити можливим часткове або повне застосування позбавлення прав, передбаченого її законодавством щодо вироків, винесених на її території. Вона визначає умови, за яких такий вирок береться до уваги

Частина IV

Заключні положення

Стаття 58

1. Ця Конвенція відкрита для підписання Державами-членами, які представлені в Комітеті Міністрів Ради Європи. Вона підлягає ратифікації чи прийняттю. Документи про ратифікацію чи прийняття здаються на зберігання Генеральному Секретарю Ради Європи.

2. Конвенція набуває чинності через три місяці після дати здачі на зберігання третього документа про ратифікацію чи прийняття.

3. Для Держави, яка підписала, а потім ратифікувала чи прийняла Конвенцію, вона набуває чинності через три місяці після дати здачі на зберігання її документа про ратифікацію чи прийняття.

Стаття 59

1. Після набуття чинності цією Конвенцією, Комітет Міністрів Ради Європи може запросити будь-яку Державу, яка не є її членом, приєднатися до неї, за умови що резолюція, що містить таке запрошення, отримала одностайну згоду членів Ради, які ратифікували Конвенцію.

2. Таке приєднання здійснюється шляхом передачі на зберігання Генеральному Секретарю Ради Європи документа про приєднання, який набуває чинності через три місяці після дати його здачі на зберігання.

Стаття 60

1. Будь-яка Договірна Держава може, під час підписання чи здачі на зберігання документа про ратифікацію, прийняття чи приєднання, визначити територію чи території, до яких застосовується ця Конвенція.

2. Будь-яка Договірна Держава може, під час здачі на зберігання документа про ратифікацію, прийняття чи приєднання чи будь-коли пізніше заявою на ім'я Генерального Секретаря Ради Європи, поширити цю Конвенцію на будь-яку іншу територію чи території, визначені в заяві, за чий міжнародні відносини вона відповідає чи від імені яких вона уповноважена брати зобов'язання.

3. Будь-яка заява, зроблена згідно з попереднім пунктом стосовно будь-якої території, вказаної в цій заяві, може бути відкликана згідно з процедурою, викладеною в Статті 66 цієї Конвенції.

Стаття 61

1. Будь-яка Договірна Держава може, під час підписання чи здачі на зберігання документу про ратифікацію, прийняття чи приєднання, заявити, що вона буде використовувати одне чи більше застережень, визначених в Додатку I до цієї Конвенції.

2. Будь-яка Договірна Держава може повністю або частково зняти застереження, яке вона зробила згідно з попереднім пунктом, шляхом заяви на ім'я Генерального Секретаря Ради Європи, яка набуває чинності від дати її отримання.

3. Договірна Держава, яка зробила застереження щодо будь-якого з положень цієї Конвенції, не може вимагати застосування цього положення будь-якою іншою Державою; однак вона може, якщо її застереження є частковим чи умовним, вимагати застосування цього положення в тій мірі, в якій вона приймає його.

Стаття 62

1. Будь-яка Договірна Держава може в будь-який час, заявою на ім'я Генерального Секретаря Ради Європи, встановити правові положення для включення в Додатки II та III до цієї Конвенції.

2. Про будь-які зміни національних положень, перелічених в Додатках II та III, повідомляється Генеральному Секретарю Ради Європи, якщо такі зміни роблять інформацію в цих Додатках неточною.

3. Будь-які зміни, зроблені в Додатках II та III із застосуванням попередніх пунктів, набувають чинності для кожної Договірної Держави через один місяць після дати повідомлення про них Генеральному Секретарю Ради Європи.

Стаття 63

1. Кожна Договірна Держава, під час здачі на зберігання документа про ратифікацію, прийняття чи приєднання, надає Генеральному Секретарю Ради Європи відповідну інформацію про санкції, які можуть застосовуватися в цій Державі та їх виконання, для цілей застосування цієї Конвенції.

2. Про будь-яку подальшу зміну, яка робить інформацію, надану згідно з попереднім пунктом, неточною, також повідомляється Генеральному Секретарю Ради Європи.

Стаття 64

1. Ця Конвенція не впливає ні на права та зобов'язання, що витікають з договорів про екстрадицію та міжнародних багатосторонніх Конвенцій щодо особливих питань, ні на положення щодо питань, які регулюються в цій Конвенції та які містяться в інших існуючих Конвенціях між Договірними Державами.
2. Договірні Держави не можуть укладати двосторонні та багатосторонні угоди одна з одною по питаннях, які регулюються цією Конвенцією, окрім як з метою доповнення її положень чи полегшення застосування принципів, що містяться в ній.
3. Однак якщо дві чи більше Договірних Держав вже встановили свої відносини в цьому питанні на основі однакового законодавства, чи встановили свою спеціальну систему, чи якщо вони зроблять це в майбутньому, вони мають право регулювати ці відносини відповідним чином, незважаючи на умови цієї Конвенції.
4. Договірні Держави, які перестають застосовувати умови цієї Конвенції до їх взаємних відносин у цьому питанні, повідомляють про це Генерального Секретаря Ради Європи.

Стаття 65

Європейський Комітет з Проблем Злочинності Ради Європи інформується про застосування цієї Конвенції та робить все необхідне для полегшення дружнього врегулювання будь-яких суперечок, які можуть виникнути при її виконанні.

Стаття 66

1. Ця Конвенція є чинною невизначений час.
2. Будь-яка Договірна Держава може, у тому, що її стосується, денонсувати цю Конвенцію шляхом повідомлення на ім'я Генерального Секретаря Ради Європи.
3. Така денонсація набуває чинності через шість місяців після дати отримання Генеральним Секретарем такого повідомлення.

Стаття 67

Генеральний Секретар Ради Європи сповіщає Держави-члени, представлені в Комітеті Міністрів Ради, та будь-яку Державу, що приєдналася до цієї Конвенції, про:

- (a) будь-яке підписання;
- (b) будь-яку заяву на зберігання документа про ратифікацію, прийняття чи приєднання;
- (c) будь-яке набуття чинності цією Конвенцією згідно зі Статтею 58;
- (d) будь-яку заяву, отриману згідно з пунктом 2 Статті 19;
- (e) будь-яку заяву, отриману згідно з пунктом 4 Статті 44;
- (f) будь-яку заяву, отриману згідно зі Статтею 60;
- (g) будь-яке застереження, зроблене згідно з положеннями пункту 1 Статті 61, та зняття такого застереження;
- (h) будь-яку заяву, отриману згідно з пунктом 1 Статті 62, та будь-яке подальше повідомлення, отримане згідно з пунктом 2 тієї ж Статті;
- (i) будь-яку інформацію, отриману згідно з пунктом 1 Статті 63, та будь-яке подальше повідомлення, отримане згідно з пунктом 2 тієї ж Статті;

(j) будь-яке повідомлення про двосторонні чи багатосторонні угоди, укладені згідно з пунктом 2 Статті 64 чи про однакове законодавство, введене згідно з пунктом 3 Статті 64;

(k) будь-яке повідомлення, отримане згідно зі Статтею 66, та дату, з якої денонсація набуває чинності.

Стаття 68

Ця Конвенція та заяви і повідомлення, дозволені нею, застосовуються лише до виконання рішень, винесених після набуття чинності цією Конвенцією між Договірними Державами, яких це стосується.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цю Конвенцію.

Вчинено в Гаазі 28 травня 1970 року, англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігається в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії кожній з Держав, що підписали та приєднались до цієї Конвенції.

Додаток I

Кожна Договірна Держава може заявити, що вона залишає за собою право:

(a) відмовити у виконанні, якщо вона вважає, що вирок пов'язаний з фінансовим чи релігійним злочином;

(b) відмовити у виконанні санкції за дію, стосовно якої згідно з законодавством запитованої Держави може вживати заходів лише адміністративний орган;

(c) відмовити у виконанні європейського судового рішення у кримінальній справі, яке органи запитуючої Держави винесли в той час, коли, згідно з її власним законодавством, кримінальне провадження стосовно злочину, який покарано вироком, було б неможливе через давність часу;

(d) відмовити у виконанні санкцій, винесених у відсутність обвинуваченого та постановою у кримінальній справі, чи тільки одну з цих категорій рішень;

(e) відмовити у застосуванні положень Статті 8, коли ця Держава має оригінальну юрисдикцію, та визнавати в таких справах лише еквівалентність дій, що переривають чи призупиняють обмеження строку давності, встановлене в запитуючій Державі;

(f) визнавати застосування лише одного з двох Розділів Частини III.

Додаток II

Перелік

злочинів, інших, ніж ті, що регулюються кримінальним законодавством

Наступні злочини асимілюються до злочинів, згідно з кримінальним законодавством:

У Франції: Будь-яка протиправна поведінка, санкціонована «*contravention de grande voirie*»

У Федеративній Республіці Німеччини: Будь-яка протиправна поведінка, яка регулюється згідно з процедурою, викладеною в Законі про порушення Правил (*Gesetz über Ordnungswidrigkeiten*) від 24 травня 1968 року (BGBL, 1968, I 481)

В Італії: Будь-яка протиправна поведінка, до якої застосовується Закон N 317 від 3 березня 1967 року.

Додаток III

Перелік постанов у кримінальній справі (*ordonnances pénales*)

Австрія

Strafverfügung (статті 460 - 62 Кримінально-процесуального кодексу).

Данія

Bodeforelaeg чи *Udenretlig bodevedtagelse* (стаття 931 Закону про справляння правосуддя).

Франція

1. *Amende de Composition* (статті 524 - 528 Кримінально-процесуального кодексу, доповнені статтями R 42 - R 50).

2. *Ordonnance pénale* застосовується тільки в департаментах Ба-Рен, О-Рен і Мозель.

Федеративна Республіка Німеччина

1. *Strafbefehl* (статті 407 - 412 Кримінально-процесуального кодексу).

2. *Strafverfügung* (стаття 413 Кримінально-процесуального кодексу).

3. *Bussgeldbescheid* (статті 65 - 66 Закону від 24 травня 1968 року - BGBL, 1968, I, 481).

Італія

1. *Decreto penale* (статті 506 - 510 Кримінально-процесуального кодексу).

2. *Decreto penale* у фінансових питаннях (Закон від 7 січня 1929 року, N 4).

3. *Decreto penale* в навігаційних питаннях (статті 1242 - 43 Навігаційного кодексу).

4. Рішення, винесене згідно з Законом N 317 від 3 березня 1967 року.

Люксембург

1. *Ordonnance pénale* (Закон від 31 липня 1924 року про організацію "*ordonnances pénales*").

2. *Ordonnance pénale* (стаття 16 Закону від 14 лютого 1955 року про рух на публічних автомагістралях).

Норвегія

1. *Forelegg* (стаття 287 - 290 Закону про судовий процес в кримінальних справах).

2. *Forenklet forelegg* (стаття 31 В Кодексу дорожнього руху від 18 червня 1965 року).

Швеція

1. *Strafföreläggande* (Розділ 48 Процесуального кодексу).

2. *Föreläggande av ordningsbot* (Розділ 48 Процесуального кодексу).

Швейцарія

1. *Strafbefehl* (Ааргау, Бале-каунтрі, Бале-таун, Шаффхаузен, Швиц, Урі, Цуг, Цюрих) *Ordonnance pénale* (Фрібург, Вале)

2. *Strafantrag* (Нижній Унтервальден)

3. *Strafbescheid* (Сен-Гален)

4. *Strafmandat* (Берн, Граубюнден, Солотурн, Верхній Унтервальден)

5. *Strafverfügung* (Аппенцель Аутер Роден, Гларус, Шаффхаузен, Тюргау)

6. Abwandlungserkenntnis (Люцерна)
7. Bussenentscheid (Аппенцель Іннер Роден)
8. Ordonnance de condamnation (Бауд)
9. Mandat de répression (Нойшатель)
10. Avis de contravention (Женева, Бауд)
11. Prononcé préfectoral (Бауд)
12. Prononcé de contravention (Вале)
13. Decreto di accusa (Тічіно)

Туреччина

Ceza Kararnamesi (Статті 386 - 391 Кримінально-процесуального кодексу) та всі інші рішення, якими адміністративні органи накладають санкції.

Європейська конвенція про видачу правопорушників

Дата підписання: 13.12.57 р.

Дата приєднання Україною: 22.09.95 р.

Дата ратифікації: 16.01.98 р. (із заявами та застереженнями)

Дата набуття чинності: 09.06.98 р.

Із змінами і доповненнями, внесеними
Другим додатковим протоколом
від 17 березня 1978 року
Додатково див.
Статус Конвенції
станом на 10 квітня 2002 року,
Конвенцію
від 16 травня 2005 року

Уряди, які підписали цю Конвенцію, будучи членами Ради Європи, враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами, вважаючи, що ця мета може бути досягнута шляхом укладання угод та здійснення спільних дій у галузі права, вважаючи, що прийняття однакових правил, які стосуються видачі правопорушників, може сприяти цій діяльності по уніфікації, погодились про таке:

Стаття 1

Зобов'язання видавати правопорушників

Договірні Сторони зобов'язуються видавати одна одній, з урахуванням положень та умов, викладених в цій Конвенції, всіх осіб, які переслідуються компетентними органами запитуючої Сторони за вчинення правопорушення або які розшукуються зазначеними органами з метою виконання вироку або постанови про утримання під вартою.

Стаття 2

Правопорушення, що тягнуть видачу

1. Видача правопорушників здійснюється у зв'язку із правопорушеннями, які караються за законами запитуючої Сторони та запитуваної Сторони позбавленням волі або згідно з постановою про утримання під вартою на максимальний термін не менше одного року чи більш суворим покаранням. Якщо особа визнається винною і вирок про ув'язнення або постанова про утримання під вартою проголошується на території запитуючої Сторони, термін призначеного покарання має складати не менше чотирьох місяців.
2. Якщо запит про видачу правопорушника стосується декількох окремих правопорушень, кожне з яких за законами запитуючої Сторони і запитуваної Сторони карається позбавленням волі або згідно з постановою про утримання під вартою, але якщо деякі з них не задовольняють умови стосовно тривалості терміну покарання, яке може бути призначене, запитувана Сторона має також право

здійснювати видачу за останні правопорушення. Це право також застосовується до правопорушень, які караються тільки грошовими стягненнями.

(пункт 2 статті 2 із змінами, внесеними згідно з
Другим додатковим протоколом від 17.03.78 р.)

3. Будь-яка Договірна Сторона, закони якої не дозволяють видачі правопорушників за деякі правопорушення, зазначені у пункті 1 цієї статті, може, у тому, що її стосується, вилучити такі правопорушення із сфери застосування цієї Конвенції.

4. Будь-яка Договірна Сторона, яка бажає скористатися правом, передбаченим у пункті 3 цієї статті, під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про приєднання, перепроводжує Генеральному секретарю Ради Європи або перелік правопорушень, за вчинення яких видача дозволяється, або перелік правопорушень, за вчинення яких вона забороняється, а також зазначає правові положення, які дозволяють або забороняють видачу. Генеральний секретар Ради надсилає ці переліки іншим Сторонам, які підписали Конвенцію.

5. Якщо в подальшому законодавство Договірної Сторони забороняє видачу у зв'язку з іншими правопорушеннями, така Сторона повідомляє про це Генерального секретаря. Генеральний секретар інформує інші Сторони, які підписали Конвенцію. Таке повідомлення набирає чинності через три місяці від дати його отримання Генеральним секретарем.

6. Будь-яка Сторона, яка використовує право, передбачене у пунктах 4 або 5 цієї статті, може в будь-який час поширити дію цієї Конвенції на правопорушення, які були вилучені із сфери її застосування. Вона повідомляє Генерального секретаря Ради про такі зміни, а Генеральний секретар інформує про це інші Сторони, які підписали Конвенцію.

7. Будь-яка Сторона може застосовувати принцип взаємності щодо будь-яких правопорушень, вилучених із сфери застосування Конвенції згідно з цією статтею.

Стаття 3

Політичні правопорушення

1. Видача не здійснюється, якщо правопорушення, у зв'язку з яким вона запитується, розглядається запитуваною Стороною як політичне правопорушення або правопорушення, пов'язане з політичним правопорушенням.

2. Таке ж правило застосовується, якщо запитувана Сторона має достатньо підстав вважати, що запит про видачу правопорушника за вчинення звичайного кримінального правопорушення був зроблений з метою переслідування або покарання особи на підставі її раси, релігії, національної приналежності чи політичних переконань або що становище такої особи може бути зашкоджене з будь-якої з цих причин.

3. Для цілей цієї Конвенції вбивство або замах на вбивство глави держави або члена його сім'ї не вважається політичним правопорушенням.

4. Ця стаття не зачіпає ніяких зобов'язань, які Договірні Сторони могли взяти або можуть взяти на себе за будь-якою іншою міжнародною конвенцією багатостороннього характеру.

Стаття 4

Військові правопорушення

Видача за правопорушення, які передбачені військовим правом і які не є правопорушеннями за звичайним кримінальним правом, із сфери застосування цієї Конвенції вилучається.

Стаття 5

Фінансові правопорушення

1. За правопорушення, пов'язані з податками, зборами, митом та валютою, видача здійснюється між Договірними Сторонами відповідно до положень цієї Конвенції, якщо правопорушення, за законодавством запитуваної Сторони, відповідає правопорушенню такого ж самого характеру.
2. У видачі правопорушника не може бути відмовлено на підставі того, що законодавство запитуваної Сторони не передбачає таких самих податків чи зборів або не регулює податки, збори, мито або валюту таким же чином, як законодавство запитуваної Сторони.

(стаття 5 у редакції Другого
додаткового протоколу від 17.03.78 р.)

Стаття 6

Видача власних громадян

1. а) Договірна Сторона має право відмовити у видачі своїх громадян.
б) Кожна Договірна Сторона у заяві, зробленій під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти чи свого документа про приєднання, може визначити, у тому, що її стосується, термін «громадяни» за змістом цієї Конвенції.
с) Громадянство визначається під час ухвалення рішення стосовно видачі правопорушника. Однак, якщо відповідна особа вперше визнається громадянином запитуваної Сторони впродовж періоду від моменту ухвалення рішення і до моменту передбаченої видачі, запитувана Сторона може скористатися положенням, що міститься у підпункті а цієї статті.
2. Якщо запитувана Сторона не видає свого громадянина, вона на прохання запитуваної Сторони передає справу до своїх компетентних органів, для того щоб у разі необхідності можна було здійснити її розгляд. З цією метою документи, інформація та речові докази, які стосуються правопорушення, надсилаються безкоштовно по каналах, передбачених у пункті 1 статті 12. Запитуюча Сторона інформується про результати розгляду її запиту.

Стаття 7

Місце вчинення правопорушення

1. Запитувана Сторона може відмовити у видачі відповідної особи за правопорушення, яке за її законодавством вважається вчиненим повністю або частково на її території або у місці, яке розглядається як її територія.
2. Якщо правопорушення, за яке вимагається видача, було вчинене за межами території запитуваної Сторони, у видачі може бути відмовлено, тільки якщо законодавство запитуваної Сторони не передбачає переслідування за таку саму категорію правопорушень у випадку їх вчинення за межами території останньої Сторони або не передбачає видачі за правопорушення, у зв'язку з яким вимагається видача.

Стаття 8

Незакінчене провадження у справах за аналогічні правопорушення

Запитувана Сторона може відмовити у видачі відповідної особи, якщо компетентні органи цієї Сторони переслідують її у зв'язку із правопорушенням (правопорушеннями), за яке вимагається видача.

Стаття 9

Non Bis In Idem

Видача не здійснюється, якщо компетентні органи запитуваної Сторони проголосили остаточне рішення щодо відповідної особи у зв'язку із правопорушенням (правопорушеннями), за яке вимагається видача. У видачі може бути відмовлено, якщо компетентні органи запитуваної Сторони ухвалили рішення або не порушувати, або припинити переслідування у зв'язку із таким самим правопорушенням (правопорушеннями).

Стаття 10

Строк давності

Видача не здійснюється, якщо відповідна особа, згідно із законодавством запитуючої або запитуваної Сторони, не підлягає переслідуванню чи покаранню у зв'язку із закінченням строку давності.

Стаття 11

Смертна кара

Якщо правопорушення, за яке вимагається видача, карається смертною карою за законодавством запитуючої Сторони і якщо законодавство запитуваної Сторони не передбачає смертної кари за таке саме правопорушення або вона, як правило, не виконується, у видачі може бути відмовлено, якщо запитуюча Сторона не надасть запитуваній стороні достатніх гарантій того, що смертний вирок не буде звернутий до виконання.

Судові рішення, постановлені у відсутність обвинуваченої особи

1. Якщо Договірна Сторона звертається до іншої Договірної Сторони із запитом про видачу особи для цілей виконання вироку або постанови про утримання під вартою відповідно до рішення, проголошеного щодо цієї особи у її відсутність, запитувана Сторона може відмовити у видачі для таких цілей, якщо, на її думку, під час провадження у справі, в результаті якого було проголошене судове рішення, не були забезпечені мінімальні права на захист, які визнаються за кожною особою, що звинувачується у вчиненні кримінального правопорушення. Однак видача правопорушника здійснюється, якщо запитуюча Сторона надає гарантії, які вважаються достатніми для забезпечення відповідній особі права на повторний судовий розгляд, який гарантує права на захист. Таке рішення дозволяє запитуючій Стороні або звернути до виконання постановлене судове рішення, якщо засуджена особа не заперечує, або, якщо вона заперечує, порушити переслідування проти виданої особи.

2. Коли запитувана Сторона інформує особу, видача якої запитується, про судове рішення, постановлене щодо неї у її відсутність, запитуюча Сторона не розглядає таке повідомлення як офіційне повідомлення для цілей кримінального провадження у цій державі.

(Конвенцію доповнено положенням згідно з
Другим додатковим протоколом від 17.03.78 р.)

Амністія

Видача не здійснюється за правопорушення, щодо якого була проголошена амністія в запитуваній державі і за яке ця держава мала компетенцію переслідувати згідно з її кримінальним законодавством.

(Конвенцію доповнено положенням згідно з
Другим додатковим протоколом від 17.03.78 р.)

Стаття 12

Запит та підтвердні документи

1. Запит складається у письмовій формі і надсилається Міністерством юстиції запитуючої Сторони Міністерству юстиції запитуваної Сторони; однак використання дипломатичних каналів не виключається. Інші шляхи передачі запитів можуть бути встановлені за прямою згодою між двома або декількома Сторонами.

(пункт 1 статті 12 у редакції Другого
додаткового протоколу від 17.03.78 р.)

2. Запит супроводжується:

- а) оригіналом або завіреною копією обвинувального вироку та постанови суду або постанови про негайне затримання чи ордеру на арешт або іншого розпорядження, яке має таку ж силу і видане відповідно до процедури, передбаченої законодавством запитуючої Сторони;
- б) викладом правопорушень, за які вимагається видача. Час і місце їх вчинення, їх юридична кваліфікація і посилання на відповідні правові положення зазначаються якнайточніше;
- с) копією відповідних законодавчих актів або, коли це неможливо, викладом відповідного закону і, по можливості, якнайточнішим описом відповідної особи, а також будь-якою іншою інформацією, яка може сприяти встановленню її особистості та громадянства.

Стаття 13

Додаткова інформація

Якщо інформації, надісланої запитуючою Стороною, недостатньо для ухвалення запитуваною Стороною рішення на виконання цієї Конвенції, остання Сторона запитує необхідну додаткову інформацію і може встановлювати термін її отримання.

Стаття 14

Правило ad hoc

1. Видана особа не може переслідуватися, засуджуватися або затримуватися з метою виконання вироку чи постанови про утримання під вартою ні за яке правопорушення, вчинене до її видачі, крім правопорушення, за яке вона була видана, і її особиста свобода ні з яких інших причин не може обмежуватися, за винятком таких випадків:

- а) якщо Сторона, яка її видала, на це згодна. Запит про згоду надсилається разом із документами, зазначеними у статті 12, та протоколом будь-якої заяви, зробленої виданою особою у зв'язку з відповідним правопорушенням. Згода дається, якщо правопорушення, у зв'язку з яким вона запитується, є таким, що тягне видачу відповідно до положень цієї Конвенції;

б) якщо ця особа, маючи можливість залишити територію Сторони, якій вона була видана, не зробила цього впродовж 45 днів після її остаточного звільнення або, залишивши цю територію, знову туди повернулася.

2. Запитуюча Сторона може, однак, вжити будь-яких необхідних заходів для видворення цієї особи із своєї території або будь-яких заходів, необхідних згідно з її законодавством для запобігання будь-яким юридичним наслідкам закінчення строку давності, включаючи розгляд справи у відсутність обвинуваченої особи.

3. Якщо кваліфікація правопорушення, у зв'язку з яким пред'являється обвинувачення, змінюється в ході розгляду справи, видана особа може переслідуватися або засуджуватися, тільки коли кваліфікуючі ознаки нового складу правопорушення свідчать про те, що це правопорушення є таким, що тягне видачу.

Стаття 15

Перевидача третій державі

За винятком передбаченого у пункті 1b статті 14, запитуюча Сторона не може, без згоди запитуваної Сторони, видавати іншій Стороні або третій державі особу, видану запитуючій Стороні та розшукувану зазначеною іншою Стороною або третьою державою у зв'язку із правопорушеннями, вчиненими до її видачі. Запитувана Сторона може вимагати надання документів, зазначених у пункті 2 статті 12.

Стаття 16

Тимчасовий арешт

1. У термінових випадках компетентні органи запитуючої Сторони можуть звертатися із запитом про тимчасовий арешт розшукуваної особи. Компетентні органи запитуваної Сторони вирішують це питання відповідно до свого законодавства.

2. У запиті про тимчасовий арешт повідомляється про існування одного з документів, зазначених у пункті 2a статті 12, і намір надіслати запит про видачу правопорушника. В ньому також зазначається, за яке правопорушення буде запитуватися видача, де і коли таке правопорушення було вчинене, а також, у міру можливості, опис зовнішності розшукуваної особи.

3. Запит про тимчасовий арешт надсилається компетентним органам запитуваної Сторони або дипломатичними каналами або безпосередньо поштою, або телеграфом, або через Міжнародну організацію кримінальної поліції (Інтерпол), або у будь-який інший спосіб, який дозволяє мати письмове підтвердження або який визнається запитуваною Стороною. Запитуючий орган без зволікань інформується про результати розгляду його запиту.

4. Тимчасовий арешт може бути припинений, якщо, впродовж 18 днів після арешту, запитувана Сторона не отримує запиту про видачу правопорушника і документи, зазначені у статті 12. У будь-якому випадку цей період не може перевищувати 40 днів від дати здійснення такого арешту. Можливість тимчасового звільнення у будь-який час не виключається, однак запитувана Сторона вживає будь-яких заходів, які, на її думку, необхідні для запобігання втечі розшукуваної особи.

5. Звільнення не перешкоджає повторному арешту і видачі правопорушника у разі отримання в подальшому запиту про видачу.

Стаття 17

Одночасні запити

Якщо видача правопорушника запитується одночасно декількома державами або за одне й те ж правопорушення, або за різні правопорушення, запитувана Сторона ухвалює своє рішення з урахуванням всіх обставин і особливо відносної серйозності та місця вчинення правопорушень, відповідних дат надходження запитів, громадянства відповідної особи та можливості подальшої видачі правопорушника іншій державі.

Стаття 18

Передача особи, яка підлягає видачі

1. Запитувана Сторона інформує запитуючу Сторону каналами, зазначеними у пункті 1 статті 12, про своє рішення щодо видачі.
2. У випадку будь-якої повної або часткової відмови наводяться її причини.
3. Якщо запит задовольняється, запитуюча Сторона інформується про місце і дату передачі правопорушника та про тривалість строку, впродовж якого відповідна особа утримувалась під вартою з метою її передачі.
4. За винятком положень пункту 5 цієї статті, якщо відповідна особа не була прийнята у визначений день, вона може бути звільнена через 15 днів і у будь-якому випадку звільняється через 30 днів. Запитувана Сторона може відмовити у видачі її за те ж саме правопорушення.
5. Якщо Сторона з незалежних від неї обставин не може передати або прийняти особу, яка підлягає видачі, вона повідомляє про це іншу Сторону. Обидві Сторони домовляються про нову дату передачі правопорушника і застосовують положення пункту 4 цієї статті.

Стаття 19

Відстрочена або умовна передача

1. Запитувана Сторона може, прийнявши рішення про задоволення запиту щодо видачі правопорушника, відстрочити передачу відповідної особи з метою розгляду її справи цією Стороною або, якщо така особа вже засуджена, з метою відбуття нею на території цієї Сторони свого покарання за інше правопорушення, ніж те, у зв'язку з яким запитується видача.
2. Запитувана Сторона може не відстрочувати передачу, а тимчасово передати відповідну особу запитуючій Стороні на умовах, які визначаються Сторонами за спільною згодою.

Стаття 20

Передача власності

1. Запитувана Сторона, в межах свого законодавства і на прохання запитуючої Сторони, вилучає і передає власність:
 - а) яка може бути необхідна як доказ; або
 - б) яка була здобута внаслідок правопорушення і яка на час арешту знаходилася у володінні відповідної особи або була виявлена пізніше.
2. Власність, зазначена у пункті 1 цієї статті, передається навіть якщо видача, на яку була дана згода, не може бути здійснена внаслідок смерті або втечі відповідної особи.

3. Якщо зазначена власність підлягає арешту або конфіскації на території запитуваної Сторони, остання у зв'язку із здійсненням кримінального переслідування може тимчасово її затримати або передати за умови повернення.

4. Будь-які права, яких могли набути на зазначену власність запитувана Сторона або треті Сторони, зберігаються. У випадках існування таких прав власність повертається безкоштовно запитуваній Стороні якнайскоріше після суду.

Стаття 21

Транзитне перевезення

1. Транзитне перевезення через територію однієї з Договірних Сторін здійснюється на запит, який надсилається каналами, зазначеними у пункті 1 статті 12, якщо відповідне порушення не розглядається Стороною, у якої запитується дозвіл на транзитне перевезення, як правопорушення політичного або суто військового характеру, що має відношення до статей 3 і 4 цієї Конвенції.

2. Країна, у якої запитується дозвіл на транзитне перевезення, може відмовити у транзитному перевезенні її громадянина за змістом статті 6.

3. З урахуванням положень пункту 4 цієї статті, необхідно подавати документи, зазначені у пункті 2 статті 12.

4. У разі використання повітряного транспорту застосовуються такі положення:

а) якщо посадка не запланована, запитуюча Сторона повідомляє Сторону, над територією якої має здійснюватися політ, і підтверджує існування одного з документів, зазначених у пункті 2а статті 12. У випадку незапланованої посадки таке повідомлення має силу запиту про тимчасовий арешт, передбачений у статті 16, і запитуюча Сторона подає офіційний запит про транзитне перевезення;

б) якщо посадка запланована, запитуюча Сторона подає офіційний запит про транзитне перевезення.

5. Однак будь-яка Сторона, під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про приєднання до цієї Конвенції, може заявити про те, що вона буде дозволяти транзитне перевезення відповідної особи тільки на деяких або на всіх умовах, на яких вона здійснює видачу правопорушників. У такому випадку може застосовуватися принцип взаємності.

6. Транзитне перевезення особи, яка видається, не здійснюється ні через яку територію, якщо існують підстави вважати, що життя або свобода цієї особи на такій території можуть опинитися під загрозою з причини її раси, релігії, громадянства або політичних переконань.

Стаття 22

Процедура

Якщо ця Конвенція не передбачає іншого, процедура стосовно видачі правопорушників і тимчасового арешту регулюється виключно законодавством запитуваної Сторони.

Стаття 23

Мова документів

Документи, які подаються, складаються мовою запитуючої або запитуваної Сторони. Запитувана Сторона може вимагати переклад на одну з офіційних мов Ради Європи, яку вона визначає на свій розсуд.

Стаття 24

Витрати

1. Витрати, що виникли на території запитуваної Сторони у зв'язку з видачею правопорушників, покриваються цією Стороною.
2. Витрати, що виникли у зв'язку із транзитним перевезенням через територію Сторони, у якій запитується дозвіл на транзитне перевезення, покриваються запитуючою Стороною.
3. У випадку видачі правопорушників з території, яка знаходиться за межами території метрополії запитуваної Сторони, витрати, пов'язані з подорожуванням між цією територією і територією метрополії запитуючої Сторони, покриваються останньою. Таке ж саме правило застосовується до витрат, пов'язаних з подорожуванням між територією, яка знаходиться за межами території метрополії запитуваної Сторони, і територією метрополії цієї Сторони.

Стаття 25

Визначення терміну «постанова про утримання під вартою»

Для цілей цієї Конвенції термін «постанова про утримання під вартою» означає будь-яке розпорядження, яке передбачає позбавлення волі і яке було проголошене кримінальним судом на додаток до вироку про ув'язнення або замість нього.

Стаття 26

Застереження

1. Будь-яка Договірна Сторона, під час підписання цієї Конвенції або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про приєднання, може заявити застереження щодо будь-якого положення або будь-яких положень Конвенції.
2. Будь-яка Договірна Сторона, яка заявила застереження, відкликає його, як тільки це дозволяють зробити обставини. Таке відкликання здійснюється шляхом перепроводження Генеральному секретарю Ради Європи відповідного повідомлення.
3. Договірна Сторона, яка заявила застереження щодо якого-небудь положення Конвенції, може вимагати застосування цього положення іншою Стороною тільки у тому обсязі, в якому вона сама його прийняла.

Стаття 27

Територіальне застосування

1. Ця Конвенція застосовується до територій метрополій Договірних Сторін.
2. Щодо Франції, вона також застосовується до Алжиру і до заморських департаментів, а щодо Сполученого Королівства Великобританії та Північної Ірландії, - до Нормандських островів і до острова Мен.
3. Федеративна Республіка Німеччина може поширити дію цієї Конвенції на землю Берлін заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, який повідомляє про таку заяву інші Сторони.
4. За прямою домовленістю між двома або декількома Договірними Сторонами дія цієї Конвенції може бути поширена, з урахуванням умов, передбачених у домовленості, на будь-яку територію таких Сторін, яка не зазначена у пунктах 1, 2 і 3 цієї статті і за міжнародні відносини якої будь-яка така Сторона несе відповідальність.

Стаття 28

Конвенція і двосторонні угоди

1. Ця Конвенція, щодо тих країн, до яких вона застосовується, замінює положення будь-яких двосторонніх договорів, конвенцій або угод, які регулюють видачу правопорушників між будь-якими двома Договірними Сторонами.
2. Договірні Сторони можуть укласти між собою двосторонні або багатосторонні угоди тільки з метою доповнення положень цієї Конвенції або сприяння застосуванню принципів, що в ній містяться.
3. У тих випадках, коли між двома або декількома Договірними Сторонами видача правопорушників здійснюється на основі однакового законодавства, Сторони можуть вільно регулювати свої взаємні відносини стосовно видачі правопорушників виключно згідно з такою системою, незважаючи на положення цієї Конвенції. Такий самий принцип застосовується між двома або декількома Договірними Сторонами, в кожній з яких чинне законодавство передбачає виконання на її території ордерів на арешт, виданих на території іншої Сторони або інших Сторін. Договірні Сторони, які припиняють або можуть у майбутньому припинити застосування цієї Конвенції у своїх взаємних відносинах відповідно до цього пункту, повідомляють про це Генерального секретаря Ради Європи. Генеральний секретар інформує інші Договірні Сторони про будь-які повідомлення, отримані відповідно до цього пункту.

Стаття 29

Підписання, ратифікація та набрання чинності

1. Цю Конвенцію відкрито для підписання державами-членами Ради Європи. Вона підлягає ратифікації. Ратифікаційні грамоти здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.
2. Ця Конвенція набирає чинності через 90 днів від дати здачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти.
3. Стосовно будь-якої Сторони, яка підписала цю Конвенцію і яка ратифікуватиме її після набрання нею чинності, Конвенція набирає чинності через 90 днів від дати здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти.

Стаття 30

Приєднання

1. Комітет міністрів Ради Європи може запропонувати будь-якій державі, яка не є членом Ради, приєднатися до цієї Конвенції, якщо резолюція, що містить таку пропозицію, одностайно схвалюється членами Ради, які ратифікували Конвенцію.
2. Приєднання здійснюється шляхом здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради документа про приєднання, який набирає чинності через 90 днів від дати його здачі на зберігання.

Стаття 31

Денонсація

Будь-яка Договірна Сторона може денонсувати цю Конвенцію, у тому, що її стосується, шляхом перепроводження відповідного повідомлення Генеральному секретарю Ради Європи. Денонсація набирає чинності через шість місяців від дати отримання Генеральним секретарем Ради такого повідомлення.

Стаття 32

Повідомлення

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє членів Ради і уряди будь-якої держави, яка приєдналася до цієї Конвенції, про:

- a) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про приєднання;
- b) дату набрання чинності цією Конвенцією;
- c) будь-яку заяву, зроблену відповідно до положень пункту 1 статті 6 і пункту 5 статті 21;
- d) будь-яке застереження, заявлене відповідно до пункту 1 статті 26;
- e) відкликання будь-якого застереження відповідно до пункту 2 статті 26;
- f) будь-яке повідомлення про денонсацію, отримане відповідно до положень статті 31, і дату, від якої така денонсація набирає чинності.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цю Конвенцію.

Вчинено у Парижі тринадцятого дня грудня місяця 1957 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цієї Конвенції кожному уряду, який її підписав.

Додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників

Дата підписання: 15.10.75 р.

Дата ратифікації: 16.01.98 р. (із заявами та застереженнями)

Дата набуття чинності: 09.06.98 р.

Додатково див. Статус Протоколу станом на 5 квітня 2002 року

Держави – члени Ради Європи, які підписали цей Протокол, враховуючи положення Європейської конвенції про видачу правопорушників, відкритої для підписання у Парижі 13 грудня 1957 року (далі «Конвенція»), і зокрема статей 3 та 9 Конвенції, вважаючи за доцільне доповнити ці статті з метою посилення захисту людства та окремих осіб, погодились про таке:

Глава I

Стаття 1

Для цілей застосування статті 3 Конвенції політичні правопорушення не включають:

- а) злочини проти людства, зазначені в Конвенції про запобігання злочинам геноциду та покарання за нього, яка була ухвалена Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 9 грудня 1948 року;
- б) порушення, зазначені у статті 50 женецької Конвенції про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях (1949 рік), статті 51 женецької Конвенції про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які потерпіли корабельну аварію, із складу збройних сил на морі (1949 рік), статті 130 женецької Конвенції про поведінку з військовополоненими (1949 рік) та статті 147 женецької Конвенції про захист цивільного населення під час війни (1949 рік);
- с) будь-які аналогічні порушення законів війни, діючих на час набрання цим Протоколом чинності, і існуючих на цей час звичаїв війни, які не передбачені у вищезазначених положеннях Женевських конвенцій.

Глава II

Стаття 2

Стаття 9 Конвенції доповнюється нижченаведеним текстом, при цьому первісна стаття 9 Конвенції стає пунктом 1, а нижчезазначені положення - пунктами 2, 3 і 4: «2. Видача особи, щодо якої було постановлено остаточне судове рішення в третій державі, яка є Договірною Стороною Конвенції, за одне правопорушення (або декілька правопорушень), у зв'язку з яким був зроблений запит про видачу, не здійснюється:

- а) якщо вищезгаданим судовим рішенням вона була виправдана;
- б) якщо термін ув'язнення або інший захід, який був їй призначений:
 - і. був відбутий повністю;
 - ii. повністю, або у невиконаній його частині, не відбувався через помилування чи амністію;

с) якщо суд визнав правопорушника винним, але без призначення міри покарання.
3. Однак у випадках, зазначених у пункті 2, видача правопорушника може здійснюватися:

а) якщо правопорушення, у зв'язку з яким було постановлене судове рішення, було вчинене проти особи, установи або будь-якого майна, що має публічний статус в запитуючій державі;

б) якщо особа, щодо якої було постановлене судове рішення, сама мала публічний статус в запитуючій державі;

с) якщо правопорушення, у зв'язку з яким було постановлене судове рішення, було вчинене повністю або частково на території запитуючої держави або у місці, яке розглядається як її територія.

4. Положення пунктів 2 і 3 не зашкоджують застосуванню більш широких національних положень, що стосуються принципу *ne bis in idem*, який притаманний іноземним судовим рішенням».

Глава III

Стаття 3

1. Цей Протокол відкрито для підписання державами - членами Ради Європи, які підписали Конвенцію. Він підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Цей Протокол набирає чинності через 90 днів від дати здачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти або третього документа про прийняття чи затвердження.

3. Стосовно будь-якої держави, яка підписала цей Протокол і яка ратифікуватиме, прийматиме або затверджуватиме його після набрання ним чинності, Протокол набирає чинності через 90 днів від дати здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження.

4. Держава - член Ради Європи не може ратифікувати, прийняти або затвердити цей Протокол, якщо вона одночасно або раніше не ратифікувала Конвенцію.

Стаття 4

1. Будь-яка держава, яка приєдналася до Конвенції, може приєднатися до цього Протоколу після набрання ним чинності.

2. Таке приєднання здійснюється шляхом здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання, який набирає чинності через 90 днів від дати його здачі на зберігання.

Стаття 5

1. Будь-яка держава, під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання, може визначити територію (території), до якої застосовуватиметься цей Протокол.

2. Будь-яка держава, під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання або в будь-який інший час після цього, заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може поширити дію цього Протоколу на будь-яку іншу територію (території), яка визначена в цій заяві і за міжнародні відносини якої вона несе відповідальність або від імені якої вона уповноважена брати зобов'язання.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до попереднього пункту, може стосовно до будь-якої території, визначеної в цій заяві, бути відкликана згідно з процедурою, передбаченою статтею 8 цього Протоколу.

Стаття 6

1. Будь-яка держава, під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження або приєднання, може заявити про те, що вона не приймає одну чи іншу із глав I або II.
2. Будь-яка Договірна Сторона може відкликати заяву, зроблену відповідно попереднього пункту, шляхом перепроводження заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, яка набирає чинності від дати її отримання.
3. Ніякі застереження до положень цього Протоколу не дозволяються.

Стаття 7

Європейський комітет Ради Європи з проблем злочинності інформується щодо застосування цього Протоколу і вживає всіх необхідних заходів для сприяння дружньому врегулюванню будь-яких труднощів, які можуть виникнути у зв'язку з його застосуванням.

Стаття 8

1. Будь-яка Договірна Сторона може, у тому, що її стосується, денонсувати цей Протокол шляхом перепроводження повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.
2. Така денонсація набирає чинності через шість місяців від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.
3. Денонсація Конвенції автоматично означає денонсацію цього Протоколу.

Стаття 9

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави - члени Ради і будь-яку державу, яка приєдналася до Конвенції, про:

- а) будь-яке підписання;
- б) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття, затвердження чи приєднання;
- в) будь-яку дату набрання чинності цим Протоколом відповідно до статті 3 Протоколу;
- г) будь-яку заяву, отриману на виконання положень статті 5, і будь-яке відкликання такої заяви;
- д) будь-яку заяву, зроблену на виконання положень пункту 1 статті 6;
- е) відкликання будь-якої заяви, здійснене на виконання положень пункту 2 статті 6;
- ж) будь-яке повідомлення, отримане на виконання положень статті 8, і дату, з якої денонсація набирає чинності.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цей Протокол.

Вчинено у Страсбурзі п'ятнадцятого дня жовтня місяця 1975 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цього Протоколу кожній державі, яка підписала цей Протокол і яка приєдналася до нього.

Другий додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників

Дата підписання: 17.03.78 р.

Дата ратифікації: 16.01.98 р. (із заявами та застереженнями)

Дата набуття чинності: 09.06.98 р.

Додатково див. Статус Другого додаткового протоколу
станом на 25 березня 2002 року

Держави - члени Ради Європи, які підписали цей Протокол, бажаючи сприяти застосуванню Європейської конвенції про видачу правопорушників, відкритої для підписання у Парижі 13 грудня 1957 року (далі «Конвенція»), в галузі фінансових правопорушень, вважаючи також за доцільне доповнити Конвенцію у деяких інших аспектах, погодились про таке:

Глава I

Стаття 1

Пункт 2 статті 2 Конвенції доповнюється таким положенням:

«Це право також застосовується до правопорушень, які караються тільки грошовими стягненнями».

Глава II

Стаття 2

Стаття 5 Конвенції замінюється такими положеннями:

«Фінансові правопорушення

1. За правопорушення, пов'язані з податками, зборами, митом та валютою, видача здійснюється між Договірними Сторонами відповідно до положень цієї Конвенції, якщо правопорушення, за законодавством запитуваної Сторони, відповідає правопорушенню такого ж самого характеру.

2. У видачі правопорушника не може бути відмовлено на підставі того, що законодавство запитуваної Сторони не передбачає таких самих податків чи зборів або не регулює податки, збори, мито або валюту таким же чином, як законодавство запитуваної Сторони».

Глава III

Стаття 3

Конвенція доповнюється такими положеннями:

«Судові рішення, постановлені у відсутність обвинуваченої особи

1. Якщо Договірна Сторона звертається до іншої Договірної Сторони із запитом про видачу особи для цілей виконання вироку або постанови про утримання під вартою відповідно до рішення, проголошеного щодо цієї особи у її відсутність, запитувана Сторона може відмовити у видачі для таких цілей, якщо, на її думку, під час провадження у справі, в результаті якого було проголошене судове рішення, не були забезпечені мінімальні права на захист, які визнаються за кожною особою, що звинувачується у вчиненні кримінального правопорушення. Однак видача правопорушника здійснюється, якщо запитуюча Сторона надає гарантії, які вважаються достатніми для забезпечення відповідній особі права на повторний

судовий розгляд, який гарантує права на захист. Таке рішення дозволяє запитуючій Стороні або звернути до виконання постановлене судове рішення, якщо засуджена особа не заперечує, або, якщо вона заперечує, порушити переслідування проти виданої особи.

2. Коли запитувана Сторона інформує особу, видача якої запитується, про судове рішення, постановлене щодо неї у її відсутність, запитуюча Сторона не розглядає таке повідомлення як офіційне повідомлення для цілей кримінального провадження у цій державі».

Глава IV

Стаття 4

Конвенція доповнюється такими положеннями:

«Амністія

Видача не здійснюється за правопорушення, щодо якого була проголошена амністія в запитуваній державі і за яке ця держава мала компетенцію переслідувати згідно з її кримінальним законодавством».

Глава V

Стаття 5

Пункт 1 статті 12 Конвенції замінюється такими положеннями:

«Запит складається у письмовій формі і надсилається Міністерством юстиції запитуючої Сторони Міністерству юстиції запитуваної Сторони; однак використання дипломатичних каналів не виключається. Інші шляхи передачі запитів можуть бути встановлені за прямою згодою між двома або декількома Сторонами».

Глава VI

Стаття 6

1. Цей Протокол відкрито для підписання державами - членами Ради Європи, які підписали Конвенцію. Він підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Цей Протокол набирає чинності через 90 днів від дати здачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти або третього документа про прийняття чи затвердження.

3. Стосовно будь-якої держави, яка підписала цей Протокол і яка ратифікуватиме, прийматиме або затверджуватиме його після набрання ним чинності, Протокол набирає чинності через 90 днів від дати здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження.

4. Держава - член Ради Європи не може ратифікувати, прийняти або затвердити цей Протокол, якщо вона одночасно або раніше не ратифікувала Конвенцію.

Стаття 7

1. Будь-яка держава, яка приєдналася до Конвенції, може приєднатися до цього Протоколу після набрання ним чинності.

2. Таке приєднання здійснюється шляхом здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання, який набирає чинності через 90 днів від дати здачі на зберігання.

Стаття 8

1. Будь-яка держава, під час підписання або здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання, може визначити територію (території), до якої застосовуватиметься цей Протокол.
2. Будь-яка держава, під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання або в будь-який інший час після цього, заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може поширити дію цього Протоколу на будь-яку іншу територію (території), яка визначена в цій заяві і за міжнародні відносини якої вона несе відповідальність або від імені якої вона уповноважена брати зобов'язання.
3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до попереднього пункту, може стосовно до будь-якої території, визначеної в цій заяві, бути відкликана шляхом перепроводження повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи. Таке відкликання набирає чинності через шість місяців від дати отримання відповідного повідомлення Генеральним секретарем Ради Європи.

Стаття 9

1. Застереження, заявлені будь-якою державою до будь-якого положення Конвенції, застосовуються також до цього Протоколу, якщо ця держава не заявить іншого під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання.
2. Будь-яка держава, під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання, може заявити про те, що вона залишає за собою право:
 - a) не приймати главу I;
 - b) не приймати главу II або прийняти її тільки відносно деяких правопорушень чи деяких категорій правопорушень, зазначених у статті 2;
 - c) не приймати главу III або прийняти тільки пункт 1 статті 3;
 - d) не прийняти главу IV;
 - e) не приймати главу V.
3. Будь-яка Договірна Сторона може відкликати застереження, яке вона заявила відповідно до попереднього пункту, шляхом перепроводження заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, яка набирає чинності від дати її отримання.
4. Договірна Сторона, яка заявила застереження до будь-якого положення Конвенції або яка заявила застереження до будь-якого положення цього Протоколу, не може вимагати застосування цього положення будь-якою іншою Договірною Стороною; однак вона може, коли її застереження носить частковий або умовний характер, вимагати застосування цього положення у тому обсязі, в якому вона сама його прийняла.
5. Ніякі інші застереження до положень цього Протоколу не дозволяються.

Стаття 10

Європейський комітет Ради Європи з проблем злочинності інформується щодо застосування цього Протоколу і вживає всіх необхідних заходів для сприяння дружньому врегулюванню будь-яких труднощів, які можуть виникнути у зв'язку з його застосуванням.

Стаття 11

1. Будь-яка Договірна Сторона може, у тому, що її стосується, денонсувати цей Протокол шляхом перепроводження повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.
2. Така денонсація набирає чинності через шість місяців від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.
3. Денонсація Конвенції автоматично означає денонсацію цього Протоколу.

Стаття 12

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави-члени Ради і будь-яку державу, яка приєдналася до Конвенції, про:

- a) будь-яке підписання цього Протоколу;
- b) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття, затвердження чи приєднання;
- c) будь-яку дату набрання чинності цим Протоколом відповідно до статей 6 і 7;
- d) будь-яку заяву, отриману на виконання положень пунктів 2 і 3 статті 8;
- e) будь-яку заяву, отриману на виконання положень пункту 1 статті 9;
- f) будь-яке застереження, заявлене на виконання положень пункту 2 статті 9;
- g) відкликання будь-якого застереження, здійснене на виконання положень пункту 3 статті 9;
- h) будь-яке повідомлення, отримане на виконання положень статті 11, і дату, з якої денонсація набирає чинності.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цей Протокол.

Вчинено у Страсбурзі сімнадцятого дня березня місяця 1978 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цього Протоколу кожній державі, яка підписала цей Протокол і яка приєдналася до нього.

Конвенція про передачу засуджених осіб

Дата підписання: 21.03.83 р.

Дата приєднання Україною: 22.09.95 р.

Дата набуття чинності для України: 01.01.96 р.

Додатково див. Додатковий протокол
від 18 грудня 1997 року,
Статус Конвенції
станом на 25 березня 2002 року

Держави - члени Ради Європи та інші держави, які підписали цю Конвенцію, враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами, бажаючи далі розвивати міжнародне співробітництво у галузі кримінального права, вважаючи, що таке співробітництво повинне сприяти цілям правосуддя та соціальній реабілітації засуджених осіб, враховуючи, що такі цілі вимагають, щоб іноземцям, які позбавлені волі на підставі вчинення ними кримінального злочину, була надана можливість відбувати призначене їм покарання в їхньому власному суспільстві, і враховуючи, що ця мета може бути найкращим чином досягнута шляхом передачі їх у їхні власні країни, погодились про таке:

Стаття 1 Визначення

Для цілей цієї Конвенції:

- а) «вирок» означає будь-яке покарання чи захід, який передбачає позбавлення волі за рішенням суду на визначений або невизначений період часу на підставі вчинення кримінального злочину;
- б) «рішення» означає постанову або розпорядження суду, який виносить вирок;
- с) «державна винесення вироку» означає державу, в якій було винесено вирок особі, що може бути або вже була передана;
- д) «державна виконання вироку» означає державу, в яку засуджена особа може бути або вже була передана для відбування покарання.

Стаття 2 Загальні принципи

1. Сторони зобов'язуються якнайширше співробітничати одна з одною у тому, що стосується передачі засуджених осіб у відповідності до положень цієї Конвенції.
2. Особу, засуджену на території однієї Сторони, може бути передано на територію іншої Сторони, у відповідності до положень цієї Конвенції, для відбування призначеного їй покарання. З цією метою засуджена особа може висловити державі винесення вироку або державі виконання вироку своє побажання бути переданою згідно з цією Конвенцією.
3. Із запитом про передачу засудженої особи може звертатися як держава винесення вироку, так і держава виконання вироку.

Стаття 3

Умови передачі

1. Засуджену особу може бути передано за цією Конвенцією тільки за таких умов:
 - а) якщо ця особа є громадянином держави виконання вироку;
 - б) якщо рішення є остаточним;
 - в) якщо на час отримання запиту про передачу засуджена особа має відбувати покарання впродовж якнайменш шести місяців або якщо їй винесено вирок до ув'язнення на невизначений строк;
 - г) якщо на передачу згодна засуджена особа або, коли з врахуванням її віку або фізичного чи психічного стану одна із двох держав вважає це за необхідне, - законний представник засудженої особи;
 - д) якщо дія або бездіяльність, на підставі якої було винесено вирок, є кримінальним злочином згідно із законодавством держави виконання вироку або була б кримінальним злочином у разі вчинення на її території; і
 - е) якщо держава винесення вироку і держава виконання вироку згодні на передачу засудженої особи.
2. У виняткових випадках Сторони можуть погодитися на передачу засудженої особи, навіть якщо засудженій особі залишилося відбувати покарання на протязі меншого часу, ніж визначено у пункті 1.в).
3. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання може у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи повідомити про те, що вона має намір виключити із своїх відносин з іншими Сторонами застосування однієї із процедур, передбачених у статті 9.1 а) і б).
4. Для цілей цієї Конвенції будь-яка держава у будь-який час може у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи визначити, у тому, що її стосується, термін «громадянин».

Стаття 4

Зобов'язання надавати інформацію

1. Держава винесення вироку інформує будь-яку засуджену особу, до якої може застосовуватися ця Конвенція, про зміст цієї Конвенції.
2. Якщо засуджена особа висловила державі винесення вироку побажання бути переданою за цією Конвенцією, така держава інформує про це державу виконання вироку у можливо найкоротші строки після того, як рішення стане остаточним.
3. Інформація включає:
 - а) прізвище, дату і місце народження засудженої особи;
 - б) її постійну адресу, якщо вона є, у державі виконання вироку;
 - в) виклад фактів, на яких ґрунтується вирок;
 - г) характер, тривалість покарання і дату, з якої починається його обчислення.
4. Якщо засуджена особа висловила своє побажання про передачу державі виконання вироку, держава винесення вироку на запит надсилає цій державі інформацію, згадану в пункті 3 вище.
5. Засуджену особу інформують у письмовій формі про будь-які заходи, вжиті державою винесення вироку або державою виконання вироку на підставі

попередніх пунктів, в також про будь-які рішення, прийняті кожною державою у відповідь на запит про її передачу.

Стаття 5

Запити і відповіді

1. Запити про передачу і відповіді на них виконуються у письмовій формі.
2. Запити надсилаються міністерством юстиції держави, яка звертається із запитом, міністерству юстиції держави, до якої звернено запит. Відповіді повідомляються по тих же каналах.
3. Будь-яка Сторона може у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи повідомити про те, що вона буде використовувати інші канали зв'язку.
4. Держава, до якої звернено запит, у найкоротші строки інформує державу, яка звертається із запитом, про те, чи погоджується вона, чи ні на передачу засудженої особи, про яку йдеться у запиті.

Стаття 6

Підтвердні документи

1. Держава виконання вироку на прохання держави винесення вироку надсилає їй:
 - a) документ або заяву, що свідчить про те, що засуджена особа є громадянином цієї держави;
 - b) копію тексту відповідного закону держави виконання вироку, який передбачає, що дія або бездіяльність, на підставі якої було винесено вирок у державі винесення вироку, є кримінальним злочином згідно із законодавством держави виконання вироку або була б кримінальним злочином у разі вчинення на її території;
 - c) заяву, що містить інформацію, згадану у статті 9.2.
2. У разі отримання запиту про передачу засудженої особи держава винесення вироку надає державі виконання вироку, якщо тільки одна з держав вже не повідомила про свої заперечення щодо передачі засудженої особи, такі документи:
 - a) засвідчену копію рішення суду і тексту закону, на якому воно ґрунтується;
 - b) документ про тривалість вже відбутої частини строку покарання, включаючи інформацію про будь-яке попереднє ув'язнення, звільнення від покарання і про будь-які інші обставини, що стосуються виконання вироку;
 - c) заяву, що містить згоду на передачу засудженої особи, згадану у статті 3.1 d; і
 - d) у разі необхідності, будь-які довідки про стан здоров'я і поведінку засудженої особи, інформацію про поводження з нею у державі винесення вироку і будь-які рекомендації щодо подальшого поводження з нею у державі виконання вироку.
3. До звернення із запитом про передачу засудженої особи або до прийняття рішення щодо згоди або незгоди на таку передачу кожна держава може звернутися із проханням надати їй будь-який з документів чи будь-яку із заяв, згаданих у пунктах 1 або 2 вище.

Стаття 7

Згода та її перевірка

1. Держава винесення вироку забезпечує, щоб особа, яка повинна дати згоду на передачу у відповідності до статті 3.1 d, робила це добровільно і з повним розумінням правових наслідків такої згоди. Процедура надання такої згоди регулюється законодавством держави винесення вироку.

2. Держава винесення вироку дає державі виконання вироку можливість перевірити за допомогою консула або іншої офіційної особи, кандидатура якої погоджується із державою виконання вироку, чи була згода на передачу засудженої особи дана у відповідності до положень пункту 1 вище.

Стаття 8

Наслідки передачі засудженої особи для держави винесення вироку

1. Взяття під варту засудженої особи властями держави виконання вироку має силу зупинення виконання вироку в державі винесення вироку.
2. Держава винесення вироку може більше не виконувати вирок, якщо держава виконання вироку вважає виконання вироку закінченим.

Стаття 9

Наслідки передачі засудженої особи для держави виконання вироку

1. Компетентні власті держави виконання вироку:
 - а) продовжують виконання вироку одразу або на основі судової чи адміністративної постанови згідно із положеннями статті 10; або
 - б) визнають вирок з використанням судової або адміністративної процедури своєї держави і таким чином замінюють міру покарання, призначену в державі визначення вироку, мірою покарання, передбаченою законодавством держави виконання вироку за такий самий злочин, згідно з положеннями статті 11.
2. Держава виконання вироку, на прохання, до передачі засудженої особи інформує державу винесення вироку про те, яку із цих процедур вона буде використовувати.
3. Виконання вироку регулюється законодавством держави виконання вироку, і тільки ця держава має право приймати всі відповідні рішення.
4. Будь-яка держава, яка, зважаючи на своє національне законодавство, не може використовувати одну із згаданих в пункті 1 процедур для виконання заходів, призначених на території іншої Сторони особам, які через психічний стан не були притягнуті до кримінальної відповідальності за вчинення злочину, і яка готова прийняти також осіб для подальшого лікування, може у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи вказати, які процедури вона буде застосовувати в таких випадках.

Стаття 10

Продовження виконання вироку

1. У разі продовження виконання вироку держава виконання вироку дотримується характеру і тривалості покарання, призначеного державою винесення вироку.
2. Однак, якщо це покарання за своєю природою або тривалістю є несумісним із законодавством держави виконання вироку або якщо її законодавство цього вимагає, ця держава може на основі судової або адміністративної постанови співвіднести призначену міру покарання з покаранням чи заходом, передбаченим її власним законодавством за вчинення аналогічного злочину. За своїм характером таке покарання або такий захід повинні у міру можливості відповідати покаранню або заходу, призначеному у вирокі для виконання. Покарання чи захід за своїм характером або своєю тривалістю не може бути більш суворим, ніж міра покарання, призначена в державі винесення вироку, і не може перевищувати максимальні строки позбавлення волі, передбачені законодавством держави виконання вироку.

Стаття 11

Заміна вироку

1. У випадку заміни вироку застосовуються процедури, передбачені законодавством держави виконання вироку. Замінюючи вирок, компетентний орган:

- а) повинен враховувати зроблені щодо фактів висновки, які ясно викладені або припускаються в рішенні, ухваленому державою винесення вироку;
- б) не може замінювати міру покарання, що передбачає позбавлення волі, грошовим штрафом;
- с) повинен зарахувати у строк покарання весь період, впродовж якого засуджена особа була позбавлена волі; і
- д) не повинен посилювати кримінальне покарання засудженої особи і не повинен вважати обов'язковими ніякі мінімальні строки позбавлення волі, які законодавство держави виконання вироку може передбачити за вчинення злочину або злочинів.

2. Якщо процедура заміни вироку здійснюється після передачі засудженої особи, держава виконання вироку тримає цю особу під вартою або іншим чином забезпечує її присутність у державі виконання вироку до закінчення цієї процедури.

Стаття 12

Помилування, амністія, пом'якшення вироку

Кожна Сторона може прийняти рішення про помилування, амністію або пом'якшення вироку у відповідності до своєї конституції або інших законів.

Стаття 13

Перегляд судового рішення

Право вирішувати щодо будь-якого клопотання про перегляд судового рішення має тільки держава винесення вироку.

Стаття 14

Припинення виконання вироку

Держава виконання вироку припиняє виконання вироку, як тільки держава винесення вироку інформує її про будь-яке рішення або будь-який захід, внаслідок якого вирок перестає бути обов'язковим для виконання.

Стаття 15

Інформація про виконання вироку

Держава виконання вироку надає державі винесення вироку інформацію стосовно виконання вироку:

- а) коли вона вважає, що вирок виконано;
- б) якщо засуджена особа втікла з-під варти до закінчення виконання вироку; або
- с) якщо держава винесення вироку звертається із проханням надіслати спеціальне повідомлення.

Стаття 16

Транзитне перевезення

1. Сторона у відповідності до свого законодавства задовольняє прохання про транзитне перевезення засудженої особи по її території, якщо інша Сторона звертається до неї з таким проханням і якщо ця держава домовилась з іншою Стороною або з третьою державою про передачу такої особи на її територію або з її території.

2. Сторона може відмовити у дозволі на транзитне перевезення:

- а) якщо засуджена особа є її громадянином, або
- б) якщо злочин, за який було призначене покарання, не вважається злочином за її власним законодавством.

3. Прохання про транзитне перевезення і відповіді на них надсилаються по каналах, визначених в положеннях статті 5.2 і 5.3.

4. Сторона може задовольнити прохання третьої держави про транзитне перевезення засудженої особи по її території, якщо ця держава домовилася з іншою Стороною про передачу такої особи на її територію або з її території.

5. Сторона, у якій було запитано дозвіл на транзитне перевезення, може тримати засуджену особу під вартою тільки впродовж того часу, який необхідний для перевезення по її території.

6. Стороні, у якій було запитано дозвіл на транзитне перевезення, може бути запропоновано надати гарантії того, що засуджена особа не буде переслідуватися або, за винятком передбаченого в попередньому пункті, утримуватися під вартою або що на території держави транзиту її свобода не буде ніяким іншим чином обмежуватися за будь-який вчинений злочин чи вирок, винесений до її від'їзду з території держави винесення вироку.

7. Дозвіл на транзитне перевезення не запитується, якщо перевезення здійснюється повітряним транспортом над територією Сторони без запланованої посадки. Однак кожна держава у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання зажадати, щоб їй надсилалися повідомлення про будь-які такі транзитні перевезення над її територією.

Стаття 17

Мови та витрати

1. Інформація, згадана у пунктах 2 - 4 статті 4, надсилається мовою Сторони, до якої вона надсилається, або однією з офіційних мов Ради Європи.

2. За винятком положень пункту 3 нижче, запити про передачу засуджених осіб або підтвердні документи не перекладаються.

3. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання може у заяві на ім'я Генерального секретаря Ради Європи зажадати, щоб запити про передачу засуджених осіб та підтвердні документи супроводжувалися перекладом на її мову або одну з офіційних мов Ради Європи, або на одну із тих мов, які вона вкаже. У цьому зв'язку вона може заявити про свою готовність приймати переклади на будь-яку іншу мову на додаток до офіційної мови або офіційних мов Ради Європи.

4. За винятком положень статті 6.2 а, документи, що перепроводжуються на виконання цієї Конвенції, засвідчення не потребують.

5. Будь-які витрати, пов'язані з виконанням цієї Конвенції, покриваються державою виконання вироку, за винятком витрат, що виникли виключно на території держави винесення вироку.

Стаття 18

Підписання та набрання чинності

1. Цю Конвенцію відкрито для підписання державами-членами Ради Європи і державами, які не є членами Ради, але які брали участь у її розробці. Вона підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Ця Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати, на яку три держави-члени Ради Європи висловили свою згоду вважати для себе цю Конвенцію обов'язковою у відповідності до положень пункту 1.

3. Стосовно будь-якої держави, яка підписала цю Конвенцію і яка висловлюватиме свою згоду вважати її для себе обов'язковою після набрання нею чинності, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження.

Стаття 19

Приєднання держав, які не є членами Ради

1. Після набрання цією Конвенцією чинності Комітет міністрів Ради Європи після консультацій з Договірними Державами може запропонувати будь-якій державі, яка не є членом Ради і яка не згадується у статті 18.1, приєднатися до цієї Конвенції, у рішенні, що приймається більшістю голосів, передбаченою у статті 20 d Статуту Ради Європи, і одноставним голосуванням представників Договірних Держав, які мають право засідати в Комітеті.

2. Стосовно будь-якої держави, що приєднується, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання документа про приєднання Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 20

Територіальне застосування

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання може визначити територію (території), до якої застосовуватиметься ця Конвенція.

2. Будь-яка держава може в подальшому в будь-який час заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи поширити дію цієї Конвенції на будь-яку іншу територію, визначену в цій заяві. Щодо такої території Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такої заяви Генеральним секретарем.

3. Будь-яка заява, зроблена у відповідності до двох попередніх пунктів, може стосовно до будь-якої території, визначеної в цій заяві, бути відкликана шляхом перепроводження повідомлення на ім'я Генерального секретаря. Відкликання набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 21

Часові рамки застосування

Ця Конвенція застосовується для виконання вироків, які були винесені або до, або після набрання нею чинності.

Стаття 22

Відношення до інших конвенцій та угод

1. Ця Конвенція не зачіпає права і зобов'язання, що випливають з договорів про екстрадицію та інших договорів про міжнародне співробітництво у кримінальних справах, які передбачають передачу затриманих осіб для цілей ставки віч-на-віч або свідчення.
2. Якщо дві або більше Сторін вже уклали угоду чи договір про передачу засуджених осіб або іншим чином встановили між собою відносини у цьому питанні або якщо вони зроблять це в подальшому, вони мають право застосовувати замість цієї Конвенції таку угоду або такий договір чи відповідним чином регулювати такі відносини.
3. Ця Конвенція не зачіпає права держав-учасниць Європейської конвенції про міжнародну чинність судових рішень у кримінальних справах укласти між собою двосторонні або багатосторонні угоди з питань, які в ній розглядаються на додаток до її положень або для сприяння застосуванню викладених в ній принципів.
4. Якщо запит про передачу засудженої особи підпадає водночас під дію цієї Конвенції, Європейської конвенції про міжнародну чинність судових рішень у кримінальних справах або інших угод чи договорів про передачу засуджених осіб, держава, яка звертається із запитом, надсилаючи свій запит, вказує, на основі якого документа такий запит робиться.

Стаття 23

Дружнє врегулювання

Європейський комітет Ради Європи з проблем злочинності інформується щодо застосування цієї Конвенції і вживає всіх необхідних заходів для сприяння дружньому врегулюванню будь-яких труднощів, які можуть виникнути у зв'язку з її застосуванням.

Стаття 24

Денонсація

1. Будь-яка Сторона може в будь-який час денонсувати цю Конвенцію шляхом перепроведення відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.
2. Така денонсація набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.
3. Однак ця Конвенція продовжує застосовуватися для виконання вироків, винесених особам, які були передані у відповідності до положень цієї Конвенції до дати, на яку така денонсація набрала чинності.

Стаття 25

Повідомлення

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави-члени Ради Європи, держави, які не є членами Ради, але які брали участь у розробці цієї Конвенції, і будь-яку державу, яка приєдналася до цієї Конвенції, про:

- a) будь-яке підписання;

- b) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття, затвердження чи приєднання;
- c) будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією у відповідності до статей 18.2 і 18.3, 19.2, і 20.2, і 20.3;
- d) будь-яку іншу дію, заяву, будь-яке повідомлення або сповіщення, які стосуються цієї Конвенції.

На посвідчення чого нижчепідписані відповідним чином на те уповноважені представники підписали цю Конвенцію.

Вчинено в Страсбурзі двадцять першого дня березня місяця 1983 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цієї Конвенції кожній державі-члену Ради Європи, державам, які не є членами Ради, але які брали участь у розробці Конвенції, і будь-якій державі, якій запропоновано приєднатися до Конвенції.

Додатковий протокол до Європейської Конвенції про передачу засуджених осіб

Дата підписання: 18.12.97 р.

Дата підписання Україною: 08.06.2000 р.

Дата ратифікації: 03.04.2003 р.

Дата набуття чинності: 01.11.2003 р.

Преамбула

Держави - члени Ради Європи, а також інші Держави, що підписали цей Протокол, Бажаючи сприяти застосуванню Конвенції про передачу засуджених осіб, що була відкрита для підписання 21 березня 1983 р. у Страсбурзі (далі - «Конвенція»), та, зокрема, переслідуючи визнану мету сприяння задачам правосуддя та соціальній реабілітації засуджених осіб;

Усвідомлюючи той факт, що багато Держав не можуть видавати своїх громадян;

Вважаючи, що Конвенцію бажано доповнити в певних аспектах,

Домовились про таке:

Стаття 1 - Загальні положення

1. Слова та вирази, які використовуються в цьому Протоколі, тлумачаться в тому самому значенні, що і в Конвенції.

2. Положення Конвенції застосовуються в тій мірі, в якій вони не суперечать положенням Протоколу.

Стаття 2 - Особи, які втекли з Держави винесення вироку

1. Якщо громадянин Сторони, який підлягає покаранню, призначеному на території іншої Сторони як частина остаточного вироку, намагається уникнути виконання або подальшого виконання покарання в Державі винесення вироку шляхом втечі на територію першої Сторони до відбування покарання, то Держава винесення вироку, може запитати від іншої Сторони, щоб та взяла на себе виконання покарання.

2. На запит Держави винесення вироку, Держава виконання вироку до прибуття документів, що підтримують запит, а також до прийняття рішення за цим запитом, може заарештувати засуджену особу, або вжити будь-яких інших заходів для забезпечення того, щоб засуджена особа залишалася на її території до рішення за запитом. Запит про запобіжні заходи має містити в собі інформацію, вказану в пункті 3 статті 4 Конвенції. Розмір покарання для засудженої особи не збільшується в результаті періоду, проведеного під арештом з причини, вказаної в цьому пункті.

3. Для передачі виконання вироку згода засудженої особи не вимагається.

Стаття 3 - Засуджені особи, що підлягають висилці або депортації

1. Після отримання запиту від Держави винесення вироку, Держава виконання вироку може згідно з положеннями цієї статті погодитися на передачу засудженої особи без згоди цієї особи в тих випадках, коли вирок, винесений щодо останньої, або адміністративне рішення як результат вироку містить у собі наказ про висилку або депортацію, або ж будь-який інший захід, результатом якого є те, що такій особі

більше не буде дозволено залишатися на території Держави винесення вироку після того, як вона буде звільнена з в'язниці.

2. Держава виконання вироку не дає своєї згоди для цілей пункту 1 до прийняття до уваги думки засудженої особи.

3. Для цілей застосування цієї статті Держава винесення вироку повинна надати Державі виконання вироку:

а) заяву, що містить думку засудженого про його запропоновану передачу, та

б) копію наказу про висилку або депортацію або будь-яку іншу постанову, відповідно до якого засудженій особі більше не дозволяється залишатися на території Держави винесення вироку з того моменту, як її буде звільнено з в'язниці.

4. Будь-яка особа, передана відповідно до положень цієї статті, не може переслідуватися в судовому порядку, бути засудженою або утримуватися під вартою з метою виконання вироку чи постанови про утримання під вартою, за будь-який злочин, вчинений до її передачі, інший ніж той, за який було призначено вирок, що треба виконати, а також його або її особиста свобода не може бути обмежена з будь-якої іншої причини крім випадків:

а) коли на це є дозвіл Держави винесення вироку: має бути поданий запит на дозвіл, що супроводжується всіма відповідними документами та юридичним записом будь-якої заяви, зробленої обвинуваченою особою; дозвіл надається, якщо злочин, за яким він запитується, був би приводом для екстрадиції за законами Держави винесення вироку або коли екстрадиція не допускається лише на підставі розміру покарання;

б) коли засуджена особа, маючи можливість залишити територію Держави виконання вироку, не зробила цього протягом сорока п'яти днів після остаточного звільнення, або якщо вона після від'їзду знову повернулася на таку територію.

5. Незважаючи на положення пункту 4, Держава виконання вироку може вжити будь-яких необхідних заходів згідно з її законодавством, включаючи судові переслідування *in absentia*, для того щоб упередити юридичні наслідки через закінчення строку давності.

6. Будь-яка Держава, що підписала цей Протокол, може, шляхом заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, зазначити, що вона не буде виконувати вирок за обставин, зазначених у цій статті.

Стаття 4 - Підписання та набуття чинності

1. Цей Протокол відкрито для підписання Державами - членами Ради Європи та іншими Державами, які підписали Конвенцію. Він підлягає ратифікації, прийняттю чи затвердженню. Держава, що підписала цей Протокол, не може ратифікувати, прийняти або затвердити цей Протокол без одночасної або попередньої ратифікації Конвенції. Документи про ратифікацію, прийняття або затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Цей Протокол набуває чинності в перший день місяця, наступного після закінчення тримісячного періоду після подання третього документа про ратифікацію, прийняття чи затвердження.

3. По відношенню до кожної із Сторін, які пізніше здають на зберігання документи про ратифікацію, прийняття чи затвердження, Протокол набуває чинності в перший

день місяця, наступного після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання.

Стаття 5 - Приєднання

1. Будь-яка Держава, що не є членом Ради Європи, і яка приєдналася до Конвенції, може приєднатися до Протоколу після набуття ним чинності.
2. Для кожної з Держав, які приєдналися, Протокол набуває чинності в перший день місяця, наступного після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання документа про приєднання.

Стаття 6 - Територіальне застосування

1. Будь-яка Держава під час підписання або здачі на зберігання свого документа про ратифікацію, прийняття або затвердження може зазначити територію або території, до яких застосовується цей Протокол.
2. Будь-яка Договірна Держава може у будь-який час після цього шляхом направлення заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи поширити застосування цього Протоколу на будь-яку іншу територію, зазначену у цій заяві. Стосовно цієї території Протокол набуває чинності в перший день місяця, що настає після закінчення трьох місяців з дня отримання такої заяви Генеральним секретарем.
3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до двох попередніх пунктів, може бути відкликана або замінена стосовно будь-якої території, зазначеної в цій заяві, шляхом направлення повідомлення на ім'я Генерального секретаря. Відкликання або заміна набуває чинності в перший день місяця, що настає після закінчення трьох місяців з дня отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 7 - Часові рамки застосування

Цей Протокол застосовується до виконання вироків, які були винесені як до, так і після набуття ним чинності.

Стаття 8 - Денонсація

1. Будь-яка Договірна Держава може денонсувати Протокол шляхом письмового повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.
2. Така денонсація набирає чинності в перший день місяця, наступного після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.
3. Цей Протокол, однак, продовжує застосовуватися для виконання вироків щодо осіб, переданих згідно з положеннями як Конвенції, так і Протоколу до дати набуття такою денонсацією чинності.
4. Денонсація Конвенції автоматично тягне за собою денонсацію Протоколу.

Стаття 9 - Повідомлення

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє Держави - члени Ради Європи, будь-яку Державу, що підписала цей Протокол, будь-яку Сторону та будь-яку іншу Державу, запрошену приєднатися до Конвенції, про:

- a) будь-яке підписання;
- b) передачу на зберігання будь-якого документа про ратифікацію, прийняття, затвердження або приєднання;
- c) будь-яку дату набуття чинності цим Протоколом згідно зі статтями 4 і 5;
- d) будь-яку іншу дію, заяву, повідомлення або сповіщення щодо цього Протоколу.

На посвідчення чого нижчепідписані, належним чином на те уповноважені представники підписали цей Протокол.

Вчинено в Страсбурзі 18 грудня 1997 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який передається на зберігання в архівах Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає завірених копії кожній Державі - члену Ради Європи, іншим Державам, що підписали цей Протокол, та будь-якій іншій Державі, запрошеній приєднатися до Конвенції.

Європейська конвенція про передачу провадження у кримінальних справах

Дата підписання: 15.05.72 р.

Дата приєднання Україною: 22.09.95 р.

Дата набуття чинності для України: 29.12.95 р.

Держави - члени Ради Європи, які підписали цю Конвенцію, враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами, бажаючи підкріпити роботу, яку вони вже здійснили у галузі кримінального права з метою досягнення більш справедливих і ефективних покарань, вважаючи корисним з цією метою забезпечити у дусі взаємної довіри організацію кримінального судочинства на міжнародному рівні, зокрема шляхом уникнення небажаних наслідків, що витікають із спорів про підсудність, погодилися про таке:

Частина I ВИЗНАЧЕННЯ Стаття 1

Для цілей цієї Конвенції:

- а) «злочин» охоплює діяння, передбачені кримінальним законодавством, а також діяння, передбачені правовими положеннями, які наводяться у Додатку III цієї Конвенції, за умови, що зацікавлена особа повинна мати можливість звертатись до суду за вирішенням справи у випадку, коли повноваження розглядати справу про злочин мають адміністративні органи;
- б) «міра покарання» означає будь-яке покарання чи інший захід, яке здійснюється або яке проголошується у зв'язку із злочином або у зв'язку із порушенням правових положень, які наводяться у Додатку III.

Частина II ПІДСУДНІСТЬ Стаття 2

1. Для цілей застосування цієї Конвенції будь-яка Договірна Держава має повноваження переслідувати у судовому порядку згідно із своїм законодавством будь-який злочин, до якого застосовується кримінальне законодавство іншої Договірної Держави.
2. Повноваження, які надаються Договірній Державі виключно в силу пункту 1 цієї статті, можуть здійснюватися лише за клопотанням про порушення кримінального переслідування, що подається іншою Договірною Державою.

Стаття 3

Будь-яка Договірна Держава, що згідно із своїм власним законодавством має повноваження переслідувати за вчинення злочину, може для цілей застосування цієї Конвенції відмовитися або утримуватися від кримінального переслідування підозрюваної особи, яка вже притягнута або буде притягнута до відповідальності іншою Договірною Державою за вчинення того ж злочину. З урахуванням пункту 2 статті 21 будь-яке рішення про відмову або утримання від кримінального

переслідування є тимчасовим до тих пір, поки остаточне рішення не буде прийняте в іншій Договірній Державі.

Стаття 4

Запитувана держава припиняє провадження, що ґрунтується виключно на статті 2, коли, на думку, право покарання припиняє існувати згідно із законодавством запитуючої держави з будь-якої причини крім строку давності, до якого, зокрема, застосовуються пункт (с) статті 10, пункти (f) і (g) статті 11 та статті 22, 23 і 26.

Стаття 5

Положення частини III цієї Конвенції не обмежують повноваження, які надаються запитуваній державі її внутрішнім правом щодо притягнення до судової відповідальності.

Частина III

ПЕРЕДАЧА ПРОВАДЖЕННЯ

Розділ 1. Клопотання про порушення кримінального переслідування

Стаття 6

1. Якщо особа підозрюється у вчиненні злочину, передбаченого законодавством договірної Держави, ця держава може звернутися до іншої Договірної Держави із клопотанням про порушення кримінального переслідування у випадках та на умовах, передбачених цією Конвенцією.

2. Якщо відповідно до положень цієї Конвенції Договірна Держава може звернутися до іншої Договірної Держави із клопотанням про порушення кримінального переслідування, то компетентні органи першої держави повинні брати таку можливість до уваги.

Стаття 7

1. Кримінальне переслідування може порушуватися у запитуваній державі тоді, коли злочин, щодо якого заявляється клопотання про порушення кримінального переслідування, становив би злочин у разі вчинення на її території і коли за таких обставин злочинцю може бути призначена міра покарання також згідно із її власним законодавством.

2. Якщо злочин було вчинено особою, яка знаходиться на державній службі, або проти особи, установи чи майна, що має публічний статус в запитуючій державі, він вважається в запитуваній державі як такий, що був вчинений в цій державі особою, яка знаходиться на державній службі, або проти такої особи, установи чи майна, відповідно до того, проти кого він був дійсно вчинений.

Стаття 8

1. Договірна Держава може звернутися до іншої Договірної Держави із клопотанням про порушення кримінального переслідування в одному або декількох таких випадках:

- a) якщо підозрювана особа має постійне помешкання в запитуваній державі;
- b) якщо підозрювана особа є громадянином запитуваної держави або якщо ця держава є країною його походження;
- c) якщо підозрювана особа відбуває або має відбувати в запитуваній державі покарання, яке передбачає позбавлення волі;
- d) якщо в запитуваній державі за той же самий злочин або за інші злочини проти підозрюваної особи порушено кримінальне переслідування;

- е) якщо вона вважає, що передача провадження виправдана інтересами встановлення істини, і зокрема, що найбільш суттєві докази знаходяться в запитуваній державі;
- ф) якщо вона вважає, що виконання в запитуваній державі вироку, у разі винесення такого, може збільшити можливість соціальної реабілітації засудженого;
- г) якщо вона вважає, що присутність на судовому засіданні підозрюваної особи не може бути забезпечена в запитуючій державі, в той час як її присутність на судовому засіданні може бути забезпечена в запитуваній державі;
- h) якщо вона вважає, що вона не може сама виконати вирок, у разі винесення такого, навіть з використанням екстрадиції, в той час як запитувана держава спроможна це зробити.

2. Якщо підозрювана особа була остаточно засуджена в Договірній Державі, ця держава може звернутися із клопотанням про передачу провадження у справі в одному або декількох випадках, наведених в пункті 1 цієї статті, лише тоді, коли вона сама не може виконати вирок, навіть з використанням екстрадиції, і якщо інша Договірна Держава не визнає принципу виконання вироку, постановленого іноземною державою, або відмовляється виконати такий вирок.

Стаття 9

1. Компетентні органи запитуваної держави розглядають клопотання про порушення кримінального переслідування, яке було заявлене на виконання попередніх статей. Вони визначають у відповідності до їх власного законодавства, яких дій слід вжити щодо такого клопотання.
2. Коли законодавством запитуваної держави передбачається, що покарання за злочин здійснюється адміністративним органом, така держава, у якомога стислі строки, інформує про це запитуючу державу, якщо тільки запитувана держава не зробила заяву згідно з пунктом 3 цієї статті.
3. Будь-яка Договірна Сторона під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи приєднання або в будь-який інший час після цього може визначити, шляхом перепровадження заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, умови, за яких її внутрішнє законодавство дозволяє адміністративним органам здійснювати покарання за певні злочини. Така заява замінює повідомлення, яке передбачене у пункті 2 цієї статті.

Стаття 10

Запитувана держава не вживає дій щодо клопотання:

- (а) якщо клопотання не відповідає положенням пункту 1 статті 6 і пункту 1 статті 7;
- (b) якщо порушення кримінального переслідування суперечить положенням статті 35;
- (с) якщо на час подання клопотання вже скінчилися строки притягнення до кримінальної відповідальності згідно із законодавством запитуючої держави.

Стаття 11

За винятком положень статті 10, запитувана держава не може відмовити у прийнятті клопотання, повністю або частково, інакше як в одному або декількох таких випадках:

- (а) якщо вона вважає, що підстави, на яких ґрунтується клопотання, заявлене відповідно до статті 8, не підтверджуються;
- (б) якщо підозрювана особа не має постійного помешкання в запитуваній державі;
- (с) якщо підозрювана особа не є громадянином запитуваної держави і не мала постійного помешкання на території цієї держави на момент вчинення злочину;
- (д) якщо вона вважає, що злочин, щодо якого заявляється клопотання про порушення кримінального переслідування, має політичний характер, або якщо йдеться про злочин суто військовий або податковий;
- (е) якщо вона вважає, що існують серйозні підстави зробити висновок про те, що клопотання про порушення кримінального переслідування мотивоване расовими, релігійними, національними міркуваннями або політичними поглядами;
- (ф) якщо її власне законодавство вже застосовується до злочину і якщо на момент отримання клопотання витекли строки давності відповідно до її законодавства; в такому випадку пункт 2 статті 26 не застосовується;
- (г) якщо її повноваження ґрунтуються виключно на статті 2 і якщо на момент отримання клопотання закінчаються строки давності згідно з її законодавством, при цьому береться до уваги передбачене в статті 23 продовження цих строків на 6 місяців;
- (h) якщо злочин був вчинений за межами території запитуючої держави;
- (і) якщо кримінальне переслідування може суперечити міжнародним зобов'язанням запитуваної держави;
- (j) якщо кримінальне переслідування може суперечити основоположним принципам правової системи запитуваної держави;
- (к) якщо запитуюча держава порушила процедуру, передбачену цією Конвенцією.

Стаття 12

1. Запитувана держава відкликає свою згоду на прийняття клопотання, якщо після згоди виявляється підстава для відмови у вжитті дій щодо клопотання, передбачена у статті 10 цієї Конвенції.
2. Запитувана держава може відкликати свою згоду на прийняття клопотання:
 - (а) якщо виявляється, що присутність підозрюваної особи не може бути забезпечена на судовому засіданні у цій державі або якщо вирок, який може бути постановлений, не може бути виконаний у цій державі;
 - (б) якщо одна з підстав відмови, передбачених у статті 11, виявляється до передачі справи до суду; або
 - (с) в інших випадках, якщо запитуюча держава на це згодна.

Розділ 2. Процедура передачі

Стаття 13

1. Всі клопотання, що передбачені цією Конвенцією, робляться в письмовій формі. Вони, а також всі повідомлення, які необхідні для застосування цієї Конвенції, надсилаються або міністерством юстиції запитуючої держави до міністерства юстиції запитуваної держави, або, за окремою взаємною домовленістю, безпосередньо органами запитуючої держави до органів запитуваної держави; відповіді надсилаються у такий же спосіб.
2. У термінових випадках клопотання і повідомлення можуть надсилатися через Міжнародну організацію кримінальної поліції (Інтерпол).

3. Будь-яка Договірна Держава може повідомити, шляхом перепроведження заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, про свій намір застосовувати у тому, що її стосується, правила передачі, які не визначені у пункті 1 цієї статті.

Стаття 14

Якщо одна Договірна Держава вважає, що інформація, надіслана іншою Договірною Державою, недостатня для застосування нею цієї Конвенції, вона запитує додаткову інформацію. Вона може встановлювати термін отримання такої інформації.

Стаття 15

1. Клопотання про порушення кримінального переслідування супроводжується оригіналом або засвідченою копією кримінальної справи, а також іншими необхідними документами. Однак, якщо підозрювана особа утримується під вартою відповідно до положень розділу 5, а запитуюча держава не може подати ці документи разом із клопотанням про порушення кримінального переслідування, вони можуть бути надіслані пізніше.

2. Запитуюча держава письмово інформує також запитувану державу про всі процесуальні дії та про всі заходи стосовно провадження, які здійснено в запитуючій державі після передачі клопотання. Таке повідомлення супроводжується будь-якими необхідними документами.

Стаття 16

1. Запитувана держава негайно інформує запитуючу державу про своє рішення щодо клопотання про порушення кримінального переслідування.

2. Запитувана держава також інформує запитуючу державу про припинення провадження або про рішення, яке ухвалене по завершенні судового розгляду. Засвідчена копія будь-якого письмового рішення надсилається запитуючій державі.

Стаття 17

Якщо повноваження запитуваної держави ґрунтуються виключно на статті 2, ця держава інформує підозрювану особу про отримання клопотання про порушення кримінального переслідування, для того щоб така особа могла подати свої аргументи до прийняття цієї державою рішення стосовно клопотання.

Стаття 18

1. За винятком пункту 2 цієї статті, документи, що мають відношення до застосування цієї Конвенції, не вимагається.

2. Будь-яка Договірна Держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи приєднання може, шляхом перепроведження заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, залишити за собою право вимагати, щоб ці документи, за винятком копії письмового рішення, зазначеного у пункті 2 статті 16, супроводжувалися перекладом. Інші Договірні Держави надсилають переклади або національною мовою отримуючої держави, або однією з офіційних мов Ради Європи, яку визначить отримуюча держава. Однак визначення мови не є обов'язковим. Інші Договірні Держави можуть застосовувати принцип взаємності.

3. Ця стаття не зашкоджує положенням стосовно перекладу клопотань і підтвердних документів, що можуть передбачатися угодами або домовленостями,

які вже набрали чинності або які можуть бути укладені між двома або декількома Договірними Державами.

Стаття 19

Документи, що надсилаються на виконання цієї Конвенції, встановлення автентичності не потребують.

Стаття 20

Договірні Сторони не можуть вимагати одна від одної відшкодування витрат, пов'язаних із застосуванням цієї Конвенції.

Розділ 3. Наслідки клопотання про порушення кримінального переслідування в запитуючій державі

Стаття 21

1. Якщо держава звертається із клопотанням про порушення кримінального переслідування, вона не може продовжувати переслідувати підозрювану особу за злочин, у зв'язку з яким було заявлене клопотання про порушення кримінального переслідування, або виконувати рішення, яке вона постановила раніше щодо підозрюваної особи за цей злочин. До отримання рішення запитуваної держави щодо клопотання про порушення кримінального переслідування запитуюча держава, однак, зберігає за собою право здійснювати всі дії стосовно кримінального переслідування, за винятком притягнення до судової відповідальності або, у відповідних випадках, прийняття компетентним адміністративним органом рішення у справі.

2. Право здійснення переслідування і примусового виконання поновлюється за запитуючою державою:

- (а) якщо запитувана держава інформує її про своє рішення не вживати заходів щодо клопотання відповідно до статті 10;
- (б) якщо запитувана держава інформує її про своє рішення відмовити у прийнятті клопотання відповідно до статті 11;
- (с) якщо запитувана держава інформує її про своє рішення відкликати свою згоду на прийняття клопотання відповідно до статті 12;
- (д) якщо запитувана держава інформує її про своє рішення не порушувати провадження або припинити його;
- (е) якщо вона відкликає своє клопотання до того, як запитувана держава проінформує її про своє рішення вжити дій щодо клопотання.

Стаття 22

Клопотання про порушення кримінального переслідування, заявлене відповідно до положень цієї частини, продовжує в запитуючій державі строки притягнення до відповідальності на 6 місяців.

Розділ 4. Наслідки клопотання про порушення кримінального переслідування в запитуваній державі

Стаття 23

Якщо повноваження запитуваної держави ґрунтуються виключно на статті 2, строки притягнення до відповідальності у цій державі продовжуються на шість місяців.

Стаття 24

1. Якщо кримінальне переслідування підлягає оскарженню в обох державах, скарга, яку подано в запитуючій державі, має таку ж юридичну силу, як і скарга, подана в запитуваній державі.

2. Якщо оскарження необхідне лише в запитуваній державі, ця держава може здійснювати кримінальне переслідування навіть за відсутності скарги, якщо особа, яка має право подавати її, не заявила про своє заперечення впродовж одного місяця від дати отримання нею повідомлення компетентного органу про те, що вона має право на заперечення.

Стаття 25

В запитуваній державі щодо злочину застосовується міра покарання, передбачена законодавством цієї держави, якщо законодавство не встановлює іншого. Якщо повноваження запитуваної держави ґрунтуються виключно на статті 2, міра покарання, призначена в цій державі, не може бути більш суворою, ніж міра покарання, передбачена законодавством запитуючої держави.

Стаття 26

1. Будь-яка дія, метою якої є порушення кримінального переслідування і яка здійснена в запитуючій державі відповідно до її законодавства і правил, має таку ж юридичну силу в запитуваній державі, тобто розглядається як така, що здійснена органами цієї держави, за умови, що таке ототожнення не дає такій дії більшої доказової сили ніж у запитуючій державі.

2. Будь-яка дія, яка перериває строки давності і яка належним чином здійснена в запитуючій державі, має однакові наслідки в запитуваній державі і навпаки.

Розділ 5. Тимчасові заходи в запитуваній державі

Стаття 27

1. Коли запитуюча держава оголошує про свій намір подати клопотання про порушення кримінального переслідування і якщо повноваження запитуваної держави ґрунтуються виключно на статті 2, запитувана держава може на прохання запитуючої держави і згідно з цією Конвенцією вдатися до тимчасового арешту підозрюваної особи:

(а) якщо законодавство запитуваної держави дозволяє утримання під вартою за вчинений злочин; і

(б) якщо існують підстави вважати, що підозрювана особа зникне або сприятиме знищенню доказів.

2. У проханні про тимчасовий арешт вказується наявність ордера на арешт або іншого документа такої ж сили, що був виданий у відповідності до процедури, передбаченої законодавством запитуючої держави; в ньому також вказується злочин, за який вимагається кримінальне переслідування, дата і місце вчинення злочину, і воно має містити якомога детальніші відомості про підозрювану особу. Прохання також має містити стислий виклад обставин справи.

3. Прохання про тимчасовий арешт надсилається безпосередньо органами запитуючої держави, зазначеними у статті 13, відповідним органом запитуваної держави або поштою, або телеграфом, або у будь-який інший спосіб, який дозволяє мати письмове підтвердження або який визнається запитуваною державою. Запитуюча держава без зволікань інформується про результат розгляду її прохання.

Стаття 28

Після отримання клопотання про порушення кримінального переслідування разом з документами, які передбачені у пункті 1 статті 15, запитувана держава має право вживати всіх тимчасових заходів, у тому числі утримання підозрюваної особи під вартою і накладення арешту на майно, яких можна було б вжити за її власним законодавством, якби злочин, за який вимагається кримінальне переслідування, був вчинений на її території.

Стаття 29

1. Тимчасові заходи, що передбачені у статтях 27 і 28, регулюються положеннями цієї Конвенції і законодавством запитуваної держави. Законодавство цієї держави або Конвенція визначають також умови, за яких такі заходи не вживаються.
2. Ці заходи не вживаються у випадках, зазначених в пункті 2 статті 21.
3. Особа, що утримується під вартою, повинна бути звільнена за будь-яких обставин, якщо вона була заарештована на виконання статті 27, а запитувана держава не отримала клопотання про порушення кримінального переслідування впродовж 18 днів від дати арешту.
4. Особа, що утримується під вартою, повинна бути звільнена за будь-яких обставин, якщо вона була заарештована на виконання статті 17, а документи, які повинні додаватися до клопотання про порушення кримінального переслідування, не були отримані запитуваною державою впродовж 15 днів після отримання клопотання про порушення кримінального переслідування.
5. Термін утримання під вартою, здійснюваного виключно згідно зі статтею 27, ні за яких обставин не повинен перевищувати 40 днів.

Частина IV

МНОЖИННІСТЬ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Стаття 30

1. Будь-яка Договірна Держава, якій до порушення кримінального переслідування або в ході кримінального переслідування за злочин, який, на її думку, не має політичного або суто військового характеру, стає відомо про кримінальне переслідування в іншій Договірній Державі тієї ж особи і за той же злочин, розглядає можливість або відмови від розпочатого у себе переслідування, або його зупинення, або передачі до провадження іншій державі.
2. Якщо вона вважає за доцільне за існуючих обставин не відмовлятися від кримінального переслідування, яке вона здійснює у себе, або не зупиняти його, вона повідомляє про це іншу державу своєчасно і в усякому випадку до постанови рішення по суті справи.

Стаття 31

1. У випадку, передбаченому у пункті 2 статті 30, зацікавлені держави намагаються, наскільки це можливо, визначити, після оцінки в кожному випадку обставин, зазначених у статті 8, яка з них буде продовжувати здійснення кримінального переслідування. Під час цієї процедури консультацій, зацікавлені держави відкладають постанову рішення по суті справи, не будучи при цьому зобов'язаними, однак, продовжувати цю відстрочку більш ніж на 30 днів від дати перепровадження повідомлення, передбаченого у пункті 2 статті 30.
2. Положення пункту 1 не є обов'язковими:

- (а) для держави, яка перепроводжує повідомлення, передбачене у пункті 2 статті 30, якщо основне судове засідання у справі було в ній оголошене відкритим у присутності обвинуваченої особи до перепроводження повідомлення;
- (б) для держави, якій перепроводжується повідомлення, якщо основне судове засідання було в ній оголошене відкритим у присутності обвинуваченої особи до отримання повідомлення.

Стаття 32

В інтересах встановлення істини і застосування відповідної міри покарання зацікавлені держави розглядають питання про те, чи доцільно, щоб кримінальне переслідування здійснювалось лише однією з них і, в разі позитивного рішення, намагаються визначити, яка з них буде здійснювати переслідування, якщо:

- (а) декілька злочинів, що суттєво відрізняються і що передбачені кримінальним законодавством кожної з цих держав, ставляться в провину або одній особі, або декільком особам, що діяли спільно;
- (б) один злочин, що передбачений кримінальним законодавством кожної з цих держав, ставиться в провину декільком особам, що діяли спільно.

Стаття 33

Всі рішення, прийняті у відповідності по пункту 1 статті 31 і статті 32, спричиняють, між зацікавленими державами, всі наслідки передачі кримінального провадження, передбаченої цією Конвенцією. Держава, яка відмовляється здійснювати кримінальне переслідування, вважається такою, що передала це провадження іншій державі.

Стаття 34

Процедура передачі, що передбачена у розділі 2 частини III, застосовується настільки, наскільки положення про неї сумісні з положеннями, що містяться у цьому розділі.

Частина V

NE BIS IN IDEM

Стаття 35

1. Особа, у кримінальній справі якої було постановлене остаточне і примусове судове рішення, не може за те ж саме діяння бути притягнутою до відповідальності або засудженою, або примушеною підлягати будь-якій мірі покарання в іншій Договірній Державі:

- (а) якщо вона була виправдана;
- (б) якщо призначена міра покарання:
 - (і) відбута повністю чи відбувається; або
 - (іі) скасована повністю, або у тому, що стосується невиконаної її частини, через помилування чи амністію; або
 - (ііі) не може виконуватись надалі через те, що вийшов строк давності;
- (с) якщо суд визнав особу винною, але без призначення міри покарання.

2. Однак Договірна Держава не зобов'язана, якщо вона сама не клопотала про порушення кримінального переслідування, визнавати принцип *ne bis in idem*, якщо діяння, яке лежить в основі судового рішення, було спрямоване проти особи або установи, або будь-якого майна, що має публічний статус в цій державі, або якщо

особа, щодо якої було поставлене судове рішення, сама мала публічний статус в цій державі.

3. Крім того, Договірна Держава, в якій діяння було вчинене або вважається таким згідно із законодавством цієї держави, не зобов'язана визнавати принцип *ne bis in idem*, якщо вона сама не клопотала про порушення кримінального переслідування.

Стаття 36

Якщо нове кримінальне переслідування порушене проти особи, засудженої за той самий злочин в іншій Договірній Державі, будь-який період позбавлення волі, відбутий у зв'язку з виконанням вироку, вираховується з міри покарання, яка може бути призначена.

Стаття 37

Ця частина не зашкоджує застосуванню більш широких національних положень, що стосуються принципу *ne bis in idem*, який притаманний іноземним судовим рішенням.

Частина VI

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 38

1. Цю Конвенцію відкрито для підписання державами-членами Ради Європи. Вона підлягає ратифікації або прийняттю. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.
2. Ця Конвенція набирає чинності через три місяці від дати здачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти або третього документа про прийняття.
3. Стосовно будь-якої держави, яка підписала цю Конвенцію і яка ратифікуватиме або прийматиме її після набрання нею чинності, Конвенція набирає чинності через три місяці від дати здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти або документа про прийняття.

Стаття 39

1. Після набрання цією Конвенцією чинності Комітет міністрів Ради Європи може запропонувати будь-якій державі, яка не є членом Ради, приєднатися до цієї Конвенції, якщо резолюція, що містить таку пропозицію, отримує одностайну згоду членів Ради, які ратифікували Конвенцію.
2. Таке приєднання здійснюється шляхом здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання, який набирає чинності через три місяці від дати його здачі на зберігання.

Стаття 40

1. Будь-яка Договірна Держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи приєднання може визначити територію (території), до якої застосовуватиметься ця Конвенція.
2. Будь-яка Договірна Держава може під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи приєднання або в будь-якій іншій час заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи поширити дію цієї Конвенції на будь-яку іншу територію (території), яка визначена в цій заяві і за міжнародні відносини якої вона несе відповідальність або від імені якої вона уповноважена брати зобов'язання.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до попереднього пункту, може стосовно до будь-якої території, визначеної в цій заяві, бути відкликана згідно з процедурою, передбаченою статтею 45 цієї Конвенції.

Стаття 41

1. Будь-яка Договірна Держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи приєднання може заявити про те, що вона вдається до одного або декількох застережень, передбачених у Додатку I, або зробити заяву, передбачену у Додатку II цієї Конвенції.

2. Будь-яка Договірна Держава може відкликати повністю або частково застереження чи заяву, що вона зробила у відповідності до попереднього пункту, шляхом перепроведення заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, яка набирає чинності від дати її отримання.

3. Договірна Держава, яка заявила застереження стосовно будь-якого положення цієї Конвенції, не може вимагати застосування цього положення будь-якою іншою Договірною Державою; однак вона може, коли її застереження носить частковий або умовний характер, вимагати застосування цього положення у тому обсязі, в якому вона його прийняла.

Стаття 42

1. Будь-яка Договірна Держава може у будь-який час визначити, шляхом перепроведення заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, правові положення, які необхідно включити до Додатка III цієї Конвенції.

2. Будь-які зміни національних положень, наведених у Додатку III, повинні повідомлятися Генеральному секретарю Ради Європи, якщо вони впливають на правильність інформації, поданої у цьому Додатку.

3. Будь-які зміни, зроблені у Додатку III на виконання попередніх пунктів, набирають чинності в кожній Договірній Державі через один місяць від дати повідомлення про них Генеральним секретарем Ради Європи.

Стаття 43

1. Ця Конвенція не зачіпає ні права і обов'язки, що впливають з договорів про екстрадицію і багатосторонніх міжнародних конвенцій, що стосуються окремих питань, ні положення, що стосуються питань, які розглядаються цією Конвенцією і які містяться в інших конвенціях, укладених між Договірними Державами.

2. Договірні Держави можуть укласти між собою двосторонні або багатосторонні угоди з питань, які розглядаються цією Конвенцією, лише з метою доповнення її положень або сприяння застосуванню принципів, які в ній містяться.

3. Однак, якщо дві або декілька Договірних Держав вже встановили свої стосунки у цьому питанні на основі однакового законодавства чи застосували свій особливий режим, або зроблять це у майбутньому, вони мають право регулювати ці стосунки відповідним чином, не зважаючи на положення цієї Конвенції.

4. Договірні Держави, які припиняють застосування положень цієї Конвенції у своїх взаємних стосунках у цьому питанні відповідно до положень попереднього пункту, повідомляють про це Генерального секретаря Ради Європи.

Стаття 44

Європейський Комітет Ради Європи з проблем злочинності інформується щодо застосування цієї Конвенції і вживає всіх необхідних заходів для сприяння

дружньому врегулюванню будь-яких труднощів, які можуть виникнути у зв'язку з її застосуванням.

Стаття 45

1. Ця Конвенція залишається чинною на невизначений строк.
2. Будь-яка Договірна Держава може у тому, що її стосується, денонсувати цю Конвенцію шляхом перепроводження повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.
3. Така денонсація набирає чинності через шість місяців від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 46

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави-члени Ради і будь-яку державу, яка приєдналася до цієї Конвенції, про:

- (a) будь-яке підписання;
- (b) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття чи приєднання;
- (c) будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією у відповідності до статті 38 Конвенції;
- (d) будь-яку заяву, отриману на виконання положень пункту 3 статті 9;
- (e) будь-яку заяву, отриману на виконання положень пункту 3 статті 13;
- (f) будь-яку заяву, отриману на виконання положень пункту 2 статті 18;
- (g) будь-яку заяву, отриману на виконання положень пунктів 2 і 3 статті 40;
- (h) будь-яке застереження або будь-яку заяву, що зроблені на виконання положень пункту 1 статті 41;
- (i) відкликання будь-якого застереження або будь-якої заяви, здійснене на виконання положень пункту 2 статті 41;
- (j) будь-яку заяву, отриману на виконання пункту 1 статті 42, і будь-яке наступне повідомлення, отримане на виконання пункту 2 цієї статті;
- (k) будь-яке повідомлення, отримане на виконання пункту 4 статті 43;
- (l) будь-яке повідомлення, отримане на виконання положень статті 45, і дату, з якої денонсація набирає чинності.

Стаття 47

Ця Конвенція, а також повідомлення і заяви, передбачені нею, застосовуються лише до злочинів, вчинених після того, як вона набере чинності для зацікавлення Договірних Держав.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цю Конвенцію.

Вчинено в Страсбурзі п'ятнадцятого дня травня місяця 1972 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цієї Конвенції кожному уряду, який підписав цю Конвенцію і приєднується до неї.

ДОДАТОК I

Кожна Договірна Держава може зробити заяву про те, що вона резервує за собою право:

- (а) відмовити у прийнятті клопотання про порушення кримінального переслідування, якщо вона вважає, що злочин носить суто релігійний характер;
- (b) відмовити у прийнятті клопотання про порушення кримінального переслідування за вчинене діяння на тій підставі, що міра покарання відповідно до її власного законодавства може бути призначена тільки адміністративним органом;
- (с) не приймати статтю 22;
- (d) не приймати статтю 23;
- (е) не приймати положення, що містяться у другій фразі статті 25, з конституційних причин;
- (f) не приймати положення, які наведені у пункті 2 статті 26, якщо вона має повноваження згідно із своїм власним законодавством;
- (g) не застосовувати статті 30 і 31 до діяння, міра покарання за яке у відповідності до її власного законодавства або законодавства іншої зацікавленої держави може бути призначена тільки адміністративним органом;
- (h) не приймати частину V.

ДОДАТОК II

Будь-яка Договірна Держава може заявити, що з причин, які впливають з її конституційного права, вона може звертатися з клопотанням про порушення кримінального переслідування або приймати їх лише у випадках, визначених її внутрішнім правом.

Будь-яка Договірна Держава може шляхом подання заяви визначити, у тому, що її стосується, термін «громадянин» за змістом цієї Конвенції.

ДОДАТОК III

Перелік злочинів, які не передбачені кримінальним правом

До злочинів, які караються кримінальним законодавством, прирівнюються:

- у Франції:

будь-яка протиправна поведінка, яка карається складанням протоколу про порушення порядку користування головними шляхами сполучення.

- у Федеративній Республіці Німеччина:

будь-яка протиправна поведінка, яка підлягає покаранню за процедурою, передбаченою Законом про порушення громадського порядку (Gesetz über Ordnungswidrigkeiten від 24 травня 1968 року, BGBl 1968, 1, 481).

- в Італії:

будь-яка протиправна поведінка, до якої застосовується Закон N 317 від 3 березня 1967 року.

**Конвенція
про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних
злочинним шляхом
(переклад з англійської мови Є.М. Вишневецького)**

Дата підписання: 08.11.90 р.

Дата приєднання України: 15.09.95 р.

Дата набуття чинності: 29.12.95 р.

Дата підписання від імені України: 29.05.97 р.

Дата ратифікації: 17.12.97 р. (Конвенція ратифікована із заявами і застереженнями)

Додатково див. Статус Конвенції
станом на 19 вересня 2008 року

Преамбула

Держави-члени Ради Європи та інші держави, які підписали цю Конвенцію, враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами, будучи переконаними в необхідності проведення спільної кримінальної політики, спрямованої на захист суспільства, вважаючи, що боротьба з тяжкими злочинами, що стали зростаючою міжнародною проблемою, вимагає застосування сучасних і ефективних методів на міжнародному рівні, вважаючи, що одним з таких методів є позбавлення злочинців доходів, одержаних злочинним шляхом, вважаючи, що для досягнення цієї мети обов'язково необхідно також створити життєздатну систему міжнародного співробітництва, погодилися про таке:

ГЛАВА I ВИКОРИСТАННЯ ТЕРМІНІВ

Стаття 1

Використання термінів

Для цілей цієї Конвенції:

- а. «доходи» означає будь-яку економічну вигоду, набуту злочинним шляхом. Вона може складатися з будь-якої власності, зазначеної в підпункті b цієї статті;
- б. «власність» включає власність будь-якого виду, матеріальну власність чи власність, виражену в правах, рухоме чи нерухоме майно і правові документи або документи, які підтверджують право на таку власність чи частку в ній;
- с. «засоби» означає будь-яку власність, яка використовується або може використовуватися будь-яким чином, повністю або частково, для вчинення кримінального злочину чи кримінальних злочинів;
- д. «конфіскація» означає покарання або захід, призначені судом після розгляду справи стосовно кримінального злочину чи кримінальних злочинів, результатом якого є остаточне позбавлення власності;
- е. «предикатний злочин» означає будь-який кримінальний злочин, в результаті якого виникли доходи, що можуть стати предметом злочину, зазначеного в статті 6 цієї Конвенції.

ГЛАВА II

ЗАХОДИ, ЯКІ ПОВИННІ ВЖИВАТИСЯ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Стаття 2

Конфіскаційні заходи

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення її спроможності конфісковувати засоби і доходи або власність, вартість якої відповідає таким доходам.
2. Кожна Сторона під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання може заявити шляхом перепроводження заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи про те, що пункт 1 цієї статті застосовується тільки до злочинів або категорій злочинів, зазначених в такій заяві.

Стаття 3

Слідчі та прелімінарні заходи

Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення її спроможності встановлювати і висліджувати власність, яка підлягає конфіскації згідно з пунктом 1 статті 2, і запобігати будь-якому використанню, будь-якій передачі або будь-якому розпорядженню такою власністю.

Стаття 4

Спеціальні слідчі повноваження та методи

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для уповноваження її судів або інших компетентних органів видавати розпорядження про надання банківських, фінансових або комерційних облікових документів або про їх вилучення з метою здійснення дій, зазначених в статтях 2 і 3.
2. Сторони не повинні ухилятися від вжиття заходів згідно з положеннями цієї статті на підставі банківської таємниці.
3. Кожна Сторона розглядає питання про вжиття таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення її спроможності використовувати спеціальні слідчі методи, що сприяють встановленню і висліджуванню доходів і збиранню пов'язаних з ними доказів. Такі методи можуть включати постанови про підслуховування, нагляд, перехват телекомунікаційних повідомлень, доступ до комп'ютерних систем і постанови про надання конкретних документів.

Стаття 5

Засоби правового захисту

Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення того, щоб зацікавлені сторони, інтереси яких зачіпаються діями згідно з положеннями статей 2 і 3, мали ефективні засоби правового захисту для збереження їх прав.

Стаття 6

Злочини, пов'язані з відмиванням доходів

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для того, щоб дії, вчинені навмисно, розглядалися внутрішнім законодавством як злочини, а саме:

а. перетворення або передача власності, усвідомлюючи, що така власність є доходом, з метою приховування або маскуванню незаконного походження власності або з метою сприяння будь-якій особі, замішаній у вчиненні предикатного злочину, уникнути правових наслідків її дій;

б. приховування або маскуванню справжнього характеру, джерела, місцезнаходження, стану, переміщення, прав стосовно власності або володіння нею, усвідомлюючи, що така власність є доходом;

і з урахуванням її конституційних принципів і фундаментальних засад її правової системи;

с. набуття, володіння або використання власності, усвідомлюючи під час отримання, що така власність була доходом;

д. участь у вчиненні, об'єднання або змова з метою вчинення, замах на вчинення, пособництво, підмова, сприяння і поради щодо вчинення будь-якого із злочинів, визначених відповідно до цієї статті.

2. Для цілей виконання або застосування пункту 1 цієї статті:

а. не має значення, чи підлягав предикатний злочин кримінальній юрисдикції Сторони;

б. може бути обумовлено, що злочини, зазначені в пункті 1, не застосовуються до осіб, які вчинили предикатний злочин;

с. обізнаність, намір чи ціль, необхідні як елемент складу злочину, зазначеного в пункті 1, можуть виводитися з об'єктивних, фактичних обставин.

3. Кожна Сторона може вживати таких заходів, які вона вважає також необхідними для кваліфікації своїм внутрішнім законодавством як злочинних всіх або деяких з дій, зазначених в пункті 1 цієї статті, а також в будь-якому або всіх з нижченаведених випадків, коли правопорушник:

а. повинен був припускати, що власність є доходом;

б. діяв з метою одержання прибутку;

с. діяв з метою сприяння продовженню злочинної діяльності.

Кожна Сторона під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може заявити шляхом перепроводження заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи про те, що пункт 1 цієї статті застосовується тільки до предикатних злочинів або категорій таких злочинів, які зазначені в цій заяві.

ГЛАВА III

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Розділ 1

Принципи міжнародного співробітництва

Стаття 7

Загальні принципи і заходи в галузі міжнародного співробітництва

1. Сторони у якнайширш можливий спосіб співпрацюють між собою з метою розслідування і судового розгляду справ, що стосуються конфіскації засобів і доходів.

2. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення її спроможності задовольняти, за умов, передбачених цієї статтею, прохання:

- а. стосовно конфіскації конкретних предметів власності, що являють собою доходи або засоби, а також стосовно конфіскації доходів у вигляді вимоги сплати грошової суми, еквівалентної вартості доходів;
- б. стосовно допомоги у проведенні слідства та прелімінарних заходів з метою використання будь-якої форми конфіскації, зазначеної у підпункті а вище.

Розділ 2

Допомога у проведенні розслідування

Стаття 8

Зобов'язання надавати допомогу

На прохання, Сторони у якнайширш можливий спосіб надають одна одній допомогу у встановленні і розшуку засобів, доходів та іншої власності, що підлягають конфіскації. Така допомога включає надання і забезпечення доказів стосовно існування, місцезнаходження або пересування, характеру, юридичного статусу чи вартості вищезгаданої власності.

Стаття 9

Надання допомоги

Допомога згідно зі статтею 8 надається в межах і відповідно до внутрішнього законодавства запитуваної Сторони згідно з визначеними у проханні процедурами, якщо вони не суперечать її внутрішньому законодавству.

Стаття 10

Надання інформації без попереднього прохання

Без шкоди для її власного розслідування або судового розгляду Сторона без попереднього прохання може надіслати іншій Стороні інформацію про засоби і доходи, коли вони вважає, що надання такої інформації може допомогти Стороні, якій вона надається, в порушенні чи проведенні розслідування або судового розгляду або може заохотити цю Сторону до звернення з проханням згідно з положеннями цієї глави.

Розділ 3

Прелімінарні заходи

Стаття 11

Зобов'язання вживати прелімінарних заходів

1. На прохання іншої Сторони, яка порушила кримінальне переслідування або судовий розгляд справи з метою конфіскації, Сторона вживає необхідних прелімінарних заходів, таких як заморожування чи накладення арешту, з метою запобігання будь-якому використанню, передачі або розпорядженню власністю, яка пізніше може бути предметом клопотання про конфіскацію або яка може бути такою, що відповідатиме вимогам клопотання.
2. Сторона, яка отримала клопотання про конфіскацію згідно зі статтею 13, вживає, при наявності відповідного прохання, заходів, зазначених в пункті 1 цієї статті, стосовно будь-якої власності, яка є предметом клопотання або яка може бути такою, що відповідає вимогам клопотання.

Стаття 12

Здійснення прелімінарних заходів

1. Прелімінарні заходи, зазначені в статті 11, здійснюються в межах і відповідно до внутрішнього законодавства запитуваної Сторони згідно з визначеними у проханні процедурами, якщо вони не суперечать її внутрішньому законодавству.

2. До припинення будь-якого прелімінарного заходу, здійснюваного згідно з цією статтею, запитувана Сторона, по можливості, надає запитуючій Стороні можливість обґрунтувати необхідність продовження здійснення заходу.

Розділ 4

Конфіскація

Стаття 13

Зобов'язання здійснювати конфіскацію

1. Сторона, яка від іншої Сторони отримала клопотання про конфіскацію засобів або доходів, розташованих на її території:

- a. забезпечує виконання постанови про конфіскацію, ухваленої судом запитуючої Сторони, щодо таких засобів чи доходів; або
- b. передає це клопотання своїм компетентним властям з метою отримання постанови про конфіскацію і, в разі одержання такої постанови, виконує її.

2. Для цілей застосування пункту 1.b цієї статті, кожна Сторона, у разі необхідності, має право порушувати справу про конфіскацію згідно з її власним законодавством.

3. Положення пункту 1 цієї статті застосовуються також до конфіскації у вигляді вимоги сплати грошової суми, еквівалентної вартості доходів, якщо власність, до якої може бути застосована конфіскація, розташована на території запитуваної Сторони. В таких випадках, при застосуванні конфіскації згідно з пунктом 1, запитувана Сторона, у разі неотримання платежу, звертає вимогу на будь-яку власність, яка може бути використана для цих цілей.

4. Якщо клопотання про конфіскацію стосується конкретного предмета власності, Сторони можуть дійти згоди про те, що запитувана Сторона може застосувати конфіскацію у вигляді вимоги сплати грошової суми, еквівалентної вартості власності.

Стаття 14

Здійснення конфіскації

1. Процедури домагання і застосування конфіскації згідно зі статтею 13 регулюються законодавством запитуваної Сторони.

2. Запитувана Сторона повинна враховувати висновки щодо фактів, які викладені в обвинувальному вирoku чи судовому рішенні запитуючої Сторони або на яких побічно ґрунтується такий обвинувальний вирок чи судове рішення.

3. Кожна Сторона під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання, може заявити шляхом перепроводження заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи про те, що пункт 2 цієї статті застосовується тільки за умови дотримання її конституційних принципів і фундаментальних засад її правової системи.

4. Якщо конфіскація полягає у вимозі сплати грошової суми, компетентний орган запитуваної Сторони конвертує цю суму в валюту цієї Сторони за обмінним курсом, який діє на час прийняття рішення про застосування конфіскації.

5. У випадках, що підпадають під дію пункту 1.а статті 13, право приймати рішення стосовно будь-якого клопотання про перегляд постанови про конфіскацію має тільки запитуюча Сторона.

Стаття 15

Конфіскована власність

Запитувана Сторона розпоряджається будь-якою конфіскованою власністю відповідно до свого внутрішнього законодавства, якщо зацікавлені Сторони не дійдуть іншої згоди.

Стаття 16

Право застосування і максимальний розмір конфіскації

1. Клопотання про конфіскацію, заявлене згідно зі статтею 13, не зачіпає права запитуючої Сторони самостійно виконувати постанову про конфіскацію.
2. Ніщо в цій Конвенції не повинно тлумачитися як таке, що дозволяє, щоб загальна вартість конфіскації перевищувала грошову суму, визначену в постанові про конфіскацію. Якщо, на думку Сторони, це може трапитися, зацікавлені Сторони розпочинають консультації для запобігання цьому.

Стаття 17

Тюремне ув'язнення за неплатоспроможність

Запитувана Сторона не застосовує тюремне ув'язнення за неплатоспроможність і не вживає ніякого іншого заходу, що обмежує свободу особи, внаслідок клопотання згідно зі статтею 13, якщо це обумовлено у клопотанні запитуючої Сторони.

Розділ 5

Відмова від співробітництва та відстрочка співробітництва

Стаття 18

Підстави для відмови

1. Згідно з цією главою у співробітництві може бути відмовлено, якщо:
 - a. захід, що вимагається, може суперечити фундаментальним принципам правової системи запитуваної Сторони; або
 - b. задоволення клопотання може завдати шкоди суверенітету, безпеці, громадському порядку або іншим суттєвим інтересам запитуваної Сторони; або
 - c. на думку запитуваної Сторони важливість справи, якої стосується клопотання, не виправдовує здійснення заходу, що вимагається; або
 - d. злочин, якого стосується клопотання, є політичним чи фінансовим злочином; або
 - e. запитувана Сторона вважає, що вжиття заходу, що вимагається, може суперечити принципу *ne bis in idem*; або
 - f. злочин, якого стосується клопотання, не вважався б злочином за законодавством запитуваної Сторони у разі, якби підлягав її юрисдикції. Проте така підстава для відмови поширюється на співробітництво згідно з розділом 2 тільки в тій мірі, в якій допомога, що вимагається, передбачає примусові дії.
2. У співробітництві згідно з розділом 2, коли допомога, що вимагається, передбачає примусові дії, і згідно з розділом 3 цієї глави може також бути відмовлено, якщо заходи, що вимагаються, не могли б бути вжиті згідно з внутрішнім законодавством запитуваної Сторони з метою розслідування чи судового розгляду в аналогічній внутрішній справі.

3. У випадках, передбачених законодавством запитуваної Сторони, у співробітництві, згідно з розділом 2, коли допомога, що вимагається, передбачає примусові дії, і згідно з розділом 3 цієї глави, може також бути відмовлено, якщо здійснення заходів, що вимагаються, або будь-яких інших аналогічних заходів суперечило б законодавству запитуючої Сторони або, у тому, що стосується компетентних властей запитуючої Сторони, якщо клопотання не санкціоноване суддею чи іншим судовим органом, включаючи державних обвинувачів, при цьому будь-яка з цих інстанцій повинна мати відношення до кримінальних справ.

4. У співробітництві згідно з розділом 4 цієї глави може також бути відмовлено, якщо:

a. за законодавством запитуваної Сторони у зв'язку із злочином, якого стосується клопотання, конфіскація не передбачається; або

b. без шкоди для зобов'язання за пунктом 3 статті 13 воно може суперечити принципам внутрішнього законодавства запитуваної Сторони щодо обмежень конфіскації, які стосуються співвідношення між злочином і:

i. економічною вигодою, яку можна було б розглядати як доход, одержаний внаслідок вчинення злочину; або

ii. власністю, яку можна було б розглядати як знаряддя вчинення злочину; або

c. за законодавством запитуваної Сторони конфіскація не може більше бути застосована або здійснена у зв'язку із закінченням строку давності; або

d. клопотання не стосується попереднього обвинувального вироку, або рішення, яке має судовий характер, чи заяви в такому рішенні про те, що був вчинений один або декілька злочинів, на підставі чого було ухвалене рішення про конфіскацію або вживаються заходи для його ухвалення; або

e. конфіскація або не може бути забезпечена запитуючою Стороною або все ще може бути оскаржена у звичайному порядку; або

f. клопотання стосується постанови про конфіскацію, яка впливає з рішення, прийнятого за відсутністю особи, проти якої була ухвалена постанова, і, на думку запитуваної Сторони, судовий розгляд, здійснений запитуючою Стороною, внаслідок якого було ухвалене таке рішення, не забезпечив дотримання мінімальних прав на захист, які в обов'язковому порядку визнаються за кожною особою, проти якої висувається кримінальне обвинувачення.

5. Для цілей пункту 4. f цієї статті рішення не вважається прийнятим за відсутністю особи, якщо:

a. воно було затверджене або ухвалене після заперечень цієї особи; або

b. воно було оскаржене, за умови, що апеляція була подана цією особою.

6. Оцінюючи, для цілей пункту 4.f цієї статті, чи були забезпечені мінімальні права на захист, запитувана Сторона зважає на те, чи намагалася ця особа навмисно уникнути відповідальності, або на те, що ця особа, маючи можливість законним шляхом оскаржити рішення, прийняте у її відсутність, вирішила не вдаватися до цього. Це також стосується випадків, коли ця особа, одержавши відповідний виклик до суду, не з'явився до суду і не просила відкласти слухання.

7. Сторона не повинна посилається на банківську таємницю як підставу для відмови у будь-якому співробітництві згідно з цією статтею. У випадках, передбачених законом, Сторона може вимагати, щоб прохання про співробітництво, яке може

передбачати розкриття банківської таємниці, було санкціоноване суддею або іншим судовим органом, включаючи державних обвинувачів, при цьому будь-яка з цих інстанцій повинна мати відношення до кримінальних справ.

8. Без шкоди для підстави для відмови, передбаченої в пункті 1.а цієї статті:

а. той факт, що особа, яка перебуває під слідством або щодо якої власті запитуючої Сторони ухвалили постанову про конфіскацію, є юридичною особою, не може використовуватися запитуваною Стороною як перешкода для будь-якого співробітництва згідно з цією главою;

б. той факт, що фізична особа, щодо якої була ухвалена постанова про конфіскацію доходів, згодом померла, або той факт, що юридична особа, стосовно якої була ухвалена постанова про конфіскацію доходів, згодом була ліквідована, не може використовуватися як перешкода для надання допомоги відповідно до пункту 1.а статті 13.

Стаття 19

Відкладення

Запитувана Сторона може відкласти вжиття заходів у відповідь на клопотання, якщо такі заходи завдадуть шкоди розслідуванню або судовому розгляду, що здійснюються її органами.

Стаття 20

Часткове або умовне задоволення клопотання

Перед тим як відмовити у співробітництві згідно з цією главою або відкласти його, запитувана Сторона у разі необхідності після консультацій із запитуючою Стороною розглядає питання стосовно можливості задоволення клопотання частково або за таких умов, які вона вважає необхідними.

Розділ 6

Повідомлення і захист прав третіх сторін

Стаття 21

Повідомлення про документи

1. Сторони надають одна одній якнайширшу взаємну допомогу у врученні судових документів особам, щодо яких застосовуються прелімінарні заходи і конфіскація.

2. Ніщо в цій статті не заважає:

а. можливості надсилання за кордон поштовими каналами судових документів безпосередньо особам;

б. можливості судових посадових осіб, службовців чи інших компетентних органів Сторони походження здійснювати передачу судових документів безпосередньо через консульські установи цієї Сторони або через судових посадових осіб, службовців чи інші компетентні органи Сторони призначення, якщо Сторона призначення не заявить свого заперечення Генеральному секретарю Ради Європи під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання.

3. При врученні за кордоном судових документів особам, щодо яких застосовуються прелімінарні заходи або ухвалені постанови про конфіскацію у відправляючій Стороні, ця Сторона вказує, які засоби правового захисту такі особи мають згідно з її законодавством.

Стаття 22

Визнання іноземних рішень

1. Розглядаючи прохання про співробітництво згідно з розділами 3 і 4, запитувана Сторона визнає будь-яке судове рішення, ухвалене у запитуючій Стороні, стосовно прав, визнання яких вимагають треті сторони.
2. У визнанні може бути відмовлено, якщо:
 - a. треті сторони не мали відповідної можливості для того, щоб відстояти свої права; або
 - b. рішення є несумісним з вже прийнятим у запитуваній Стороні рішенням по цій самій справі; або
 - c. воно є несумісним з громадським порядком запитуваної Сторони; або
 - d. рішення було прийняте всупереч положенням про виключну юрисдикцію, передбачену законодавством запитуваної Сторони.

Розділ 7

Процедурні та інші загальні правила

Стаття 23

Центральний орган

1. Сторони визначають центральний орган або, у разі необхідності органи, які відповідають за надсилання порушених згідно з цією главою клопотань і відповіді на них, за виконання цих клопотань або їх передачу компетентним інстанціям для здійснення.
2. Кожна Сторона під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання повідомляє Генеральному секретарю Ради Європи назви і адреси органів, визначених на виконання пункту 1 цієї статті.

Стаття 24

Безпосередній зв'язок

1. Центральні органи підтримують між собою безпосередній зв'язок.
2. У термінових випадках прохання або повідомлення згідно з цією главою можуть надсилатися безпосередньо судовими органами, включаючи державних обвинувачів, запитуючої Сторони аналогічним органам запитуваної Сторони. В таких випадках через центральний орган запитуючої Сторони одночасно надсилається копія центральному органу запитуваної Сторони.
3. Будь-яке прохання або повідомлення згідно з пунктами 1 і 2 цієї статті може бути зроблене через Міжнародну організацію кримінальної поліції (Інтерпол).
4. Якщо прохання зроблене згідно з пунктом 2 цієї статті, а орган не має компетенції його розглядати, цей орган передає прохання до компетентної національної інстанції і безпосередньо повідомляє про це запитуючу Сторону.
5. Прохання або повідомлення згідно з розділом 2 цієї глави, які не передбачають примусових дій, можуть безпосередньо передаватися компетентними органами запитуючої Сторони компетентним органам запитуваної Сторони.

Стаття 25

Форма прохання і мови

1. Всі прохання згідно з цією главою складаються у письмовій формі. Можуть використовуватися сучасні засоби телекомунікації, такі як телефакс.

2. За винятком положень пункту 3 цієї статті, прохання або підтвердні документи не перекладаються.

3. Під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання будь-яка Сторона може передати Генеральному секретарю Ради Європи заяву про те, що вона залишає за собою право вимагати, щоб прохання до неї і підтвердні документи до таких прохань супроводжувалися перекладом на її мову або на одну з офіційних мов Ради Європи, або на таку з цих мов, яку вона вкаже. У цьому зв'язку вона може заявити про свою готовність приймати переклади на будь-яку іншу вказану нею мову. Інші Сторони можуть застосовувати принцип взаємності.

Стаття 26

Легалізація

Документи, що надсилаються згідно з цією главою, звільняються від усіх легалізаційних формальностей.

Стаття 27

Зміст прохання

1. Будь-яке прохання про співробітництво має містити:

- a. назву органу, який звертається із проханням, та органу, що проводить розслідування або судовий розгляд;
- b. предмет прохання і його причину;
- c. факти, включаючи відповідні факти (такі як дату, місце і обставини вчинення злочину), що стосуються розслідування або судового розгляду, за винятком прохання про повідомлення;
- d. коли співробітництво передбачає примусові дії:
 - i. текст положень, передбачених законом, або, коли це неможливо, виклад відповідного чинного закону; і
 - ii. вказівку на те, що захід, який вимагається, або будь-які інші аналогічні заходи могли б бути застосовані на території запитуючої Сторони згідно з її власним законодавством;
- e. у разі необхідності і у міру можливості:
 - i. детальні відомості про відповідну особу чи осіб, включаючи прізвище, дату і місце народження, громадянство і місце перебування, а у випадку юридичної особи - її місцезнаходження; і
 - ii. відомості про власність, стосовно якої надходить прохання про співробітництво, її місцезнаходження, її зв'язок з відповідною особою чи особами, будь-яке відношення до злочину, а також будь-яку наявну інформацію про частку інших осіб у цій власності; і
 - f. визначення будь-якої конкретної процедури, якої, за бажанням запитуючої Сторони, необхідно дотримуватися.

2. Клопотання про прелімінарні заходи згідно з розділом 3 у зв'язку з арештом власності, відносно якої може бути ухвалена постанова про конфіскацію, що передбачає вимогу сплати грошової суми, повинне також зазначити максимальну суму, відшкодування якої вимагається за допомогою цієї власності.

3. На додаток до інформації, наведеної в пункті 1, будь-яке прохання згідно з розділом 4 містить:

а. у випадку застосування пункту 1.а статті 13:

- i. засвідчену копію постанови про конфіскацію, ухвалені судом запитуючої Сторони, і виклад підстав, на основі яких була ухвалена постанова, якщо вони не зазначені в самій постанові;
- ii. підтвердження, видане компетентним органом запитуючої Сторони, що постанова про конфіскацію може бути примусово виконана і що вона не підлягає оскарженню у звичайному порядку;
- iii. інформацію стосовно обсягу виконання постанови; і
- iv. інформацію щодо необхідності вжиття будь-яких прелімінарних заходів;

б. у випадку застосування пункту 1.б статті 13 - виклад фактів, на які посилається запитуюча Сторона і які є достатніми для того, щоб запитувана Сторона була в змозі домогатися ухвалення постанови згідно з її внутрішнім законодавством;

с. якщо треті сторони мали можливість вимагати визнання прав - документи на підтвердження цього.

Стаття 28

Прохання, сформульовані неналежним чином

1. Коли прохання не відповідає положенням цієї глави або надана інформація є недостатньою для розгляду прохання запитуваною Стороною, ця Сторона має право вимагати від запитуючої Сторони виправлення прохання або надання їй додаткової інформації.

2. Запитувана Сторона може встановлювати термін одержання таких виправлень або інформації.

3. До одержання необхідних виправлень або інформації стосовно прохання згідно з розділом 4 цієї глави запитувана Сторона може вжити будь-який із заходів, згаданих в розділах 2 або 3 цієї глави.

Стаття 29

Множинність прохань

1. Якщо запитувана Сторона отримує більше одного прохання згідно з розділами 3 або 4 цієї глави стосовно однієї і тієї ж особи або власності, множинність прохань не заважає цій Стороні розглядати прохання, що передбачають вжиття прелімінарних заходів.

2. У разі множинності прохань згідно з розділом 4 цієї глави запитувана Сторона розглядає питання про проведення консультацій із запитуючими Сторонами.

Стаття 30

Зобов'язання пояснювати причини

Запитувана Сторона пояснює причини прийняття будь-якого рішення про відмову від співробітництва, його відкладення або будь-яке умовне співробітництво згідно з цією главою.

Стаття 31

Інформація

1. Запитувана Сторона без зволікань інформує запитуючу Сторону про:

- а. вжиття заходів щодо прохання згідно з цією главою;
- б. кінцевий результат заходів, вжитих у зв'язку із проханням;
- с. рішення про відмову від будь-якого співробітництва, його відкладення або будь-яке умовне співробітництво, повністю або частково, згідно з цією главою;

- d. будь-які обставини, що роблять неможливим вжиття заходів, що вимагаються, або серйозним чином затримують їх; і
 - e. у разі вжиття прелімінарних заходів на виконання прохання згідно з розділами 2 або 3 цієї глави, такі положення свого внутрішнього законодавства, які автоматично можуть привести до припинення прелімінарного заходу.
2. Запитуюча Сторона без зволікань інформує запитувану Сторону про:
- a. будь-який перегляд справи, рішення чи будь-який інший факт, на підставі якого дія постанови про конфіскацію повністю або часткового припиняється; і
 - b. будь-який розвиток подій, фактичний або правовий, на підставі якого вжиття будь-якого заходу згідно з цією главою більше не виправдовується.
3. Якщо Сторона на основі однієї і тієї ж постанови про конфіскацію звертається з клопотанням про конфіскацію до більш ніж однієї Сторони, вона інформує про це клопотання всі Сторони, які зачіпаються виконанням цієї постанови.

Стаття 32

Обмеження використання

1. Запитувана Сторона може обумовити задоволення клопотання тим, що отримані інформація або докази, без її попередньої згоди, не використовуватимуться і не передаватимуться властями запитуючої Сторони для проведення розслідування або судового розгляду, не зазначеного у клопотанні.
2. Кожна Сторона під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання, шляхом перепроводження заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, може заявити про те, що без її попередньої згоди інформація або докази, надані нею згідно з цією главою, не можуть використовуватися або передаватися властями запитуючої Сторони для цілей проведення розслідування або судового розгляду, не зазначеного в клопотанні.

Стаття 33

Конфіденційність

1. Запитуюча Сторона може вимагати, щоб запитувана Сторона не розголошувала факти і зміст клопотання, за винятком меж, необхідних для використання клопотання. Якщо запитувана Сторона не може забезпечити необхідну конфіденційність, вона без зволікань інформує про це запитуючу Сторону.
2. Запитуюча Сторона, якщо це не суперечить фундаментальним засадам її національного законодавства і при наявності відповідного прохання, забезпечує конфіденційність будь-яких доказів і інформації, наданих запитуваною Стороною, крім випадків, коли їх розголошення є необхідним для проведення слідства або судового розгляду, зазначеного у клопотанні.
3. З урахуванням положень свого внутрішнього законодавства, Сторона, яка отримала незапитувану інформацію згідно із статтею 10, задовольняє будь-яку вимогу щодо конфіденційності, висунуту Стороною, яка надає таку інформацію. Якщо інша Сторона не може задовольнити таку вимогу, вона без зволікань інформує про це Сторону, яка передала інформацію.

Стаття 34

Витрати

Звичайні витрати на виконання клопотання покриває запитувана Сторона. Якщо виконання клопотання вимагає додаткових або надзвичайних витрат, Сторони проводять консультації між собою з метою погодження умов виконання клопотання і шляхів покриття відповідних витрат.

Стаття 35

Збитки

1. Якщо та чи інша особа в судовому порядку заявляє позов про відшкодування збитків, які є наслідком діяльності або бездіяльності у зв'язку із співробітництвом згідно з цією статтею, зацікавлені Сторони у разі необхідності розглядають питання про проведення консультацій між собою з метою розподілу будь-якої належної суми збитків.
2. Сторона, яка стала учасницею спору про відшкодування збитків, докладає зусиль для сповіщення іншої Сторони про такий спір, якщо та Сторона може бути зацікавлена у такій справі.

ГЛАВА IV

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 36

Підписання та набрання чинності

1. Цю Конвенцію відкрито для підписання державами-членами Ради Європи і державами, які не є членами Ради, але які брали участь у її розробці. Ці держави можуть висловити свою згоду на обов'язковість для них Конвенції шляхом:
 - а. підписання без застереження щодо ратифікації, прийняття чи затвердження; або
 - б. підписання з умовою ратифікації, прийняття чи затвердження з подальшою ратифікацією, прийняттям чи затвердженням.
2. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.
3. Ця Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати, на яку три держави, принаймні дві з яких є членами Ради Європи, висловили свою згоду на обов'язковість для них цієї Конвенції відповідно до положень пункту 1.
4. Стосовно будь-якої держави, яка підписала цю Конвенцію і яка висловлюватиме свою згоду на обов'язковість для неї цієї Конвенції після набрання нею чинності, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати висловлення згоди на обов'язковість для неї цієї Конвенції відповідно до положень пункту 1.

Стаття 37

Приєднання до Конвенції

1. Після набрання цією Конвенцією чинності Комітет міністрів Ради Європи після консультацій з державами-учасницями Конвенції може запропонувати будь-якій державі, яка не є членом Ради і яка не брала участі в її розробці, приєднатися до цієї Конвенції, у рішенні, що приймається більшістю голосів, передбаченою у статті 20.d Статуту Ради Європи, і одноставним голосуванням представників Договірних Держав, які мають право засідати в Комітеті.
2. Стосовно будь-якої держави, що приєднується, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати

здачі на зберігання документа про приєднання Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 38

Територіальне застосування

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання може визначити територію (території), до якої застосовуватиметься ця Конвенція.
2. Будь-яка держава може в подальшому в будь-який час заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи поширити дію цієї Конвенції на будь-яку іншу територію, визначену в цій заяві. Щодо такої території Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такої заяви Генеральним секретарем.
3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до двох попередніх пунктів, може стосовно до будь-якої території, визначеної в цій заяві, бути відкликана шляхом перепроводження повідомлення на ім'я Генерального секретаря. Відкликання набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 39

Відношення до інших конвенцій та угод

1. Ця Конвенція не зачіпає права і зобов'язання, що впливають з міжнародних багатосторонніх конвенцій, які стосуються спеціальних питань.
2. Учасники Конвенції можуть укласти між собою двосторонні або багатосторонні угоди з питань, які розглядаються в цій Конвенції, з метою доповнення або поселення її положень чи сприяння застосуванню викладених в ній принципів.
3. Якщо дві або більше Сторони вже уклали угоду чи договір з питання, яке розглядається цією Конвенцією, або іншим чином встановили між собою відносини у цьому питанні, вони мають право застосовувати замість цієї Конвенції таку угоду або такий договір чи відповідним чином регулювати такі відносини, якщо це сприяє міжнародному співробітництву.

Стаття 40

Застереження

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може заявити про те, що вона вдається до одного або декількох застережень, передбачених в пункті 2 статті 2, пункті 4 статті 6, пункті 3 статті 14, пункті 2 статті 21, пункті 3 статті 25 і пункті 2 статті 32. Інші застереження не дозволяються.
2. Будь-яка держава, яка заявила застереження згідно з попереднім пунктом, може повністю або частково відкликати його шляхом перепроводження відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи. Відкликання набирає чинності від дати отримання Генеральним секретарем такого повідомлення.
3. Сторона, яка заявила застереження щодо якого-небудь положення цієї Конвенції, не може вимагати застосування цього положення будь-якою іншою Стороною; однак, якщо її застереження є частковим або умовним, вона може вимагати застосування цього положення у тому обсязі, в якому вона сама його прийняла.

Стаття 41

Поправки

1. Поправки до цієї Конвенції можуть бути запропоновані будь-якою Стороною, і вони повідомляються Генеральним секретарем Ради Європи державам-членам Ради Європи і кожній державі, яка не є членом Ради, але приєдналася до цієї Конвенції або якій було запропоновано приєднатися до цієї Конвенції відповідно до положень статті 37.
2. Будь-яка поправка, запропонована Стороною, передається в Європейський комітет з проблем злочинності, який подає Комітету міністрів свій висновок щодо запропонованої поправки.
3. Комітет міністрів розглядає запропоновану поправку і висновок Європейського комітету з проблем злочинності і має право прийняти поправку.
4. Текст будь-якої поправки, прийнятої Комітетом міністрів відповідно до пункту 3 цієї статті, направляється Сторонам для прийняття.
5. Будь-яка поправка, прийнята відповідно до пункту 3 цієї статті, набирає чинності на тридцятий день після того, як всі Сторони проінформують Генерального секретаря про її прийняття.

Стаття 42

Врегулювання спорів

1. Європейський комітет з проблем злочинності постійно інформується про тлумачення і застосування цієї Конвенції.
2. У разі виникнення між Сторонами спорів щодо тлумачення чи застосування цієї Конвенції вони намагаються врегулювати спір шляхом переговорів або у будь-який мирний спосіб на їхній розсуд, включаючи передачу спору на розгляд Європейського комітету з проблем злочинності, арбітражного суду, рішення яких є обов'язковими для Сторін, або Міжнародного суду за згодою зацікавлених Сторін.

Стаття 43

Денонсація

1. Будь-яка Сторона може в будь-який час денонсувати цю Конвенцію шляхом перепроведення відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.
2. Така денонсація набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.
3. Однак ця Конвенція продовжує застосовуватися щодо здійснення згідно із статтею 14 конфіскації, клопотання про яку було заявлене згідно із положеннями цієї Конвенції до дати, на яку така денонсація набрала чинності.

Стаття 44

Повідомлення

- Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави-члени Ради і будь-яку державу, яка приєдналася до цієї Конвенції, про:
- a. будь-яке підписання;
 - b. здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття, затвердження чи приєднання;

- с. будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до статей 36 і 37;
- d. будь-яке застереження, заявлене згідно з пунктом 1 статті 40;
- е. будь-яку іншу дію, будь-яке повідомлення або сповіщення, які стосуються цієї Конвенції.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цю Конвенцію.

Вчинено в Страсбурзі восьмого дня листопада місяця 1990 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цієї Конвенції кожній державі-члену Ради Європи, державам, які не є членами Ради Європи, але які брали участь у розробці Конвенції, і будь-якій державі, якій запропоновано приєднатися до Конвенції.

Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму

Офіційний переклад.

Держави - члени Ради Європи та інші держави, які підписали цю Конвенцію; ураховуючи те, що метою Ради Європи є досягнення більшої єдності між її членами;

визнаючи цінність посилення співробітництва з іншими Державами - учасниками цієї Конвенції;

бажаючи вживати ефективних заходів, щоб запобігати тероризму та протидіяти, зокрема, публічним підбурюванням до вчинення терористичних злочинів, а також залученню до терористичної діяльності й навчанню їй;

усвідомлюючи велике занепокоєння, викликане збільшенням кількості терористичних злочинів і зростанням терористичної загрози;

усвідомлюючи становище, яке залежить від непередбачуваних обставин і в якому перебувають ті, хто страждає від тероризму, та в цьому зв'язку підтверджуючи свою глибоку солідарність із жертвами тероризму та їхніми сім'ями;

визнаючи, що терористичні злочини та злочини, викладені в цій Конвенції, незалежно від того, хто їх учинив, за жодних обставин є не виправданими міркуваннями політичного, філософського, ідеологічного, расового, етнічного, релігійного або іншого подібного характеру, а також пам'ятаючи зобов'язання всіх Сторін запобігати таким злочинам та, якщо їх учинено, здійснювати переслідування й забезпечувати покарання винних, беручи до уваги тяжкий характер таких злочинів;

пам'ятаючи потребу посилити боротьбу з тероризмом та знову підтверджуючи, що, уживаючи всіх заходів для недопущення терористичних злочинів і для боротьби з ними, необхідно поважати принцип верховенства права, демократичні цінності, права людини й основні свободи людини, а також інші положення міжнародного права, зокрема у відповідних випадках міжнародного гуманітарного права;

визнаючи, що ця Конвенція не має за мету зашкодити визнаним принципам свободи волевиявлення і свободи зібрань;

пам'ятаючи, що акти тероризму за своїм характером або з погляду обставин учинення мають за мету серйозно залякати населення або неправомірно спонукати уряд чи міжнародну організацію здійснити якусь дію чи утриматися від здійснення її, або серйозно дестабілізувати чи зруйнувати основні політичні, конституційні, економічні або соціальні структури країни чи міжнародної організації;

домовилися про таке:

Стаття 1 Термінологія

1. Для цілей цієї Конвенції термін «терористичний злочин» означає будь-який із злочинів, викладених і визначених в одному з договорів, перелік яких наведено в Додатку.

2. Здаючи на зберігання свою ратифікаційну грамоту або документ про прийняття, затвердження чи приєднання до Конвенції, Держава або Європейське Співтовариство, яка не є учасницею договору, уключеного до наведеного в Додатку

переліку, може зробити заяву про те, що під час застосування цієї Конвенції до відповідної Сторони цей договір вважається таким, який не включено до Додатка. Ця заява втрачає чинність після того, як договір набуде чинності для Сторони, яка зробила заяву, про що держава повідомляє Генеральному секретарю Ради Європи про це набуття чинності.

Стаття 2

Мета

Метою цієї Конвенції є збільшення зусиль Сторін у запобіганні тероризму і його негативним наслідкам стосовно прав людини, зокрема права на життя, як заходами, вжитими на національному рівні, так і шляхом міжнародного співробітництва, з приділенням належної уваги чинним багатостороннім або двостороннім договорам чи угодам між Сторонами.

Стаття 3

Національна політика запобігання

1. Кожна Сторона вживає відповідних заходів, зокрема у сфері підготовки кадрів для правоохоронних та інших органів, а також у сферах освіти, культури, інформації, засобів масової інформації та розвитку обізнаності населення, з метою запобігання терористичним злочинам і їхнім негативним наслідкам з одночасним дотриманням зобов'язань стосовно прав людини, передбачених - у випадках, що відповідають цій Стороні - Європейською конвенцією про захист прав людини та основних свобод (1950 р.), Міжнародним пактом про громадянські й політичні права (1966 р.) та інших зобов'язань відповідно до міжнародного права.
2. Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для поліпшення й розвитку співробітництва між національними органами з метою запобігання терористичним злочинам та їхнім негативним наслідкам, зокрема, шляхом:
 - а) здійснення обміну інформацією;
 - б) удосконалення фізичного захисту осіб й об'єктів;
 - с) поліпшення навчання й планів координації дій на випадок надзвичайних громадських ситуацій.
3. Кожна Сторона сприяє толерантності шляхом заохочення міжрелігійного діалогу й діалогу між тими, хто належить до різних культур, залучаючи у відповідних випадках неурядові організації та інші елементи громадянського суспільства з метою запобігання виникненню напруженостей у суспільстві, які могли б сприяти вчиненню терористичних злочинів.
4. Кожна Сторона прагне сприяти розвитку обізнаності населення стосовно існування, причин, серйозності терористичних злочинів, загрози, яку вони становлять, а також злочинів, викладених у цій Конвенції, та брати до уваги заохочення громадськості до надання фактичної, специфічної допомоги її компетентним органам, що може сприяти запобіганню терористичним злочинам і злочинам, викладеним у цій Конвенції.

Стаття 4

Міжнародне співробітництво у сфері запобігання

Сторони залежно від обставин та з огляду на свої можливості надають одна одній допомогу й підтримку з метою посилення здатності запобігати вчиненню

терористичних злочинів, зокрема шляхом обміну інформацією та передовим досвідом, а також підготовки кадрів та інших спільних зусиль превентивного характеру.

Стаття 5

Публічне підбурювання до вчинення терористичного злочину

1. Для цілей цієї Конвенції термін «публічне підбурювання до вчинення терористичного злочину» означає розповсюдження повідомлення для населення або доведення такого повідомлення до відома населення в інший спосіб з метою підбурювання його до вчинення терористичного злочину, якщо така поведінка, незалежно від того, є чи не є вона безпосередньою підтримкою терористичних злочинів, становить загрозу того, що може бути вчинено один чи більш ніж один такий злочин.
2. Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення в національному законодавстві положень про те, що вчинене незаконно та умисно публічне підбурювання до здійснення терористичного злочину, яке визначено в пункті 1, є злочином.

Стаття 6

Залучення до тероризму

1. Для цілей цієї Конвенції термін «залучення до тероризму» означає спонукання іншої особи до вчинення чи участі у вчиненні терористичного злочину або до вступу до об'єднання чи групи з метою сприяння вчиненню ними одного чи більш ніж одного терористичних злочинів.
2. Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення в національному законодавстві положень про те, що вчинене незаконно та умисно залучення до терористичної діяльності, визначене в пункті 1, є злочином.

Стаття 7

Навчання тероризму

1. Для цілей цієї Конвенції термін «навчання терористичній діяльності» означає надання інструкцій стосовно виготовлення або використання вибухових речовин, вогнепальної чи іншої зброї або шкідливих чи небезпечних речовин або стосовно інших специфічних методів чи способів для вчинення або сприяння вчиненню терористичного злочину зі знанням того, що навички, які надаються, призначені для використання із цією метою.
2. Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення в національному законодавстві положень про те, що вчинене незаконно та умисно навчання терористичній діяльності, визначене в пункті 1, є злочином.

Стаття 8

Відповідальність безвідносно до фактичного вчинення терористичного злочину
Для того, щоб діяння було одним із злочинів, викладених у статтях 5 - 7 цієї Конвенції, немає необхідності у фактичному вчиненні терористичного злочину.

Стаття 9

Супутні злочини

1. Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення в національному законодавстві положень про те, що кримінальним злочином є:

- a) участь як співучасник у вчиненні одного із злочинів, викладених у статтях 5 - 7 цієї Конвенції;
- b) організація інших осіб або надання їм інструкцій для вчинення одного із злочинів, викладених у статтях 5 - 7 цієї Конвенції;
- c) сприяння у вчиненні одного чи більш ніж одного зі злочинів, викладених у статтях 5 - 7 цієї Конвенції, групою осіб, які діють зі спільною метою. Таке сприяння повинно бути умисним та:
 - i) здійсненим з метою сприяння кримінальній діяльності або злочинному наміру групи осіб у випадках, коли така діяльність або намір спричиняють вчинення одного із злочинів, викладених у статтях 5 - 7 цієї Конвенції; або
 - ii) здійсненим зі знанням наміру групи вчинити один із злочинів, викладених у статтях 5 - 7 цієї Конвенції.

2. Кожна Сторона також уживає таких заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення в національному законодавстві положень про те, що спроба вчинити один із злочинів, викладених у статтях 6 і 7 цієї Конвенції, є кримінальним злочином.

Стаття 10

Відповідальність юридичних осіб

- 1. Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними згідно з її правовими засадами для встановлення відповідальності юридичних осіб за участь у вчиненні злочинів, викладених у статтях 5 - 7 та 9 цієї Конвенції.
- 2. Залежно від правових засад Сторони відповідальність юридичних осіб може бути кримінальною, цивільною або адміністративною.
- 3. Така відповідальність не завдає шкоди кримінальній відповідальності фізичних осіб, які вчинили злочини.

Стаття 11

Санкції та заходи

- 1. Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для ефективного, пропорційного й такого, що відраджує, покарання за злочини, викладені в статтях 5 - 7 та 9 цієї Конвенції.
- 2. Остаточні вирoki, винесені раніше в іноземних державах у зв'язку зі злочинами, викладеними в цій Конвенції, можуть братися до уваги настільки, наскільки дозволяє національне законодавство, для визначення покарання відповідно до національного законодавства.
- 3. Кожна Сторона гарантує, що юридичні особи, які вважаються відповідальними згідно зі статтею 10, підлягають ефективним, пропорційним і таким, що відраджують, кримінальним або некримінальним санкціям, зокрема грошовим.

Стаття 12

Умови та гарантії

- 1. Кожна Сторона гарантує, що встановлення, реалізація та застосування криміналізації згідно зі статтями 5 - 7 та 9 цієї Конвенції здійснюються з дотриманням зобов'язань стосовно прав людини, зокрема права на свободу

волевиявлення, свободу об'єднань та свободу віросповідання, передбачених, - у випадках, що відповідають цій Стороні - Європейською конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р.), Міжнародному пакті про громадянські й політичні права (1966 р.), а також інших зобов'язань відповідно до міжнародного права.

2. Установлення, реалізація та застосування криміналізації згідно зі статтями 5 - 7 та 9 цієї Конвенції повинні, крім того, відповідати принципу пропорційності з урахуванням законних цілей, які мають на меті, і їхньої необхідності в демократичному суспільстві й повинні виключати будь-яку форму свавілля або дискримінаційного чи расистського ставлення.

Стаття 13

Захист, компенсація та підтримка жертв тероризму

Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для захисту й підтримки жертв терористичної діяльності, здійсненої на її території. Ці заходи можуть включати, завдяки використанню відповідних національних схем та з урахуванням національного законодавства, зокрема, надання фінансової допомоги й компенсації жертвам терористичної діяльності та близьким членам їхніх сімей.

Стаття 14

Юрисдикція

1. Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для встановлення своєї юрисдикції стосовно злочинів, викладених у цій Конвенції:

- а) коли злочин вчинено на території цієї Сторони;
- б) коли злочин вчинено на борту корабля, на якому піднято прапор цієї Сторони, чи повітряного судна, зареєстрованого згідно із законодавством цієї Сторони;
- с) коли злочин вчинено громадянином цієї Сторони.

2. Кожна Сторона може також встановити свою юрисдикцію стосовно злочинів, викладених у цій Конвенції:

- а) коли злочин був спрямований на або призвів до вчинення злочину, зазначеного в статті 1 цієї Конвенції, на території цієї Держави-учасниці або проти її громадянина;
- б) коли злочин був спрямований на або призвів до вчинення злочину, зазначеного в статті 1 цієї Конвенції, проти державного, або урядового, об'єкта цієї держави за кордоном, зокрема дипломатичних або консульських приміщень цієї Держави-учасниці;
- с) коли злочин був спрямований на або призвів до вчинення злочину, зазначеного в статті 1 цієї Конвенції, з метою примусити цю Державу-учасницю здійснити якусь дію або утриматися від її здійснення;
- д) коли злочин був учинений особою без громадянства, яка постійно проживає на території цієї Держави-учасниці;
- е) коли злочин було вчинено на борту повітряного судна, що експлуатується Урядом цієї Держави-учасниці.

3. Кожна Держава-учасниця вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для встановлення її юрисдикції стосовно злочинів, викладених у цій Конвенції, у випадку, коли підозрюваний знаходиться на її території, а вона не здійснює екстрадиції такої особи Державі-учасниці, юрисдикція якої ґрунтується на правилі

юрисдикцій, однаково наявному в законодавстві Держави, до якої звертаються із запитом.

4. Ця Конвенція не виключає жодної кримінальної юрисдикції, здійснюваної відповідно до національного законодавства.

5. Коли більш ніж одна Держава-учасниця претендує на юрисдикцію стосовно ймовірного злочину, викладеного в цій Конвенції, відповідні Держави-учасниці проводять у відповідних випадках консультації між собою з метою визначення найбільш відповідної юрисдикції для здійснення кримінального переслідування.

Стаття 15

Обов'язок здійснити розслідування

1. Держава-учасниця, отримавши інформацію про те, що особа, яка вчинила злочин, викладений у цій Конвенції, або підозрюється у вчиненні такого злочину, може знаходитися на її території, уживає таких заходів, які можуть бути необхідними відповідно до її національного законодавства для розслідування фактів, які містить інформація.

2. Пересвідчившись, що обставини того вимагають, Держава-учасниця, на території якої перебуває обвинувачений або підозрюваний у вчиненні злочину, уживає відповідних заходів, передбачених національним законодавством, щоб забезпечити присутність цієї особи для її судового переслідування або екстрадиції.

3. Будь-яка особа, стосовно якої вживають заходів, зазначених у пункті 2 цієї статті, має право:

а) невідкладно зв'язатися з найближчим відповідним представником держави, громадянином якої вона є або яка з інших поглядів має право захищати права цієї особи, чи, якщо вона є особою без громадянства, з представником держави, на території якої така особа постійно проживає;

б) на відвідування її представником такої держави;

с) бути поінформованою про свої права, викладені в підпунктах «а» й «б».

4. Права, зазначені в пункті 3, здійснюються відповідно до законів і нормативних актів держави, на території якої перебуває обвинувачений або підозрюваний у вчиненні злочину, з урахуванням того, що зазначені закони й нормативні акти повинні забезпечити можливість досягнення в повному обсязі цілей, для яких призначено права, надані відповідно до пункту 3.

5. Положення пунктів 3 та 4 не завдають шкоди праву будь-якої Держави-учасниці, яка претендує на юрисдикцію відповідно до підпункту «с» пункту 1 та підпункту «d» пункту 2 статті 14, просити Міжнародний комітет Червоного Хреста зв'язатися з підозрюваним у вчиненні злочину та відвідати його.

Стаття 16

Незастосування Конвенції

Ця Конвенція не застосовується у випадках, коли будь-який зі злочинів, факт учинення якого доведено згідно зі статтями 5 - 7 та 9, учинено в одній державі, підозрюваний є громадянином цієї держави й знаходиться на її території та жодна інша держава не має підстав згідно з пунктом 1 або 2 статті 14 цієї Конвенції для здійснення своєї юрисдикції, при цьому зрозуміло, що, положення статей 17, 20 - 22 цієї Конвенції залежно від обставин застосовуються в усіх цих випадках.

Стаття 17

Міжнародне співробітництво в кримінальних справах

1. Держави-учасниці надають одна одній максимальну допомогу у зв'язку з проведенням таких кримінальних розслідувань або такого кримінального чи екстрадиційного судочинства, які стосуються злочинів, викладених у статтях 5 - 7 та 9 цієї Конвенції, зокрема допомогу в отриманні наявних у них доказів, які необхідні для таких процесуальних дій.
2. Держави-учасниці виконують свої зобов'язання, передбачені в пункті 1, відповідно до будь-якого договору або інших угод про взаємну правову допомогу, які можуть існувати між ними. У разі відсутності таких договорів або угод Держави-учасниці надають одна одній допомогу згідно зі своїм національним законодавством.
3. Держави-учасниці співпрацюють між собою у максимальному обсязі, який може бути згідно з відповідним законодавством, договорами, угодами та домовленостями запитуваної Держави-учасниці, у кримінальних розслідуваннях або судочинствах, що стосуються злочинів, за вчинення яких до відповідальності в запитуючій Державі-учасниці може бути притягнута юридична особа згідно зі статтею 10 цієї Конвенції.
4. Кожна Держава-учасниця може розглядати питання про створення додаткових механізмів спільного використання з іншими Державами-учасницями інформації або доказів, які необхідні для встановлення кримінальної, цивільної або адміністративної відповідальності згідно зі статтею 10.

Стаття 18

Екстрадиція або кримінальне переслідування

1. Держава-учасниця, на території якої знаходиться підозрюваний у вчиненні злочину, у випадках, коли вона має юрисдикцію згідно зі статтею 14, якщо вона не здійснює екстрадиції такої особи, зобов'язана без будь-яких винятків і незалежно від того, було чи не було вчинено злочин на її території, передати справу без необґрунтованої затримки до своїх компетентних органів для кримінального переслідування шляхом застосування процесуальних дій відповідно до законодавства цієї держави. Такі органи приймають рішення так само, як і в справі про будь-який інший злочин серйозного характеру відповідно до закону цієї держави.
2. У тих випадках, коли національне законодавство Держави-учасниці дозволяє їй здійснити екстрадицію або іншим способом видати одного з її громадян лише за умови, що ця особа буде повернена до цієї Держави-учасниці для відбування покарання за вироком, винесеним у результаті судового процесу або процесуальних дій, для яких запитувалася екстрадиція або інший спосіб видачі, та ця держава й держава, яка домагається екстрадиції такої особи, погоджуються з таким варіантом й іншими умовами, які вони можуть визнати відповідними, така обумовлена екстрадиція або інший спосіб видачі будуть достатніми для звільнення від виконання обов'язку, викладеного в пункті 1.

Стаття 19

Екстрадиція

1. Злочини, викладені в статтях 5 - 7 та 9 цієї Конвенції, вважаються такими, які включено як злочини, що зумовлюють екстрадицію, до будь-якого договору про екстрадицію, що існує між будь-якими Державами-учасницями до набуття чинності цією Конвенцією. Держави-учасниці зобов'язуються включати такі злочини як злочини, що зумовлюють екстрадицію, до кожного договору про екстрадицію, який буде в подальшому укладено між ними.
2. Коли Держава-учасниця, яка обумовлює екстрадицію наявністю договору, отримує запит про екстрадицію від іншої Держави-учасниці, з якою вона не має договору про екстрадицію, запитувана Держава-учасниця може, якщо вона так вирішить, уважати цю Конвенцію правовою підставою для екстрадиції стосовно злочинів, викладених у статтях 5 - 7 та 9 цієї Конвенції. Екстрадиція здійснюється з дотриманням інших умов, які передбачені законодавством запитуваної Держави-учасниці.
3. Держави-учасниці, які не обумовлюють екстрадицію наявністю договору, у відносинах між собою визнають злочини, викладені в статтях 5 - 7 та 9 цієї Конвенції, як злочини, що зумовлюють екстрадицію з дотриманням умов, передбачених законодавством запитуваної Держави-учасниці.
4. У разі необхідності злочини, викладені в статтях 5 - 7 та 9 цієї Конвенції, вважаються Державами-учасницями з метою здійснення екстрадиції такими, які нібито було вчинено не тільки на місці вчинення їх, а й на території держав, які встановили юрисдикцію відповідно до статті 14.
5. Положення всіх договорів та угод про екстрадицію, укладених між Державами-учасницями стосовно злочинів, викладених у статтях 5 - 7 та 9 цієї Конвенції, вважаються зміненими у відносинах між Державами-учасницями настільки, наскільки вони є не сумісними із цією Конвенцією.

Стаття 20

Виключення можливості звільнення від відповідальності у зв'язку з нібито політичним характером злочину

1. Жодний зі злочинів, викладених у статтях 5 - 7 та 9 цієї Конвенції, для цілей екстрадиції або надання взаємної правової допомоги не вважається політичним злочином, злочином, пов'язаним з політичним злочином, або злочином, зумовленим політичними мотивами. Відповідно, відмова задовольнити пов'язаний з таким злочином запит про екстрадицію або взаємну правову допомогу не може бути зроблена лише на тій підставі, що він стосується політичного злочину або злочину, пов'язаного з політичним злочином, чи злочину, зумовленого політичними мотивами.
2. Без шкоди для застосування статей 19 - 23 Віденської конвенції про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 року, інших статей цієї Конвенції будь-яка держава може під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи схвалення цієї Конвенції або документа про приєднання до неї заявити, що залишає за собою право не застосовувати пункт 1 цієї статті настільки, наскільки це стосується екстрадиції, пов'язаної зі злочином, викладеним у цій Конвенції. Така Держава-учасниця бере на себе зобов'язання застосовувати це застереження в кожному випадку окремо шляхом прийняття обґрунтованого рішення.

3. Будь-яка Держава-учасниця може повністю або частково відкликати застереження, зроблене нею відповідно до пункту 2, за допомогою заяви, яку надсилають на ім'я Генерального секретаря Ради Європи і яка набуває чинності з дня її отримання.

4. Держава-учасниця, яка зробила застереження відповідно до пункту 2 цієї статті, не може вимагати застосування пункту 1 цієї статті будь-якою іншою державою; однак, якщо її застереження є частковим чи обумовленим, вона може вимагати застосування цієї статті настільки, наскільки вона сама прийняла її.

5. Застереження є чинним упродовж трьох років від дати набуття чинності цією Конвенцією стосовно відповідної держави. Однак таке застереження може поновлюватися на строки такої самої тривалості.

6. За дванадцять місяців до дати закінчення строку застереження Генеральний секретар Ради Європи повідомляє про закінчення строку відповідній Державі-учасниці. Не пізніше, ніж за три місяці до закінчення строку, така Держава-учасниця повідомляє Генеральному секретарю Ради Європи, що вона зберігає своє застереження, уносить до нього зміни або знімає його. У випадках, коли Держава-учасниця повідомляє Генеральному секретарю Ради Європи, що вона зберігає своє застереження, вона надає пояснення підстав, які виправдовують продовження його чинності. Якщо відповідна Держава-учасниця не надіслала повідомлення, то Генеральний секретар Ради Європи повідомляє цій Державі-учасниці, що строк чинності її застереження вважається автоматично продовженим на шість місяців. Якщо відповідна Держава-учасниця не надіслала повідомлення про свій намір зберегти своє застереження або внести до нього зміни до закінчення цього строку, то застереження втрачає чинність.

7. У випадках, коли Держава-учасниця, одержавши запит іншої Держави-учасниці про екстрадицію, не здійснює екстрадиції особи, застосовуючи застереження, вона передає справу без будь-яких винятків та без необґрунтованої затримки до своїх компетентних органів для кримінального переслідування, якщо запитуюча та запитувана держави не домовляться про інше. Компетентні органи для цілей кримінального переслідування в запитуваній державі приймають рішення так само, як й у випадку будь-якого злочину тяжкого характеру відповідно до законодавства цієї держави. Запитувана держава повідомляє без необґрунтованої затримки остаточні результати судового розгляду запитуючій державі та Генеральному секретарю Ради Європи, який пересилає їх Нараді Держав-учасниць, передбаченій у статті 30.

8. Рішення про відмову в задоволенні запиту про екстрадицію, прийняте на підставі застереження, передається запитуючій державі негайно. Якщо протягом обґрунтованого строку не було прийнято судового рішення по суті справи в запитуваній державі відповідно до пункту 7, то запитуюча держава може повідомити про цей факт Генеральному секретарю Ради Європи, який передає це питання Нараді Держав-учасниць, передбаченій у статті 30. Ця Рада розглядає це питання та надає висновок про відповідність відмови Конвенції та подає його до Комітету міністрів для видання заяви із цього питання. Під час здійснення своїх функцій відповідно до цього пункту Комітет міністрів збирається у своєму складі, що обмежується до Держав-учасниць.

Стаття 21

Положення стосовно дискримінації

1. Ніщо в цій Конвенції не тлумачиться як таке, що зобов'язує здійснити екстрадицію або надати взаємну правову допомогу, якщо запитувана Держава-учасниця має істотні підстави вважати, що запит про екстрадицію у зв'язку зі злочинами, викладеними в статтях 5 - 7 та 9, або про надання взаємної правової допомоги стосовно таких злочинів зроблено з метою судового переслідування або покарання особи на підставі її раси, віросповідання, національності, етнічного походження чи політичних поглядів або, що задоволення такого запиту зашкодило б такій особі з будь-якої із цих причин.
2. Ніщо в цій Конвенції не тлумачиться як таке, що зобов'язує здійснити екстрадицію, якщо особа, про яку йдеться в запиті про екстрадицію, ризикує бути підданою тортурам або негуманному поводженню чи приниженню людської гідності або покаранню.
3. Ніщо в цій Конвенції також не тлумачиться як таке, що зобов'язує здійснити екстрадицію, якщо особа, про яку йдеться в запиті про екстрадицію, ризикує бути підданою смертній карі або, якщо законодавство запитуваної держави не передбачає довічного ув'язнення, довічному ув'язненню без можливості дострокового звільнення, якщо згідно із чинними договорами про екстрадицію запитувана держава не зобов'язана здійснити екстрадицію у випадку надання запитуючою державою такого запевнення, яке запитувана держава вважає достатнім, щоб гарантувати, що смертна кара не буде встановлена або, якщо встановлена, не буде виконана або що відповідна особа не буде засуджена до довічного ув'язнення без можливості дострокового звільнення.

Стаття 22

Добровільне інформування

1. Без завдання шкоди власним розслідуванням або процесуальним діям компетентні органи Держави-учасниці можуть без попереднього запиту надіслати до компетентних органів іншої Держави-учасниці інформацію, отриману в рамках їхніх розслідувань, коли вони вважають, що надання такої інформації може сприяти отримуючій Державі-учасниці в порушенні справи або проведенні розслідувань чи процесуальних дій або може зумовити надіслання запиту такою Державою-учасницею згідно із цією Конвенцією.
2. Держава-учасниця, яка надає інформацію, може відповідно до свого національного законодавства встановити умови використання такої інформації отримуючою Державою-учасницею.
3. Отримуюча Держава-учасниця зобов'язана виконувати такі умови.
4. Однак будь-яка Держава-учасниця будь-коли за допомогою заяви, надісланої на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, може заявити, що вона залишає за собою право не бути зобов'язаною умовами, установленими Державою-учасницею, яка надає інформацію згідно з викладеним вище пунктом 2, якщо вона не отримає попереднього повідомлення про характер інформації, що буде надана, та не погодиться на її передачу.

Стаття 23

Підписання та набуття чинності

1. Ця Конвенція є відкритою для підписання державами - членами Ради Європи, Європейського Співтовариства та державами, які не є членами Ради Європи, але брали участь в розробленні цієї Конвенції.
2. Ця Конвенція підлягає ратифікації, прийняттю або схваленню. Ратифікаційні грамоти, документи про прийняття або схвалення здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.
3. Ця Конвенція набуває чинності першого дня місяця, який настає після закінчення тримісячного періоду, що починається з дати, коли шість держав, які підписали цю Конвенцію і з яких принаймні чотири є державами - членами Ради Європи, висловили свою згоду бути зобов'язаними цією Конвенцією відповідно до положень пункту 2.
4. Стосовно будь-якої держави, що підписала Конвенцію й у подальшому висловлює свою згоду бути зобов'язаною нею, Конвенція набуває чинності першого дня місяця, який настає після закінчення тримісячного періоду від дати, коли вона висловила свою згоду бути зобов'язаною цією Конвенцією відповідно до положень пункту 2.

Стаття 24

Приєднання до Конвенції

1. Після набуття чинності цією Конвенцією Комітет міністрів Ради Європи, провівши консультації та отримавши одноголосну згоду Держав-учасниць цієї Конвенції, може запропонувати будь-якій державі, яка не є членом Ради Європи й не брала участі в розробленні цієї Конвенції, приєднатися до неї. Це рішення приймається більшістю, передбаченою в пункті «d» статті 20 Статуту Ради Європи, та одноголосним голосуванням представниками Держав-учасниць, які вповноважені брати участь у засіданнях Комітету міністрів.
2. Стосовно будь-якої держави, яка приєднується до Конвенції відповідно до викладеного вище пункту 1, Конвенція набуває чинності першого дня місяця, який настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі документа про приєднання на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 25

Територіальне застосування

1. Будь-яка держава може під час підписання або здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, схвалення чи приєднання визначити територію або території, до яких ця Конвенція застосовується.
2. Будь-яка Держава-учасниця будь-коли в подальшому за допомогою заяви, надісланої на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, може поширити застосування цієї Конвенції на будь-яку іншу територію, визначену в заяві. Стосовно такої території Конвенція набуває чинності першого дня місяця, який настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання заяви Генеральним секретарем Ради Європи.
3. Будь-яка заява, зроблена згідно з двома попередніми пунктами, стосовно будь-якої території, визначеної у такій заяві, може бути відкликана за допомогою повідомлення, надісланого на ім'я Генерального секретаря Ради Європи. Відкликання набуває чинності першого дня місяця, що настає після закінчення

тримісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем Ради Європи.

Стаття 26

Наслідки прийняття Конвенції

1. Ця Конвенція доповнює відповідні багатосторонні або двосторонні договори або угоди між Державами-учасниками, зокрема положення таких договорів Ради Європи:

- Європейської конвенції про екстрадицію, відкритої для підписання в Парижі 13 грудня 1957 р. (ETS N 24);
- Європейської конвенції про взаємну допомогу в кримінальних справах, відкритої для підписання в Страсбурзі 20 квітня 1959 р. (ETS N 30);
- Європейської конвенції про боротьбу з тероризмом, відкритої для підписання в Страсбурзі 27 січня 1977 (ETS N 90);
- Додаткового протоколу до Європейської конвенції про взаємну допомогу в кримінальних справах, відкритої для підписання в Страсбурзі 17 березня 1978 р. (ETS N 99);
- Другого додаткового протоколу до Європейської конвенції про взаємну допомогу в кримінальних справах, відкритої для підписання в Страсбурзі 8 листопада 2001 р. (ETS N 182);

- Протоколу про внесення змін до Європейської конвенції про боротьбу з тероризмом, відкритої для підписання в Страсбурзі 15 травня 2003 р. (ETS N 190).

2. Якщо дві чи більш ніж дві Держави-учасниці вже уклали угоду або договір стосовно питань, які розглядаються в цій Конвенції, або іншим чином вже визначили свої відносини з таких питань, або зроблять це в майбутньому, вони також мають право відповідно застосовувати таку угоду чи договір або врегулювати такі відносини. Однак у випадках, коли Держави-учасниці визначають свої відносини з питань, які розглядаються у цій Конвенції, інакше, ніж це регулюється нею, вони діють у такий спосіб, який не суперечить цілям та принципам цієї Конвенції.

3. Без завдання шкоди предмету й меті цієї Конвенції й без завдання шкоди її повному застосуванню іншими державами в ході виконання Конвенції, Держави-учасниці, які є членами Європейського Союзу, у своїх взаємних відносинах застосовують норми Співтовариства та Європейського Союзу настільки, наскільки є норми Співтовариства або Європейського Союзу, які регулюють окремі відповідні питання й можуть бути застосовані в конкретному випадку.

4. Ніщо в цій Конвенції не зачіпає тих інших прав, обов'язків та зобов'язань Держави-учасниці та фізичних осіб, які передбачені міжнародним правом, зокрема міжнародним гуманітарним правом.

5. Дії збройних сил під час збройного конфлікту, відповідно до того, як ці терміни розуміються в рамках міжнародного гуманітарного права та які підпадають під його дію, не підпадають під дію цієї Конвенції, як і дії збройних сил держави під час виконання ними офіційних функцій, оскільки вони підпадають під дію інших норм міжнародного права, а не цієї Конвенції.

Стаття 27

Зміни до Конвенції

1. Зміни до цієї Конвенції можуть бути запропоновані будь-якою Державою-учасницею, Комітетом міністрів Ради Європи або Народою Держав-учасниць.
2. Будь-яка пропозиція стосовно змін передається Генеральним секретарем Ради Європи на розгляд Держав-учасниць.
3. Крім того, будь-яка зміна, запропонована Державою-учасницею або Комітетом міністрів, передається на розгляд Народи Держав-учасниць, яка надає Комітету міністрів свій висновок стосовно запропонованої зміни.
4. Комітет міністрів розглядає запропоновану зміну та будь-який висновок, наданий Народою Держав-учасниць, і може ухвалити таку зміну.
5. Текст будь-якої зміни, ухваленої Комітетом міністрів згідно з пунктом 4, надсилається Державам-учасницям для прийняття.
6. Будь-яка зміна, прийнята згідно з пунктом 4, набуває чинності тридцятого дня після повідомлення Державами-учасницями Генеральному секретарю про її прийняття.

Стаття 28

Перегляд Додатка

1. З метою оновлення переліку договорів, зазначених у Додатку, зміни можуть бути запропоновані будь-якою Державою-учасницею або Комітетом міністрів. Такі пропозиції внести зміни стосуються лише універсальних договорів, які укладено в рамках Організації Об'єднаних Націй, які стосуються безпосередньо тероризму та вже набули чинності. Генеральний секретар Ради Європи передає їх Державам-учасницям.
2. Після проведення консультацій з Державами-учасницями, які не є членами Ради Європи, Комітет міністрів може прийняти запропоновану зміну більшістю, передбаченою в пункті «d» статті 20 Статуту Ради Європи. Зміна набуває чинності після закінчення періоду, що становить один рік від дати її передачі Державам-учасницям. Протягом цього періоду будь-яка Держава-учасниця може повідомити Генеральному секретарю Ради Європи про будь-яке заперечення проти набуття чинності зміною стосовно такої держави.
3. Якщо про заперечення проти набуття чинності зміною Генеральному секретарю Ради Європи повідомляє одна третина Держав-учасниць, то зміна чинності не набуває.
4. Якщо про заперечення повідомляє менше однієї третини Держав-учасниць, то зміна набуває чинності стосовно тих Держав-учасниць, які не повідомили про заперечення.
5. Як тільки зміна набула чинності згідно з пунктом 2 та Держава-учасниця повідомила про заперечення проти неї, ця зміна набуває чинності стосовно відповідної Держави-учасниці першого дня місяця, що настає після дати повідомлення цієї Державою-учасницею Генеральному секретарю Ради Європи про її прийняття.

Стаття 29

Урегулювання спорів

У випадку виникнення спорів між Державами-учасницями стосовно тлумачення або застосування цієї Конвенції вони намагаються врегулювати спір шляхом переговорів або завдяки іншим мирним засобам на їхній вибір, зокрема шляхом

винесення спору на розгляд арбітражного суду, рішення якого є обов'язковим для Держав-учасниць, що є сторонами спору, або Міжнародного Суду ООН, згідно з домовленістю відповідних Держав-учасниць.

Стаття 30

Нарада Держав-учасниць

1. Держави-учасниці періодично проводять консультації з метою:
 - а) унесення пропозицій стосовно сприяння ефективному використанню та здійсненню цієї Конвенції або стосовно вдосконалення такого використання та здійснення, зокрема стосовно виявлення будь-яких проблем і результатів будь-якої заяви, зробленої в рамках цієї Конвенції;
 - б) формулювання висновку про відповідність тієї відмови здійснити екстрадицію, яку подано на її розгляд відповідно до пункту 8 статті 20;
 - с) унесення пропозицій стосовно змін до цієї Конвенції згідно зі статтею 27;
 - д) формулювання висновку стосовно такої пропозиції внести зміни до цієї Конвенції, яку подано на її розгляд відповідно до пункту 3 статті 27;
 - е) висловлення думки з будь-якого питання, пов'язаного із застосуванням цієї Конвенції та сприяння обміну інформацією про важливі правові, політичні або технічні події.
2. Нарада Держав-учасниць скликається Генеральним секретарем Ради Європи щоразу, коли він вважає це необхідним і в будь-якому випадку, коли більшість Держав-учасниць або Комітет міністрів звертаються з проханням про її скликання.
3. Секретаріат Ради Європи допомагає Державам-учасницям у виконанні їхніх функцій згідно із цією статтею.

Стаття 31

Денонсація

1. Будь-яка Держава-учасниця може будь-коли денонсувати цю Конвенцію за допомогою повідомлення, надісланого на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.
2. Така денонсація набуває чинності першого дня місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання повідомлення Генеральним секретарем Ради Європи.

Стаття 32

Повідомлення

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє державам - членам Ради Європи, державам, які не є членами Ради Європи, але брали участь у розробленні цієї Конвенції, а також будь-якій іншій державі, яка приєдналася або якій було запропоновано приєднатися до цієї Конвенції, про:

- а) будь-яке підписання;
- б) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти чи будь-якого документа про прийняття, ухвалення або приєднання;
- с) будь-яку дату набуття чинності цією Конвенцією згідно зі статтею 23;
- д) будь-яку заяву, зроблену згідно з пунктом 2 статті 1, пунктом 4 статті 22 й статтею 25;
- е) будь-яку іншу дію, повідомлення чи сповіщення, які стосуються цієї Конвенції.

На посвідчення чого ті, що підписалися нижче, належним чином уповноважені на те, підписали цю Конвенцію.

Учинено у Варшаві цього 16 дня травня 2005 року англійською та французькою мовами, причому обидва тексти є автентичними, в одному примірнику, який зберігається в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії кожній державі - члену Ради Європи, Європейському Співтовариству, державам, які не є членами Ради Європи, але брали участь у розробленні цієї Конвенції, та будь-якій державі, якій запропоновано приєднатися до неї.

Додаток

1. Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден, підписана в Гаазі 16 грудня 1970 р.
2. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації, укладена в Монреалі 23 вересня 1971 р.
3. Конвенція про запобігання злочинам проти осіб, які користуються міжнародним захистом, зокрема дипломатичних агентів, та покарання за такі злочини, прийнята в Нью-Йорку 14 грудня 1973 р.
4. Міжнародна конвенція про боротьбу із захопленням заручників, прийнята в Нью-Йорку 17 грудня 1979 р.
5. Конвенція про фізичний захист ядерного матеріалу, прийнята у Відні 3 березня 1980 р.
6. Протокол про боротьбу з незаконними актами насильства в аеропортах, які обслуговують міжнародну цивільну авіацію, укладений у Монреалі 24 лютого 1988 р.
7. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства, укладена в Римі 10 березня 1988 р.
8. Протокол про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки стаціонарних платформ, розташованих на континентальному шельфі, укладений у Римі 10 березня 1988 р.
9. Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом, прийнята в Нью-Йорку 15 грудня 1997 р.
10. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму, прийнята в Нью-Йорку 9 грудня 1999 р.

Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією

Офіційний переклад.

Преамбула

Держави - члени Ради Європи та інші держави, які підписали цю Конвенцію, враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами, визнаючи важливість активізації співробітництва між іншими державами, що підписали цю Конвенцію, переконані у необхідності здійснювати у невідкладному порядку спільну кримінальну політику, спрямовану на захист суспільства від корупції, включаючи ухвалення відповідних нормативно-правових актів і вжиття превентивних заходів, наголошуючи, що корупція загрожує правопорядку, демократії та правам людини, руйнує належне управління, чесність та соціальну справедливість, перешкоджає конкуренції та економічному розвитку і загрожує стабільності демократичних інститутів і моральним засадам суспільства, вважаючи, що ефективна боротьба із корупцією вимагає розширення, активізації та поліпшення міжнародного співробітництва у кримінальних справах, вітаючи останні події, які ще більше поглиблюють на міжнародному рівні розуміння та співробітництво у справі боротьби із корупцією, включаючи заходи Організації Об'єднаних Націй, Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Всесвітньої організації торгівлі, Організації американських держав, ОЕСР і Європейського союзу, беручи до уваги Програму дій проти корупції, ухвалену Комітетом міністрів Ради Європи у листопаді 1996 року, на виконання рекомендацій Дев'ятнадцятої Конференції міністрів юстиції європейських країн (Валлетта, 1994 рік), відзначаючи у цьому зв'язку важливість участі держав, які не є членами Ради Європи, у діяльності Ради, спрямованій проти корупції, а також вітаючи їхній цінний внесок у реалізації Програми дій проти корупції, відзначаючи також, що Резолюція N 1, ухвалена на 21-й Конференції міністрів юстиції європейських країн (Прага, 1997 рік), закликає до швидкого впровадження Програми дій проти корупції та рекомендує, зокрема, якнайскоріше укласти кримінальну конвенцію, яка передбачала б скоординоване визнання злочинів, пов'язаних із корупцією, злочинними, посилення співробітництва у галузі переслідування осіб, які підозрюються у вчиненні таких злочинів, а також ефективний механізм для подальших дій, відкритий для держав-членів і держав, які не є членами Ради Європи, на рівних засадах, беручи до уваги, що глави держав і урядів держав - членів Ради Європи з нагоди їхньої другої зустрічі, що відбулася у Страсбурзі 10 - 11 жовтня 1997 року, вирішили шукати спільні шляхи подолання ризиків, які створює зростання корупції, та ухвалили План дій, у якому Комітетові міністрів, крім іншого, доручається забезпечити якнайскорішу розробку міжнародно-правових документів відповідно до Програми дій проти корупції з метою розвитку співробітництва у галузі боротьби із корупцією, включаючи її зв'язки із організованою злочинністю та відмиванням грошей,

враховуючи також, що у резолюції (97) 24, яка стосується 20 керівних принципів боротьби із корупцією та яку Комітет міністрів ухвалив 6 листопада 1997 року на своєму 101-му засіданні, підкреслюється необхідність якнайскорішої розробки міжнародно-правових документів відповідно до Програми дій проти корупції, з огляду на прийняття Комітетом міністрів на своєму 102-му засіданні 4 травня 1998 року резолюції (98) 7, що дозволяє укладення часткової та розширеної угоди про створення «Групи держав проти корупції (ГРЕКО)», яка спрямовуватиме свою діяльність на розширення можливостей її членів у галузі боротьби із корупцією шляхом здійснення контролю за виконанням ними своїх зобов'язань у цій галузі, домовились про таке:

Глава I

Використання термінів

Стаття 1

Використання термінів

Для цілей цієї Конвенції:

- а) вираз «посадова особа» тлумачиться за змістом визначення «державного службовця», «публічної посадової особи», «мера», «міністра» чи «судді» у національному законодавстві та у кримінальному праві держави, де відповідна особа виконує такі функції;
- б) термін «суддя», наведений вище у підпункті (а), включає прокурорів і осіб, які обіймають посаду судді;
- с) у випадку судового переслідування державної посадової особи іншої держави переслідуюча держава може застосовувати визначення державної посадової особи тільки у тій мірі, у якій це визначення сполучне із її національним законодавством;
- д) «юридична особа» означає будь-яке утворення, яке має такий статус за діючим національним законодавством, за винятком держав або інших державних органів, які здійснюють владні повноваження, та міждержавних міжнародних організацій.

Глава II

Заходи, яких необхідно вжити на національному рівні

Стаття 2

Дача хабара національним державним посадовим особам

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за умисне обіцяння, пропонування чи надання будь-якою особою прямо чи опосередковано будь-якої неправомірної переваги будь-яким посадовим особам, для них особисто чи для інших осіб, з метою заохочення їх до виконання чи невиконання своїх службових обов'язків.

Стаття 3

Одержання хабара національними державними посадовими особами

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за умисне вчинення вимагання чи одержання будь-якими посадовими особами прямо чи опосередковано будь-якої неправомірної переваги, для них особисто чи для інших осіб, або прийняття пропозиції чи

обіцянки надання такої переваги з метою виконання чи невиконання ними своїх службових обов'язків.

Стаття 4

Хабарництво членів національних представницьких органів

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за дії, згадані у статтях 2 і 3, якщо вони вчиняються посадовою особою, що є членом будь-якого національного представницького органу, який здійснює законодавчі або виконавчі повноваження.

Стаття 5

Хабарництво іноземних державних посадових осіб

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за дії, згадані у статтях 2 і 3, якщо вони вчиняються посадовою особою будь-якої іншої держави.

Стаття 6

Хабарництво членів іноземних представницьких органів

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за дії, згадані у статтях 2 і 3, якщо в них задіяна будь-яка особа, що є членом будь-якого представницького органу, який виконує законодавчі або виконавчі функції у будь-якій іншій державі.

Стаття 7

Дача хабара у приватному секторі

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за умисне надання під час здійснення підприємницької діяльності обіцянки, пропонування чи дачі прямо чи опосередковано будь-якої неправомірної переваги будь-яким особам, які обіймають керівні посади у приватних підприємствах або працюють на них у будь-якій якості, для них особисто чи для інших осіб, з метою заохочення їх до виконання чи невиконання наданих їм повноважень на порушення їхніх обов'язків.

Стаття 8

Одержання хабара у приватному секторі

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за умисне вчинення під час здійснення підприємницької діяльності вимагання чи одержання прямо чи опосередковано будь-якими особами, які обіймають керівні посади у приватних підприємствах або працюють на них у будь-якій якості, будь-якої неправомірної переваги чи обіцянки такої вигоди для них особисто чи для інших осіб або прийняття пропозиції чи обіцянки отримання такої переваги з метою заохочення їх до виконання чи невиконання наданих їм повноважень на порушення їхніх обов'язків.

Стаття 9

Хабарництво посадових осіб міжнародних організацій

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за дії, згадані у статтях 2 і 3, якщо в них задіяна будь-яка посадова особа або інший співробітник, який працює за контрактом, за змістом положень про персонал, будь-якої міжнародної чи наднаціональної організації чи органу, членом якого є відповідна Сторона, та будь-якою відрядженою чи невідрядженою особою, яка здійснює повноваження, що відповідають повноваженням таких посадових осіб або співробітників.

Стаття 10

Хабарництво членів міжнародних парламентських асамблей

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за дії, згадані у статті 4, якщо в них задіяні будь-які члени парламентських асамблей міжнародних або наднаціональних організацій, членом яких є відповідна Сторона.

Стаття 11

Хабарництво суддів і посадових осіб міжнародних судів

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення визнання у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за дії, згадані у статтях 2 і 3, якщо в них задіяні будь-які особи, що обіймають посаду судді, або посадові особи будь-якого міжнародного суду, юрисдикцію якого визнала відповідна Сторона.

Стаття 12

Зловживання впливом

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за умисне вчинення обіцяння, пропонування чи надання прямо або опосередковано будь-якої неправомірної переваги будь-якій особі, яка заявляє чи підтверджує, що вона може за винагороду зловживати впливом на прийняття рішень будь-якою особою, згаданою у статтях 2, 4 - 6 і 9 - 11, незалежно від того, чи така неправомірна перевага призначена для неї особисто чи для іншої особи, а також вимагання, одержання або прийняття пропозиції чи обіцянки надання такої переваги у винагороду за такий вплив незалежно від того, чи такий вплив дійсно здійснюється, чи призводить до бажаного результату.

Стаття 13

Відмивання доходів, отриманих від злочинів, пов'язаних із корупцією

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за дії, що згадуються у пунктах 1 і 2 статті 6 Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом (ETS 141), на умовах, наведених у цих пунктах, якщо предикатний злочин є одним із злочинів, передбачених у статтях 2 - 12 цієї Конвенції, в тій мірі, в якій відповідна Сторона не зробила застереження чи заяви стосовно цих злочинів або не вважає такі злочини тяжкими з огляду законодавства в сфері відмивання доходів.

Стаття 14

Фінансові злочини

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення відповідальності у своєму національному законодавстві, що передбачає кримінальні чи інші санкції за нижченаведені умисні дії чи бездіяльність з метою вчинення, приховування чи маскуванню злочинів, згаданих у статтях 2 - 12, якщо Сторона не зробила відповідного застереження чи відповідної заяви:

- а) виписування чи використання рахунку або будь-якого іншого облікового документа чи запису, що містить недостовірну чи неповну інформацію;
- б) незаконне неоформлення запису про сплату.

Стаття 15

Співучасть

Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення у своєму національному законодавстві кримінальної відповідальності за допомогу у вчиненні чи підбурювання до вчинення будь-якого із кримінальних злочинів, передбачених цією Конвенцією.

Стаття 16

Імунітет

Положення цієї Конвенції не впливатимуть на положення будь-якого договору, протоколу чи статуту, а також на інструменти їх впровадження у тому, що стосується позбавлення імунітету.

Стаття 17

Юрисдикція

1. Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання у своєму національному законодавстві підсудними кримінальні злочини, передбачені статтями 2 - 14 цієї Конвенції, якщо:

- а) злочини вчинено повністю або частково на її території;
- б) злочинець є її громадянином, посадовою особою чи членом одного із її національних представницьких органів;
- с) злочини вчинено однією із її посадових осіб чи одним із членів її національних представницьких органів або будь-якою особою, згаданою у статтях 9 - 11, яка водночас є її громадянином.

2. Кожна держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти чи свого документа про ратифікацію, прийняття, затвердження або приєднання може у заяві на ім'я Генерального Секретаря Ради Європи повідомити про те, що вона залишає за собою право не застосовувати чи застосовувати лише в особливих випадках або за особливих умов правила підсудності, визначені у підпунктах b та c пункту 1 цієї статті чи будь-якій її частині.

3. Якщо Сторона використала можливість зробити застереження, як це передбачено у пункті 2 цієї статті, вона вживатиме таких заходів, які можуть бути необхідними для встановлення підсудності злочинів, що розглядаються у цій Конвенції, у випадках, коли правопорушник знаходиться на її території і вона його не видає іншій Стороні виключно на підставі його громадянства після отримання прохання про видачу.

4. Ця Конвенція не виключає можливості встановлення Стороною кримінальної юрисдикції відповідно до національного законодавства.

Стаття 18

Відповідальність юридичних осіб

1. Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення відповідальності юридичних осіб за передбачені цією Конвенцією кримінальні злочини - дачу хабара, зловживання впливом та відмивання доходів, - вчинені на їхню користь будь-якою фізичною особою, яка діяла незалежно або як представник того чи іншого органу юридичної особи та яка обіймає керівну посаду у цій юридичній особі, із використанням:

- представницьких повноважень юридичної особи; чи
- повноважень приймати рішення від імені юридичної особи; чи
- повноважень здійснювати контроль за діяльністю юридичної особи;

а також за залучення такої фізичної особи до вищезазначених злочинів у якості співучасника чи підбурювача.

2. Крім випадків, передбачених у пункті 1, кожна Сторона вживатиме необхідних заходів для забезпечення відповідальності юридичної особи, коли неналежний контроль з боку фізичної особи, згаданої у пункті 1, призвів до вчинення в інтересах цієї юридичної особи кримінальних злочинів, наведених у пункті 1, фізичною особою, що їй підпорядковується.

3. Відповідальність юридичної особи за пунктами 1 та 2 не виключатиме кримінального переслідування фізичних осіб, які вчиняють кримінальні злочини, згадані у пункті 1, підбурюють до них або беруть у них участь.

Стаття 19

Санкції та заходи

1. З огляду на серйозний характер кримінальних злочинів, передбачених цією Конвенцією, кожна Сторона запроваджуватиме стосовно кримінальних злочинів, визначених у статтях 2 - 14, ефективні, адекватні та стримуючі санкції і заходи, включаючи, у разі вчинення таких злочинів фізичними особами, позбавлення волі із подальшою можливістю екстрадиції.

2. Кожна Сторона забезпечуватиме, щоб юридичним особам, притягнутим до відповідальності відповідно до пунктів 1 та 2 статті 18, призначалися ефективні, адекватні та стримуючі кримінальні або некримінальні санкції і заходи, включаючи штрафи.

3. Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення можливості конфіскації чи в інший спосіб вилучення засобів вчинення кримінальних злочинів і доходів, отриманих від кримінальних злочинів, визначених цією Конвенцією, чи власності, вартість якої відповідає таким доходам.

Стаття 20

Спеціалізовані органи

Кожна Сторона вживатиме таких заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення спеціалізації персоналу та органів на боротьбі із корупцією. Для того, щоб вони могли здійснювати свої функції ефективно та без будь-якого невинуватеного тиску, вони повинні мати необхідну самостійність відповідно до

основоположних принципів правової системи Сторони. Сторони забезпечуватимуть персоналу таких органів підготовку та фінансові ресурси, достатні для виконання його завдань.

Стаття 21

Співробітництво із національними органами та між ними

Кожна Сторона вживатиме таких заходів, які можуть бути необхідними для того, щоб органи державної влади та будь-яка посадова особа співробітничали із дотриманням національного законодавства із тими національними органами, які відповідають за розслідування та переслідування кримінальних злочинів:

- а) шляхом інформування таких органів на свою власну ініціативу у тих випадках, коли є достатні підстави вважати вчиненням будь-який із кримінальних злочинів, визначених у статтях 2 - 14; або
- б) шляхом надання таким органам на їхній запит будь-якої необхідної інформації.

Стаття 22

Захист помічників правосуддя та свідків

Кожна Сторона вживатиме таких заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення ефективного й належного захисту:

- а) тих, хто повідомляє про кримінальні злочини, визначені у статтях 2 - 14, або в інший спосіб співробітничав із органами слідства та переслідування;
- б) свідків, які дають показання стосовно цих злочинів.

Стаття 23

Заходи по сприянню збиранню доказів і конфіскації доходів

1. Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, - включаючи заходи, що дозволяють застосування спеціальних слідчих методів із дотриманням національного законодавства, - які можуть бути необхідними для забезпечення її можливості сприяти збиранню доказів у зв'язку із кримінальними злочинами, визначеними у статтях 2 - 14 цієї Конвенції, та ідентифікувати, вистежувати, заморожувати і заарештовувати засоби та доходи, отримані від корупції, чи власність, вартість якої відповідає таким доходам, до яких можуть застосовуватися заходи, передбачені у пункті 3 статті 19 цієї Конвенції.

2. Кожна Сторона вживатиме таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення своїх судів або інших компетентних органів правом виносити постанови про подання банківської, фінансової або комерційної інформації чи про вилучення такої інформації для здійснення заходів, передбачених у пункті 1 цієї статті.

3. Банківська таємниця не може перешкоджати здійсненню заходів, передбачених у пунктах 1 і 2 цієї статті.

Глава III

Контроль за виконанням

Стаття 24

Контроль

Контроль за виконанням цієї Конвенції Сторонами здійснює Група держав проти корупції (ГРЕКО).

Глава IV

Міжнародне співробітництво

Стаття 25

Загальні принципи та заходи міжнародного співробітництва

1. Сторони якнайтісніше співпрацюватимуть одна з одною згідно із положеннями відповідних міжнародних договорів про міжнародне співробітництво у кримінальних справах чи домовленостей, досягнутих на основі однакового законодавства чи законодавчої взаємності, а також із дотриманням їхнього національного законодавства з метою розслідування та переслідування кримінальних злочинів, визначених у цій Конвенції.
2. Якщо Сторони не є учасниками міжнародних договорів або домовленостей, наведених у пункті 1, застосовуються статті 26 - 31 цієї глави.
3. Статті 26 - 31 цієї глави застосовуються також у випадках, коли вони є більш сприятливими, ніж положення міжнародних договорів або домовленостей, наведених у пункті 1.

Стаття 26

Взаємна допомога

1. Сторони надаватимуть одна одній якнайширшу взаємну допомогу, швидко обробляючи запити, що надходять від органів, які відповідно до національного законодавства, мають право розслідувати чи переслідувати кримінальні злочини, визначені цією Конвенцією.
2. У наданні взаємної правової допомоги за пунктом 1 цієї статті може бути відмовлено, якщо, на думку запитуваної Сторони, задоволення запиту може зашкодити її основоположним інтересам, національному суверенітету, національній безпеці чи громадському порядку.
3. Сторони не можуть застосовувати правило таємності банківських операцій як підставу для відмови у будь-якому співробітництві за цією главою. Якщо це передбачає її національне законодавство, Сторона може вимагати, щоб запит про співробітництво, який передбачає зняття таємниці банківських операцій, скріплювався дозволом судді чи іншого судового органу, включаючи державних обвинувачів, що займається кримінальними справами.

Стаття 27

Екстрадиція

1. Кримінальні злочини, визначені цією Конвенцією, вважатимуться такими, що включені до будь-якого договору про екстрадицію, чинного між Сторонами, як злочини, що тягнуть видачу.
2. Якщо Сторона, яка зумовлює екстрадицію наявністю відповідного договору, отримує запит про екстрадицію іншій Стороні, з якою вона не має чинного договору про екстрадицію, вона може вважати цю Конвенцію правовою основою для видачі, коли йдеться про будь-який злочин, визначений цією Конвенцією.
3. Сторони, які не зумовлюють екстрадицію наявністю відповідного договору, у стосунках між собою визнають кримінальні злочини, визначені цією Конвенцією, такими, що тягнуть екстрадицію.
4. Екстрадиція здійснюватиметься відповідно до умов, передбачених у законодавстві запитуваної Сторони або чинних договорах про екстрадицію, включаючи підстави, на яких запитувана Сторона може відмовити у екстрадиції.

5. Якщо у екстрадиції за кримінальний злочин, передбачене цією Конвенцією, відмовляється виключно на підставі громадянства правопорушника, або якщо запитувана Сторона вважає, що вона має юрисдикцію над таким злочином, запитувана Сторона передає справу до своїх компетентних органів для переслідування осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, якщо вона не домовилася про інше із запитуючою Стороною, й інформує належним чином останню про остаточні результати справи.

Стаття 28

Надання інформації за власною ініціативою

Без шкоди для свого розслідування чи провадження у справі Сторона може без попереднього запиту надіслати іншій Стороні інформацію про виявлені факти, якщо вона вважає, що повідомлення такої інформації може допомогти отримуючій Стороні у порушенні чи проведенні розслідування або провадження стосовно кримінальних злочинів, визначених цією Конвенцією, або може сприяти поданню такою Стороною запиту згідно із цією главою.

Стаття 29

Центральний орган

1. Сторони призначають центральний орган або у разі необхідності декілька центральних органів, які відповідають за подання запитів, надають відповіді на запити, зроблені відповідно до цієї глави та забезпечують виконання таких запитів або передачу їх до відповідних органів для виконання.

2. Кожна Сторона під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти чи свого документа про прийняття, затвердження або приєднання повідомляє Генеральному Секретарю Ради Європи назви та адреси органів, призначених на виконання пункту 1 цієї статті.

Стаття 30

Безпосередній зв'язок

1. Центральні органи підтримують між собою безпосередній зв'язок.

2. У термінових випадках запити про надання взаємодопомоги та повідомлення, що стосуються такої допомоги, можуть надсилатися безпосередньо судовими органами, включаючи державних обвинувачів, запитуючої Сторони таким самим органам запитуваної Сторони. У таких випадках копія подання надсилається одночасно центральному органу запитуваної Сторони через центральний орган запитуючої Сторони.

3. Будь-який запит або будь-яке повідомлення за пунктами 1 і 2 цієї статті може робитися через Міжнародну організацію кримінальної поліції (Інтерпол).

4. Якщо запит надсилається відповідно до пункту 2 цієї статті, а отримуючий орган не має повноважень розглядати такий запит, отримуючий орган передає запит до компетентного національного органу і самостійно інформує про це запитуючу Сторону.

5. Запити чи повідомлення за пунктом 2 цієї статті, які не стосуються примусових заходів, можуть безпосередньо надсилатися компетентними органами запитуючої Сторони компетентним органам запитуваної Сторони.

6. Кожна держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти чи свого документа про прийняття, затвердження або приєднання може

повідомити Генеральному Секретарю Ради Європи про те, що заради ефективності запити, зроблені за цією главою, мають надсилатися до її центрального органу.

Стаття 31

Інформація

Запитувана Сторона невідкладно інформує запитуючу Сторону про заходи, вжиті щодо запиту, зробленого за цією главою, та про остаточні результати таких заходів. Запитувана Сторона також невідкладно інформує запитуючу Сторону про будь-які обставини, що унеможливають виконання запланованих заходів або можуть суттєво його затримати.

Глава V

Прикінцеві положення

Стаття 32

Підписання та набрання чинності

1. Цю Конвенцію відкрито для підписання державами - членами Ради Європи та державами, які не є членами Ради Європи, але які брали участь у її розробці. Такі держави можуть висловити свою згоду на обов'язковість для них цієї Конвенції шляхом:

- а) підписання без застереження щодо ратифікації, прийняття чи затвердження; або
- б) підписання за умови ратифікації, прийняття чи затвердження з подальшою ратифікацією, прийняттям чи затвердженням.

2. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження здаються на зберігання Генеральному Секретарю Ради Європи.

3. Ця Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати, на яку чотирнадцять держав висловили свою згоду на обов'язковість для них Конвенції відповідно до положень пункту 1 цієї статті. Будь-яка така держава, що не є членом Групи держав проти корупції (ГРЕКО) на час ратифікації, автоматично стає членом Групи у день набрання цією Конвенцією чинності.

4. Стосовно будь-якої держави, що підписала Конвенцію та що висловлюватиме свою згоду на обов'язковість для неї Конвенції після набрання нею чинності, ця Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати висловлення нею своєї згоди про обов'язковість для неї Конвенції відповідно до положень пункту 1. Будь-яка держава, що підписала Конвенцію і що не є членом Групи держав проти корупції (ГРЕКО) на час ратифікації, автоматично стає членом Групи у день набрання цією Конвенцією чинності стосовно такої держави.

Стаття 33

Приєднання до Конвенції

1. Після набрання цією Конвенцією чинності Комітет міністрів Ради Європи після консультацій із Договірними державами - учасниками Конвенції може запропонувати Європейському Співтовариству, а також будь-якій державі, яка не є членом Ради Європи і яка не брала участі у розробці Конвенції, приєднатися до цієї Конвенції шляхом прийняття рішення, що приймається більшістю голосів, передбаченою у пункті d статті 20 Статуту Ради Європи, і одностайним

голосуванням представників Договірних держав, які мають право засідати в Комітеті міністрів.

2. Стосовно Європейського Співтовариства та будь-якої держави, що приєдналася до цієї Конвенції відповідно до пункту 1 цієї статті, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання документа про приєднання Генеральному Секретарю Ради Європи. Європейське Співтовариство та будь-яка держава, що приєдналася до цієї Конвенції, автоматично стають членами ГРЕКО, якщо вони на час приєднання ще не є такими членами, у день набрання цією Конвенцією чинності стосовно них.

Стаття 34

Територіальне застосування

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може визначити територію (території), до якої застосовуватиметься ця Конвенція.

2. Будь-яка Сторона може в будь-який інший час після цього заявою на ім'я Генерального Секретаря Ради Європи поширити дію цієї Конвенції на будь-яку іншу територію, визначену в цій заяві. Щодо такої території Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такої заяви Генеральним Секретарем.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до двох попередніх пунктів, може стосовно будь-якої території, визначеної в цій заяві, бути відкликана шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального Секретаря Ради Європи. Відкликання набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним Секретарем.

Стаття 35

Відношення до інших конвенцій та угод

1. Ця Конвенція не зашкоджує правам та зобов'язанням, що випливають із міжнародних багатосторонніх конвенцій, які стосуються спеціальних питань.

2. Сторони цієї Конвенції можуть укладати між собою двосторонні чи багатосторонні угоди з питань, що розглядаються у Конвенції, з метою доповнення чи посилення її положень або сприяння застосуванню принципів, закріплених у ній.

3. Якщо дві чи більше Сторін вже уклали угоду чи договір стосовно якогось із питань, що розглядаються у цій Конвенції, або в інший спосіб встановили свої стосунки щодо цього питання, вони мають право застосовувати таку угоду чи такий договір або відповідним чином регулювати такі стосунки замість цієї Конвенції, якщо це сприяє міжнародному співробітництву.

Стаття 36

Заяви

Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може заявити, що вона визнаватиме кримінальними злочинами дачу та одержання хабара іноземними посадовими особами відповідно до статті 5, посадовими особами міжнародних організацій відповідно до статті 9 або суддями та посадовими

особами міжнародних судів відповідно до статті 11, тільки якщо посадова особа чи суддя діють або утримуються від дій на порушення своїх обов'язків.

Стаття 37

Застереження

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може залишити за собою право не визнавати повністю або частково у своєму національному законодавстві кримінальними злочинами дії, згадані у статтях 4, 6 - 8, 10 і 12, або злочини, що пов'язані із одержанням хабара та визначені у статті 5.
2. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може заявити, що вона користуватиметься застереженням, передбаченим у пункті 2 статті 17.
3. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може заявити, що вона може відмовити у наданні правової взаємодопомоги відповідно до пункту 1 статті 26, якщо запит стосується злочину, який, на думку запитуваної Сторони, є політичним злочином.
4. Жодна держава не може на застосування пунктів 1, 2 і 3 цієї статті заявляти застереження до більше ніж п'яти положень, згаданих у цих пунктах. Жодні інші застереження не дозволяються. Застереження однакового характеру до статей 4, 6 і 10 вважаються одним застереженням.

Стаття 38

Строк дії та перегляд заяв і застережень

1. Заяви, згадані у статті 36, та застереження, згадані у статті 37, діють упродовж трьох років від дати набрання цією Конвенцією чинності стосовно відповідної держави. Проте такі заяви та застереження можуть поновлюватися на періоди такої самої тривалості.
2. За дванадцять місяців до закінчення строку дії заяви чи застереження Генеральний Секретар Ради Європи повідомляє відповідну державу про закінчення такого строку. Ця держава не пізніше ніж за три місяці до закінчення строку дії заяви чи застереження має повідомити Генерального Секретаря про те, що вона залишає таку заяву чи таке застереження в силі, вносить до заяви чи застереження зміни або відкликає заяву чи застереження. Якщо відповідна держава не надсилає такого повідомлення, Генеральний Секретар інформує цю державу про те, що строк дії її заяви чи застереження вважається автоматично подовженим на шестимісячний період. Якщо до спливу цього шестимісячного періоду відповідна держава не повідомляє про свій намір залишити заяву чи застереження в силі або внести до заяви чи застереження зміни, така заява чи застереження втрачає чинність.
3. Якщо Сторона робить заяву чи застереження відповідно до статей 36 та 37, до поновлення дії такої заяви чи такого застереження або на запит, вона надає ГРЕКО пояснення щодо підстав подовження строку дії.

Стаття 39

Поправки

1. Поправки до цієї Конвенції можуть пропонуватися будь-якою Стороною, і вони надсилаються Генеральним Секретарем Ради Європи державам - членам Ради Європи, кожній державі, яка не є членом Ради Європи, але яка приєдналася до Конвенції або якій було запропоновано приєднатися до неї відповідно положень статті 33.
2. Будь-яка поправка, запропонована тією чи іншою Стороною, надсилається Європейському комітетові із проблем злочинності (ЄКПЗ), який подає Комітетові міністрів свій висновок щодо запропонованої поправки.
3. Комітет міністрів розглядає запропоновану поправку та висновок, поданий ЄКПЗ, і після консультацій із державами - учасниками Конвенції, які не є членами Ради Європи, може прийняти таку поправку.
4. Текст будь-якої поправки, прийнятої Комітетом міністрів відповідно до пункту 3 цієї статті, надсилається Сторонам для прийняття.
5. Будь-яка поправка, прийнята відповідно до пункту 3 цієї статті, набирає чинності на тридцятий день від дати, на яку всі Сторони поінформували Генерального Секретаря про її прийняття ними.

Стаття 40

Врегулювання спорів

1. Європейський комітет Ради Європи із проблем злочинності постійно інформується про тлумачення та застосування цієї Конвенції.
2. У разі виникнення між Сторонами спору щодо тлумачення чи застосування цієї Конвенції такі Сторони намагаються врегулювати спір шляхом переговорів або будь-яким іншим мирним шляхом на їхній вибір, включаючи подання спору на розгляд Європейського комітету із проблем злочинності, арбітражного суду, рішення якого є обов'язковими для Сторін, або Міжнародного суду за згодою відповідних Сторін.

Стаття 41

Денонсація

1. Будь-яка Сторона може в будь-який час денонсувати цю Конвенцію шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального Секретаря Ради Європи.
2. Така денонсація набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним Секретарем.

Стаття 42

Повідомлення

Генеральний Секретар Ради Європи повідомляє держави - члени Ради Європи та будь-яку державу, що приєдналася до Конвенції про:

- a) будь-яке підписання;
- b) заду на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття, затвердження чи приєднання;
- c) будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до статей 32 та 33;
- d) будь-яку заяву чи будь-яке застереження, зроблене відповідно до статей 36 або 37;
- e) будь-яку іншу дію, будь-яке повідомлення або інформацію, що стосується цієї Конвенції.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цю Конвенцію.

Вчинено у Страсбурзі двадцять сьомого січня 1999 року англійською та французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний Секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цієї Конвенції кожній державі - члену Ради Європи, державам, які не є членами Ради, але які брали участь у розробці цієї Конвенції та будь-якій державі, якій було запропоновано приєднатися до Конвенції.